

Dokument nr. 15:7

(2015–2016)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 901–1050

12. april - 4. mai 2016

	side
901. Fra stortingsrepresentant Bård Vegar Solhjell, vedr. den akutte situasjonen for sivile i Fallujah, besvart av utenriksministeren	11
902. Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. reguleringsplanen for Ørland hovedflystasjon, besvart av forsvarsministeren	12
903. Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. innvandrings- og integreringsministeren og forskning, besvart av kunnskapsministeren	13
904. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. Statens fiskefond, besvart av klima- og miljøministeren	13
905. Fra stortingsrepresentant Laila Marie Reiertsen, vedr. fastleger og fastlegelister, besvart av helse- og omsorgsministeren	14
906. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. asylsøkere som ble sendt tilbake til Russland, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	15
907. Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. WorldSkills Norway, besvart av kunnskapsministeren	16
908. Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. fraværgrensen i videregående opplæring, besvart av kunnskapsministeren	17
909. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. makedonske sikkerhetsstyrkers behandling av flyktninger ved Idomeni, besvart av utenriksministeren	18
910. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. FV17 og FV 720 Dyrstad-Østvik-Malm, besvart av samferdselsministeren	18
911. Fra stortingsrepresentant Marianne Marthinsen, vedr. avgiftsendringer, besvart av finansministeren	19
912. Fra stortingsrepresentant Marianne Marthinsen, vedr. flyseteavgift, besvart av finansministeren	22
913. Fra stortingsrepresentant Tone Merete Sønsterud, vedr. Kongsvinger festning, besvart av forsvarsministeren	22
914. Fra stortingsrepresentant Tone Merete Sønsterud, vedr. bærekraftig drift av aktiviteter på Kongsvinger festning, besvart av forsvarsministeren	23
915. Fra stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal, vedr. Fredrikstad Seafood, besvart av fiskeriministeren	25
916. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. samarbeidsavtale om bevaring av regnskogen i DR Kongo, besvart av klima- og miljøministeren	25
917. Fra stortingsrepresentant Helga Pedersen, vedr. Lakselv lufthavn Banak, besvart av samferdselsministeren	26
918. Fra stortingsrepresentant Tore Hagebakken, vedr. bompenger, besvart av samferdselsministeren	27
919. Fra stortingsrepresentant Gerd Eli Berge, vedr. lov om sameige, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	28
920. Fra stortingsrepresentant Iselin Nybø, vedr. flere medisinstudenter ved Stavanger universitetssykehus (SUS), besvart av helse- og omsorgsministeren	29
921. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. samisk i skolen, besvart av kunnskapsministeren	30
922. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. tiltakspakke for sysselsetting, besvart av kunnskapsministeren	30
923. Fra stortingsrepresentant Ulf Leirstein, vedr. asylmottak på Veum, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	31
924. Fra stortingsrepresentant Ulf Leirstein, vedr. holdninger i norske moskeer, besvart av justis- og beredskapsministeren	32
925. Fra stortingsrepresentant Janne Sjølmo Nordås, vedr. anbudet for kystruten Bergen-Kirkenes som selskapet Hurtigruten i dag innehar, besvart av samferdselsministeren	33
926. Fra stortingsrepresentant Janne Sjølmo Nordås, vedr. løysing med godsterminal sør for Trondheim, besvart av samferdselsministeren	33
927. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. NFD si eigarskapsavdeling, besvart av næringsministeren	34
928. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. bompengavgift, besvart av samferdselsministeren	35

	side
929. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. unntaksordningen for legemidler som er til metodevurdering, besvart av helse- og omsorgsministeren	35
930. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. rutiner for retur av asylsøkere, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	36
931. Fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen, vedr. e-resept, besvart av helse- og omsorgsministeren	37
932. Fra stortingsrepresentant Kåre Simensen, vedr. bunnprøver fra russisk atomubåt, besvart av utenriksministeren	38
933. Fra stortingsrepresentant Ulf Leirstein, vedr. asylsøkere som reddes i Middelhavet som kommer med båt fra Libya, besvart av justis- og beredskapsministeren	39
934. Fra stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik, vedr. byråkrater og folk, besvart av samferdselsministeren	39
935. Fra stortingsrepresentant Gerd Eli Berge, vedr. Statoil si utanlandssatsing, besvart av olje- og energiministerens	40
936. Fra stortingsrepresentant Åsmund Aukrust, vedr. autorisasjons- og sertifiseringsordning for eiendomsoppmåling, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	41
937. Fra stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal, vedr. utbygging av E18 Retvet-Vinterbro, besvart av samferdselsministeren	42
938. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. omorganiseringa av NAV Sogndal, besvart av arbeids- og sosialministeren	42
939. Fra stortingsrepresentant Ulf Leirstein, vedr. politiets datasystemer, besvart av justis- og beredskapsministeren	43
940. Fra stortingsrepresentant Ib Thomsen, vedr. Norsk Tipping sine markedsaktiviteter, besvart av kulturministeren	44
941. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. håndheving av forbudet mot reklame for utenlandske spillaktører, besvart av kulturministeren	45
942. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. sak om pleiepenger og omsorgslønn, besvart av arbeids- og sosialministeren	46
943. Fra stortingsrepresentant Helga Pedersen, vedr. ny kontorstruktur i Skatteetaten, besvart av finansministeren	47
944. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. fylkesvei 17 i Nord-Trøndelag, besvart av samferdselsministeren	47
945. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. offentlige midler til private barnevernsinstitusjoner, besvart av barne- og likestillingsministeren	48
946. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. kampflybase på Ørlandet, besvart av forsvarsministeren	49
947. Fra stortingsrepresentant Dag Terje Andersen, vedr. fly med asiatiske lønns- og arbeidsvilkå, besvart av arbeids- og sosialministeren	50
948. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. oppretting av egen ordning for medisinsutsending, besvart av samferdselsministeren	51
949. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. videreføring av dagens prikkssystem, besvart av helse- og omsorgsministeren	52
950. Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. levekår for studenter, besvart av kunnskapsministeren	53
951. Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. kommunenes kostnader knyttet til bosetting osv. ang. integrering, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	53
952. Fra stortingsrepresentant Marianne Aasen, vedr. gjenoppta skoleår, besvart av kunnskapsministeren	54
953. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. rammeplan for barnehagen, besvart av kunnskapsministeren	55
954. Fra stortingsrepresentant Gerd Eli Berge, vedr. statsstøtte til skular, besvart av kunnskapsministeren	56
955. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. Panama-lekkasjen, besvart av finansministeren	56

956.	Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. tvisten mellom Norsk Transportarbeiderforbund og Holship Norge AS, besvart av arbeids- og sosialministeren	58
957.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. trygg oppvekst for barn, besvart av barne- og likestillingsministeren.....	59
958.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. den økonomiske langtidsplanen for Sørlandet sykehus, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	64
959.	Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. politiets datasystem, besvart av justis- og beredskapsministeren	65
960.	Fra stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås, vedr. nytt omsorgssenter for returnerte enslige mindreårige asylsøkere i Afghanistan, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	66
961.	Fra stortingsrepresentant Stine Renate Håheim, vedr. Mazyar Keshvaris utsagn i avisen Klassekampen vedrørende UDI-direktørens uttalelse, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	66
962.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen, vedr. økingen i antall helsebyråkrater i den sentrale helseforvaltningen fra 2009-2013 og fra 2013-2016, besvart av helse- og omsorgsministeren	67
963.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. bompenger i 2015, besvart av samferdselsministeren.....	72
964.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. jordvern i forhold til bygging av nytt dobbeltspor mellom Sandnes og Egersund, besvart av samferdselsministeren.....	73
965.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. nye avgifter på fiskebåter under 10,67 meter, besvart av næringsministeren.....	73
966.	Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. endringer i våpendirektivet, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	74
967.	Fra stortingsrepresentant Truls Wickholm, vedr. skatte- og avgiftskuttene, besvart av finansministeren	75
968.	Fra stortingsrepresentant Truls Wickholm, vedr. tiltakspakken, besvart av finansministeren	75
969.	Fra stortingsrepresentant Marianne Marthinsen, vedr. effekten av verdiskaping, besvart av finansministeren.....	76
970.	Fra stortingsrepresentant Marianne Marthinsen, vedr. sysselsettingsgraden, besvart av finansministeren	78
971.	Fra stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås, vedr. rovdyr, besvart av klima- og miljøministeren	78
972.	Fra stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås, vedr. E6 Helgeland nord, besvart av samferdselsministeren.....	79
973.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. gratis rettshjelp i alle kommunane i landet, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	80
974.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. pensjonerte sykepleiere som ønsker å stå i arbeid uten avkorting i pensjonen, besvart av arbeids- og sosialministeren	81
975.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. stedlig ledelse, besvart av helse- og omsorgsministeren	82
976.	Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. smutthull i skattesystemet, besvart av finansministeren	82
977.	Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. filmpriser i Norge, besvart av kulturministeren	84
978.	Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. Marihøna barnehage ved Ørlandet kampflybase, besvart av forsvarsministeren	85
979.	Fra stortingsrepresentant Ulf Leirstein, vedr. ortopedisk avdeling ved sykehuset i Østfold, besvart av helse- og omsorgsministeren	86
980.	Fra stortingsrepresentant Morten Ørsal Johansen, vedr. omdisponering av jordbruksareal til juletreproduksjon, besvart av landbruks- og matministeren	87
981.	Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. rovvilt og fellingstillatelse, besvart av klima- og miljøministeren.....	87

	side
982. Fra stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal, vedr. ortopedisk avdeling ved sykehuset i Østfold, besvart av helse- og omsorgsministeren	88
983. Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. gyldig fravær i videregående opplæring, besvart av kunnskapsministeren	89
984. Fra stortingsrepresentant Truls Wickholm, vedr. miljørelaterte avgifter, besvart av finansministeren	90
985. Fra stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal, vedr. plassering av senter for lønn og rekneskap i politiet, besvart av justis- og beredskapsministeren	93
986. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgen Bekkevold, vedr. drift til punktutgaven av Klar tale, besvart av barne- og likestillingsministeren.....	93
987. Fra stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal, vedr. risikokapitalen i Norden, besvart av finansministeren.....	94
988. Fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiter, vedr. videreutdanning i barnepalliasjon, besvart av helse- og omsorgsministeren	94
989. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. situasjonen ved Sykehuset Telemark, besvart av helse- og omsorgsministeren	95
990. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. arbeidslause sjøfolk som slit med å få støtte frå Nav til å gjennomføre nødvendige kurs for å halde på sertifisering til å jobbe på sjøen, besvart av arbeids- og sosialministeren	96
991. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. dødsstedsundersøkelse ved uventet barnedødsfall, besvart av justis- og beredskapsministeren	96
992. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. pensjonerte spesialsykepleiere, besvart av helse- og omsorgsministeren	97
993. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. øke antall obduksjoner i Norge, besvart av helse- og omsorgsministeren	98
994. Fra stortingsrepresentant Kåre Simensen, vedr. ambulansefly i Alta, besvart av helse- og omsorgsministeren	99
995. Fra stortingsrepresentant Tore Hagebakken, vedr. inntektssystemet, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	100
996. Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. initiativet «Søndagsplakaten» fra Virke og Handel og Kontor, besvart av kulturministeren	100
997. Fra stortingsrepresentant Tone Merete Sønsterud, vedr. grensekontroll, besvart av finansministeren	101
998. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. velferdsobligasjoner, besvart av justis- og beredskapsministeren	102
999. Fra stortingsrepresentant Truls Wickholm, vedr. steinindustrien og palestinsk økonomi, besvart av utenriksministeren	103
1000. Fra stortingsrepresentant Astrid Aarhus Byrknes, vedr. palestinske selvstyremyndigheters utbetalinger av store pengebeløp til fengslede terrorister, besvart av utenriksministeren	104
1001. Fra stortingsrepresentant Marianne Aasen, vedr. politisk fravær i skolen, besvart av kunnskapsministeren.....	105
1002. Fra stortingsrepresentant Jonas Gahr Støre, vedr. flomsikring, besvart av statsministeren	105
1003. Fra stortingsrepresentant Bente Thorsen, vedr. lærerstudiet, besvart av kunnskapsministeren.....	107
1004. Fra stortingsrepresentant Ketil Kjenseth, vedr. akuttberedskap i nord, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	108
1005. Fra stortingsrepresentant Kåre Simensen, vedr. Beaivvas samiske nasjonalteater, besvart av kulturministeren.....	109
1006. Fra stortingsrepresentant Ulf Leirstein, vedr. Forsvarets transportkapasitet i en krisesituasjon, besvart av forsvarsministeren	110
1007. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. stønad til reiseutgifter for EØS-borgarar, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	111

1008.	Fra stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik, vedr. lørdagsombæring av posten, besvart av samferdselsministeren	112
1009.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. digitale "skolekasse" på nynorsk, besvart av kunnskapsministeren	113
1010.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. skolebøker og digitale hjelpemidler på nynorsk, besvart av kunnskapsministeren	113
1011.	Fra stortingsrepresentant Christian Tynning Bjørnø, vedr. strategi for å øke antallet lærlinger i staten, besvart av kunnskapsministeren	114
1012.	Fra stortingsrepresentant Erik Skutle, vedr. Lovtolking vedr. strandsonen, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	115
1013.	Fra stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås, vedr. Møbelsnekkerskolen på Mysen, besvart av kunnskapsministeren	116
1014.	Fra stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien, vedr. oppfølging av elever som blir hengende etter, besvart av kunnskapsministeren	116
1015.	Fra stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås, vedr. DAB-dekning, besvart av kulturministeren	117
1016.	Fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja, vedr. politivakter i forbindelse med sykkelritt, besvart av samferdselsministeren	118
1017.	Fra stortingsrepresentant Ingrid Heggø, vedr. dagpenger i firskerisektoren, besvart av arbeids- og sosialministeren	118
1018.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. tiltakspakke, besvart av samferdselsministeren	119
1019.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. nedbyggingen av matjord, besvart av landbruks- og matministeren	120
1020.	Fra stortingsrepresentant Stine Renate Håheim, vedr. tilskudd til barn og unge i asylmottak, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	121
1021.	Fra stortingsrepresentant Stine Renate Håheim, vedr. lærlinger i statlige virksomheter, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	122
1022.	Fra stortingsrepresentant Jørund Rytman, vedr. palestinske terrorister som sitter fengslet, besvart av utenriksministeren	123
1023.	Fra stortingsrepresentant Jørund Rytman, vedr. opplæring til hat og terror, besvart av utenriksministeren	123
1024.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. oppfølging av akuttutvalget, besvart av helse- og omsorgsministeren	124
1025.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. ytringsfrihet i kommunesektoren, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	125
1026.	Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. gode rammer og bærekraftig regulering av hvalturismen, besvart av næringsministeren	126
1027.	Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. Husbankens regler for tilskudd, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	127
1028.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. ordning for kamptolker Norge, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	127
1029.	Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. særskilt erstatningsordning for thalidomideofre, besvart av helse- og omsorgsministeren	129
1030.	Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. nødvendige tiltak for at personer som har problemer med å selv sende elektronisk pålagt rapportering, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	130
1031.	Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. mindreårig dømt til samfunnsstraff, besvart av justis- og beredskapsministeren	131
1032.	Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. skatteavtaler med u-land, besvart av finansministeren	132
1033.	Fra stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal, vedr. tros- og livssynsminoriteter i Tyrkia, besvart av utenriksministeren	134
1034.	Fra stortingsrepresentant Rigmor Andersen Eide, vedr. genmodifiserte organismer, besvart av klima- og miljøministeren	135

	side
1035. Fra stortingsrepresentant Bård Vegar Solhjell, vedr. kvinners seksuelle og reproduktive helse og rettigheter, besvart av utenriksministeren	136
1036. Fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiter, vedr. tvang om makt etter helse- og omsorgstjenestelovens kapittel 9, besvart av helse- og omsorgsministeren	137
1037. Fra stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal, vedr. gjengroingen av matjord i Norge, besvart av landbruks- og matministeren	138
1038. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. voldtekt av barn begått av sikkerhetsstyrken i Afghanistan, besvart av forsvarsministeren	139
1039. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. mannlige styreledere i Helse-Vest, besvart av helse- og omsorgsministeren	140
1040. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. akutte døgnplasser, besvart av helse- og omsorgsministeren	141
1041. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. forslag til endringer i lov om helligdager og helligdagsfred, besvart av kulturministeren	142
1042. Fra stortingsrepresentant Terje Breivik, vedr. riksvei 13, besvart av samferdselsministeren	143
1043. Fra stortingsrepresentant Ingebjørg Amanda Godskesen, vedr. ernæringsfysiologer, besvart av helse- og omsorgsministeren	144
1044. Fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande, vedr. Forsvarsmuseet, besvart av forsvarsministeren	145
1045. Fra stortingsrepresentant Christian Tynning Bjørnø, vedr. lokasjon for deponi for uorganisk farlig avfall, besvart av klima- og miljøministeren	146
1046. Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. fylkesmenns framtidig kommunestruktur, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	147
1047. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. søndagsåpne butikker, besvart av justis- og beredskapsministeren	148
1048. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. omdisponeringen av dyrket mark, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	149
1049. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. fysisk aktivitet fremmer helse, besvart av helse- og omsorgsministeren	150
1050. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. legeutdanningen og fysisk aktivitet i behandling, besvart av helse- og omsorgsministeren	151

Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (901 - 1500) for sesjonen 2015-2016.

Partibetegnelse:

A Det norske Arbeiderparti

FrP Fremskrittspartiet

H Høyre

KrF Kristelig Folkeparti

Sp Senterpartiet

SV Sosialistisk Venstreparti

V Venstre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Andersen, Dag Terje (A)	947
Andersen, Karin (SV)	1028, 1038
Arnstad, Marit (Sp)	944, 946, 978, 981
Aukrust, Åsmund (A)	936
Bekkevold, Geir Jørgen (KrF)	986
Berge, Gerd Eli (Sp)	919, 935, 954
Bergstø, Kirsti (SV)	921, 945
Bjørdal, Fredric Holen (A)	985
Bjørnstad, Sivert (FrP)	949
Bjørnø, Christian Tynning (A)	1011, 1045
Bollestad, Olaug V. (KrF)	906, 957, 958, 992, 993
Breivik, Terje (V)	1042
Byrknes, Astrid Aarhus (KrF)	1000
de Ruiter, Freddy (A)	988, 1036
Eide, Rigmor Andersen (KrF)	1034
Elvestuen, Ola (V)	916
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	904, 965, 989
Godskesen, Ingebjørg Amanda (FrP)	1043
Grande, Arild (A)	976, 977
Grande, Trine Skei (V)	1044
Greni, Heidi (Sp)	951, 1027, 1046
Grung, Ruth (A)	1010, 1009, 1040, 1039
Hagebakken, Tore (A)	918, 995
Hansson, Rasmus (MDG)	955, 1047, 1048
Heggø, Ingrid (A)	1017
Henriksen, Martin (A)	907, 908, 950, 983, 996, 1026
Hjemdal, Line Henriette (KrF)	915, 937, 982, 987, 1033, 1037
Huitfeldt, Anniken (A)	902
Håheim, Stine Renate (A)	961, 1020, 1021
Johansen, Morten Ørsal (FrP)	980
Juvik, Kjell-Idar (A)	934, 1008
Kjenseth, Ketil (V)	1004
Kjerkol, Ingvild (A)	910, 922, 948
Klinge, Jenny (Sp)	973
Lauvås, Stein Erik (A)	960, 1013
Leirstein, Ulf (FrP)	923, 924, 933, 939, 979, 1006
Lysbakken, Audun (SV)	909, 953
Marthinsen, Marianne (A)	911, 912, 969, 970
Micaelsen, Torgeir (A)	931, 962
Navarsete, Liv Signe (Sp)	938
Nordås, Janne Sjelmo (Sp)	925, 926, 971, 972, 1015

Nybø, Iselin (V)	920
Pedersen, Helga (A)	917, 943
Pollestad, Geir (Sp)	927, 928, 963, 964, 1018, 1019
Raja, Abid Q. (V)	1016
Reiertsen, Laila Marie (FrP)	905
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	959, 966, 991, 998, 1031, 1032
Rotevatn, Sveinung (V)	956, 990, 1007
Rytman, Jørund (FrP)	1022, 1023
Simensen, Kåre (A)	932, 994, 1005
Skjelstad, André N. (V)	1030
Skutle, Erik (H)	1012
Solhjell, Bård Vegar (SV)	901, 1035
Støre, Jonas Gahr (A)	1002
Sønsterud, Tone Merete (A)	913, 914, 997
Tajik, Hadia (A)	903
Thomsen, Ib (FrP)	940
Thorsen, Bente (FrP)	1003
Toppe, Kjersti (Sp)	929, 930, 974, 975, 1024, 1025, 1049, 1050
Trettebergstuen, Anette (A)	941, 1041
Wiborg, Erlend (FrP)	942
Wickholm, Truls (A)	967, 968, 984, 999
Wold, Morten (FrP)	1029
Wøien, Anne Tingelstad (Sp)	1014
Aasen, Marianne (A)	952, 1001

Dokument nr. 15:7

(2015–2016)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 901

Innlevert 12. april 2016 av stortingsrepresentant Bård Vegar Solhjell

Besvart 20. april 2016 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Hvordan har Norge tatt opp den akutte situasjonen for sivile i Fallujah i dialogen med irakiske regjeringsstyrker og myndigheter, og får denne strategien fra den irakiske hærens side konsekvenser for Norges samarbeid med irakiske regjeringsstyrker?»

BEGRUNNELSE:

Fallujah er kontrollert av ISIL, og beleires av den irakiske hæren. Mange sivile har flyktet, men titusenvise av sivile er igjen i Fallujah og er fanget mellom de krigende partene. Sivilbefolkningen rammes hardt. Human Rights Watch har de siste dagene samlet rapporter fra den beleirede byen som er i en svært alvorlig situasjon når det kommer til leveranser av mat og medisiner. Også World Food Program har uttrykt bekymring for matsikkerhetssituasjonen i Fallujah.

Lite informasjon kommer ut på grunn av ISILs forbud mot mobil- og internettkommunikasjon. De få meldinger som er kommet ut er svært foruroligende. Det rapporteres om at mennesker som har forsøkt å forlate byen har blitt henrettet av ISIL. Samtidig rapporteres det om at de irakiske regjeringsstyrkene så vel som paramilitære styrker som opererer til støtte for hæren, har stoppet leveranser av mat og medisiner inn til Fallujah. Matprisene på det lille som er tilgjengelig er mangedoblet sammenlignet med resten av landet. Mange barn er rapportert å ha ankommet sykehuset på grunn av underernæring. Flere, inkludert både eldre og barn, skal ha omkommet grunnet mangel på mat og medisiner.

Svar:

Norge er dypt bekymret over den tragiske humanitære situasjonen i Fallujah, som først og fremst skyldes terrororganisasjonen ISILs brutale styre. Byens befolkning er nå avskåret fra verden utenfor. Irakiske styrker har sagt seg villig til å opprette trygge korridorer for dem som ønsker å forlate byen, men ISIL hindrer befolkningen i å komme seg ut.

Grunnet ISILs styre og sikkerhetssituasjonen i byen får heller ikke humanitære organisasjoner som FN og Røde Halvmåne tilgang til de nødlidende. Det er en svært urovekkende utvikling at utsulting av sivilbefolkningen benyttes som våpen i konfliktene i Irak og Syria. Dette er helt uakseptabelt og klart i strid med folkeretten.

ISIL er en alvorlig trussel mot fred og sikkerhet både i Midtøsten, Nord-Afrika og Europa, og må bekjempes med et bredt sett av virkemidler. Det er imidlertid avgjørende at kampen utføres på en måte som bidrar til forsoning og ikke øker oppslutningen om ISIL. Norge tar derfor jevnlig opp situasjonen for sivile som rammes av kamphandlingene med irakiske myndigheter, og minner dem om den avgjørende betydningen av at internasjonal humanitærrett overholdes. Vi understreker også at alle parter må bidra til at humanitær tilgang sikres.

Siden mars 2015 har norsk militært personell drevet opplæring av peshmerga-styrker i det kurdiske selvstyreområdet. Disse styrkene deltar ikke i kamper i Anbar-provinsen, der Fallujah ligger.

Kunnskap om internasjonal humanitærrett har vært og er en sentral del av denne opplæringen, nettopp for å sette styrkene i stand til å bekjempe ISIL på en måte som ivaretar hensynet til sivilbefolkning og internasjonale forpliktelser.

SPØRSMÅL NR. 902**Innlevert 12. april 2016 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt****Besvart 21. april 2016 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Hvordan vurderer forsvarsministeren i dag risikoen for kostnadsoverskridelser og forsinkelser i utbyggingen av den nye kampflybasen på Ørlandet?»

BEGRUNNELSE:

Etablering av ny kampflybase er et svært viktig forsvars- og sikkerhetspolitisk tiltak. Gjennom behandlingen av Innst. S. nr. 388 (2011–2012), jf. Prop. 73 S (2011–2012), vedtok Stortinget i juni 2012 at Forsvarets framtidige kampflybase skal utvikles på Ørlandet. I august 2015 godkjente Kommunal- og moderniseringsdepartementet reguleringsplanen for Ørland hovedflystasjon. Departementsvedtaket innebærer endringer i støykrav for Ørlandet kommune og kan dermed også medføre framdrifts- og kostnadsmessige utfordringer for utbyggingen. Tidligere har det blitt stilt spørsmål ved sikkerhet og sårbarhet for den nye basen.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 13. april 2016 med spørsmål fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt om risikoen for kostnadsoverskridelser og forsinkelser i utbyggingen av den nye kampflybasen på Ørlandet.

Stortinget ble våren 2015, gjennom Prop. 113 S (2014–2015) Investeringar i Forsvaret, gitt en status med hensyn til kostnadene for etablering av kampflybasen på Ørlandet. I proposisjonen ble det redegjort for endringer i kostnadsbildet fra baseutredningen i 2011. Forsvarsdepartementet pekte i proposisjonen også på to områder hvor det gjensto stor risiko for økte kostnader i forhold til det kostnadsbildet Stortinget ble informert om i forbindelse med behandlingen av Prop. 73 S (2011–2012) Et forsvar for vår tid.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet fattet den 10. august 2015 endelig avgjørelse vedrørende reguleringsplanen for Ørland hovedflystasjon. Denne stadfestet i hovedsak kommunens vedtak fra 13. november 2014 om grenseverdier for innendørs og utendørs støy ved eksisterende bebyggelse. Vedtaket innebærer, i forhold til forutsetningene som ble lagt

til grunn ved lokaliseringsvedtaket i 2012, en betydelig økning av kostnadene knyttet til tilbud om innløsning av boliger, tilbud om gjennomføring av støytiltak og avhending av innløste boliger i støysonene rundt kampflybasen. Forsvarsbygg har på oppdrag fra Forsvarsdepartementet utarbeidet et program for å ivareta støykonsekvensene. Programmet, som består av flere delprosjekter, er under ekstern kvalitetssikring i tråd med retningslinjene for store statlige investeringer. Programmet planlegges fremmet til Stortinget for beslutning våren 2017.

Arbeidet med å konkretisere en hangarløsning for F-35 på den nye kampflybasen pågår. Forsvarsdepartementet planlegger å legge frem prosjektet for ekstern kvalitetssikring høsten 2016 og å fremme prosjektet til Stortinget for beslutning våren 2017. Kostnadene knyttet til ny hangarløsning for F-35 vil, med bakgrunn i reviderte krav til sikringstiltak, være høyere enn opprinnelig forutsatt i 2012.

Det er fortsatt knyttet usikkerhet til beregningene for de omtalte tiltakene. Forsvarsdepartementet har på nåværende tidspunkt beregnet merkostnaden utover opprinnelig forutsetning til å være i størrelsesorden 1,5 mrd. kroner. Endelig kostnad for tiltakene vil først kunne fastlegges når prosjektdokumentasjon er utarbeidet og ekstern kvalitetssikring av prosjektene er ferdigstilt.

Regjeringen arbeider nå med en ny langtidsproposisjon for forsvarssektoren. Planen er å presentere denne for Stortinget i vårsesjonen 2016. Merkostnadene knyttet til reguleringsplanvedtaket og hangarløsningen for F-35 vil bli hensyntatt som en del av det helhetlige kostnadsbildet i forslaget til ny langtidsplan.

Utbyggingen av den nye kampflybasen på Ørland koordineres tett mot fremdriftsplanen for F-35-anskaffelsen. Kampflybasen på Ørland vil være klar til å motta de første F-35 på norsk jord høsten 2017. Utviklingen av den nye kampflybasen er i rute, og følger oppsatt anskaffelsesplan.

SPØRSMÅL NR. 903**Innlevert 12. april 2016 av stortingsrepresentant Hadia Tajik****Besvart 22. april 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Vil kunnskapsministeren ta avstand frå at innvandrings- og integreringsministeren har misbrukt og feilreferert forskingsresultat?»

GRUNNGJEVING:

Innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug har fått mykje kritikk for si bruk av forskning og referansar til forskingsresultat i kronikken «Innstramming til barnas beste» på NRK Ytring 05.04.16, mellom anna frå UIO-rektor Ole Petter Ottesen på Dagsnytt 18, NRK p2, 08.04.16.

Svar:

For å finne dei beste løysingane, må politikken vere basert på oppdatert kunnskap. Forsking er eit viktig

verktøy i utforminga av ny politikk og eg jobbar for ei meir kunnskapsbasert politikktutvikling.

Samstundes vil eg understreke at politikk ikkje er forskning og heller ikkje skal vere det. Vi politikarar må vere flinke til å skilje mellom kva som er forskning og kva som er politiske standpunkt. Det vi seier skal vere etterretteleg og basert på fakta. Når vi bruker forskning, må vi ha respekt for forskingsfunna. Vi skal ikkje ta forskinga til inntekt for våre politiske standpunkt, når det ikkje er dekning for det. Vi skal òg hugse at heller ikkje forskinga alltid er eintydig. Konklusjonar frå forskning kan tolkast på ulike måtar.

Som kunnskapsminister verken kan eller vil eg gå inn og gjere ei fagleg vurdering av mine kollegaers bruk av forskingsresultat. Eg har registrert at innvandrings- og integreringsministeren i Aftenposten 7. april sjølv har sagt at forskinga vart upresist referert i den aktuelle kronikken. Eg vil helse velkommen ein debatt om korleis politikarar og andre bruker forskning. Både politikken og forskinga er tent med eit kritisk blikk.

SPØRSMÅL NR. 904**Innlevert 13. april 2016 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 19. april 2016 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen****Spørsmål:**

«Fiskeravgiften går inn i Statens fiskefond, som igjen tildeler midler til forvaltning og tiltak knyttet til bærekraftig bruk av bestander av laks, sjøørret og sjørøye. En stor del av fiskefondet blir overført til Fylkesmennene til fordeling til søknader om tilskudd til lokale fiskeformål.

Hvor mange og hvor store søknader har fondet fått de siste årene, hvor stort er potensialet for tildeling av ytterligere midler og går alle pengene til ordningens hovedformål?»

BEGRUNNELSE:

Private organisasjoner og lag, for eksempel fiskerlag, grunneierlag og jeger- og fiskerforeninger kan søke om tilskudd. I tillegg kan forskningsinstitusjoner og landsdekkende organisasjoner, kommuner og interkommunale organ søke om tilskudd.

Tiltak som kan få tilskuddsmidler er blant annet: Kultiveringstiltak, driftsplanlegging, tiltak for å bedre tilgangen til fiske for allmennheten og muligheten for fiske, og tiltak rettet mot rekruttering eller stimulering til laksefiske. Slike tilskudd utløser ofte en lokal prosess og en stor dugnadsinnsats.

Forvaltningsrelaterte forskings-, utrednings- og overvåkingsprosjekt som kan medvirke til at stammer av anadrome laksefisk blir tatt vare på og at fiskeresursene blir bedre utnyttet, kan også få tilskudd.

Svar:

Statens fiskefond og fiskeravgiften er etablert gjennom lakse- og innlandsfiskloven §§ 29 og 30 for å finansiere fiskekulturtiltak. Statens fiskefond blir forvaltet av Klima- og miljødepartementet ved Miljødirektoratet. Målet med ordningen med tilskudd til fiskeformål er å bidra til å sikre og utvikle bestander av vill anadrom

laksefisk og legge til rette for og motivere til fiske, jf. Prop. 1 S (2015-2016).

Inntektene til Statens fiskefond kommer fra fiskeravgift på fiske etter anadrom laksefisk. Innbetalt fiskeravgift har de siste årene vært omkring 15 mill. kroner i året. Inntektene finansierer utgifter til fisketiltak og fiskeforvaltning samt forskning på fiskeressurser. Utgiftene over statsbudsjettet skal normalt tilsvare forventede inntekter samme år. Drøyt én mill. kroner går til å dekke utgiftene ved forvaltning av tilskuddsordningen i Miljødirektoratet, og nesten én mill. kroner går til fiskeforskning ved Norsk institutt for naturforskning. Disse beløpene er fastsatt i budsjettproposisjonen. Videre går omtrent 1,5 mill. kroner til faglige prosjekter og oppdrag som blir sikret gjennomført av Miljødirektoratet, eksempelvis innhenting og bearbeiding av fangststatistikk. Den største delen av fondsmidlene går til tiltak i regi av rettighetshavere og brukerorganisasjoner (11 mill. kroner), hvorav det meste går til lokale tiltak (anslagsvis 8,8 mill. kroner). I 2016 forvalter Fylkesmennene 6 mill. kroner av tilskuddsmidlene til mindre, lokale tiltak. Miljødirektoratet forvalter 5 mill. kroner av tilskuddsmidlene, hvorav om lag én mill. kroner årlig går til fisketrapper. Av de resterende 4 mill. kroner til sentrale tiltak, går en stor

andel til nasjonalt koordinerte lokale tiltak i regi av organisasjoner på nasjonalt plan, eksempelvis Villaksens dag i regi av Norske Lakseelver. Utviklingen de senere år viser en systematisk økning av andelen av midlene i Statens fiskefond som går til tilskudd til tiltak i regi av rettighetshavere og brukerorganisasjoner.

Samrådsmøte for Statens fiskefond ble opprettet i 2005 og består av representanter for brukerinteressene. Her er Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norske Lakseelver, Noregs Grunneigar- og Sjølaksefiskarlag, Fylkesmannen og Kommunesektorens organisasjon representert. Samrådsmøte blir gjennomført hvert år i regi av Miljødirektoratet, og her drøftes bruken av fondsmidlene for å sikre at pengene brukes i henhold til formålet med ordningen. På møtet går man gjennom disponering av fondet foregående år, overordnet disponering av midlene inneværende år og budsjettet for året etter. Miljødirektoratet rapporterer at de erfarer at denne praksisen har ført til styrket legitimitet og aksept for fiskeravgiften.

Tabellen nedenfor viser omfanget av søknader om tilskudd til fisketiltak de siste årene og det disponible tilskuddsbeløpet.

Tabell 1: Omfanget av søknader om tilskudd til fisketiltak og disponibelt tilskuddsbeløp i årene 2014-2016.

År	Antall søknader	Omsøkt beløp, mill. kroner	Tilskuddsmidler, mill. kroner
2016	309	38	11,0
2015	304	34	11,0
2014	297	41	10,3

SPØRSMÅL NR. 905

Innlevert 13. april 2016 av stortingsrepresentant Laila Marie Reiertsen

Besvart 19. april 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Med bakgrunn i fastlegeordningen og at mange kommuner ikke klarer å ha nok fastleger til enhver tid så bør en se på bruken av fastlegelistene. Beboere som har fått langtidsplass på sykehjem får dekket sine le-

getjenester der. Og få ser sin fastlege overhodet i den tiden de bor på sykehjemmet.

Mener statsråden at det er riktig bruk av ressurser at fastlegen har pasienter på sin liste som får dekket sine legetjenester hundre prosent på det sykehjemmet de bor, og vil statsråden foreta seg noe i denne saken?»

BEGRUNNELSE:

Det viser seg at i flere kommuner ikke klarer å få nye fastleger raskt nok. Dette på grunn av tilsetninger og at folketallet øker i kommunen raskt samt at en ønsker bytte oftere enn tidligere. Samtidig ser en at beboere på sykehjem som har fått tildelt langtidsplass får god legedekning fra tilsynslege på det aktuelle sykehjemmet. Ja, det fleste ser ikke noe til sin fastlege, og det er heller ikke et stort ønske fra beboerne sel. Da de har tilgjengelige legeressurser tett på. Når det er slik så får en beboere som på en måte får dobbelt opp. De står på en fastleges list samtidig som de får legetjenester på sykehjemmet der de har adresse. Dette blir på en måte feil bruk av legeressurser. Samt at man kunne fått ledige plasser på fastlegens liste til nytte for de som ikke er på sykehjem.

Svar:

Borgere som får tildelt plass på sykehjemmet blir stående på fastlegens liste med mindre de selv melder seg ut. Dette til tross for at fastlegen ikke lenger er ansvarlig for legetjenester til disse borgerne. Det fremgår av fastlegeforskriften, og det er flere grunner til denne ordningen. For det første er det en pasient-/brukerrettighet å stå på en liste hos fastlegen. Det å frata noen denne rettigheten fordi vedkommende får tildelt en plass på et sykehjem mener jeg blir feil. Det at mange beboere ikke ønsker å fortsette og bruke sin fastlege, er ikke et argument for å frata alle retten til å være tilknyttet fastlegeordningen. Videre er det også nyttig for den senere oppfølgingen av beboeren dersom vedkommende blir skrevet ut fra sykehjemmet, at de fortsetter å stå på fastlegens liste. Det vil bidra til å sikre kontinuitet i oppfølgingen.

Økonomisk vil det bety lite å melde listeinnbyggere med langtidsplass i sykehjem ut av fastlegeord-

ningen. Ved innføringen av ordningen ble det avtalt mellom staten og Lege-foreningen at størrelsen på per capitatilskuddet for den enkelte innbygger på listen skulle beregnes med utgangspunkt i at alle innbyggere blir stående på listen også mens de er i en institusjon. En automatisk utmelding vil tilsi økt per capitatilskudd for de resterende innbyggerne på listen, og gir derfor ingen innsparing for staten. Det er dessuten ikke snakk om at noen får dobbelt opp av legetjenester. For beboere i kommunale institusjoner med tilknyttet legetilbud er det legen ved institusjonen som er medisinsk ansvarlig for å følge opp beboeren. De fleste fastleger vil til enhver tid kunne ha noen listeinnbyggere som bor i institusjoner med eget legetilbud. Disse listeinnbyggerne vil i svært begrenset grad oppta fastlegeressurser i tillegg til legeressurser ved institusjonen.

Det er riktig som representant Reiertsen skriver at enkelte kommuner har utfordringer med å ha tilstrekkelig kapasitet i sin fastlegeordning. Det kan være flere årsaker til dette. Opplagte grunner er utfordringer med å rekruttere nok leger, økning i befolkningen og legers ønsker om å redusere listelengde. Antallet fastlegebytter kan være en medvirkende årsak, men bytter i seg selv øker ikke behovet for flere plasser. Fastlegestatistikken viser at det har vært en positiv trend når det gjelder andelen åpne liste og antallet ledige listeplasser. Til sammenligning var det flere åpne lister ved utgangen av 2015 enn ved utgangen av 2012, mens antallet ledige plasser var omtrent det samme. Ansvaret med å sørge for tilstrekkelig kapasitet i fastlegeordningen påhviler den enkelte kommune. Kommunens oppgaver er tydelig beskrevet i regelverket, og jeg har på nåværende tidspunkt ingen planer om å endre dette ansvaret. Det at noen sykehjemsbeboere fortsetter å stå på fastlegens liste etter å ha fått tildelt sykehjems plass, innebærer ikke at kommunen ikke skal følge opp sitt ansvar.

SPØRSMÅL NR. 906

Innlevert 13. april 2016 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 21. april 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«I svar på mitt skriftlige spørsmål av 22.1 om informasjonen til asylsøkere som ble sendt tilbake til Russland, svarer statsråden: "Ingen blir uttransportert før vedtak er fattet og utlendingen har blitt gjort kjent med sine rettigheter og hvilke frister som gjelder". I brev til Jus-

tis- og beredskapsdepartementet, datert 15.2, har imidlertid UNHCR gitt uttrykk for at dette ikke er tilfelle.

Hva gjør regjeringen for å klarlegge hva som er korrekt, og eventuelt for å forsikre at feil ikke gjøres i framtiden?»

BEGRUNNELSE:

UNHCR skriver i sitt brev av 15. februar følgende:

"From interviews recently conducted by UNHCR Moscow with a few of the rejected applications who had been returned to the Russian Federation in December 2015, it appears that they had not been adequately informed about the right to appeal the rejection of admissibility, and been given access to the appeals procedures before their expulsion."

Om opplysningene fra UNHCR er riktige har altså Norske myndigheter brutt sin lovfestede informasjonsplikt. I følge UNHCR er det flere asylsøkere som har blitt tvangsreturnert fra Norge til Russland som ikke har fått tilstrekkelig informasjon om sin adgang til å klage og heller ikke har blitt gitt adgang til å kontakte advokat eller klage i forkant av uttransporten. Forvaltningens informasjonsplikt vil i så fall ikke være oppfylt, og politiets spesifikke plikt til å informere asylsøkere som kom over Storskog, slik det fremgår av UDIs rundskriv fra 25. november 2015, vil heller ikke være oppfylt.

Svar:

Opplysningene fra UNHCR er ikke individualisert og konkretisert, og jeg besvarer derfor spørsmålet på generelt grunnlag.

Som det fremgår i mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 474 av 22.1.2016 har Politiets utlendingsenhet (PU) bistått med å underrette om vedtak og rettigheter for de som ikke blir underrettet av sin advokat. PU underrettet alle som kom til Ankomstsenter Finnmark (Vestleiren), med unntak av de som hadde advokat og derved ble underrettet via vedkommende.

Ifølge Politidirektoratet (POD) har PU ikke hatt anledning til å gjennomgå samtlige returer over Storskog i desember 2015. De har imidlertid gjennomgått sakene til de 13 personene som ble returnert i januar 2016. Disse sakene var underlagt samme underrettingsprosedyre som de som ble uttransportert i desember 2015, og gjennomgangen viste ingen svikt i underrettingsrutinene.

De som ble uttransportert i desember 2015 var ifølge PU fysisk til stede på Vestleiren da de ble underrettet, med unntak av de som ble underrettet via sin advokat. PU hadde utstasjonert mannskaper ved Vestleiren som foretok underrettingen.

SPØRSMÅL NR. 907

Innlevert 13. april 2016 av stortingsrepresentant Martin Henriksen

Besvart 24. april 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Vil kunnskapsministeren sikre at WorldSkills Norway får den støtten de trenger for å kunne gjennomføre Yrkes-NM 2016 i Bergen og norsk deltakelse i yrkes-EM i Göteborg, og sikre at de også i fremtiden får en forutsigbar finansiering?»

BEGRUNNELSE:

I over 25 år har World Skills Norway (WSN) gjort en viktig innsats for yrkesfagene. Det har vært viktig for å fremme yrkesfagenes status og omdømme. For mange elever er World Skills en viktig motivasjonsfaktor eller målsetning som viser frem hvor dyktige norske yrkesfagelever er.

I mange år har WSN fått støtte via Utdanningsdirektoratet, over kap. 225, post 74. I år har WSN derimot fått avslag på sin søknad om støtte, og i begrunnelsen fra Utdanningsdirektoratet pekes det på at det i Statsbudsjettet er vedtatt at bevilgningen på 225.74

skal prioriteres til organisasjoner som arbeider mot mobbing.

Kunnskapsministeren og regjeringen har ved flere anledninger vist til World Skills som et viktig tiltak. "Yrkeslandslaget og WorldSkills er viktig. Vi trenger flere til å velge yrkesfag, og dere blir ambassadører for det", sa statsråden til deltakere på yrkeslandslaget i 2014 (Tools.no, 30.september 2014). Da regjeringen ga støtte til World Skills i 2015, sa kunnskapsministeren blant annet at dette kunne øke interessen for yrkesfag, og at det var en god arena for å få enda bedre kontakt mellom skolen og arbeidslivet lokalt (Regjeringen.no 5.juni 2015).

I 2015 uttalte ministeren at "Disse konkurransene er viktige for å synliggjøre den kompetansen som ligger hos de som tar yrkesfag og inspirere flere til å velge en slik utdanning" (NHO nett 5.juni 2015).

At finansieringen til World Skills nå ikke er på plass, synes å rime dårlig med statsrådets tidligere uttalelser.

Svar:

Formålet med tilskuddet til organisasjoner, kap. 225 post 74, er å stimulere private og frivillige organisasjoner til å sette i gang tiltak som på ulike måter bidrar til å nå sektormålene for grunnopplæringen, jf. Kunnskapsdepartementets årlige budsjettproposisjon. I statsbudsjettet for 2016 har Stortinget vedtatt å prioritere tildeling av tilskudd til organisasjoner som kan bidra til å styrke elevenes grunnleggende ferdigheter, og til organisasjoner som arbeider mot mobbing. Ved behandlingen av statsbudsjettet for 2016 har også flertallet av medlemmene i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen gitt føringer om enkelte organisasjoner som skal motta tilskudd i 2016, jf. Innst. 12 S (2015–2016). WorldSkills var ikke blant organisasjonene flertallet trakk fram i innstillingen.

Innenfor føringene fra Stortinget vurderer Utdanningsdirektoratet søknadene og treffer vedtak om tilskudd. Vedtakene er enkeltvedtak med klageadgang etter forvaltningsloven. Kunnskapsdepartementet er klageinstans. I Utdanningsdirektoratets avslagsbrev av 7. april 2016 på søknaden fra WorldSkills om 3,35 mill. kroner til rekrutteringsfremmende tiltak for 2016, pekes det på at søknaden ikke faller innenfor de prioriterte formålene for tilskuddsordningen i 2016.

Jeg mener WorldSkills Norway gjør et viktig arbeid for å øke interessen for fag- og yrkesopplæring. Derfor er jeg innstilt på at staten skal bidra til at organisasjonen kan gjennomføre Yrkes-NM 2016 i Bergen og at Norge skal delta på Yrkes-EM i Göteborg i desember i år. Det vil være naturlig å komme tilbake til Stortinget om dette i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2016, som legges frem 11. mai i år.

SPØRSMÅL NR. 908

Innlevert 13. april 2016 av stortingsrepresentant Martin Henriksen

Besvart 22. april 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Vil kunnskapsministeren vurdere å gi rektorer og skoleledere en mulighet til å foreta individuelle, lokale vurderinger av hvorvidt en elev skal motta halvårsvurdering eller standpunktarakter i tilfeller der det er et svært lavt fravær som fører til at en elev har overskredet fraværsgrensen?»

BEGRUNNELSE:

Fraværsgrensen i videregående opplæring er (jfr. Rundskriv 3 – 2016 fra Utdanningsdirektoratet) satt til 10 prosent. For mange små fag som kun er på 56 klokke timer (ca. 75 skoletimer) i løpet av et skoleår vil det bety at kun 4 skoletimers (2 timer og 49 minutter) fravær i løpet av et halvår vil bety at en elev har overskredet grensen, og dermed ikke får vurdering i faget.

I rundskrivet om fraværsglene er det angitt en rekke årsaker til gyldig fravær, men disse dekker ikke alle hensyn. Enkelte elever kan ha for eksempel en vanskelig hjemmesituasjon eller av andre årsaker ha fravær like over fraværsgrensen, men etter lærerens eller rektors skjønn være i stand til å få vurdering i faget. For disse vil nå altså så lite som fire skoletimers fravær i fag med få timer være nok til at de fratas muligheten til vurdering. Det vil være uheldig for den enkelte elev, og kunne gi økt frafall.

Svar:

Forslaget om å innføre en fraværsgrense i videregående opplæring var på bred offentlig høring i fjor. I høringen ble det foreslått tre ulike modeller for en fraværsgrense, hvor ett av forslagene var at rektor etter en skjønnsmessig vurdering kan gjøre unntak fra fraværsgrensen. Det var ikke flertall for denne modellen. Flertallet av høringsinstansene ønsket en fraværsgrense med unntak for dokumentert fravær.

I høringen ba vi også om høringsinstansenes syn på om det bør kunne gjøres unntak fra fraværsgrensen dersom eleven kan dokumentere nødvendig kompetanse i faget. Dette var det kun 25 prosent som støttet, mens 58 prosent av høringsinstansene var imot. På bakgrunn av høringsinnspillene har jeg altså vurdert at det ikke er ønskelig at det skal kunne gjøres skjønnsmessige unntak fra fraværsgrensen, og at det ikke bør kunne gjøres unntak fordi eleven har kompetanse i faget. Rundskrivet fra Utdanningsdirektoratet beskriver reglene nærmere, og det legges der opp til et visst rom for skjønn knyttet til hva som er dokumentasjon.

SPØRSMÅL NR. 909**Innlevert 13. april 2016 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 21. januar 2016 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Er utenriksministeren enig i kritikken som har kommet fra den greske statsministeren av makedonske sikkerhetsstyrkers behandling av flyktninger ved Idomeni, og hvordan har Norge tatt opp dette i dialogen med makedonske myndigheter?»

BEGRUNNELSE:

Makedonia har de siste dagene fått sterk kritikk for sin behandling av flyktninger på den gresk-makedonske grensen ved Idomeni i Nord-Hellas. Mer enn 11000 flyktninger befinner seg i den uformelle flyktningleiren i Idomeni etter Makedonia og de andre landene på Balkan har stengt sine grenser for flyktninger som forsøker å ta seg over fra Hellas. Mange av dem har vært der i lang tid, storparten er fra Syria og Irak, og om lag 40 % av flyktingene i Idomeni er barn.

Politistyrker har brukt gummikuler og tåregass mot flyktingene da flere forsøkte å ta seg over grensen sist søndag. Leger Uten Grenser rapporterer at de har behandlet 300 mennesker for skader, hvorav 40 er blitt skadd av skudd fra gummikuler og 200 hadde pustebesvær grunnet tåregass. Hellas har vært harde i kritikken mot Makedonia etter hendelsene denne uken. Hellas' statsminister Alexis Tsipras har uttalt at angrepet var meget disproportjonalt, i møte med mennesker som åpenbart var ubevæpnet og ikke utgjorde en alvorlig trussel, angrep makedonske myndigheter med tåregass og gummikuler. Han sier videre at dette er «en stor

skam for europeisk kultur og for land som vil være en del av det».

Svar:

Situasjonen for flyktninger og migranter på grensen mellom Hellas og Makedonia er svært vanskelig, og det er viktig å gjøre alt for at ikke kommer til nye hendelser hvor mennesker blir skadet.

Fra norsk side tar vi opp situasjonen på grensen i relevante samtaler på politisk nivå med både greske og makedonske myndigheter.

Den humanitære situasjonen i leiren ved Idomeni er svært utfordrende. Greske myndigheter ønsker å stenge Idomeni-leiren så snart dette er praktisk mulig. Myndighetene legger opp til frivillig overføring til andre leire. De legger til grunn at det vil være i flyktingene og migrantenes egeninteresse å bli overflyttet til mottak med mer anstendige boforhold, der også asyl- og relokaliseringsprosedyrene virker.

Norge bistår Hellas i håndteringen av de flyktingene og migrantene som er kommet til landet. Utenriksdepartementet har nylig satt av 35 millioner kroner i støtte til håndtering av flyktingkrisen i Hellas, i tillegg til støtten til migrasjonstiltak over EØS-midlene på 24,1 millioner euro, tilsvarende om lag 228 millioner kroner, som allerede er bevilget.

Det er viktig at Europa nå bistår Hellas både økonomisk og praktisk med humanitær bistand og kapasitet til å håndtere asylsakene.

SPØRSMÅL NR. 910**Innlevert 13. april 2016 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol****Besvart 21. april 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«FV17 og FV 720 Dyrstad-Østvik-Malm utgjør et viktig veiprosjekt i Nord-Trøndelag som har vært planlagt lenge og som berørte kommuner og fylkeskommune er enige om og har planlagt en framdrift for.

Hvorfor er ikke saken kommet til Stortinget, og hva gjør regjeringen for å hole framdriften i dette viktige veiprosjektet for Steinkjer-regionen?»

Begrunnelse:

Fylkesvei 17 er en veldig viktig trafikkåre i Nord-Trøndelag og binder byene Namsos og Steinkjer sammen. Veistrekningen er i dårlig forfatning og etter at fylkeskommunen overtok ansvaret første januar 2010 har det vært arbeidet konkret med planer for å utbedre hele strekningen. Også fylkesvei 720 er lagt inn i prosjektet og det er en pågående sammenslåingsprosess mellom

kommunene Verran og Steinkjer som gjør denne strekningen enda viktigere for en effektiv fremtidig kommune, om kommunene skulle velge å slå seg sammen. Involverte kommuner og fylkeskommune er enige om bompengefinansiering av prosjektet. Nord-Trøndelag fylkeskommune vil stå for 50 % av finansieringen og 50 % vil kreves inn som bompenger. Søknaden om statens godkjenning av bompengeprojektet ble sendt departementet i januar 2016 og for å sikre planlagt framdrift av prosjektet er det avgjørende at bompengeproposisjonen kommer til stortinget for behandling i løpet av våren 2016. Foreløpig er den ikke lagt fram.

Svar:

Samferdselsdepartementet mottok saken fra Vegdirektoratet den 22. februar, og er nå i gang med ekstern kvalitetssikring (KS2) av trafikkgrunnlaget og finansieringsanalysen for bompengeprojektet fv 17 og fv 720 Dyrstad-Østvik-Malm. Det er ikke aktuelt å fremme en bompengeproposisjon for Stortinget før dette er gjennomført. Samferdselsdepartementet vil så raskt som mulig etter gjennomført KS2 forelegge saken for Stortinget. Jeg tar sikte på at dette vil kunne skje i løpet av høsten 2016.

SPØRSMÅL NR. 911

Innlevert 13. april 2016 av stortingsrepresentant Marianne Marthinsen

Besvart 19. april 2016 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Hvilke avgiftsendringer er vedtatt under dagens regjering, og hva er påløpt provenyeffekt for hver av disse endringene og endringene til sammen?»

Svar:

Tabellene 1-3 nedenfor gir en oversikt over alle endringer i merverdiavgiften, særavgiftene, tollavgiftene, sektoravgiftene og gebyrene som er vedtatt av

Stortinget i budsjettene for 2014, 2015 og 2016. Tabellene oppgir beregnet, påløpt provenyvirkning da endringene ble gjennomført. For endringer som trådte i kraft i løpet av året, brukes helårsvirkningen. Skatter som gir inntekter til Folketrygden (trygdeavgift og arbeidsgiveravgift), og avgift på arv og gaver er ikke tatt med. Samlet sett anslås endringene i perioden 2014-2016 å gi en påløpt provenyeffekt på om lag 3,2 mrd. 2016-kroner.

Tabell 1 Anslåtte provenyvirkninger av avgiftsendringer i vedtatt statsbudsjett for 2014. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til referansesystemet for 2014. Mill. kroner

	2014
	Påløpt
Særavgifter	
Oke avgiftene på klimagasser til 330 kroner per tonn CO ₂ -ekvivalenter ¹	700
Oke CO ₂ -avgift fiske og fangst	30
Justere engangsavgiften for biler	0
Redusere omregistreringsavgiften	-250
Fjerne omregistreringsavgiften og øke miljødelen i vektårsavgiften for tyngre kjøretøy	0
Oke mineraloljeavgiften med 52 øre/liter	655
Oke elavgiften med 0,56 øre/kWh	365
Fjerne båtmotoravgiften	-175
Endringer i avgiftsfrie kvoter for alkohol og tobakk	-200
Elavgift – redusert sats for treforedlingsindustrien	16
Sektoravgifter og overprisede gebyrer	
Redusere tinglysingsgebyrene	-325
Sektoravgifter og andre gebyrer ²	-8

¹ Provenyanslaget omfatter også oppheving av avgiftsfritakene for verneverdige fartøy, museumsjernbaner og tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren. I provenyanslaget er det tatt hensyn til kompensasjoner på utgiftssiden på om lag 60 mill. kroner.

² Dette gjelder reduserte gebyrer til Luftfartstilsynet og Statens jernbanetilsyn og okt årsavgift for stiftelser. Kilde: Finansdepartementet.

Tabell 2 Anslåtte provenyvirkninger av avgiftsendringer i vedtatt statsbudsjett for 2015. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til referansesystemet for 2015. Mill. kroner

	2015
	Påløpt
Merverdiavgift	
Endre reglene for leasing og utleie av kjøretøy	200
Fjerne unntak for forretningsførsel for borettslag	50
Øke grensen for avgiftsfri import til 350 kroner	-75
Iverksettelse av merverdiavgiftsfritak for batterier til elbiler og leasing av elbiler	-80
Særagifter	
Redusere engangsavgiften for motorsykler og snøscootere med 30 pst.	-100
Innføre refusjon av engangsavgift ved eksport av kjøretøy	-10
Fjerne årsavgift på campingtilhengere	-70
Redusere omregistreringsavgiften med 35 pst.	-660
Ikke prisjustere veibruksavgiftene	-310
Øke fradraget i vektkomponenten i engangsavgiften fra 15 til 26 pst. for ladbare hybridbiler.....	-340
Fjerne laveste oppnåelige engangsavgift (hybridbiler og veteranbiler mv.)	-10
Øke fradragene i engangsavgiften for biler med CO ₂ -utslipp under 105 gram/km med 50 kroner per g/km	-50
Fjerne avgift på deponering av avfall	-35
Øke elavgiften 1,5 øre/kwh	940
Øke CO ₂ -avgiften med 0,48 kroner per liter for innenriks kvotepliktig luftfart og 0,19 kroner for annen innenriks luftfart. ¹	180
Øke avgiften på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK) med 5 pst.	20
Øke avgift på utslipp av NO _x med 1,50 kr/kg	3
Øke CO ₂ -avgiften på naturgass og LPG ²	32
Øke CO ₂ -avgiften på autodiesel og redusere veibruksavgiften på autodiesel og biodiesel	-50
Innføre fritak for CO ₂ -avgift på naturgass for andel hydrogen.....	-11
Innføre full sats for biodrivstoff som oppfyller omsetningspåbudet, fradrag for øvrig biodrivstoff og økt omsetningspåbud til 5,5 pst. fra 1. oktober 2015	124
Toll	
Fjerne tollsatser som har liten betydning for norsk jordbruk	-15
Sektoravgifter og overprisede gebyrer	
Redusere Luftfartstilsynets gebyrer	-16
Redusere losavgiftene	-37

¹ I provenyanslaget er det ikke tatt hensyn til kompensasjoner på utgiftssiden som følge av inngåtte avtaler om offentlig kjøp av persontransporttjenester på 10 mill. kroner.

² I provenyanslaget er det tatt hensyn til kompensasjoner på utgiftssiden på 2 mill. kroner.

Kilde: Finansdepartementet.

Tabell 3 Anslåtte provenyvirknninger av avgiftsendringer i vedtatt statsbudsjett for 2016. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til referansesystemet for 2016. Mill. kroner

	2016
	Påløpt
Merverdiavgift	
Øke den lave merverdiavgiftssatsen fra 8 til 10 pst. ¹	650
Innføre lik merverdiavgift på papir- og e-aviser fra 1. mars.....	-290
Særagifter	
Innføre flypassasjeravgift ²	1500
Omlegging av engangsavgiften i miljøvennlig retning	0
Redusere el-avgiftssatsen for store datasentre og skip i næringsvirksomhet	-22
Øke den generelle el-avgiftssatsen med 1,5 øre/kWh.....	890
Innføre veibruksavgift på gass ³	20
Endre avgiften på klimagassene HFK og PFK.....	84
Øke smøreoljeavgiften med 5 pst.....	5
Øke svovelavgiften med 5 øre ⁴	17
Øke avgiften på utslipp av NO _x med 1,50 kroner per kg	3
Oppjustere reduserte minstesatser pga. lav kronekurs ⁵	11
Redusere drikkevareavgiften på saft	-25
Innføre fritak for dokumentavgift og omregistreringsavgift ved skattefrie omorganiseringer	-40
Sektoravgifter og overprisede gebyrer	
Redusere gebyrer til Brønnøysundregistrene	-71
Redusere sektoravgifter Kystverket	-90
Øke legemiddelkontrollavgiften	14
Øke sektoravgift Petroleumstilsynet	5
Øke fiskeriforskningsavgiften	25
Øke rettsgebyret.....	18

¹ Inkluderer kompensasjoner på utgiftssiden som følge av inngåtte offentlige avtaler om kjøp av persontransporttjenester som tog-, buss-, fly- og ferjeruter, samt regelstyrte kompensasjonsordninger for kommunesektoren og statsforvaltningen.

² Inkluderer kompensasjoner på utgiftssiden som følge av inngåtte avtaler om statlige kjøp av innenlandske flyruter.

³ Inkluderer kompensasjoner på utgiftssiden på 90 mill. kroner som følge av inngåtte avtaler om offentlig kjøp av persontransporttjenester.

⁴ Inkluderer kompensasjoner på utgiftssiden på 3 mill. kroner som følge av inngåtte avtaler om offentlig kjøp av persontransporttjenester.

⁵ Avgift på elektrisk kraft om lag 4 mill. kroner, grunnavgift på mineralolje mv. om lag 0,2 mill. kroner og CO₂-avgift på naturgass om lag 7 mill. kroner.

Kilde: Finansdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 912**Innlevert 13. april 2016 av stortingsrepresentant Marianne Marthinsen****Besvart 19. april 2016 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Hva er forventet provenytab som følge av regjerings varslede utsettelse av flyseteavgiften, og hvordan vil regjeringen dekke inn dette tapet?»

Svar:

Flypassasjeravgiften ble vedtatt i Stortinget 14. desember 2015. Stortinget forutsatte at avgiften skulle tre i kraft 1. april 2016, men ga departementet fullmakt til å vedta iverksettelsen. Det ble det lagt til grunn at avgiften ville gi et bokført proveny på om lag 1 mrd. kroner i 2016 ved innføring fra 1. april. I anslaget er det tatt hensyn til kompensasjoner i henhold til inngåtte avtaler om statlig kjøp om innenlandske flyruter.

I brev 9. mars gir ESA uttrykk for at ordningen kan utgjøre statsstøtte og norske myndigheter inviteres derfor til å pre-notifisere den. Departementet mener at flypassasjeravgiften og fritaket for transfer ikke utgjør statsstøtte, og at ordningen derfor ikke er notifikasjonspliktig. Siden ESA har gitt uttrykk for at de vil behandle saken raskt, har departementet imidlertid besluttet å notifisere og utsette avgiften til 1. juni 2016.

Når det tas hensyn til kompensasjoner, kan utsettelsen av iverksettelsen av flypassasjeravgiften med to måneder til 1. juni antas å gi et provenytab i 2016 på om lag 250 mill. kroner bokført og påløpt i forhold til saldert budsjett for 2016. Regjeringen vil gjøre nærmere rede for de budsjettmessige konsekvensene i Revidert nasjonalbudsjett 2016.

SPØRSMÅL NR. 913**Innlevert 13. april 2016 av stortingsrepresentant Tone Merete Sønsterud****Besvart 20. april 2016 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Hvordan ser statsråden på at Kongsvinger Festning blir stående tom så lenge uten at man har lyktes med å finne løsninger som kan skape ny aktivitet?»

BEGRUNNELSE:

Kongsvinger Festning er Kongsvinger-regionens viktigste historie- og kulturmarkør, og Staten har som eier rehabilitert og utviklet den til en flott og viktig arena for besøks- og kulturaktiviteter i regionen.

Kongsvinger Festning og historien bidrar til å skape stolthet i befolkningen, den er viktig for næringslivet i regionen, og ikke minst er den avgjørende for muligheten til å utvikle en reiselivsnæring som ligger nede for telling i regionen.

Kongsvingers geografiske beliggenhet, kombinert med en ensidig næringsstruktur med mange industriarbeidsplasser som har forsvunnet de siste 10 årene, har medført at Kongsvinger og regionen har en utfordring med befolkningsutvikling og å skape nye arbeidsplasser.

Reiseliv er et viktig satsingsområde for Staten, og alle muligheter ligger til rette for at Kongsvinger Festning kan utvikles til å bli et viktig besøks- og reiselivsmål med nasjonal og internasjonal oppmerksomhet.

Det kan utvikles arrangementer og aktiviteter som ivaretar den stolte historien, samtidig som den kan benyttes som en sentral møteplass for næringsliv og befolkningen i regionen.

Etter at tidligere driver av hotellet og restauranten på Kongsvinger Festning gikk konkurs i juli 2015, har det ikke vært noe aktivitet ved Festningen, og den er lukket, låst og tom.

Det er meget uheldig for hele Kongsvinger-regionen, for næringslivet, reiselivet og ikke minst for befolkningen, som ønsker at Kongsvinger Festning skal være hele regionens naturlige møtepunkt og stolte storstue.

Svar:

Jeg viser til to brev fra Stortingets president av 14. april 2016 med spørsmål fra stortingsrepresentant Tone Merete Sønsterud om Kongsvinger festning. Siden begge

spørsmålene er relatert til aktivitet på festningen benytter jeg anledningen til å besvare dem i sammenheng.

Forsvarsdepartementet har gitt Forsvarsbygg oppdrag å tilrettelegge for ny bruk av festningene og tilrettelegge for at de nasjonale festningene gjøres allment tilgjengelig. Dette utfører Forsvarsbygg gjennom Nasjonale festningsverk i samarbeid med eksterne samarbeidspartnere som lokalt næringsliv, frivillige organisasjoner og kommuner. Når det i enkelte tilfeller ikke lykkes for en leietaker å gjennomføre virksomheten som forutsatt, er det selvfølgelig uheldig både for leietaker, utleier og for publikum. Jeg har imidlertid tillit til at Forsvarsbygg - Nasjonale festningsverk gjør det som er mulig, innenfor sine rammer, for å tilrettelegge for bærekraftig virksomhet ved festningene. Undersøkelser viser at virksomheten gjennomføres til stor tilfredshet for et meget stort antall besøkende ved alle våre 14 festningsverk.

Nasjonale festningsverk skal legge til rette for en bærekraftig drift av aktiviteter på Kongsvinger festning. Dette innebærer bl.a. å sørge for at den lokale forankringen og det lokale engasjementet ivaretas på en god måte. Nasjonale festningsverk videreutvikler denne arenaen som den viktige regionale attraksjonen den representerer, i samarbeid med fylket, kommunen og andre samarbeidsaktører. De senere årene er Kongsvinger festning rehabilitert for 160 millioner kroner, og fremstår som et flott anlegg til glede for byens beboere og tilreisende.

I 2010 søkte Nasjonale festningsverk etter driver til det planlagte hotellet på Kongsvinger festning. Det ble annonsert i riks- og lokalpressen, og sendt ut henvendelser til et stort antall norske hotellaktører. En 15 års leieavtale for hotellet med tilhørende restaurant og konferansefasiliteter ble inngått i mars 2011 med det lokale selskapet Vinger Utvikling AS. Etter omfattende restaureringsarbeider ble det nye hotellet åpnet 13. august 2013. Vinger Utvikling AS innleverte imidlertid

oppbudsbegjæring 8. juli 2015. Det ble deretter åpnet konkurs i selskapet. Driften ble videreført i en interimperiode etter avtale mellom Nasjonale festningsverk og det nystartede selskapet Vinger Drift AS. Det ble klart at det ikke var forretningsmessig grunnlag for å inngå en langsiktig leieavtale, og hotelldriften ble derfor innstilt fra oktober 2015.

Hotell drift på festningen er av positiv betydning for den lokale verdiskapningen i Kongsvinger, og et viktig bidrag for å understøtte Kongsvinger som konferanse- og reiselivsdestinasjon. Nasjonale festningsverk har arbeidet systematisk for raskest mulig å få drift igjen på hotellet med en solid og erfaren driver. Prosessen så langt har vært å identifisere og avklare mulige lokale og regionale interessenter. Kontakt og forhandlinger med lovende lokale og regionale interessenter har dessverre ikke resultert i noen ny avtaleinngåelse. En bred markeds-henvendelse på nasjonalt nivå er nå iverksatt. Den primære preferansen har vært å samarbeide med lokale krefter. Enhver løsning har som forutsetning en lokal forankring, med et lokalt tilbud til byens befolkning i tillegg til et tilreisende segment. Nasjonale festningsverk vektlegger, i tillegg til økonomiske vilkår, en bærekraftig og langsiktig hotell drift til det beste for festningen.

Kongsvinger festning har hatt ordinær drift hele perioden etter hotellets oppbud. Festningen er åpen og tilgjengelig for alle som ønsker å besøke den. I 2015 var antallet besøkende nesten 41 500 mennesker. Dette representerer en liten nedgang fra året før, som nok i hovedsak skyldes at hotellet med tilhørende restaurant stengte halvveis inn i året. Det gjennomføres kulturarrangementer i henhold til plan på festningen. Forsvarsmuseet og Anno Museum er åpne og tiltrekker besøkende. Nasjonale festningsverk skal fortsette med å videreutvikle Kongsvinger festning, som den viktige regionale attraksjonen den representerer, i samarbeid med kommunen, fylket og andre samarbeidsaktører.

SPØRSMÅL NR. 914

Innlevert 13. april 2016 av stortingsrepresentant Tone Merete Sønsterud

Besvart 20. april 2016 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Hvordan vil statsråden bidra til å legge til rette for en bærekraftig drift av aktiviteter på Kongsvinger festning, og sørge for at den lokale forankringen og et lokalt engasjement ivaretas på en god måte?»

BEGRUNNELSE:

Kongsvinger festning er Kongsvinger-regionens viktigste historie- og kulturmarkør, og Staten har som eier rehabilitert og utviklet den til en flott og viktig arena for besøks- og kulturaktiviteter i regionen.

Kongsvinger festning og historien bidrar til å skape stolthet i befolkningen, den er viktig for næringslivet i regionen, og ikke minst er den avgjørende for muligheten til å utvikle en reiselivsnæring som ligger nede for telling i regionen.

Kongsvingers geografiske beliggenhet, kombinert med en ensidig næringsstruktur med mange industriarbeidsplasser som har forsvunnet de siste 10 årene, har medført at Kongsvinger og regionen har en utfordring med befolkningsutvikling og å skape nye arbeidsplasser.

Reiseliv er et viktig satsingsområde for Staten, og alle muligheter ligger til rette for at Kongsvinger festning kan utvikles til å bli et viktig besøks- og reiselivsmål med nasjonal og internasjonal oppmerksomhet.

Det kan utvikles arrangementer og aktiviteter som ivaretar den stolte historien, samtidig som den kan benyttes som en sentral møteplass for næringsliv og befolkningen i regionen.

Etter at tidligere driver av hotellet og restauranten på Kongsvinger festning gikk konkurs i juli 2015, har det ikke vært noe aktivitet ved festningen, og den er lukket, låst og tom.

Det er meget uheldig for hele Kongsvinger-regionen, for næringslivet, reiselivet og ikke minst for befolkningen, som ønsker at Kongsvinger festning skal være hele regionens naturlige møtepunkt og stolte storstue.

Svar:

Jeg viser til to brev fra Stortingets president av 14. april 2016 med spørsmål fra stortingsrepresentant Tone Merete Sønsterud om Kongsvinger festning. Siden begge spørsmålene er relatert til aktivitet på festningen benytter jeg anledningen til å besvare dem i sammenheng.

Forsvarsdepartementet har gitt Forsvarsbygg oppdrag å tilrettelegge for ny bruk av festningene og tilrettelegge for at de nasjonale festningene gjøres allment tilgjengelig. Dette utfører Forsvarsbygg gjennom Nasjonale festningsverk i samarbeid med eksterne samarbeidspartnere som lokalt næringsliv, frivillige organisasjoner og kommuner. Når det i enkelte tilfeller ikke lykkes for en leietaker å gjennomføre virksomheten som forutsatt, er det selv-følgelig uheldig både for leietaker, utleier og for publikum. Jeg har imidlertid tillit til at Forsvarsbygg - Nasjonale festningsverk gjør det som er mulig, innenfor sine rammer, for å tilrettelegge for bærekraftig virksomhet ved festningene. Undersøkelser viser at virksomheten gjennomføres til stor tilfredshet for et meget stort antall besøkende ved alle våre 14 festningsverk.

Nasjonale festningsverk skal legge til rette for en bærekraftig drift av aktiviteter på Kongsvinger festning. Dette innebærer bl.a. å sørge for at den lokale forankringen og det lokale engasjementet ivaretas på en god måte. Nasjonale festningsverk videreutvikler

denne arenaen som den viktige regionale attraksjonen den representerer, i samarbeid med fylket, kommunen og andre samarbeidsaktører. De senere årene er Kongsvinger festning rehabilitert for 160 millioner kroner, og fremstår som et flott anlegg til glede for byens beboere og tilreisende.

I 2010 søkte Nasjonale festningsverk etter driver til det planlagte hotellet på Kongsvinger festning. Det ble annonsert i riks- og lokalpressen, og sendt ut henvendelser til et stort antall norske hotellaktører. En 15 års leieavtale for hotellet med tilhørende restaurant og konferansefasiliteter ble inngått i mars 2011 med det lokale selskapet Vinger Utvikling AS. Etter omfattende restaureringsarbeider ble det nye hotellet åpnet 13. august 2013. Vinger Utvikling AS innleverte imidlertid oppbudsbegjæring 8. juli 2015. Det ble deretter åpnet konkurs i selskapet. Driften ble videreført i en interimperiode etter avtale mellom Nasjonale festningsverk og det nystartede selskapet Vinger Drift AS. Det ble klart at det ikke var forretningsmessig grunnlag for å inngå en langsiktig leieavtale, og hotelldriften ble derfor innstilt fra oktober 2015.

Hotell drift på festningen er av positiv betydning for den lokale verdiskapningen i Kongsvinger, og et viktig bidrag for å understøtte Kongsvinger som konferanse- og reiselivsdestinasjon. Nasjonale festningsverk har arbeidet systematisk for raskest mulig å få drift igjen på hotellet med en solid og erfaren driver. Prosessen så langt har vært å identifisere og avklare mulige lokale og regionale interessenter. Kontakt og forhandlinger med lovende lokale og regionale interessenter har dessverre ikke resultert i noen ny avtaleinngåelse. En bred markeds henvendelse på nasjonalt nivå er nå iverksatt. Den primære preferansen har vært å samarbeide med lokale krefter. Enhver løsning har som forutsetning en lokal forankring, med et lokalt tilbud til byens befolkning i tillegg til et tilreisende segment. Nasjonale festningsverk vektlegger, i tillegg til økonomiske vilkår, en bærekraftig og langsiktig hotell drift til det beste for festningen.

Kongsvinger festning har hatt ordinær drift hele perioden etter hotellets oppbud. Festningen er åpen og tilgjengelig for alle som ønsker å besøke den. I 2015 var antallet besøkende nesten 41 500 mennesker. Dette representerer en liten nedgang fra året før, som nok i hovedsak skyldes at hotellet med tilhørende restaurant stengte halvveis inn i året. Det gjennomføres kulturarrangementer i henhold til plan på festningen. Forsvarsmuseet og Anno Museum er åpne og tiltrekker besøkende. Nasjonale festningsverk skal fortsette med å videreutvikle Kongsvinger festning, som den viktige regionale attraksjonen den representerer, i samarbeid med kommunen, fylket og andre samarbeidsaktører.

SPØRSMÅL NR. 915**Innlevert 14. april 2016 av stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal****Besvart 19. april 2016 av fiskeriminister Per Sandberg****Spørsmål:**

«Fredrikstad Seafood fikk i mars 2015 en forsknings- og utviklingskonsesjon for landbasert oppdrett av laks. Forut for denne konsesjonstildeling forelå det en fagrapport om landbasert oppdrett. Selskapet etterlyser på kyst.no avklaringer rundt regelverket.

Vil statsråden ta initiativ til rask avklaring av regelverket slik at Fredrikstad Seafood kan få startet slik virksomhet på Øra?»

Svar:

Nærings- og fiskeridepartementet har hatt på høring et forslag til regelverksendringer på landbasert oppdrett med høringsfrist 22. januar 2016. På grunn av andre prioriterte oppgaver, blant annet med etablering av tillatelser til akvakultur av matfisk til utviklingsformål og oppfølging av stortingsmeldingen om forutsigbar og miljømessig bærekraftig vekst i norsk lakse- og ørretoppdrett, har oppfølgingen av regelverket for landbasert oppdrett blitt noe forsinket.

Departementet er imidlertid i prosess med dette arbeidet, og jeg tar sikte på at regelverket skal være på plass i løpet av våren 2016.

SPØRSMÅL NR. 916**Innlevert 14. april 2016 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 21. april 2016 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen****Spørsmål:**

«Hvilke betingelser vil Norge stille i en samarbeidsavtale om bevaring av regnskogen i DR Kongo for å unngå at en eventuell opphevelse av hogstmoratoriet i landet fører til ødeleggelse av regnskogen og krenkelse av lokalbefolkningens, inkludert urfolks rettigheter?»

BEGRUNNELSE:

Myndighetene i DR Kongo har nylig ved flere anledninger uttrykt at de ønsker å oppheve et moratorium på utdeling av nye tillatelser til tømmerhogst i industriell skala som president Kabila utstedte i 2005. En rekke kongolesiske og internasjonale miljøorganisasjoner, deriblant Regnskogfondet i Norge, har uttrykt bekymring for at dette vil øke tømmerhogsten i betydelig grad og under nåværende rammebetingelser gi store negative konsekvenser både for regnskogen og lokalbefolkningen i DR Kongo. Organisasjonene viser til at forutsetningene for rasjonell og bærekraftig hogst ikke er tilstede, siden det verken er gjennomført noen helhetlig arealplanlegging på nasjonalt eller regionalt nivå eller finnes institusjonell kapasitet til å kontrollere selv den allerede pågående hogstvirksomheten. Samtidig arbeider Norge sammen med andre land for å få

på plass en samarbeidsavtale om regnskogbevaring i Sentral-Afrika og DR Kongo, kjent som Central Africa Forest Initiative (CAFI).

Svar:

En best mulig ivaretagelse av lokalsamfunns og urfolks behov og rettigheter er en forutsetning for å lykkes i arbeidet med å bevare verdens gjenværende tropiske skoger, og Norge legger stor vekt på disse spørsmålene i vår dialog med DR Kongo. Sammen med de andre giverlandene (Tyskland, Storbritannia, Frankrike samt EU) i styret for Central African Forest Initiative (CAFI) stiller Norge en rekke krav til hvilke tiltak DR Kongo må gjennomføre dersom hogstmoratoriet i landet skal oppheves. Disse kravene er nedfelt i den nylig inngåtte intensjonsavtalen mellom CAFI og DR Kongo.

Da det eksisterende moratoriet på hogstkonsesjoner ble iverksatt i 2002 og styrket i 2005, ble det også fastsatt en serie vilkår for opphevelse av moratoriet. Intensjonsavtalen mellom CAFI og DR Kongo fastslår at disse vilkårene skal være innfridd før en eventuell opphevelse.

Avtalen inneholder også en konkretisering av vilkårene: Vurderingen av eventuelle nye områder som

kan egne seg til hogst skal skje gjennom konsultasjoner med alle berørte parter, inkludert sivilsamfunnet og urfolk, og ta hensyn til blant annet sosiale, økologiske og klimarelaterte kriterier.

Videre slås det fast, slik skogloven forutsetter, at allokering av nye konsesjoner skal innvilges i henhold til særlig høye kvalitetsstandarder og grad av åpenhet og være avhengig av berørte lokalsamfunns samtykke.

Innen 2017 skal det etableres et uavhengig kontrollorgan for å påse at lovverket respekteres.

Organets rapporter skal offentliggjøres og tiltak skal iverksettes for å rette opp i ulovligheter som avdekkes. Det skal også utarbeides en ny, helhetlig og bærekraftig skogpolitikk gjennom en åpen og deltagende prosess, der både sivilsamfunnet og urfolksorganisasjoner skal inviteres med i prosessen.

Avtalen legger vekt på at innsatsen for å sikre at gjeldende lovverk håndheves for alle typer hogst skal

intensiveres. Herunder skal det utarbeides en plan for å bekjempe alle former for ulovlig hogst.

DR Kongo er et land med betydelige styresettutfordringer, og veien framover kommer til å bli krevende. Fra norsk side legger vi opp til en tett oppfølging av DR Kongos etterlevelse av forpliktelsene landet har påtatt seg i avtalen. Det er også fastslått i avtalen at det skal gjennomføres en midtveisevaluering av DR Kongos oppfølging av avtalens målsetninger og milepæler i 2018. En tilfredsstillende evaluering vil være en forutsetning for videre finansiering fra CAFI til DRK.

Jeg mener at denne avtalen legger et godt grunnlag for arbeidet med redusert avskoging og dermed reduserte klimagassutslipp fra verdens nest største tropiske regnskog.

SPØRSMÅL NR. 917

Innlevert 14. april 2016 av stortingsrepresentant Helga Pedersen

Besvart 22. april 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Vil Lakselv lufthavn Banak beholde sine 2788 meter operative banelengde med nødvendige oppgraderinger og vedlikehold, eller ikke, eller om rullebanen likevel skal driftes med 2500 meter slik Avinor har planlagt for?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge ifinnmark.no 31. mars skal statssekretær Tom Cato Karlsen ha gitt beskjed om at rullebanen på Banak skal beholde rullebanelengden som i dag, konkretisert til "2788 meter kunngjort banelengde". Dette ble presentert som om at regjeringen hadde grepet inn og stoppet forslaget fra Avinor om å redusere den operative rullebanelengden til 2500 meter for å spare penger til nødvendig oppgradering og vedlikehold.

Ifølge ifinnmark.no 13. april sier imidlertid Avinor at kun 2500 meter av rullebanen oppgraderes.

Svar:

Det er viktig at vi har gode, funksjonelle flyplasser som dekker behovene. Derfor må vi bruke samfunnets felles ressurser på en best mulig måte, slik at vi får et best mulig flytilbud i landet. Rullebanen på Lakselv

lufthavn, Banak, er blant landets største. Den har i dag en maksimal lengde til bruk for avgang sørover på 2 788 meter og for avgang nordover på 2 696 meter. Tilgjengelig lengde for landinger sørfra er 2 604 meter og for landinger nordfra 2 696 meter. Rullebanen tilfredsstiller i dag ikke nye myndighetskrav om 300 meters sikkerhetsområde. Avinor planlegger å definere deler av rullebanen som en del av sikkerhetsområdet, en løsning som vil gjøre at Avinor unngår å bruke 100 millioner kroner i nye investeringer på rullebanen.

Det er viktig å understreke at de planlagte endringene av tilgjengelige rullebanelengder får ingen praktisk betydning for flyene som i dag trafikkerer Lakselv. Dette skyldes blant annet at terrenget i sør innebærer operative begrensninger for avganger mot sør, der 2 788 meter rullebane er tilgjengelig. Avinor har bekreftet at flyselskapet Avia Star vil kunne fly krabber som i dag direkte til Sør-Korea. Fraktfly av typen Airbus 330 (kode E fly) vil også kunne benytte lufthavnen som i dag, og tilsvarende vil være gjeldende for andre flytyper. Forsvaret har før øvrig definert sitt fremtidige behov som 2 438 meter (8 000 fot) rullebane.

Avinors planer vil ikke medføre endringer av maksimal lengde til bruk for avgang sørover på 2 788 meter, fordi sikkerhetsområdet i nord vil kunne benyttes i forbindelse med avgang. Derimot vil maksimal lengde for avgang nordover endres fra 2 696 meter til 2 500

meter, maksimal lengde for landing fra nord vil endres fra 2 604 meter til 2 400 meter og maksimal lengde for landing fra sør vil endres fra 2 696 meter til 2 500 meter.

Jeg merker meg at statssekretær Tom Cato Karlsen dessverre er blitt feilsitert i artikkelen på ifinmark.no som det vises til i begrunnelsen for spørsmålet. Statssekretær Tom Cato Karlsen har ikke uttalt at rullebanen på Lakselv lufthavn, Banak skal være 2 788 meter. Statssekretæren har derimot uttalt at de endringene som Avinor planlegger, ikke vil få noen negativ konse-

kvens for flytrafikken til og fra Banak, og at Avinor har forsikret om at endringene ikke vil legge begrensninger på hvilke fly som kan benytte Banak. Det legger vi til grunn i våre vurderinger.

Transportstandarden ved Lakselv lufthavn, Banak, endres altså ikke. Samtidig er jeg positiv til at Avinor velger kostnadseffektive løsninger for å oppfylle nye sikkerhetskrav. Dette gjør at mer midler blir tilgjengelig til bygging av ny infrastruktur som de reisende vil ha nytte av.

SPØRSMÅL NR. 918

Innlevert 14. april 2016 av stortingsrepresentant Tore Hagebakken

Besvart 21. april 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hvor mye har regjeringen krevd inn i bompenger siden den tiltrådte (inkludert 2016), hvor mye planlegges innkrevd i 2016 og hvor mye ligger dette over/under nivået i 2013?»

Svar:

Regjeringens mål er å redusere bompengandelen i veiprosjekter. Regjeringen har fjernet bompenger på en rekke veiprosjekter gjennom økt statlige bevilgninger over statsbudsjettet. Samtidig fikk regjeringen ikke flertall i Stortinget for ytterligere økning i bevilgninger til bompengeskutt i statsbudsjettet for 2016. Jeg har merket meg at representanten Hagebakkens parti kritiserte regjeringens forslag om å kutte bompenger.

Etterfølgende tabell viser brutto bompenginntekter i årene 2013-2015. Oversikten er basert på bom-

pengeselskapenes årlige innrapporteringer til Statens vegvesen. Beløpet for 2015 er basert på foreløpige resultater fra bompengeselskapene, da endelig beløp først vil foreligge når regnskapene for 2015 er klare i løpet av høsten 2016.

For 2016 kalkuleres bompenginntektene til om lag 9,5 mrd. kr, ekskl. tilleggsavgifter. Jeg minner om at i forslaget til Nasjonal Transportplan 2014-2023 la den rødgrønne regjeringen opp til en kraftig vekst i bompenginnkrevningen. Resultatene fra de siste årene reflekterer denne veksten. Samtidig er veksten lavere enn lagt til grunn av forrige regjering, siden flere bomprosjekter er nedbetalt gjennom ekstraordinære bevilgninger til å slette bompengegjeld under dagens regjering.

Mill. kr (løpende)

År	Brutto bompenginntekter
2013	8 032
2014	8 472
2015	9 200

SPØRSMÅL NR. 919**Innlevert 14. april 2016 av stortingsrepresentant Gerd Eli Berge****Besvart 22. april 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Kan statsråden visa kva lovendring som er naudsynt for at bortleige av leilegheiter etter Lov om sameige skal følgja same tidsavgrensing og krav om styregodkjenning som gjeld for bruksoverlating etter Lov om burettslag?»

GRUNNGJEVING:

Ifølge artikkelen "Sameiets styreleder aner ikke hvem som bor i leilighetene", publisert på Nettavisen 13. april 2016, går det fram at spekulantar og investorar kjøper opp sameigeleilegheiter for så å leiga desse ut for lange periodar. Mange utleigeforhold medfører fleire negative konsekvensar for bumiljøet og styret har ikkje oversikt over kven som til ei kvar tid har bustad i sameiget. Styreleiaren i artikkelen meiner problema kunne vore unngått med same utleigereglar for sameige som for burettslag. Etter Lov om burettslag kan andelseigaren med godkjenning frå styret overlata bruken av heile bustaden til andre for opp til tre år dersom andelseigaren sjølv har butt i bustaden i minst eitt av dei to siste åra.

Svar:

Representanten syner til lov om sameige, men eg legg til grunn at representanten meiner lov om eierseksjonssameier (eierseksjonsloven). Representanten spør kva lovendring som er naudsynt for at utleige i eigarseksjonssameiger skal følgje same tidsavgrensing (tre år) og krav om styregodkjenning som gjeld for utleige i burettslag.

Reglane i dag

Utgangspunktet i gjeldande lov er at seksjonseigaren står fritt til å leige ut sin seksjon (leilegheit). Dette følgjer av hovudregelen om full råderett for eigaren i § 22 første ledd. Sameiget kan innskrenke seksjonseigaren sin råderett i vedtektene, jf. § 22 anna ledd første punktum. Lovteksten set ingen grenser for kva innskrenkingar ein kan innføre såframt alle eigarane er einige om det. Kravet om at alle skal vere einige

stenger i praksis for at slike restriksjonar vert innført i vedtektene.

Naudsynte lovendringar for å oppnå det resultatet representanten etterspør

Dersom utleigeretten skal avgrensast til tre år, må hovudregelen om seksjonseigaren sin råderett i § 22 endrast. Lovgivar kan også gi sameigarmøtet i eigarseksjonssameiget ein rett til å innføre restriksjonar i utleigeretten gjennom vedtektene med to tredjedels fleirtal. Det siste vil seie å fjerne kravet som gjeld i dag om at alle eigarane må vere einige om å legge restriksjonar på retten til utleige.

Handlingsrommet i dag

Eg vil framheve at loven allereie i dag har reglar som skal førebyggje problem med bustadmiljøet. Sameiget kan med heimel i § 19 sjette ledd vedta vanlege ordensreglar for eigdommen. Og medfører oppførselen til leigaren fare for øydelegging eller skade på eigdommen, eller er oppførselen til leigaren til alvorleg plage eller sjenanse for andre brukarar av eigdommen, kan styret krevje at leigaren blir fjerna etter reglane i tvangsfullbyrdelsesloven. Dersom styret klager til seksjonseigaren over vesentleg mislighald frå leigaren, vil passivitet frå seksjonseigaren si side kunne føre til pålegg om sal av seksjonen.

Departementet arbeider med ny eierseksjonslov

Departementet arbeider for tida med å lage ny eierseksjonslov. Lovproposisjon skal leggjast frem for Stortinget til hausten. Det spørsmålet representanten stiller vil bli vurdert i den lovproposisjonen.

Til orientering kan eg nemne at eit liknande forslag er fremma i Representantforslag 140 S (2014-2015) om endring i eierseksjonsloven – demokrati i sameier for å hindre spekulasjon i utleie og oppkjøp frå stortingsrepresentantane Jan Bøhler, Marianne Marthinssen, Marit Nybakk og Truls Wickholm.

SPØRSMÅL NR. 920**Innlevert 14. april 2016 av stortingsrepresentant Iselin Nybø****Besvart 21. april 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hva tenker statsråden om at Stavanger universitetssykehus (SUS) kan legge til rette for flere medisinstudenter ved sykehuset, og hvilke nye muligheter ser statsråden at kan åpne seg når nytt sykehus lokaliseres tett på universitetet på Ullandhaug?»

BEGRUNNELSE:

I dag er rundt 46 % av nye leger med norsk statsborgerskap utdannet i utlandet. I tillegg autoriseres hvert år et ikke ubetydelig antall utenlandske statsborgere som leger i Norge. Det er i seg selv positivt at norske studenter velger å studere i utlandet og at Norge tiltrekker seg utenlandsk kompetanse. Det er likevel noen betenkeligheter ved at en så stor del av legene ikke er utdannet i Norge. SUS har tidligere vurdert det slik at ved en økning av medisinstudenter på Vestlandet kan SUS bidra i den kliniske delen av utdanningen. De vurderte det slik at de har kapasitet til å ta imot 150 flere medisinstudenter fordelt på 3 kull (50 pr. årskull). Statsråden har nylig besluttet at nytt sykehus i Stavanger skal legges til Ullandhaug, like i nærheten av universitetet. Dette vil gi en rekke positive synergieffekter med den aktiviteten som allerede skjer på UiS. Men det vil også kunne åpne for nye muligheter. Og i en region med stort omstillingsbehov kan det være viktig å se på nye næringer og nye muligheter. Jeg ber om at statsråden svarer på spørsmålet, ettersom det er interessant å høre hva han som eier av helseforetakene mener om saken, selv om saken er i krysningspunktet mellom kunnskapsdepartementet og helse- og omsorgsdepartementet.

Svar:

Kunnskapsdepartementet (KD) har ansvaret for finansieringen av studieplasser i Norge. Det betyr at det

er primært KD som må vurdere dimensjoneringen av utdanninger, inkludert oppretting av eventuelle nye studietilbud ved utdanningsinstitusjonene. Helse- og omsorgsdepartementet bidrar ved å belyse helse- og omsorgstjenestenes behov for personell og kompetanse. Vurderinger av kapasiteten i de helsefaglige utdanningene inngår i Regjeringens årlige budsjettprosesser og konklusjonene ut av dette presenteres i de årlige budsjettframlegg. Jeg har tidligere uttalt at vi bør ta sikte på å utdanne en større andel av legene våre i Norge. Det er derfor positivt at antallet studieplasser i medisiner har økt de siste årene.

Leger har, som flere andre helsefaglige yrkesgrupper, et stort innslag av praksis i tjenestene som del av sin utdanning. Dette betyr at tjenestene ikke bare er viktige bidragsytere i utdanningene; tilstrekkelig kapasitet i tjenestene til å ivareta praksisstudentene er også en forutsetning for at vi skal klare å utdanne tilstrekkelig og godt nok helsepersonell framover.

Derfor er det positivt at Helse Stavanger HF nå signaliserer at de har tilstrekkelig kapasitet til å kunne bidra i å utdanne flere leger ved Stavanger universitetssykehus. Jeg er kjent med at det også foreligger en tidligere styresak fra Helse Stavanger HF som beskriver mulighetene mer detaljert.

Jeg er også kjent med at Helse Stavanger HF allerede har vært i kontakt med Universitet i Stavanger angående mulige synergieffekter når begge institusjonene etter hvert blir samlokalisert på Ullandhaug. Nettopp potensialet for synergier med universitetet og andre aktører var en viktig årsak til at det nye sykehuset ble lagt til Ullandhaug. Vi har sett hvordan samlokaliseringen mellom St. Olav og det medisinske fakultetet ved NTNU har gitt gode synergier i Midt-Norge, og Helse Stavanger HF forventer å se gode effekter både når det gjelder utviklingen av det akademiske samarbeidet og når det gjelder mer praktiske forhold som effektiv utnyttelse av felles ressurser.

SPØRSMÅL NR. 921**Innlevert 14. april 2016 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø****Besvart 22. april 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Det digitale læremidlet Salaby er utviklet av Gyldendal på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet og er oversatt til åtte språk.

Hvorfor er ikke Salaby oversatt til samisk?»

BEGRUNNELSE:

Salaby er et digitalt læremiddel i alle fag for 1.-7.trinn. Nettstedet har i dag over 200 000 abonnenter på 1.-7. trinn. Salaby inneholder mer enn 4000 læringselementer som er utviklet av lærere og fagfolk på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet. Gyldendal Undervisning har mottatt over 8 millioner i støtte fra Utdanningsdirektoratet fra 2011-2015. Mangel på samisk læremateriell har vært en kjent problematikk i lang tid.

Svar:

Med bakgrunn i Stortingets årlige bevilgning i statsbudsjettet kunngjør Utdanningsdirektoratet tilskudd til utvikling av læremidler der det ikke er et kommersielt marked. Gjennom tilskuddsordningene for multifunksjonelle læremidler og læremidler for språklige minoriteter har Gyldendal fått tilskudd til tilrettelegging av Salaby for barn og elever med særskilte behov og barn

og elever med minoritetsspråklig bakgrunn. Gyldendal har rettighetene til innholdet.

Når læremiddelutviklerne, som Gyldendal, får tilskudd forplikter de seg til å gi Utdanningsdirektoratet en ikke-eksklusiv rett til vederlagsfritt å oversette læremiddelet til for eksempel samisk. Med "ikke-eksklusiv" rett menes at Utdanningsdirektoratet ikke har denne retten alene. Andre kan også få rett til å oversette læremiddelet, for eksempel Sametinget.

Det er Sametinget som har ansvar for utvikling av læremidler i og på samisk, og de har en egen tilskuddsordning for læremidler. Stortinget har i statsbudsjettet for 2016 bevilget om lag 40 millioner kroner i tilskudd til Sametinget. Målet med tilskuddet er å medvirke til finansiering av utdanningsformål i Sametinget, inkludert utvikling og produksjon av læremiddel for samiske elever, herunder også spesialpedagogiske læremiddel.

Det samiske forlaget ,álliidLágádus har gjennom en egen avtale med Gyldendal ervervet de samiske rettighetene til Salaby. I 2013 og 2014 ble behov for ytterligere midler til utvikling av Salaby på samisk drøftet i ulike møter mellom Sametinget og Utdanningsdirektoratet og mellom Sametinget og Kunnskapsdepartementet. Sametinget har ansvaret for utvikling av læremidler på samisk, og tilgjengelige midler til dette. Jeg er ikke kjent med Sametingets videre arbeid med utvikling av Salaby på samisk.

SPØRSMÅL NR. 922**Innlevert 14. april 2016 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol****Besvart 20. april 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Næringslivet i denne regionen har høy innovasjonsgrad og mange forskningsprosjekter med støtte fra de til enhver tid tilgjengelige virkemidler. Kunnskap fra petroleumsnæringa kan brukes i andre næringer og prosjekter fra aktører som vil ta plass i "det grønne skifte".

Hvorfor har ikke regjeringen inkludert ekstra midler til forskningsbasert innovasjon til Møre og Romsdal slik som RFF Agder og RFF Vestlandet, og hvordan

har de tenkt å gi Møre og Romsdal samme mulighet for omstilling?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har i sin tiltakspakke for sysselsetting bevilget 19 Mill kroner ekstra til Regionalt Forskningsfond (RFF) Agder og RFF Vestlandet. Dette har regjeringen begrunnet med behov for omstilling i nærings- og arbeidslivet. Regjering har omtalt et særlig omstillingsbehov fra Agder til Møre og Romsdal. Det kan synes

noe uforståelig at Møre og Romsdal gjennom RFF Midt-Norge ikke er tilgodesett med samme mulighet for å blant annet sette i gang brukerstyrte forskningsbaserte innovasjonsprosjekter i de næringene som nå sliter. RFF Midt-Norge omfatter Møre og Romsdal fylkes som sammen med Rogaland har hatt landets mest petroleumsdrevne næringsliv. Den maritime klyngen med offshore rederier, verft og leverandørindustri opplever dramatisk bortfall av markeder. Dette slår ut i omfattende nedbemanning og sterk reduksjon i privat investeringskapital, samtidig med stort innovasjon- og omstillingsbehov.

Svar:

Regjeringen er opptatt av omstilling i nærings- og arbeidslivet. De sju regionale forskningsfondene spil-

ler en viktig rolle når det gjelder å styrke regional forskning og forskningsbasert innovasjon.

Regjeringen la i budsjettproposisjonen for 2016 frem en tiltakspakke for omstilling i de hardest rammede områdene. På bakgrunn av dette bevilget Stortinget i saldert budsjett for 2016 midler til en ettårig styrking av bevilgningen til Regionalt forskningsfond Agder og Regionalt forskningsfond Vestlandet med totalt 19 mill. kroner i 2016.

Regjeringen følger nøye med på næringsutviklingen i regionene. Behovet for ytterligere tiltak som på kort og lang sikt kan bidra til omstilling i de områdene som er rammet, herunder også Møre og Romsdal, vil bli vurdert.

SPØRSMÅL NR. 923

Innlevert 15. april 2016 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein

Besvart 22. april 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Er statsråden komfortabel med at UDI arbeider med opprettelsen av såkalte «kjempemottak», slik det nå planlegges på Veum, med de negative effekter dette kan ha på lokal- og bomiljøet?»

Svar:

Per 31. mars 2016 var det om lag 26 400 personer som bodde i asylmottak i Norge. Det tilsvarende tallet for 31. mars 2015 var omlag 13 000.

Det både var og er en stor utfordring for Utlendingsdirektoratet (UDI) å skaffe nok mottaksplasser grunnet de høye ankomsttallene i 2015. Mange har bodd i midlertidige mottak, som må avløses etter hvert som man finner alternativer. I tillegg må det planlegges for at asyltilstrømningen kan bli betydelig også i år. Prognosen for i år er 25 000 asylsøkere. UDI planlegger for ankomster mellom 5000 og 50 000.

Usikkerheten er stor. UDI jobber derfor kontinuerlig med ulike alternativer for å sikre nok mottaksplasser, både på kort og på lang sikt. Det er nødvendig å ha beredskap for en situasjon der de største anslagene slår til. Hva som vil skje vil blant annet avhenge av internasjonale forhold; hvordan tilstrømningen til Europa utvikler seg og i hvilken grad grensekontroll opprettholdes mellom europeiske land.

Regjeringen har som mål å gi kommunene økt innflytelse ved etablering av asylmottak. På grunn av den ekstraordinære situasjonen i 2015 måtte det imidlertid opprettes mange mottak på kort tid, i motsetning til en normalsituasjon hvor normale planleggingsprosesser kan følges.

For å sikre innkvartering til de som kommer som asylsøkere må UDI ha beredskap for å kunne bygge opp kapasiteten raskt. Derfor er det nødvendig at UDI bl.a. jobber med større innkvarteringsløsninger. Etablering av store mottak vil særlig være aktuelt i situasjoner med høy usikkerhet i ankomstbildet og store ankomster av asylsøkere, slik vi så i 2015.

Jeg forstår at slike store mottaksløsninger kan være utfordrende å håndtere og at det kan medføre uro i lokalmiljøet for hvilken betydning dette vil ha. Derfor er det nødvendig med et godt samarbeid mellom mottaket, kommunen og UDI. Mottakene må også ha tett dialog med det lokale politidistrikt for å gjøre politiet i stand til å forebygge uønskede hendelser samt ivareta sikkerhet og beredskap både for beboere og lokalmiljøet. UDI skal sørge for at det er gode rutiner for informasjon til, og involvering av, vertskommuner i forbindelse med opprettelse av mottak. Det er også svært viktig at lokalbefolkningen får nødvendig informasjon.

Opprettelse av asylmottak vil skape store diskusjoner i mange lokalsamfunn, og det er mange som ikke

ønsker å ha et slikt tilbud i sitt lokalmiljø. Derfor er det helt nødvendig at UDI har ansvaret for å bestemme hvor mottakene skal ligge og at dette ikke blir gjenstand for politisk behandling i departementet. Vi er forpliktet til å gi de som kommer til Norge som asylsøkere et overnattingstilbud.

Regjeringen har fremmet til Stortinget en rekke innstrammingsforslag som også skal bidra til å holde asylankomstene til Norge nede. Dette vil ha betydning for hvordan det norske ankomstbildet utvikler seg fremover.

SPØRSMÅL NR. 924

Innlevert 15. april 2016 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein

Besvart 21. april 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Hvilke tiltak vil justisministeren sette i gang for å overvåke og nøytralisere problemet med ekstreme holdninger i norske moskeer?»

BEGRUNNELSE:

Nehmat Ali Shah, imam i Norges største moske, Jamat E-Ahl e-Sunnat, er nå tilbake i Norge. Shah har vært i Pakistan for å holde en appell under en bønnemarkering for Mumtaz Qadri i Rawalpindi i Pakistan. Mumtaz Qadri er mannen som i 2011 tok livet av den liberale guvernøren Salman Taseer fordi Taseer hadde tatt til orde for å lempe på blasfemilovene i Pakistan. Mange i konservative, muslimske miljøer mener dessverre fortsatt at dødsstraff bør opprettholdes for kritikk av profeten Muhamed eller koranen. Drapet på guvernør Taseer viser dessverre hvor langt enkelte i disse miljøene vil gå for å forsvare sitt bakstreverske, forkastelige og middelalderske verdensbilde. Vi har med andre ord den situasjon at en imam i Norges største moske hyller et drap på en demokratisk valgt leder. Drapet på guvernør Taseer har tidligere blitt hyllet i demonstrasjoner også i Norge, der Shah har vært en av frontfigurene.

Det er betimelig å stille seg spørsmålet om hvor vanlige disse ekstreme holdningene er i norske moskeer. Når en av frontfigurene i Norges største moske fortsatt får lov til å virke som imam etter å ha vist denne typen forkastelige holdninger, må vi spørre oss om dette holdningsproblemet dreier seg om langt mer enn en enkelt imam. Det understrekes i denne sammenhengen

at ekstremist-imamen Shah ikke representerer en liten klikk ekstremister, men er en av lederne i Norges største moske. Når ledende imamer offentlig støtter terrordrap på progressive politikere, hva diskuteres og planlegges da i hemmelighet bak lukkede dører? Det er meget trist å se at ren ekstremisme tilsynelatende har blitt normen også blant muslimer i Norges største moske.

Svar:

Ekstreme holdninger, enten de forekommer i religiøs eller annen kontekst, er tillatt i Norge. Ytringsfriheten er vernet gjennom Grunnloven § 100. Straffeansvar for ytringer som oppfordrer til kriminalitet, herunder terror, er hjemlet i straffeloven. Det er politiets oppgave å vurdere eventuell straffeforfølgning dersom individer bryter straffelovens bestemmelser.

Når det gjelder overvåking er dette et tiltak som iverksettes av politiet i de tilfeller dette vurderes som hensiktsmessig. Justis- og beredskapsministeren trefrer ikke slike beslutninger.

Radikalisering og voldelig ekstremisme er en stor utfordring. Regjeringens handlings-plan som ble lagt frem i juni 2014 inneholder en rekke tiltak som blant annet innbefatter tettere dialog med trossamfunn i kampen mot radikalisering. Oslo politidistrikt har i lang tid lagt ned et omfattende arbeid for å skape dialog og gjensidig respekt mellom ulike religiøse grupperinger i hovedstaden.

SPØRSMÅL NR. 925**Innlevert 15. april 2016 av stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås****Besvart 26. april 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Anbudet for kystruten Bergen-Kirkenes som selskapet Hurtigruten i dag innehar, går ut i 2019. Erfaringsvis krever det mye forarbeid før et nytt anbudsdokument er klart.

Er arbeidet med et nytt anbud for kystruten Bergen- Kirkenes påbegynt, og vil statsråden sikre at dagens seilingsmønster kan opprettholdes?»

Svar:

"Den gjeldende avtalen for kystruten Bergen – Kirkenes mellom Hurtigruten AS og Samferdselsdepartementet er en åtteårig avtale, som gjelder fra 1. januar 2012 og utløper 31. desember 2019. Samferdselsdepartementet har rett til å forlenge avtalen med inntil ett år.

Samferdselsdepartementet har internt igangsatt grunnlagsarbeid i forkant av en ny anskaffelse av sjøtransporttjenester på strekningen Bergen – Kirkenes. Den konkrete utformingen av tjenesten er ennå ikke avklart og jeg må derfor komme tilbake til dette på et senere tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 926**Innlevert 15. april 2016 av stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås****Besvart 28. april 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Det er framleis utfordringar med å få gods over frå veg til jarnbane.

Me har registrert at det går mot ei løysing med godsterminal sør for Trondheim, og spør difor kva som er status i den saka per dags dato?»

Svar:

Ny godsterminal og ei eventuelt ny lokalisering, har vore ei sak som har tatt tid. Ein ny godsterminal er ei svært stor investering, og ei avgjerd som vil vere bestemmende for logistikken i Trøndelag i tiår framover. Jernbaneverket leverte ei konseptvalutgreiing i 2012, og i 2014 blei det avgjort at nytt logistikknutepunkt skal ligge sør for byen. Jernbaneverket fekk i oppdrag å greie ut vidare dei to konkrete lokaliseringalternativa Søberg og Torgård, før Samferdselsdepartementet skulle ta endeleg stilling til lokalisering. I januar 2015 anbefalte Jernbaneverket at logistikknutepunktet skulle lokaliserast til Torgård. Kostnadane hadde no auka kraftig til nærmare 7 mrd. kr. På bakgrunn av den betydelige kostnadsauken gjennomførast det no ei ekstra ekstern kvalitetssikring. Nytte- og kostnadsanslaga for Torgård, Søberg og nullalternativet står her sentralt. Det er venta at kvalitetssikringa vil vere ferdig over

sommaren. Dette vil vere i tide til at prosjektet kan vurderast i kommande NTP.

Eg skal ikkje føregripe verken statsbudsjettet for 2017, NTP-prosessen eller lokaliseringa av terminal i Trondheimsregionen. Likevel vil eg understreke at mitt mål er at jernbanen skal auke sin marknadssandel til og frå Midt-Noreg. Da vil det vere naudsynt med tiltak på både kort-, mellomlang og lang sikt.

Det er samstundes naudsynt å sette i verk tiltak på kort-, mellom- og lang sikt for å sikre ein konkurransedyktig jernbane på denne strekninga. Eg har fått opplyst at i løpet av kort tid flyttar dei to siste samlastarane ut av Trondheim sentrum og sørover til Heimdal. Da vil alle de store samlastarane og vareeigarane vere lokalisert i Heimdal-området. Avstandsulempa for jernbanen ved at alt gods må inn til Brattøra for lasting og lossing blir stor.

På kort sikt handlar det om å styrke terminalene i begge ender og sette i verk tiltak på Dovrebanen. Rett før jul i fjor lanserte Jernbaneverket ein rekkje strakstiltak for gods på jernbane med ei totalramme på 1 mrd. kr, som Jernbaneverket legg opp til at blir gjennomført i perioden 2016-2018. Hovudvekta av strakstiltaka er retta mot forbindelsen Oslo – Trondheim. Av større tiltak som Jernbaneverket har lansert er:

- Etablering av Heggstadmoen som avlastningsterminal for Brattøra, inkl. spor 3 på Heimdal stasjon
- Forlenging kryssingsspora på Kvam og Ler
- Utvida vedlikehald på Alnabru
- I ruteplan 2017 leggje til rette for noen ruter med lange godstog
- Ferdigstille beredskapsterminaler på Støren og Kvam og etablere diesel beredskapslokomotiv

Eg vil i dei kommande statsbudsjetta komme tilbake til finansieringa av tiltaka.

Som kjend har transportetatane og Avinor nyleg lagd fram grunnlagsdokumentet for Nasjonal transportplan 2018-2029. Her er det blant anna fremma ei godspakke på om lag 20 mrd. kr for planperioden, og det er satt av 1,75 mrd. kr til logistikknutepunkt. Det politiske arbeidet med NTP er no i gang. Blant anna har eg møter med næringslivet rundt om i landet. Eg reknar med at eg vil høyre meir om utfordringane i Trøndelag når eg møter næringslivet i regionen 2. mai i Stjørdal.

SPØRSMÅL NR. 927

Innlevert 15. april 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 25. april 2016 av næringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

«Klassekampen har avdekka at tilsette i NFD si eigarskapsavdeling har aksjar i selskap der staten er stor eigar.

Ser statsråden noko problem med dette og korleis vert det i så fall følgt opp?»

Svar:

Ansatte i Eierskapsavdelingen skal følge habilitetsreglene i forvaltningsloven, bestemmelsene i verdipapirhandelloven, og departementets retningslinjer for eierskap av og handel med verdipapirer.

Ifølge forvaltningsloven skal det foretas en vurdering av ansattes upartiskhet fortløpende for hver enkelt sak. Ifølge verdipapirhandelloven kan ikke personer som har innsideinformasjon handle i aksjer, eller oppfordre til handel med aksjer, når vedkommende sitter med innsideinformasjon.

Etter departementets retningslinjer bør alle ansatte vise varsomhet i forbindelse med verdipapirer og andre rettigheter knyttet til selskaper der Nærings- og fiskeridepartementet forvalter statens interesser. Ansatte skal rapportere skriftlig om innehav av og handel med aksjer og verdipapirer hvor Nærings- og fiskeridepar-

tementet forvalter statens eierinteresser, samt innehav av aksjer i andre enkeltselskaper og andre enkelttransaksjoner for mer enn kr. 50 000. Eierskapsavdelingen håndterer statens eierskap i 23 selskaper. Oppfølgingen av eierskapet i de enkelte selskapene skjer gjennom såkalte selskapsteam bestående av en forvalter, en analytiker og en ansvarlig avdelingsdirektør. Ansatte som har aksjer i enkeltselskaper deltar av forsiktighets-hensyn ikke i selskapsteam for selskaper de har aksjer i.

Departementets retningslinjer er i tråd med gjeldende regelverk på området. Vi erfarer imidlertid at det ikke er ensartete retningslinjer for alle departementer og underliggende virksomheter – direktorater mv. Dette er problemstillinger som er relevante både der staten eier aksjer, tildeler konsesjoner, har tilsynsmyndighet og lignende. Kommunal- og moderniseringsdepartementet vurderer nå både de generelle etiske retningslinjene for statens ansatte, og om det eventuelt kan oppstilles juridiske begrensninger i departementenes interne retningslinjer knyttet til ansattes eierskap i aksjer. Nærings- og fiskeridepartementet har gitt innspill i dette arbeidet, som startet høsten 2015 og er planlagt avsluttet i løpet av 2016.

SPØRSMÅL NR. 928**Innlevert 15. april 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 26. april 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Kor mykje bompenger ble innkrevd av norske bilister og næringsliv i 2015?»

Svar:

Regjeringens mål er å redusere bompengandelen i vegprosjekter. Regjeringen har fjernet bompenger på en rekke vegprosjekter gjennom økt statlige bevilgninger over statsbudsjettet. Samtidig fikk regjeringen ikke flertall i Stortinget for ytterligere økning i bevilgninger til bompengeskutt i statsbudsjettet for 2016.

Den foreløpige rapporteringen fra bompengeselskapene for 2015 viser en samlet brutto bompengeinntekt på 9,2 mrd. kr. Endeleg resultat vil først foreligge når regnskapene for 2015 er klare i løpet av høsten 2016.

Jeg minner om at i forslaget til Nasjonal Transportplan 2014-2023 la den rødgrønne regjeringen opp til en kraftig vekst i bompengeinnkrevingen. Resultatene fra de siste årene reflekterer denne veksten. Samtidig er veksten lavere enn lagt til grunn av forrige regjering, siden flere bomprosjekter er nedbetalt gjennom ekstraordinære bevilgninger til å slette bompengegjeld under dagens regjering.

SPØRSMÅL NR. 929**Innlevert 15. april 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 21. april 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Mener statsråden at dagens praksis er akseptabel når det gjelder tilgang til legemidler via unntaksordningen for legemidler som er til metodevurdering, vil statsråden sikre enhetlig praksis, klarere retningslinjer og mindre forskjellsbehandling mellom regioner når pasienter blir vurdert for unntaksordningen slik at ikke adressen til pasient blir avgjørende for å få optimal legemiddelbehandling?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til oppslag i Dagens medisin om en nyre-kreftpasient i Ålesund som vurderer å ta ut separasjon og melde flytting for å få medisinen nivolumab (Opdivo). Legemiddelet har i studier vist bedre overlevelse sammenlignet med standardbehandling. Fagdirektøren ved det enkelte s sykehus gjør nå vurderingene om unntak. Mens fagdirektøren ved AHUS har sagt ja, sier Ålesund nei. Slik blir pasienttilbudet svært avhengig av hvilken adresse man har. Fagdirektøren i Ålesund etterlyser en faggruppe som sikre mer enhetlig praksis i vurderingene i unntaksordningen.

Svar:

Hovedregelen i systemet for innføring av nye metoder er at en metode ikke skal tas i bruk for nye pasienters mens metoden er til vurdering i systemet, og før en avgjørelse om metoden skal tas i bruk eller ikke er tatt i Beslutningsforum for nye metoder. Grunnen til dette er å sikre likebehandling av alle pasienter, og samtidig å sikre at alle aktører inkludert leverandørene skal arbeide for at perioden fra tidspunktet et legemiddel for markedsføringstillatelse til endelig beslutning i Beslutningsforum blir så kort som mulig. Pasienter som har påbegynt behandling med en metode før en beslutning i systemet for nye metoder er tatt, kan likevel fullføre behandlingen. I tillegg kan det oppstå situasjoner der unntak fra denne regelen kan være aktuelt, enten på gruppenivå eller for enkeltpasienter.

På gruppenivå kan fagdirektørene i de regionale helseforetakene i fellesskap beslutte at en definert pasientgruppe får unntak og kan tilbys en gitt metode frem til avgjørelse i Beslutningsforum. Det har vært behandlet syv søknader om unntak på gruppenivå, hvorav fire har vært innvilget.

Utgangspunktet for unntak for enkeltpasienter i system for innføring av nye metoder er at det skal gjelde et fåtall pasienter med en medisinsk situasjon som

klart skiller seg fra det som er vanlig i den pasientgruppen de tilhører. De regionale helseforetak begrunner unntaksordningen for enkeltpasienter med at man innenfor klinisk virksomhet alltid vil ha individer som skiller seg klart ut fra flertallet med samme diagnose når det gjelder hvordan sykdommen presenterer seg, hvordan den utvikles og respons på behandling. Eksempelvis kan det være at sykdomsforløp unntaksvis påfører pasienten uvanlig store helsetap eller lidelse, der etablert behandling ikke har god nok effekt. I tillegg kan det være ikke-medisinske forhold som gjør at en pasient skiller seg vesentlig fra pasientgruppen.

De regionale helseforetakene har besluttet at kriteriet for slike unntak er følgende:

“Forutsetningen for unntak er at pasienten skiller seg klart fra pasientgruppen forøvrig. Helseforetaket har ikke anledning til å gjøre unntak på gruppenivå.”

Kriteriet for unntaket er utformet på et overordnet nivå, fordi unntaket skal gjelde på tvers av mange ulike sykdommer og kliniske situasjoner. Det er derfor viktig at beslutninger om unntak tas nært pasienten på samme måte som alle andre kliniske beslutninger. Slike beslutninger bør også fattes raskt slik at videre behandling ikke forsinkes. En alternativ tilnærming med et mer sentralisert beslutningssystem for individuelle unntak vil kreve et omfattende system som både vil være ressurskrevende og gi tregere beslutninger.

Jeg er kjent med at de regionale helseforetakene har stilt krav til sine helseforetak om at aidentifisert dokumentasjon av alle beslutninger om unntak som gis enkeltpasienter skal sendes det regionale helseforetaket ved fagdirektøren. Dette skal bidra til at de regionale helseforetakene kan følge med på om det blir en uakseptabel geografisk fordeling av unntak innenfor eller mellom ulike metoder og/eller diagnoser.

Systemet for nye metoder har som formål å bidra til likeverdig tilgang til nye metoder for alle pasienter i Norge. Systemet er fortsatt under utvikling og et langsiktig mål er å gjøre systemet så effektivt og raskt at unntaksregler blir overflødig. Inntil dette er på plass bør svakheten med denne unntaksordningen adresseres.

Jeg mener, i likhet med de regionale helseforetakene, at det er viktig å overvåke mulig geografisk variasjon i praktisering av unntaksordningen som grunnlag for at de regionale helseforetakene kan gripe inn dersom det oppstår en tydelig praksisforskjell.

Saken det refereres til kan blant annet tyde på at det er ønskelig å forbedre rapporteringssystemet for unntak for enkeltpasienter. Jeg forutsetter derfor at fagdirektørene i de regionale helseforetak med bakgrunn i den informasjonen som nå er fremkommet vurderer behov for eventuelle justeringer i dagens unntaksordning og rapporteringssystem, og at de vil ta grep dersom antall unntak gitt på tilsvarende grunnlag utfordrer pasientens mulighet for likeverdig tilgang til behandling.

SPØRSMÅL NR. 930

Innlevert 15. april 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 27. april 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Forsvarer justisministeren PUs praksis for utsendelse av flyktninger i saker der det foreligger medisinsk erklæringer, og kan statsråden dokumentere og dermed gå god for at utsendelsen av en gravid kvinne i Rogaland i 2012 foregikk slik den skulle?»

BEGRUNNELSE:

Ny Tid skriver 14.04 om en palestinsk gravid kvinne som i 2012 ble utsatt for forsøk på en uttransportering fra Norge som endte i spontanabort. Kvinnen hadde legeerklæring på at hun var syk og at uttransportering burde vente til etter fødsel. Likevel ble familien med den gravide kvinnen og hennes to barn og ektemann

vekket om natten og skal med fysisk tvang ha blitt forflyttet til politibilen der spontanaborten skjedde.

Ny Tid oppgir å ha fått innsyn i Politiets utlendingsenhets rapporter om spontanaborten. I rapporten står det at kvinnen ble bragt til Sandnes legevakt, og deretter til Stavanger universitetssjukehus. I pasientjournalen står det, igjen i følge Ny Tid, at barnet levde da politiet tok henne med til Sandnes legevakt og at barnet var død da hun ankom Stavanger universitetssjukehus.

Familien oppgir at de etter spontanaborten skrev under på frivillig retur, men at de likevel to dager etter ble uttransportert med tvang klokken 06.00 om morgenen.

Dette er en enkeltsak som aktualiserer problemstillinger som ikke burde være ukjente for justismi-

nisteren. Saker om at norske myndigheter ikke tar hensyn til at asylsøkere har legeerklæringer på at de er syke og svært sårbare når jevnlig offentligheten (se også Dokument nr. 15:747 (2015-2016)). I denne omtalte saken fremstår også behandlingen ved selve utsendelsen som unødvendig brutal.

NOAS oppgir at de i sitt arbeid er kjent med flere slike saker og at de oppfatter det som et problem at det føres lite tilsyn med PU. Jurist i NOAS uttaler til Ny Tid at:

"Det finnes i prinsippet ikke noe kontrollorgan som går etter det politiet gjør, eller sier ifra dersom politiet gjør overtramp. Det er et stort problem som svekker rettssikkerheten til asylsøkerne.» Han peker på at regelen er at alle statlige organer skal kunne kontrolleres og korrigeres – men at dette gjelder ikke for PU og måten asylsøkere uttransporteres på."

Spørsmålsstilleren mener justisministeren må redegjøre for om den omtalte saken er et eksempel på hvordan PUs rutiner fungerer og skal fungere. Justisministeren må gi et klart svar på om statsråden stiller seg bak denne praksisen og mener dokumentasjonen er god nok eller om han vil endre rutinene for slike utsendelser og tilsyn med og dokumentasjon av PUs praksis.

Svar:

Spørsmålet er rettet til justis- og beredskapsministeren. Vi er imidlertid enige om at spørsmålet bør besvares av meg da politiets uttransporteringer av personer som ikke har lovlig opphold i Norge tilligger mitt ansvarsområde.

Jeg vil innledningsvis understreke at alle uttransporter skal foregå på en verdig og human måte, og etter gjeldende lover og retningslinjer. Politiet uttransporte-

rer personer som ikke har tillatelse til opphold i Norge, og som har oversittet en utreisefrist. Politiet uttransporterer ikke personer som har fått rettslig status som flyktning i Norge.

Dersom politiet er kjent med opplysninger om en persons helsetilstand som har betydning for uttransport, vil dette bli tatt hensyn til gjennom politiets forholdsmessighetsvurdering, som foretas før enhver beslutning om pågrepelse og uttransport. Det blir rutinemessig innhentet legeerklæring i de sakene det foreligger opplysninger om personens helse som reiser tvil om vedkommende kan uttransporteres. Legeerklæringerne tillegges avgjørende vekt, og uttransport gjennomføres ikke dersom det frarådes av legen.

Den konkrete saken som stortingsrepresentanten viser til gjaldt en utsendelse tilbake i 2012. Jeg har bedt Politidirektoratet (POD) om en uttalelse om den konkrete saken. I følge POD var ikke politiet kjent med at det forelå legeerklæring som frarådet uttransport i denne konkrete saken. Det forelå imidlertid informasjon om at kvinnen var gravid og deprimeret, noe som ble formidlet til lokalt politi. Lokalt politi ble på bakgrunn av disse opplysningene bedt om å ha helsepersonell i beredskap.

På grunn av opplysninger fra kvinnen om hennes helsetilstand under pågripelsen, ble hun undersøkt på sykehus. Uttransporten ble utsatt 2 dager, da det forelå legeerklæring på at hun var reisedyktig.

Uttransport av personer som ikke selv ønsker å forlate landet er krevende. Det kan oppstå uforutsette og vanskelige situasjoner. PU er vant til å håndtere denne typen situasjoner. Jeg legger til grunn at PU gjør gode vurderinger i forkant av og under gjennomføringen av alle uttransporter.

SPØRSMÅL NR. 931

Innlevert 15. april 2016 av stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen

Besvart 28. april 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Når vil helsesøstre, jordmødre og tannleger få mulighet til å bruke e-resept?»

BEGRUNNELSE:

I Legemiddelmeldingen skriver regjeringen at «e-resept skal utvikles til å omfatte nye rekvirentgrupper, for eksempel tannleger.» I dag har fastleger, leger på sykehus og legevakt mulighet til bruke e-resept, mens

helsesøstre, jordmødre og tannleger ikke har det. E-resept er etterspurt både av brukerne og helsepersonell.

Svar:

E-resept er et viktig bidrag til modernisering av legemiddelhåndteringen og til bedre samhandling i helse- og omsorgstjenesten. E-resept gir tryggere legemiddelbruk fordi omfanget av feil ved forskrivning og utlevering reduseres. Tjenesten er viktig både for den

enkelte innbygger og for aktører som håndterer resepter og legemiddelinformasjon.

Det har vært en gradvis innføring av e-resept fra 2012 og i dag er e-resept er i utstrakt bruk hos fastleger, bandasjister og apotek i hele landet. Innføring av e-resept på sykehus er godt i gang, og over halvparten av sykehusene benytter i dag e-resept. Totalt er om lag 80 prosent av alle resepter nå elektroniske, og hver måned forskrives det omtrent 2 millioner e-resepter.

Interessen fra andre rekvirentgrupper er stor og arbeidet med innføring hos nye grupper er allerede godt

i gang. Reseptformidleren er teknisk tilrettelagt for at tannleger, jordmødre og helsesøstre kan sende e-resepter. I midlertid må de ulike aktørene som skal ta løsningsen i bruk selv gjøre tilrettelegginger i egne systemer.

Jeg er opptatt av at flere benytter e-resept, og har derfor gitt Direktoratet for e-helse i oppdrag å følge opp dette arbeidet i tett samarbeid med både leverandørene og aktørene. Av de nye rekvirentgruppene som skal ta i bruk e-resept er tannlegene først ut. De skal etter planen ta i bruk e-resept i løpet av 2016.

SPØRSMÅL NR. 932

Innlevert 18. april 2016 av stortingsrepresentant Kåre Simensen

Besvart 25. april 2016 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Hva vil Utenriksministeren gjør overfor Russland for at norske forskere skal få tilbake sine egne bunnprøver tatt fra vraket av atomubåten K-159 ligger i Murmanskfjorden, mindre enn 13 mil fra den norske grensa?»

BEGRUNNELSE:

NRK Finnmark hadde i forrige uke en reportasje som satte fokus på at allerede i august 2014 skulle norske og russiske forskere fjerne alle spekulasjoner om mulige atomlekkasjer midt i oppvekstområdet for den norsk-russiske torskebestanden. Men ifølge seksjons-sjef i Statens Stråleverns nordområdeseksjon, Inger Margrethe Eikermann, har man fortsatt ikke fått bunnprøvene fra forskningstoktet.

Så langt er vi kjente med de norske forskerne har fått vannprøver, og russerne har analysert sin halvpart av sediment prøvene. Heldigvis viser resultatene så langt ingen tegn til forurensning.

Jeg er enig med Bellonas atomfysiker Nils Bøhmer når han sier at forutsetninga for at man har samarbeidet med russiske myndigheter og brukt store ressurser, var å få uavhengige målinger av hva som eventuelt er forurensningssituasjonen rundt K-159. Om man gir opp å få disse prøvene, vil man gå glipp av muligheten til å verifisere denne informasjonen.

På denne bakgrunn stiller jeg Utenriksministeren overnevnte spørsmål.

Svar:

Det er i Norges interesse å ha et velfungerende atom-sikkerhetssamarbeid med Russland. Dette samarbeidet har i over 20 år gitt målbare resultater, og har trygget befolkningen og miljøet på begge sider av grensen.

Som en del av atomsikkerhetssamarbeidet har vi samarbeidet nært med russiske myndigheter om ekspedisjoner i Kara- og Barentshavet og etablert et felles miljøovervåkningsprogram. De to siste fellestoktene, til Karahavet og den dumpete atomubåten K-27 i 2012 og til Barentshavet og den sunkne atomubåten K-159 i 2014, har gitt ny og viktig kunnskap om situasjonen. Foreløpige resultat fra disse toktene viser at det ikke er noen lekkasjer fra atomreaktorene i K-27 eller K-159 til det marine miljøet, men at det er en risiko for framtidig forurensning. Det samme ble observert i 2007.

Begge parter har en sterk interesse i at miljøovervåkningsprogrammet videreføres, noe som ble bekreftet under det felles norsk-russiske atomkommisjonsmøtet i juni i fjor. På det kommende felles atomkommisjonsmøte i september skal russiske myndigheter redegjøre for eventuelle tiltak knyttet til dumpede og sunkne objekter, inkludert atomubåten K-159. Også EU har igangsatt en studie for å vurdere muligheten for å sikre og eventuelt heve atomubåten K-159 og andre dumpede objekter. Det er ventet at EU-studien med forslag til tiltak for K-159 vil være klar neste år.

I dialogen med russiske myndigheter har Norge lagt vekt på at prøvene fra fellestoktene må tilfalle begge parter. De norske forskningsinstitusjonene har imidlertid opplevd at det tar lang tid å få utlevert data fra sine russiske motparter. Vannprøvene fra de siste toktene ble oversendt Havforskningsinstituttet i oktober

2015, mens sedimentprøvene fremdeles ikke er motatt. Utenriksdepartementet har tatt opp dette spørsmålet med russiske myndigheter ved flere anledninger, og har fått forsikringer om at man på russisk side arbeider for å finne løsninger.

Den viktigste kanalen for håndtering av spørsmål knyttet til atomsikkerhetssamarbeidet er den norsk-rus-

siske atomkommisjonen. Vi vil fremme denne saken på nytt under det kommende kommisjonsmøte i september. Jeg vil samtidig understreke at vi har en god dialog med russiske myndigheter i spørsmål knyttet til atomsikkerhet, og det er godt håp om at vi vil komme til en løsning slik at også de siste prøvene vil bli frigitt.

SPØRSMÅL NR. 933

Innlevert 18. april 2016 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein

Besvart 26. april 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Vil regjeringen ta initiativ overfor våre samarbeidspartnere i Europa om å finne løsninger med berørte land/myndigheter om at asylsøkere som reddes i Middelhavet og som kommer med båt fra Libya settes i land i Libya, og ikke transporteres til Italia?»

Svar:

Regjeringen vil støtte og bidra til tiltak utenfor Europa som kan bidra til at migrasjonen blir kontrollert og regulert. Vi vil støtte og bidra til tiltak som kan adressere årsakene til de migrasjonsbølgene vi nå ser. Ingen andre enn menneskesmuglerne er tjent med en ukontrollert masse migrasjon der migrantene risikerer livet for å komme til et Europa som i dag har store utfordringer med å håndtere de migrantene som er kommet de siste årene.

Dagens situasjon er dramatisk. Vi har rapporter om et stort antall migranter på vei til eller i Libya, som alle har som mål å komme seg over Middelhavet til

Europa. Migrantene kommer fra mange land i Afrika og Asia. Noen kan ha beskyttelsesbehov, mens andre kan betegnes som økonomiske migranter. Kyniske menneskesmuglere tjener store beløp på å organisere trafikken og selge plasser i båter som stort sett er i en slik forfatning at de aldri vil kunne nå Europa. De aller fleste migrantene blir enten plukket opp av skip i området utenfor kysten av Libya, eller de omkommer på sjøen.

Antallet som har kommet til Italia over Middelhavet er så langt i år vesentlig høyere enn på samme tidspunkt i fjor. Det er grunn til å anta at antallet som vil legge ut fra Libya vil øke de neste månedene. Dette er en situasjon jeg tror mange i Europa ser at ikke kan fortsette. Skal en retur til Libya være mulig, må vi se en vesentlig endring som innebærer at de områdene det returneres til er stabile og trygge. Det er bred enighet om at de europeiske landene må lete etter, og bidra til, løsninger i migrantenes opprinnelsesland eller i transitland, på samme måte som EU har forhandlet med Tyrkia om løsninger for migrantene som har brukt den østlige ruten fra Tyrkia til Hellas.

SPØRSMÅL NR. 934

Innlevert 18. april 2016 av stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik

Besvart 28. april 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hvilke byråkrater mener statsråden ikke er "folk" og hva mener statsråden de "byråkratene" jobber med?»

BEGRUNNELSE:

I spørretimen onsdag 13. april sa statsråden sitat: "da trenger vi folk men ikke byråkrater."

Svar:

Under dagens regjering er bevilgningene til Samferdselsdepartementet økt fra ca 41 mrd. kr til rundt 60 mrd. kr. Det tilsier at det bygges og vedlikeholdes langt mer vei og jernbane nå enn da representanten Juviks parti satt i regjering for drøyt 30 måneder siden. Det betyr at landets infrastruktur blir bedre, og for første gang på tiår reduseres nå forfallet på vei, jernbane og kystinstallasjoner. Det mener jeg er en positiv utvikling og et viktig trendskifte.

I en tid med turbulens i oljenæringen og økt arbeidsledighet, er det positivt at infrastrukturprosjektene har en vesentlig sysselsettingseffekt. Jeg konstaterer at Arbeiderpartiet for tiden forsøker å fremstille enhver som jobber i statlige vei- og jernbaneprosjekter som "byråkrat." Jeg finner det rart at Arbeiderpartiet er kritisk til at flere sysselsettes i infrastrukturprosjekter, og skulle man møtt Arbeiderpartiets kritikk ved å sysselsette færre, så ville det bidratt til økt arbeidsledighet. Jeg kan ikke se at det er til verken arbeidstakerne eller

statens fordel. La meg samtidig minne om at til tross for rundt 50 % budsjettvekst til Samferdselsdepartementet, så er antall ansatte tilnærmet uendret. Derimot jobber det langt flere folk med planlegge og bygge infrastrukturen. Det mener jeg er bra, og det ga jeg klart uttrykk for i Stortingets spørretime 13.04.2016.

Jeg konstaterer at representanten Juvik har tatt setninger ut av sin sammenheng for å skape en illusjon om at undertegnende ikke ser på byråkrater som folk. Det mener jeg er en lite fruktbar form for debatt.

Vi trenger folk som skal gjennomføre prosjektene gjennom en rekke ulike roller – for eksempel ingeniører, asfaltarbeidere, tegnere og jernbanearbeidere. Regjeringen har også gjort flere grep for å øke tempoet i planprosessene, blant ved bruk av statlig plan. Jeg konstaterer at Juviks parti har protestert på slike løsninger og i en rekke saker mener regjeringen jobber for raskt. Det er kritikk jeg har notert meg, men mener fortsatt det er viktig at vi har fokus på å gjennomføre prosjekter fremfor å la de leve videre i byråkratiske diskusjoner hvor man ikke klarer å konkludere og beslutte.

SPØRSMÅL NR. 935

Innlevert 18. april 2016 av stortingsrepresentant Gerd Eli Berge

Besvart 25. april 2016 av olje- og energiminister Tord Lien

Spørsmål:

«Kan statsråden leggja fram oversikt over det børsnoterte Statoil sine årlege utanlandsinvesteringar med tilhøyrande avskrivingar, årlege skattbare overskot frå utanlandsinvesteringane, årleg skatt betalt til landet der utanlandsverksemda er, og årleg skatt til Noreg frå Statoil sine utanlandsinvesteringar?»

GRUNNGJEVING:

Eg bed om at statsråden i sitt svar synleggjer alle tala det blir spurt om både på enkeltland og kalenderår slik at det kjem fram korleis Statoil sine utanlandssatsingar fordelt på einskildland har påverka børsnoterteselskapet sine ulike årsresultat.

Svar:

Representanten Berge ønskjer ei oversikt over ei stor mengde rekneskapstal for mange land over ein ikkje definert tidsperiode. Statoil vart etablert i 1972 og har frå byrjinga av 1990-talet gradvis auka si internasjonale verksemd. Statoil og Norsk Hydro si petroleums-

verksemd vart slått saman med verknad frå 1. oktober 2007. Norsk Hydro hadde også ein internasjonal portefølje. Eg har på den bakgrunn lagt ved rekneskapstal frå 2007 og fram til og med 2015 for så langt råd søkje å svare på representanten Berge sine spørsmål. Rapporteringa har utvikla seg over tid, mellom anna slik at ho har blitt meir detaljert dei seinare åra.

Statoil er eit internasjonalt oppstraums- og teknologibasert energiselskap med om lag 21 600 tilsette og verksemd i 37 land. Statoil er ein leiande operatør på norsk sokkel og har produksjon i 11 land utanfor Noreg: Algerie, Angola, Aserbajdsjan, Brasil, Canada, Irland, Nigeria, Russland, Storbritannia, USA og Venezuela.

Selskapet sin internasjonale produksjon utgjorde om lag 32 prosent av bokført produksjon i 2015. Delar av verksemda utanlands vart kjøpt i ein periode med høgare prisar på olje og gass enn det ein kan observere i marknaden i dag. Når slike situasjonar oppstår, er Statoil på bakgrunn av rekneskapsreglar, plikta til å gjennomføre nedskrivingar på nokre av sine eigardelar. Dette, saman med låge prisar på olje og gass, har hatt

ein negativ verknad på resultatet frå Statoil si internasjonale verksemd.

Berge ber meg leggja fram ei oversikt over ei rekke rekneskapstal frå Statoil si verksemd. Nokre av tala representanten Berge spør etter, blir ikkje publisert av Statoil. Eg vil nemna at Olje- og energidepartementet ikkje har andre rekneskapsdata frå verksemda til Statoil enn dei som er offentleg og såleis er kjende i marknaden. Det er difor ikkje mogleg å gje representanten Berge all den informasjonen ho spør etter.

Statoil si årsrapportering er likevel særskilt omfattande og er offentleg tilgjengeleg på Statoil sine heimesider[1]. Representanten Berge vil finne mykje data i dei ulike publikasjonane som til saman utgjer årsrapporteringa frå selskapet. Eg vil mellom anna peika på årsrapport i 20-F format som også inneheld konkret informasjon om selskapet si utanlandsverksemd. For ei meir detaljert oversikt over betaling av skatt, avgifter med vidare, til land der selskapet har verksemd, vil eg vise til rapporten "Payments to Governments".

Representanten ber om oversikt over utanlandsinvesteringar med tilhøyrande avskrivingar vist for einskilde land og kalenderår. Statoil rapporterer ikkje avskrivingar på landnivå. Utanlandsinvesteringane for

einskilde land blir rapportert som ein del av Statoil si rapportering om bærekraft. Slike tal har Statoil rapportert i over ti år. Representanten vil finne ei oversikt over slike investeringar frå 2007 til 2015 i vedlegg 1.

Representanten ber også om ei oversikt over Statoil sine skattbare overskot frå utanlandsverksemda på land og kalenderår. Statoil rapporterer ikkje skattbart overskott per land.

Som ein del av bærekraftrapporteringa offentliggjør Statoil skatt betalt til land der selskapet har verksemd. I vedlegg 2 vil representanten finne ei detaljert oversikt over skatt, royalties, bonusar med meir som Statoil har betalt. Ein meir omfattande omtale kan representanten finne i rapporten "Payments to Governments" som vist til ovanfor. Statoil betaler i hovudsak ikkje skatt til Noreg for verksemd internasjonalt.

Eg vil til slutt gjere merksam på at ei fullstendig oversikt og forståing av Statoil sine finansielle resultat kan ein få ved ein samla gjennomgang av alle Statoil sine årsrapportar og årsrekneskap.

Vedlegg til svar:

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokumentserien/2015-2016/dok15-201516-0935-vedlegg.pdf>

SPØRSMÅL NR. 936

Innlevert 19. april 2016 av stortingsrepresentant Åsmund Aukrust

Besvart 27. april 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«I forbindelse med behandling av forslag 8:38 om landmåling gjorde stortinget et vedtak om at regjeringen skal se på hvordan arbeider med eiendomsoppmåling skal organiseres og vurdere en autorisasjons- og sertifiseringsordning.

Kan statsråden gjøre rede for hvordan dette vedtaket vil følges opp, og hvordan berørte organisasjoner vil bli inkludert i arbeidet?»

Svar:

Utredningsarbeidet er igangsatt og jeg har som mål å sende et notat på alminnelig høring før sommeren.

Utredningen skjer i regi av Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Departementet vil deretter ta saken opp med Stortinget på egnet måte.

Alle berørte organisasjoner, kommuner og personer vil få god anledning til å uttale seg i høringsrunden.

Departementet har orientert fagmiljøet om utredningen ved ulike anledninger, bl.a. på Geomatikkdagene i Ålesund 8. – 10. mars 2016. Dette er et bredt arrangement som retter seg mot hele fagmiljøet både fra privat og offentlig side.

KS ble informert i konsultasjonsmøte mellom regjeringen og KS den 19. april 2016. KS har også tidligere fått en uformell orientering om utredningsarbeidet.

SPØRSMÅL NR. 937**Innlevert 19. april 2016 av stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal****Besvart 27. april 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Utbygging av E18 Retvet-Vinterbro er satt på vent i grunnlagsdokumentene for ny NTP. Arbeidet med reguleringsplan og kommunedelplan for denne E18-parcellen ble startet i 2003 og det er estimert at denne har kostet 250 mill. kr. Kommunenes utbyggingsvedtak er gyldig i 10 år og forskyvning til etter 2026 vil resultere i at denne prosessen må gjøres på nytt. Dette vil resultere i at arbeidet til 250 mill. kr har vært forgjeves og må gjøres på nytt.

Hva vil statsråden gjøre i denne saken?»

Svar:

I retningslinjene for transportetatene og Avinors arbeid med plangrunnlaget for neste NTP har Samferdselsdepartementet bedt om en tilrådning om ressursbruken i planperioden basert på samfunnsøkonomiske analyser. Prosjektlisten som framkommer i plangrunnlaget for

NTP utgjør således ikke en prioritering, men viser en rangering av prosjekt etter samfunnsøkonomisk lønnsomhet. Rangert etter netto nytte per budsjettkrone vises hvilke prosjekt som får plass i de fire ulike økonomiske rammenivåene som plangrunnlaget er utarbeidet innenfor. Etatene og Avinor er også bedt om en justert liste der det i tillegg til ren lønnsomhet også tas hensyn til samfunnssikkerhet, beredskap og sammenhengende standard.

I en slik rangering er det delvis rom for dette prosjektet i høy ramme.

Plangrunnlaget for NTP er nå ute på offentlig høring og vil deretter bli gjenstand for politisk behandling i regjeringen. Hvorvidt prosjektet E18 Retvet-Vinterbro skal planlegges videre vil være del av det videre samlede prioriteringsarbeidet. Regjeringens endelige politiske prioritering av vegprosjekter vil framkomme i stortingsmeldingen om NTP 2018-2029. Meldingen legges fram våren 2017.

SPØRSMÅL NR. 938**Innlevert 19. april 2016 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete****Besvart 27. april 2016 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Kva føringar vart gitt då ein lokaliserte hovudkontoret til forvaltningseininga i NAV Sogn og Fjordane til Sogndal, og kva er grunngevinga for at ein no signaliserer ynskje å endre denne lokaliseringa?»

GRUNNGJEVING:

Ved omorganiseringa av NAV vart det under den raudgrøne regjeringa bestemt at hovudkontoret for forvaltningseininga skulle lokaliserast til Sogndal. I desse dagar er det kome signal om at ein ikkje fornyar leigeavtala og at ein med dette signaliserer ei flytting av verksemda som er i Sogndal i dag.

Svar:

Eg vil først gjera oppmerksam på at Arbeids- og velferdsdirektoratet er ansvarleg for verksemda til Ar-

beids- og velferdsetaten. Dette inneber at direktoratet bestemmer korleis oppgåvene til etaten skal organiserast og kor dei ulike einingane i etaten, som og omfattar forvaltningseiningane, skal lokaliserast. Dette følgjer av § 3 i lov om arbeids- og velferdsforvaltninga.

Då arbeids- og velferdsforvaltninga vart etablert i 2006, var handsaminga av mesteparten av søknadane om ytingar frå folketrygda lagt til dei einskilte NAV-kontora i kommunane. Dette ga utfordringar både når det gjaldt å sikre fokus på arbeid og aktivitet ved NAV-kontora, sikre god kompetanse, lik handsaming og effektivitet i forvaltninga av økonomiske ytingar. For å løyse disse utfordringane og for å sikre meir robuste faglege miljø, vart handsaminga av økonomiske ytingar samla i forvaltningseiningar i 2008. Arbeids- og velferdsdirektoratet bestemte då at forvaltningseininga for Sogn og Fjordane vart lagt til Sogndal med eit avdelingskontor i Førde.

I 2013 vart forvaltningseiningane samla i eit resultatområde. Bakgrunnen for dette var både eit behov for kvalitetssikring gjennom at forvaltningseiningane skulle spesialisere sakshandsaminga ytterlegare, effektivisere drifta med sikte på å overføre ressursar til arbeidsretta bistand ved NAV-kontora og samstundes tilpasse organiseringa til etatens utvikling av moderniserte IKT-løysingar. At forvaltningseiningane vert meir spesialiserte inneber at handsaminga av kvar enkelt yting vert konsentrert til eit avgrensa tal for einingar.

Eg er kjend med at kostnader til husleige, inkludert utfordringar knytt til leigekostnader for lokale som ikkje er i bruk, er betydelege for Arbeids- og velferdsetaten. Eg er vidare kjend med at etaten har ein fast prosedyre for å spare pengar i forbindelse med inngåing av leige-kontrakter og fornying av leigekontraktar, som inneber at det først vert undersøkt om det er mogleg å gjere nytte av ledige lokale internt i etaten og deretter hos andre statlege etatar.

Arbeids- og velferdsdirektøren har informert meg om at kontrakten for leige av lokala til forvaltningseininga i Sogndal går ut i april 2018 med ein opsjon om at forlenging av kontrakten som måtte utløysast innan april i år. Ein utløysing av opsjonen ville binde etaten til desse lokala fram til april 2023. Kostnadane per

kontor plass for desse lokala er relativt høge, og eg er informert om at arbeids- og velferdsdirektøren difor ikkje ynskte å utløysa opsjonen utan å vurdere alternativ. Dette inneber at etaten fyrst vurderer moglegheitene for å utnytte ledige plassar i andre lokale der etaten har husleigebindingar og deretter ledige plassar i lokala til andre statlege etatar. Dette kan innebære at forvaltningseininga vert flytta frå Sogndal til ein nærliggande kommune. Arbeids- og velferdsdirektøren har informert meg om at etaten vil ivareta omsynet til reiseveg for dei tilsette i arbeidet med å finne nye lokale.

Eg er vidare informert om at vurderinga av nye lokale for forvaltningseininga i Sogndal ikkje inneber ei endring av hovudlokalisering for Sogn og Fjordane. For dei nærmaste åra vil likevel auka effektivitet og at einingane vert meir spesialisert i kombinasjon med uttak av gevinstar frå IKT-moderniseringa gje grunnlag for ein betydeleg reduksjon i talet på tilsette i forvaltningseiningane og overføring av ressursar til brukarretta oppfølging ved NAV-kontora. Dette vil kunne føre til endringar både når det gjeld hovudlokaliseringar og avdelingskontor. Eg er viss på at dette i så fall vil skje gjennom forhandlingar med dei tillitsvalde på riktig nivå og tråd med Hovudavtala.

SPØRSMÅL NR. 939

Innlevert 19. april 2016 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein

Besvart 27. april 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Hvilken beredskap har man vurdert eller igangsatt for at man skal ha backup-systemer tilgjengelig dersom politiets datasystemer utsettes for alvorlige, tekniske problemer?»

BEGRUNNELSE:

Politiets datasystemer var nede 10 timer mandag 18.04. Dette medførte blant annet at politiets alarmsentraler ikke hadde tilgang til nødvendige datasystemer.

Svar:

Det er alvorlig at politiets datasystemer svikter, og slike hendelser må unngås. De siste årene har det vært gjennomført flere analyser og kartlegginger som påpeker svakheter i IKT-infrastrukturen til politiet. Det var en feil i den grunnleggende IKT-infrastrukturen som

rammet politiet 18. april. Den operative kommunikasjonen gjennom Nødnett og telefoni fungerte imidlertid da IKT-systemene var ute av drift.

Det er et betydelig behov for investeringer for å ivareta IKT-sikkerheten, samt utvikle og modernisere IKT-systemene i politiet. Arbeidet med dette er i gang og jeg kan opplyse om at vi i løpet av 2016 vil ha et nytt datasenter klart til bruk som bl.a. vil bidra til bedre fysisk sikring av IKT-infrastrukturen.

Politidirektoratet har de siste årene gjennomført tiltak for å forbedre og forhindre driftsstans i IKT-systemene. Dette er et ressurskrevende, langsiktig og omfattende arbeid. I tildelingsbrevet for 2016 til Politidirektoratet har jeg gitt føringer om å prioritere forsvarlig drift og forvaltning av løsninger og systemer i politiet. Det er også bevilget ekstra midler og politiet har prioritert tiltak på dette området innenfor egen budsjettamme.

Politidirektoratet har opplyst til departementet at de har igangsatt arbeid med å sikre backup-løsninger

som skal tre inn og anvendes ved alvorlige, tekniske problemer. Jeg er videre kjent med at Politidirektoratet vil foreta en evaluering av hendelsesforløpet. Den vil kunne gi læringspunkter for å redusere risikoen for sli-

ke hendelser framover. Jeg vil følge evalueringen nøye opp for å være sikker på at tiltak blir iverksatt for å redusere risikoen for fremtidig stans i IKT-systemene.

SPØRSMÅL NR. 940

Innlevert 20. april 2016 av stortingsrepresentant Ib Thomsen

Besvart 27. april 2016 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

«Vil statsråden bidra til at Norsk Tipping er åpne om sine markedsaktiviteter ved at det gjennomføres en uavhengig beregning av den totale kommersielle verdien av Norsk Tippings kommunikasjon i egne og redaksjonelle flater, som et nødvendig supplement til de tallene Norsk Tipping presenterer i sine årsrapporter?»

BEGRUNNELSE:

Det foregår for tiden sentrale debatter om åpenhet knyttet til tall og pengebruk i idretten og i kongehuset. Der hvor det offentlige finansierer drift eller det offentlige søker å unnta en aktør fra konkurranse, er det særs viktig at skattebetalerne får en god oversikt over hvordan midler og tillit forvaltes. Det er også viktig å få klarhet i om de argumentene som nyttes for å beholde et monopol har sammenheng med reelle rettslige og faktiske forhold. Undertegnede har derfor parallelt forespurt Stortingets utredningsseksjon om å utrede hva den totale kommersielle verdien av Norsk Tippings kommunikasjon på egne og redaksjonelle flater er. Utredningsseksjonen har ikke vært i stand til å besvare spørsmålet fordi det ikke foreligger tallgrunnlag eller opplysninger som kan belyse dette. Undertegnede er imidlertid opptatt av å finne ut hva disse tallene er. Norsk Tipping opererer med et tall på 250 millioner i markedsføringsaktiviteter. Norsk Tippings påståtte ansvarlige markedsføringsaktiviteter utgjør deler av den rettslige hovedbegrunnelsen for at norske myndigheter oppfatter at man kan opprettholde spillmonopolet innenfor rammen av EØS-avtalens bestemmelser. Undertegnede søker imidlertid å få en totaloversikt over de ulike bidragene som bidrar til å påvirke vår holdning til eller oppfattelse av merkevaren Norsk Tipping, eller som har til hensikt å bidra til salg av Norsk Tippings produkter. Norsk Tippings egen årsrapport for 2015 fremlagt 12. april gir begrenset informasjon. Statsråden bes derfor om bidra til at Norsk Tippings betalte kanaler, egne kanaler og fortjente kanaler blir

fremstilt og verdifastsatt i en samlet oversikt. Betalte kanaler i form av tradisjonell reklame som måles og rapporteres av Nielsen. Egne kanaler inkluderer selskapets hjemmeside, sosiale medier, utsalgspunkter mv. Fortjente kanaler er PR eller andre kanaler der en tredjepart presenterer (positiv) informasjon om et selskap uten selskapets direkte involvering. Norsk Tipping har en rekke kommunikasjonstiltak som trolig ikke fanges opp i offisiell statistikk, eller er tatt inn i beregningene som følger. Noen av disse er eksempelvis sponsorater, Facebook, annonsering i søkemotorer, bruk av PR for å sikre positiv omtale og Content Marketing. Sett hen imot debatten om ansvarlighetstiltak er det også i denne sammenheng av interesse av å få en vurdering av det reklametrykket som Norsk Tipping direkte og indirekte retter mot norske forbrukere ved måten det eksempelvis selges en drøm om rikdom overfor barn og unge i beste sendetid mv. som står i en viss motstrid til det verdibudskapet om ansvarlighet som enkelte fremfører i andre sammenhenger.

Svar:

Hovedmålet med norsk pengespillregulering er å sikre at pengespill avholdes i betryggende former under offentlig kontroll, med sikte på å forebygge negative konsekvenser av pengespill.

Norsk Tipping følger retningslinjer for markedsføring fastsatt av Kulturdepartementet og Landbruksdepartementet. Formålet med regelverket er å sikre at markedsføringen blir gjennomført på en samfunnsmessig forsvarlig måte med sikte på å begrense uheldig spilladferd. Retningslinjene krever at markedsføringen ikke må ha et større omfang enn det som er nødvendig for å kanalisere folks spillelyst inn mot sikre og forsvarlige spilltilbud. Fagorganet på området, Lotteritilsynet, fører tilsyn med at regelverket følges.

Departementet detaljstyrer på denne bakgrunn ikke omfanget av markedsføringen til Norsk Tipping. Selskapet må selv ta stilling til hvor stort omfanget av

markedsføringsaktiviteter bør være, innenfor de de rammer retningslinjene setter. Lotteritilsynet kan gripe inn om de vurderer at omfanget av markedsføring blir for stort. Siden det ikke er noen kvantitative ramme for selskapets markedsføring gir det liten mening å for-

søksvis kalkulere den totale kommersielle verdien av Norsk Tippings kommunikasjon.

For øvrig vil Norsk Tippings markedsføringsvirksomhet bli drøftet i den kommende stortingsmeldingen om pengespill, som etter planen skal fremmes for Stortinget før jul.

SPØRSMÅL NR. 941

Innlevert 20. april 2016 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen

Besvart 28. april 2016 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for å sørge for at Lotteritilsynet får mulighet til å hindre norske aktører i å medvirke til reklame for utenlandske, ulovlige, spill i Norge?»

BEGRUNNELSE:

I spontanspørretimen 13. april 2016 levnet Kulturministeren ingen tvil om Lotteritilsynets ansvar når det gjelder håndheving av forbudet mot reklame for utenlandske spillaktører.

Svar:

I Norge har vi en enerettsmodell for de største pengespillene. Enerettsmodellen skal sikre sosialpolitiske hensyn, men bidrar også til finansiering av idrett, kultur og humanitære og samfunnsnyttige organisasjoner. I gjeldende pengespillovgivning har vi et forbud mot å formidle og markedsføre pengespill som ikke har tillatelse. Så lenge vi baserer pengespillpolitikken på enerettsmodellen, har dette forbudet stor betydning.

Jeg er kjent med at norske aktører yter bistand til utenlandske spillselskap som ikke har tillatelse til

å avholde lotterier og pengespill i Norge. Selskapene engasjerer kjente personer som deres ambassadører og talspersoner, bruker norske skuespillere i reklamefilmer, samt samarbeider med norske reklame- og pr-byråer i utarbeidelse av markedsføringskampanjer. Jeg synes det er uheldig dersom norske aktører medvirker til brudd på markedsføringsforbudet og slik bidrar til å undergrave den norske enerettsmodellen. Lotteritilsynet har ansvar for å føre tilsyn med dagens regelverk. Det er følgelig en sak for tilsynet å vurdere om regelverket er brutt i den enkelte sak.

Som representant Trettebergstuen er kjent med arbeider regjeringen med en stortingsmelding om pengespill, som etter planen skal legges frem for Stortinget før jul. I meldingen vil det bli drøftet om enerettsmodellen fortsatt skal utgjøre basis for pengespillpolitikken. Dersom enerettsmodellen blir anbefalt videreført, vil også spørsmålet om medvirkeransvar for ulovlig formidling av pengespill bli drøftet. Det vil i så fall bl.a. bli vurdert om det er behov for å stramme inn lovreguleringen på dette området. Spørsmålet reiser imidlertid krevende problemstillinger, bl.a. knyttet til avveiningen mot hensynet til ytringsfrihet.

SPØRSMÅL NR. 942**Innlevert 20. april 2016 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 27. april 2016 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Vil statsråden vurdere eventuelle konsekvenser for beregningsgrunnlaget av dagpenger, i samband med sak om pleiepenger og omsorgslønn?»

BEGRUNNELSE:

Med økende arbeidsledighet er de stadig flere mottakere av omsorgslønn og eller arbeidsgodtgjørelse for fosterforeldre som opplever å bli arbeidsledige. For en del av disse er det en overraskelse at de offentlige ytelsene inngår i beregningsgrunnlaget for dagpenger.

At beregningsgrunnlaget for dagpenger inkluderer slike ytelser kan potensielt gi lavere rekruttering av f.eks. fosterhjemsforeldre. Siden beregningsgrunnlaget for dagpenger er basert på stillingsprosent, ikke lønn, vil dette også kunne slå forskjellig ut avhengig av hvilken inntekt fosterforeldrene har. Det bør derfor gjøres en vurdering av hvordan dette slår ut.

Rekruttering av fosterhjem er en kontinuerlig prosess, hvor det er grunnleggende at man til enhver tid har nok fosterhjem til å dekke behovet. Rundt omkring i Norge venter det som oftest mange barn på fosterhjem. Mangelen er ofte stor, og Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat) opplever til tider at problemet med rekruttering øker i omfang. Bufetat og de ideelle fosterhjemsorganisasjonene forsøker derfor å gjøre det enklest mulig for fosterhjem. En del av dette arbeidet er å gjøre ordningene så gode som mulige.

Svar:

Slik jeg forstår spørsmålet og begrunnelsen dreier saken seg om hvorvidt godtgjørelse til fosterforeldre (arbeidsgodtgjørelsesdelen) og omsorgslønn skal inngå i beregningsgrunnlaget for dagpenger og eventuelle konsekvenser av graderingsregelverket for dagpenger. Jeg ser at det vises til sak om omsorgslønn og pleiepenger i spørsmålet, men det er en annen sak som ikke er relevant i denne sammenheng.

Fosterhjemsgodtgjørelsen består av en arbeidsgodtgjørelse og en utgiftsdekning. Arbeidsgodtgjørelsen utbetales som lønnsinntekt, er pensjonsgivende og inngår i beregningsgrunnlaget ved opptjening av dagpenger. Tilsvarende gjelder for omsorgslønn, som i utgangspunktet er å regne for lønnet arbeid. Omsorgslønn kan tilstås pårørende med særlig tyngende omsorgsarbeid og inngår også som en del av dagpengegrunnlaget. Fordelen med at arbeidsgodtgjørelse og omsorgslønn er pensjonsgivende, skattepliktig inntekt er nettopp at ytelsene dermed også gir rett til opptje-

ning av trygderettigheter og pensjon, noe blant annet Fosterhjemsforeningen har vært opptatt av.

Dagpenger skal gi delvis dekning for bortfall av arbeidsinntekt på grunn av arbeidsløshet og krever at arbeidstiden er redusert med minst 50 prosent. Det er også et vilkår at man er reell arbeidssøker, dvs. aktiv arbeidssøker og disponibel for ethvert jobbtillbud, hvor som helst i landet. Dagpengene blir gradert (avkortet) forholdsmessig etter antall arbeidede timer, og for dagpengemottakere som arbeider mer enn 50 prosent av vanlig arbeidstid, faller dagpengene bort. Grader-te dagpenger skal kompensere for arbeidsinntekt som faller bort på grunn av delvis arbeidsledighet og på den måten sikre delvis arbeidsledige inntekt i den tiden det tar å skaffe nytt arbeid. Det skal samtidig motivere til aktiv jobbsøking.

Arbeidsgodtgjørelse og omsorgslønn blir som nevnt utbetalt som lønnsinntekt. Det betyr at dagpengene graderes mot arbeidsgodtgjørelse og omsorgslønn ved at de omregnes til arbeidstimer, basert på høyeste avlønning for barnehageassistenter i kommunen. Hvor mange timer dette utgjør per meldeperiode avhenger av størrelsen på godtgjøringen og barnehageassistent-lønnen i vedkommende kommune. Slik kan for eksempel et oppdrag som fosterforeldre føre til en gradering (avkorting) av dagpenger.

Jeg forstår at man kan reagere på at dagpenger til fosterforeldre blir avkortet som følge av arbeidsløshet, og at graderingsreglene kan virke urimelige. Det er i denne forbindelse både fordeler og ulemper ved at arbeidsgodtgjørelse (og omsorgslønn) blir regnet som pensjonsgivende inntekt. Dersom arbeidsgodtgjørelsen til for eksempel fosterforeldre ikke skal inngå i beregningsgrunnlaget for dagpenger, vil det få som konsekvens at mange fosterforeldre vil få et lavere beregningsgrunnlag ved arbeidsledighet og et lavere pensjonsgrunnlag.

Generelt er det lite ønskelig å gi særregler for enkeltgrupper. Både fordi det er krevende å begrunne noen enkeltgruppers særbehov fremfor andres, og fordi unntak generelt fører til et mindre oversiktlig regelverk. Unntak øker også risikoen for uthuling av de grunnleggende vilkårene i dagpengeordningen, blant annet om tap av arbeid og inntekt og om å være fullt disponibel for arbeidsmarkedet.

Regjeringen er imidlertid opptatt av å gi gode rammebetingelser, veiledning og støtte til familier som påtar seg det viktige samfunnsoppdraget det er å være fosterforeldre. Barne- og likestillingsministeren har nylig levert en stortingsmelding om dette temaet. Regjeringen har videre signalisert at den vil gå gjennom

de ulike inntektssikringsordningene i folketrygden, med sikte på at det skal lønne seg å arbeide. En del av

dette vil omfatte en generell gjennomgang av graderingsreglene.

SPØRSMÅL NR. 943

Innlevert 20. april 2016 av stortingsrepresentant Helga Pedersen

Besvart 29. april 2016 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«På hvilken måte vil statsråden involvere Stortinget i arbeidet med ny kontorstruktur i Skatteetaten?»

BEGRUNNELSE:

I brev fra Finansdepartementet til Skattedirektoratet datert 16.februar 2016 får direktoratet i oppdrag å foreslå ny kontorstruktur i Skatteetaten. I følge brevet skal rapporten med forslag til ny struktur oversendes departementet innen 1. juni 2016.

Svar:

Regjeringen har ansvar for at statsforvaltningen er organisert på en måte som sikrer effektiv og god oppgaveløsning. Mitt utgangspunkt er at en ny kontorstruktur for Skatteetaten skal gi bedre kvalitet i oppgaveløsningen blant annet gjennom mer spesialisering, mer ro-

buste og kompetente fagmiljø og økt rettssikkerhet. Jeg ser derfor frem til å motta Skattedirektoratets faglige anbefaling om ny kontorstruktur innen 1. juni 2016.

Finansdepartementet vil ta stilling til Skattedirektoratets forslag når dette foreligger. Dersom regjeringen beslutter å gjennomføre endringer i Skatteetatens kontorstruktur, vil Stortinget bli orientert om dette. Hvis endringen krever lovendringer eller bevilgninger, vil det bli fremmet forslag til Stortinget om dette på vanlig måte. Skatteetaten har gjennom årene gjennomgått store endringer og moderniseringer, som har vært nødvendige for blant annet å løse oppgavene mer effektivt, sikre økt kvalitet og bedre servicen for befolkningen. Blant annet ble det under Regjeringen Stoltenberg II gjennomført en betydelig endring i Skatteetatens kontorstruktur hvor antall kontorer ble redusert med 103 i 2011 og 2012. Stortinget ble da orientert om disse nedleggelsene i Prop. 1 S (2010-2011) og Prop. 1 S (2011-2012) for Finansdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 944

Innlevert 21. april 2016 av stortingsrepresentant Marit Arnstad

Besvart 28. april 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Det haster med å få behandlet sak om fylkesvei 17 i Nord-Trøndelag. Prosjektet er ferdig behandlet, klar til utbygging og oversendt departementet.

Når vil Regjeringen legge denne saken fram for Stortinget?»

BEGRUNNELSE:

Fylkesvei 17 i Nord-Trøndelag er ferdig behandlet som utbyggingssak i fylkeskommunen, oversendt Statens Vegvesen som igjen har sendt saken over til departementet. På grunn av bompengefinansiering må saken behandles i Stortinget. Fylket er utålmodig etter å komme i gang med utbyggingen og ønsker saken behandlet så snart som mulig. Det bør være unødvendig for regjeringen å la saken ligge i departementet når alle lokale avklaringer er foretatt og saken er ferdigbehand-

let hos fagetatene. Å spekulere i en utsetting av saken fordi man vil se an fylkesveienes status i NTP vil føre til flere års forsinkelse. Dette kan ikke være akseptabelt for en veistrekning hvor utbygging og finansiering er klargjort og alt ligger til rette for snarlig utbygging.

Svar:

Samferdselsdepartementet mottok saken fra Vegdirektoratet den 22. februar, og er nå i gang med ekstern

kvalitetssikring (KS2) av trafikkgrunnlaget og finansieringsanalysen for bompengeprojektet fv 17 og fv 720 Dyrstad-Østvik-Malm. Det er ikke aktuelt å fremme en bompengeproposisjon for Stortinget før dette er gjennomført. Samferdselsdepartementet vil så raskt som mulig etter gjennomført KS2 forelegge saken for Stortinget. Jeg tar sikte på at dette vil kunne skje i løpet av høsten 2016.

SPØRSMÅL NR. 945

Innlevert 21. april 2016 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø

Besvart 29. april 2016 av barne- og likestillingsminister Solveig Horne

Spørsmål:

«Hvordan skal barne- og likestillingsminister Solveig Horne sikre at de offentlige midlene man bruker på private institusjonsplasser faktisk kommer barnevernens barna til gode?»

BEGRUNNELSE:

Avsløringene av de såkalte «Panama papers» gir et innblikk i omfanget av skatteunngåelse, skatteunndragelse og hemmelighold og i hvor mange advokatfirmaer, banker o.l. som bistår selskaper, rike enkeltindivider og politikere i å skjule sine formuer og unngå å betale skatten sin.

Selskaper og personer kan lovlig bruke skatteparadis og kompliserte selskapsstrukturer på grunn av smutthull og dårlig koordinasjon mellom internasjonale skattesystemer. Ofte er det svært ressurskrevende for skattemyndighetene å avgjøre hva som er ulovlig og hva som kun er moralsk forkastelig. Begge deler undergraver velferdsstatens bærekraft, både i rike land og utviklingsland, og er en trussel mot demokratiet.

I 2013 kjøpte Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet institusjonsplasser for 1,3 milliarder kroner fra private aktører. Det utgjorde 46 prosent av alle utgifter til institusjonsplasser. Tallet har vært økende de siste fem årene. En betydelig andel av de kommersielle selskapene som leverer barnevernstjenester i Norge eies fra skatteparadiser eller land ofte brukt i overskuddsflytting.

En ting er at det tas ut profitt og utbytte fra barnevernet.

Det blir enda verre om eierne ikke skatter av utbytten sine fra norske barnevernsinstitusjoner. Det er

med andre ord grunn til stor usikkerhet om pengene det offentlige bruker på velferd i barnevernet faktisk kommer barna fullgodt til gode.

Svar:

Utsatte barn og unge skal få den hjelpen de trenger. Kvalitet vil derfor være et avgjørende krav i tilbudet av institusjonsplasser. Det stilles omfattende og absolutte krav til kvalitet for å sikre et forsvarlig tjenestetilbud. De absolutte kravene til kvalitet baseres på beste tilgjengelig kunnskap om hva som er godt barnevern, er basert på lover og forskrifter og gjelder for alle institusjoner uavhengig av hvem som er tilbyder.

Leverandører må gjennom omfattende godkjenningsordninger der skatt- og avgiftsinnbetaling, lønns- og arbeidsvilkår og kompetanse hos ansatte må dokumenteres. Som vilkår for å ha kontrakt med Bufetat må institusjonene være godkjent i henhold til gjeldende forskrift. Det er også stilt krav til dokumentasjon av rutiner og hvordan rutinene blir fulgt, med beskrivelse av målsetning og måloppnåelse. Det er dermed høy terskel for å komme inn på dette markedet. Tilbyderne står overfor betydelige investeringsbehov og vesentlig risiko på grunn av varierende etterspørsel.

Leverandørene må levere klientbudsjett med kostnadsoversikt ved inngåelse av avtaler eller ved enkeltkjøp. I forbindelse med kontroll av lønns- og arbeidsvilkår kontrolleres lønnsnivå mot oppgitte tall i klientbudsjettene. Dette gir Bufetat en mulighet til å følge med på de reelle kostnadene leverandørene har på hvert enkelt oppdrag.

De private institusjonene er avgjørende for å kunne tilby differensierte og gode tjenester tilpasset det en-

kelte barn. Det foreligger ikke indikasjoner på at det er forskjeller i kvalitet mellom offentlige og private tilbydere. I den pågående konkurransen om kjøp av barnevernplasser har jeg forsikret meg om at tjenestene som ytes av de private aktører skal tilfredsstillende de samme krav til innhold, kvalitet og kompetanse som de tjenester Bufetat utfører selv. I tillegg må plassene gi fleksibilitet for Bufetat, slik at de på best mulig måte kan imøtekomme kommunenes behov for plasser. Som følge av at det gjennomføres konkurranser er siktemålet å oppnå best mulig pris gitt disse rammene.

Vel halvparten av oppholdsdagene på institusjon blir levert av private aktører. For å til enhver tid å ha en plass til rådighet er det behov for at en del av plassene har leveransegaranti, hvilket også medfører en viss kjøpsgaranti. Størsteparten av plassene det inngås avtale om, er i form av rammeavtaler uten betalings-

garanti. Dette betyr at vilkårene er avtalt på forhånd hvis behovet for plassene oppstår. I tillegg kan det også gjennomføres enkeltkjøp for mer tilpassede plasser, hvis det er behov for det.

Det offentlige skal ikke betale mer for tjenester av god kvalitet enn det som er nødvendig, men det er ikke slik at det er utbytteforbud for leverandører av barneverntjenester. For at private aktører skal kunne drive etter vanlig forretningsmessige prinsipper må de kunne beregne seg avkastning på investert kapital, og det er ikke egne regler for dette i barnevernet.

Det avgjørende er at barna får det tilbudet de skal ha. Samtidig skal statlige tjenester leveres effektivt. De private driver etter inngåtte kontrakter hvor kvalitetsnivå og pris er fastlagt. Det har de gjort under den forrige regjeringen, og det gjøres også nå.

SPØRSMÅL NR. 946

Innlevert 21. april 2016 av stortingsrepresentant Marit Arnstad

Besvart 29. april 2016 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Proessen med etablering av kampflybase på Ørlandet er krevende.

På hvilken måte vil statsråden bidra til at Forsvarsbygg samarbeider med kommune og grunneiere på en smidig måte som kan spare kostnader og bidra til fleksible løsninger og hvilken dialog har departementet hatt med berørte grunneiere?»

BEGRUNNELSE:

Etableringen av kampflybase berører eiendomsrett og drift av hus og gårder som i mange tilfelle har vært i familie-eie i flere hundre år. Dersom man skal oppnå et godt forhold til lokalsamfunnet er det viktig at denne prosessen gjennomføres på en måte som ikke oppfattes som rigid og firkantet. Særlig gjelder dette gårdsbruk hvor det legges opp til at man skal kunne drive jorda også etter at kampflybasen er etablert.

Fleksible løsninger som gjør at folk ikke trenger å flytte fra slektsgårdene sine for godt men får en erstatning som sikrer sekundærbolig samtidig som gården kan drives og bebos i de periodene hvor det ikke flys, vil kunne spare kostnader og bidra til et bedre forhold til lokalsamfunnet.

Svar:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet fattet den 10. august 2015 endelig avgjørelse vedrørende reguleringsplanen for Ørland hovedflystasjon. Avgjørelsen stadfestet i hovedsak Ørland kommunes vedtak fra 13. november 2014 om grenseverdier for innendørs og utendørs støy ved eksisterende bebyggelse med støyfølsomt bruksformål rundt kampflybasen. Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442:2012) angir at dette omfatter boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, skoler og barnehager. Dette betyr at andre bygninger, eksempelvis driftsbygninger i landbruket, ikke er underlagt kravet om et tilbud om innløsning gjennom dette reguleringsplanvedtaket.

Landbruket på Ørland er viktig, og Forsvarsbygg har siden før oppstarten av planarbeidet hatt fokus på at områdene rundt hovedflystasjonen er et aktivt landbruksområde. I dag drives det melkeproduksjon på Ørland i et område hvor en tredjedel av Norges samlede kampflyaktivitet er lokalisert med regelmessige opptrædende lydnivåer opp til 106 dB som maksimalstøy. Med F-35, og det vedtatte flymønsteret, er det kun tre gårder som vil oppleve lydnivåer som går utover dette støynivået. Forsvarsdepartementet legger til grunn at Forsvaret overholder det vedtatte flymønsteret og

skaper forutsigbarhet for både mennesker og dyr rundt Ørland hovedflystasjon.

I reguleringsplanarbeidet for Ørland hovedflystasjon ble det laget en egen temautredning som fokuserer på ulike konsekvenser og oppfølgingsområder innenfor landbruket, der støy har vært en vesentlig faktor. I 2013 og 2014 ble det gjennomført en studie i samarbeid med professor Inger Lise Andersen ansatt ved Norges miljø- og biovitenskaplige universitet på Ås. Studien var et ledd i å undersøke hvilke konsekvenser virksomheten ved kampflybasen har for dyrehold. Nye undersøkelser skal gjennomføres for å se på innvirkningen av nye flytraseer og ny flytype. De oppfølgende undersøkelsene utformes i samråd med Mattilsynet, landbrukskontoret i Ørland kommune og landbruksavdelingen hos Fylkesmannen i Sør-Trøndelag. Undersøkelsene forutsettes startet opp i 2016 og har en varighet fram til 2019, med videreføring til 2022 om nødvendig.

I henhold til reguleringsbestemmelsene strekker plikten til å tilby innløsning seg til de bygninger som har støyfølsomt bruksformål. Innløsning av bygningsmasse med støyfølsomt bruksformål utenfor reguleringsplanområde for Ørland hovedflystasjon er et tilbud som gis boligeierne, og det vil i utgangspunktet ikke være hjemmel for ekspropriasjon av eiendom fra staten sin side. De som ønsker kan fortsatt bli boende i sine boliger. De som velger å bli boende, og som har helårsbolig, vil få støyreduserende tiltak på sin bolig dersom de har krav på det, jf. reguleringsplanbestemmelsen pkt. 4.8.2. Det vil også bli gitt åpning for å vente med en avgjørelse om innløsning eller støytiltak til de nye flyene kommer, slik at beboerne kan få erfare hvordan støyen oppleves i virkeligheten. Innløsningssummer er basert på gjennerverv av bofunksjon, noe som

er etablert praksis for statlige etater, og prisen settes med utgangspunkt i hvilke boliger som er tilgjengelige i boligmarkedet. Det betyr at man skal ha mulighet til å kjøpe en ny bolig for tilsvarende bruk og av tilsvarende kvalitet. Boligeiere som får tilbud om innløsning får en egen taksering av boligen og gratis bistand fra advokat i forhandlingene. Reguleringsplanvedtaket innebærer imidlertid at bygninger til næringsvirksomhet eller driftsbygninger i landbruket ikke er underlagt kravet i reguleringsplanbestemmelsen om å tilby innløsning. Forsvarsdepartementet følger gjennom dette opp Kommunal- og moderniseringsdepartementets vedtak.

Boliger som blir innløst, vil bli forsøkt solgt for flytting, slik at de kan gjenbrukes som boliger i et mindre støyutsatt område. Dersom dette ikke er regningssvarende, vil også avhending ved riving være et alternativ å vurdere. Ørland kommune jobber for tiden også med en verneplan for verneverdige bygninger i området. Eventuelle verneverdige hus vil bli søkt solgt slik at vern kan bli i varetatt.

Helt siden Forsvarsdepartementet ga dette oppdraget til Forsvarsbygg i 2012, har det vært dialog med både beboere og lokale myndigheter på og rundt Ørlandet. Hele 70 møter er gjennomført med kommune, fylkeskommune, Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, berørte parter, naboer, barn og unge, lag og foreninger. Forsvarsbygg har også en åpen kontordag på Ørland rådhus hver mandag, der beboere kan møte Forsvarsbygg for å diskutere eiendomsspørsmål, landbruk eller andre saker. Forsvarsbygg er, som ansvarlig utførende etat, hovedkontaktpunkt for saker som vedrører utbyggingen av kampflybasen på Ørland. Videre har representanter fra Forsvarsdepartementet deltatt på befaringer og møter med både Ørland kommune og representanter for de berørte innbyggerne (støygruppa).

SPØRSMÅL NR. 947

Innlevert 21. april 2016 av stortingsrepresentant Dag Terje Andersen

Besvart 27. april 2016 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Hvorfor velger regjeringen å bryte Høyres klare valglofte om at norske myndigheter ikke skal legge til rette for å åpne opp for å fly med asiatiske lønns- og arbeidsvilkår?»

BEGRUNNELSE:

I valgkampen 2013 uttalte Høyres arbeidspolitiske talsmann, Torbjørn Røe Isaksen, følgende til Aftenposten:

"Jeg ser ingen grunn til at Norge skal gå i front og åpne for å fly med asiatiske lønns og arbeidsvilkår."

Men regjeringen har, til tross for Høyres klare løfte, sendt forslag om endring i utlendingsforskriften som kan medføre akkurat hva Høyre advarte mot.

Svar:

Samferdselsdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet sendte 14. mars i år ut hvert sitt høringsnotat med henholdsvis en utredning av rammebetingelsene for norsk luftfart og et forslag om presisering av utlendingsforskriften for å tydeliggjøre at Norge etterlever sine folkerettslige forpliktelser. Det sistnevnte forslaget er en del av det utredningsarbeidet i Samferdselsdepartementet om globalisering og økt konkurranse i sivil luftfart som forrige regjering tok initiativet til. Utredningen ser på en rekke forhold som vil få virkning for luftfartsnæringen framover, herunder viktigheten av internasjonalt samarbeid for å få på plass rettferdig konkurranse, ryddige arbeidsforhold og sikker luftfart.

Høringsnotatene omtaler utlendingsregelverkets krav om oppholdstillatelse for å arbeide på norskregistrerte fly i internasjonal trafikk og reglene om flyperso-

nells rett til forenklet grensepassering etter Schengens grenseforordning.

Lovavdelingen i Justis- og beredskapsdepartementet har vurdert forholdet mellom disse reglene og konkludert med at det er motstrid mellom dem. Både omtalen i Samferdselsdepartementets høringsnotat og Arbeids- og sosialdepartementets forslag til presisering i utlendingsforskriften bygger på Lovavdelingens vurdering.

Forslaget til presisering av utlendingsforskriften gjelder bare flyreiser direkte inn og ut av Norge og får ikke virkning for innenlands trafikk. Den vil sikre flypersonell den retten grenseforordningen gir dem til forenklet innreise i Norge. Denne regjeringen mener det er viktig å overholde inngåtte folkerettslige forpliktelser, og som det går fram av vårt forslag, vil presiseringen innebære at vi etterlever grenseforordningen slik andre land allerede gjør.

SPØRSMÅL NR. 948

Innlevert 21. april 2016 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 3. mai 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for at eldre og syke skal slippe å måtte reise mange mil for å få tak i medisiner de tidligere fikk levert hjem, og vil statsråden vurdere å opprette en egen ordning for medisinsending?»

BEGRUNNELSE:

Med Postens nye rutiner fra 1. mars, får folk som tidligere fikk medisiner levert av landpostbudet, nå i stedet får en følgeseddel og beskjed om å hente medisinen på «post i butikk». Medisinen som legen har skrevet ut blir dermed minst en dag forsinket, og mangelen på lørdagspost gjør at det kan trekke ut 2-3 døgn før man får beskjed om at man må hente medisinen på postmottaket.

Det kan være mange mil til nærmeste postmottak og eldre og syke har ikke alltid enkel tilgang på transport. Ved å kontakte Posten, noe som i seg selv kan være en terskel for enkelte, kan man få medisinen sendt hjem. Slik det nye systemet fremstår, virker det imidlertid å være den syke som må ta eventuelle ekstrakostnader ved slik hjemsendelse.

Svar:

Postens landposttjeneste er et tilbud til postmottakere som bor langt unna et postkontor eller Post-i-Butikk (PiB). Landposttjenesten tilbyr grunnleggende post- og banktjenester i tillegg til å utføre ordinær postbudvirksomhet.

En av tjenestene i landpostnettet er hjemkjøring av registrerte sendinger. Slik denne tjenesten har fungert frem til 1. mars i år, har landpostbudet tatt med sendingene på budruten og forsøkt utlevering. Fordi majoriteten av postmottakere ikke er hjemme på dagtid, kjørte budene mange bomturer. Ikke utleverte sendinger ble plassert på nærmeste PiB, slik at mottakerne kunne hente dem der.

Resultatet av denne praksisen var mange unødvendige kilometer kjørt i landpostnettet fordi mottaker ikke var til stede for å motta sendingene. Postmottakere som har forsøkt å hente på PiB har også opplevd at sendingene ikke var tilgjengelig, men fortsatt ute i landpostruten.

Posten la derfor om ordningen fra 1. mars i år slik at alle registrerte postsendinger først oppbevares på nærmeste PiB. Mottaker får beskjed om at sendingen er ankommet ved SMS, e-post eller hentemelding på papir og kan velge å hente sendingen selv eller bestille hjemkjøring. Erfaringen så langt er at nesten 99 % av

kundene velger å hente selv. De resterende kan bestille hjemkjøring på dagtid via internett (mobil og PC) eller telefon (Posten og Bring Kundeservice). Hjemkjøring av registrerte sendinger på dagtid er gratis for kundene i landpostnettet, akkurat som før.

Når det gjelder medisiner som sendes med Posten, sendes disse både som uregistrerte sendinger og som postoppkrav. Uregistrerte sendinger vil fortsatt tas med av postbudet og legges i postkassen. De 40 prosent av apotekposten som sendes i postoppkrav, vil omfattes av endringene for registrerte sendinger.

SPØRSMÅL NR. 949

Innlevert 21. april 2016 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad

Besvart 28. april 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvordan vurderer statsråden muligheten for at Trondheim kommune kan få innvilget en dispensasjon om videreføring av dagens prikkssystem, gitt at dette blir vedtatt i bystyrets møte 28. april i år?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen la i fjor vinter frem Prop. 58 L (2014–2015) Endringer i alkoholloven (normerte regler for inndragning av bevilling). Flertallet i Stortinget sluttet seg til at § 1-8 nytt tredje ledd i alkoholloven skal lyde:

"Departementet fastsetter i forskrift nærmere bestemmelser om inndragning av bevillinger etter første og annet ledd, herunder saksbehandlingsregler og standardiserte reaksjoner for ulike typer overtredelser."

Begrunnelsen for dette vedtaket var ønske om innføring av normerte regler for inndragning av bevilling, samt å tydeliggjøre kommunenes ansvar for å reagere ved brudd på bevillingsvilkårene og å sikre likebehandling av bevillingshavere.

Trondheim kommune skal på sitt bystyremøte 28. april d.å. behandle sak om fornyelse av salgs- og skjenkebevillinger 2016-2020 Endring av forskrift og retningslinjer. Oppvekstkomiteen (innstillende komité) har innstilt på at bystyret vedtar blant annet følgende:

"Bystyret ber rådmannen søke departementet om videreføring av dagens prikkssystem."

Svar:

Innføringen av normerte regler for inndragning av bevilling følger opp en enstemmig innstilling til rusmeldingen, Innst. 207 S (2012–2013). Komiteen støttet i sin innstilling utarbeidelse av nasjonale krav til kommunenes reaksjoner ved brudd på alkoholloven. Stortinget fattet 26. mai 2015 vedtak til lov om endringer i alkoholloven (normerte regler for inndragning av bevilling). Vedtaket ble gjort etter forslag i Prop. 58 L (2014–2015) og Innst. 252 L (2014–2015) fra Stortingets helse- og omsorgskomite.

Systemet er ment å bidra til å redusere problemer knyttet til alkoholbruk samtidig som det er ment å skape større grad av likhet, forutsigbarhet og rettssikkerhet for den enkelte bevillingshaver. For at ordningen skal virke etter intensjonen er det nødvendig at ordningen er obligatorisk. Det er derfor ingen muligheter for å gi dispensasjoner fra systemet. Spørsmålet om ordningen skulle gjøres obligatorisk eller veiledende er drøftet i proposisjonens kapittel 4.2.3.

I tråd med Stortingets innstilling 252 L (2014–2015) vil systemet bli evaluert. Evalueringen vil bli gjennomført av Folkehelseinstituttet.

SPØRSMÅL NR. 950**Innlevert 21. april 2016 av stortingsrepresentant Martin Henriksen****Besvart 2. mai 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Hvorfor vil ikke regjeringen følge opp sine egne løfter fra statsbudsjettet, og vil statsråden vurdere å endre standpunkt i denne saken?»

BEGRUNNELSE:

Levekårsundersøkelsen for studenter gir verdifull informasjon om bl.a. studenters inntekt, økonomi og bo-utgifter, og har blitt gjennomført av SSB rundt hvert sjette år siden 1998, sist under Stoltenberg 2-regjeringen i 2010/11. Lavekårsundersøkelsen er den mest omfattende og veldokumenterte kartleggingen av studenters levekår. At undersøkelsen har blitt gjennomført med jevne mellomrom gir verdifull informasjon om en rekke forhold, og man kan følge utviklingen over lengre tid.

I statsbudsjettet for 2016 står det «For å få oppdatert informasjon om levekåra til studentane tek departementet sikte på å få gjennomført ei ny levekårsundersøking». Ifølge Khrono 7.april snur nå regjeringen, og vil likevel ikke gjennomføre en ny undersøkelse.

Svar:

Rammevilkårene under studietiden er viktig for studentenes mulighet til å kunne begynne på, og gjennomføre, et høyere utdanningsløp. Grunnen til at jeg

ikke har valgt å prioritere en ny levekårsundersøkelse i 2016 er fordi jeg mener at vi har et godt nok kunnskapsgrunnlag om studentenes levekår. Det er gode data fra den forrige levekårsundersøkelsen, og det er også andre undersøkelser som studiebarometeret, Eurostudent og studentsamskipnadens egen undersøkelse – SHoT som bidrar til kunnskapsgrunnlaget. I tillegg har departementet tett kontakt med studentene gjennom NSO.

Å gjennomføre en levekårsundersøkelse vil kreve betydelige midler og ressurser. Jeg mener at det tjener studentene best at vi nå prioriterer å bruke midler på å gjøre noe med levekårene til studentene enn å bruke midler på en ny undersøkelse av kjente forhold.

I den forrige levekårsundersøkelsen fremkom det blant annet at studentene bruker en stor andel av midlene sine til å bo. Regjeringen har gjennomført en rekordstor satsing på studentboliger. I tillegg har regjeringen økt utdanningsstøtten utover prisvekst i de tre siste budsjettene. Regjeringen følger opp vedtaket i Stortinget om å innføre elleve måneders støtte med start i 2017 og opptrapping mot 2020.

Studentenes psykiske helse var et viktig tema i den forrige levekårsundersøkelsen. Studentenes psykiske helse er videre blitt løftet opp blant annet gjennom et felles seminar med Helse- og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet i fjor. I tillegg er det over 2016-budsjettet bevilget 5 mill. kr som er øremerket til tiltak for å forbedre den psykiske helsen til studenter.

SPØRSMÅL NR. 951**Innlevert 21. april 2016 av stortingsrepresentant Heidi Greni****Besvart 29. april 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Stortinget har bedt regjeringen i samarbeid med KS om å lage en oversikt over kommunenes kostnader knyttet til bosetting av EMA og andre grupper, kostnader til helse, skole, barnehage og barnevern mv. Stortingsflertallet ønsket på denne måten å sikre at kommunene får kompensert sine utgifter til mottak og integrering av asylsøkere og flyktninger.

Vil meldingen om integreringspolitikken være basert på omforent forståelse mellom regjeringen og KS

om kostnader knyttet til vertskommunene for mottak og bosetting?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget behandlet 12. januar 2016 integreringsforliket mellom Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre. I vedtaket heter det bl.a.:

"Det er et overordnet mål for partiene som står bak denne avtalen at presset vi i dag opplever i mottaksstrukturen, ikke får forplante seg til og bli en krise for kommunesektoren. Dette forutsetter at kommunene får kompensert utgifter til mottak og integrering av asylsøkere og flyktninger."

Det heter videre:

"Stortinget ber regjeringen i samarbeid med KS, lage en oversikt over kommunesektorens økte kostnader knyttet til helse, skole, barnehage og barnevern mv., og komme tilbake til Stortinget på egnet måte i løpet av våren 2016, samt sørge for et forsvarlig økonomisk opplegg der kommunene får kompensert for sine ekstrakostnader. Oversikten skal også omfatte en vurdering av integreringstilskuddet og vertskommunetilskuddet. Om enslige mindreårige asylsøkere heter det at: "Stortinget ber regjeringen om å gjennomgå refusjonsordningen for barnevernstiltak i samråd med KS raskt, herunder se på alternative finansieringsordninger for kommunene som stykkprismodell, og legge dette fram for Stortinget."

Regjeringen har varslet sin oppfølging av integreringsforliket gjennom en stortingsmelding som legges fram medio mai. Meldingen vil være sentral for Stortingets vurdering av kostnadskompensasjon til kommunene for deres oppgaver knyttet til mottak og integrering av flyktninger.

SPØRSMÅL NR. 952

Innlevert 21. april 2016 av stortingsrepresentant Marianne Aasen

Besvart 2. mai 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Mener statsråden det er riktig at tidligere yrkesfag elever fra R94 som ønsker å gå videre i høyere utdanning, og som må ta opp fag fra vgs, må gå hele skoleår om igjen når fagene de ønsker å ta opp igjen ikke lenger finnes?»

BEGRUNNELSE:

Mulighet til livslang læring for alle er nødvendig i vårt omstillingssamfunn. Dessverre opplever noen at muligheten til igjen sette seg på skolebenken ikke i samme grad er tilstede for dem som har vitnemål fra R94. De må konvertere sitt gamle vitnemål over til Kunnskapsløftets vitnemål, men elever som har gått yrkesfag etter R94 opplever problemer med å forbedre sin karakterer. Dette fordi programfagene blir på Kunnskapsløftet ført opp som uspesifisert, og da kan ikke karakterene forbedres. For eksempel: Utdanningen far R94 på kokk, innebar noen småfag, som for ek-

Svar:

I meldingen om integreringspolitikken vil resultatene fra beregningsutvalget som kartlegger kommunenes utgifter til bosetting og integrering av flyktninger bli presentert. KS er med i utvalget som består av fire medlemmer fra staten og fire medlemmer fra kommunesektoren. Den årlige rapporten fra utvalget hvor resultatene fra kartleggingen presenteres er et felles produkt fra staten og kommunesektoren.

I meldingen vil Stortinget bli informert om videre prosess om kartlegging av kommunenes utgifter til vertskommuner for asylmottak. Kartlegging av kommunenes utgifter i forbindelse med drift av asylmottak gjennomføres om lag hvert fjerde år. Siste undersøkelse ble gjennomført i 2012 (Rambøll februar 2013). Beregningsutvalget skal i 2016 også kartlegge kommunenes utgifter som vertskommune for asylmottak. Rapporten vil være ferdig i slutten av november 2016. Prosessen er omforent med KS.

Når det gjelder punktet i integreringsforliket om refusjonsordningen for kommunale barnevernstiltak til enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger følges dette opp av Barne- og likestillingsdepartementet.

sempel hygiene. I Kunnskapsløftet er hygiene ført som et uspesifisert fag, slik at det ikke kan tas opp igjen og forbedres. Elever med dette problemet som har tatt kontakt med fylkeskommunen blir da oppfordret til å ta opp igjen hele 1. og/eller 2.klasse på nytt.

Svar:

Da Kunnskapsløftet ble innført, ble det fastsatt en overgangsordning fra Reform 94 (R94). Det ble også fastsatt overgangsordninger mellom fag i R94 og Kunnskapsløftet. Frem til og med våren 2010 kunne elever i samsvar med disse forbedre karakterer etter R94.

Våren 2010 var siste anledning til å utstede vitnemål og kompetansebevis fra R94. Det er likevel fremdeles mulig å få dokumentasjon fra videregående opplæring med en kombinasjon av fag fra R94 og fag fra Kunnskapsløftet. Samlet sett må likevel Kunnskapsløftets vitnemålskrav oppfylles for at det kan utstedes vitnemål som gir studiekompetanse. Dette be-

tyr at dersom et fag fra R94 ikke kan erstatte et fag i Kunnskapsløftet, må man ta det faget som kreves etter Kunnskapsløftet selv om dette har større omfang. Dersom man ikke ønsker å ta et helt skoleår om igjen, kan man ta det faget man trenger som privatist.

Jeg påpeker for øvrig at personer som har fullført og bestått yrkesfaglig videregående opplæring etter Reform 94 også kan kvalifisere til opptak til høyere utdanning ved å ta påbygg til generell studiekompetanse, gjennom 23/5-regelen eller ved realkompetansevurdering.

SPØRSMÅL NR. 953

Innlevert 21. april 2016 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 2. mai 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Hvorfor mener statsråden at barnehagen er tjent med at et nytt forslag til rammeplan utarbeides uten representasjon fra praksisfeltet eller ledende forskningsmiljøer på området?»

BEGRUNNELSE:

En ny rammeplan for barnehagen skal etter planen tre i kraft fra høsten 2017, bygget på overordnede føringer fra stortingsmeldingen «Tid for lek og læring — Bedre innhold i barnehagen». Kunnskapsdepartementet har informert om at en arbeidsgruppe i KD allerede er i gang med å utforme tre utkast til ny rammeplan, som skal sendes på høring høsten 2016. Ved tidligere revisjoner av rammeplanen for barnehagene, har høringsforslaget blitt utarbeidet av forskere og praktikere fra barnehagefeltet. I 2013 satt Utdanningsdirektoratet ned en gruppe ledet av professor i barnehagepedagogikk Elin Eriksen Ødegaard, som leverte et forslag 14. februar 2014. Tre dager etter bestemte Kunnskapsdepartementet å utsette revisjonen til 2016. Dette forslaget ble ikke tatt med videre i prosessen. Nå er det ansatte i departementet som selv skal utforme de nye forslagene til rammeplan.

Svar:

Barnehagen er tjent med at mange får anledning til å uttale seg om og påvirke innholdet i en ny rammeplan før den fastsettes. Nettopp derfor har vi lagt opp til å involvere representanter både fra praksisfeltet, fra forskningsfeltet og fra sentrale organisasjoner i utviklingsprosessen.

Til grunn for den første rammeplanen for barnehagen av 1996 lå NOU 1992:17 Rammeplan for barnehagen. Daværende Barne- og familiedepartementet utarbeidet deretter forskrift om rammeplan som ble fastsatt

i 1996. Kunnskapsdepartementet reviderte forskriften i 2006, med grunnlag i et forslag levert av en arbeidsgruppe ledet av Thomas Moser.

I 2013 oppnevnte Kunnskapsdepartementet en ekstern rammeplangruppe, ledet av professor Elin Eriksen Ødegaard, som fikk i oppdrag å lage utkast til revidert rammeplan for barnehagen. Gruppens delutkast ble offentliggjort på Utdanningsdirektoratets hjemmeside, og en rekke organisasjoner og institusjoner kom med innspill. Forslaget omtales i Stortingsmelding 19, Tid for lek og læring— Bedre innhold i barnehagen og er en del av grunnlaget for arbeidet med ny rammeplan.

Departementet har på dette grunnlaget startet arbeidet med å utarbeide et forslag til ny rammeplan. I løpet av våren arrangeres seminarer der representanter for fagmiljøer og fra praksisfeltet inviteres til å belyse sentrale temaer i barnehagens innhold. Det er oppnevnt en referansegruppe med representanter fra sentrale organisasjoner og aktører i barnehagesektoren.

Det er planlagt at et utkast til rammeplan i tre omganger skal leses og kommenteres av en rekke fagpersoner, fagmiljøer og organisasjoner før departementet utarbeider endelig forslag til ny rammeplan. Dette forslaget skal sendes på offentlig høring. I løpet av høringsperioden fra oktober 2016 til januar 2017 vil fylkesmennene få i oppdrag å arrangere høringsseminarer for barnehageansatte, eiere, kommuner og andre aktører som vil bli berørt av innholdet i ny rammeplan. Departementet vil deretter gjennomgå høringsuttalelser og bearbeide rammeplanforslaget før det fastsettes ny rammeplan som forskrift til barnehageloven.

Jeg ser frem til Stortingets behandling av meldingen som gir føringer for innholdet i ny rammeplan, og jeg vil understreke at formåls- og innholdsbestemmelsene som Stortinget tidligere har vedtatt, ligger fast.

SPØRSMÅL NR. 954**Innlevert 21. april 2016 av stortingsrepresentant Gerd Eli Berge****Besvart 2. mai 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Kan statsråden leggja fram ei oversikt som viser alle skular som har fått i årleg statsstøtte det siste tiåret og kor mykje statsstøtte kvar einskild skule har fått gruppert i private ideelle skular og private kommersielle skular?»

GRUNNGJEVING:

Det er ønskjeleg at det kjem tydeleg fram av svaret kva skuleslag den einskilde skulen tilhøyrrer - grunnskule, vidaregåande skule og høgskule.

Svar:

Vedlagt følger oversikter over hvilke private skoler som har fått tilskudd over statsbudsjettet det siste tiåret, og hvor mye den enkelte skole har fått per år. Vedlegget er fordelt på følgende skoleslag:

- Grunnskoler godkjent etter lov om frittstående skoler (friskoleloven)
- Videregående skoler godkjent etter friskoleloven
- Skoler godkjent etter kap. 4 Diverse skoler i voksenopplæringsloven
- Skoler som tilbyr særskilt tilrettelagt opplæring for funksjonshemmede
- Andre private skoler
- Private høyskoler
- Fagskoler

De aktuelle lovverkene skiller ikke mellom "ideelle skoler" og "kommersielle skoler". Det følger av friskoleloven § 6-3 og voksenopplæringsloven § 23 at alle offentlige tilskudd og skolepenger skal komme eleven til gode, og at det ikke er tillatt å gi utbytte til eierne eller deres nærstående. Private høyskoler og fagskoler er underlagt et vilkår om at statlig/offentlig tilskudd og studentenes egenbetaling skal komme studentene til gode, jf. universitets- og høyskoleloven § 7-1 andre ledd og fagskoleloven § 9 andre ledd. For private høyskoler som mottar statstilskudd er det uttrykkelig fastsatt i universitets- og høyskoleloven § 7-1 andre ledd, andre setning, at institusjonene ikke kan «gi økonomisk utbytte eller på annen måte overføre over-skudd fra eier eller dens nærstående.» I tilskuddsbrevet til private fagskoler fastsettes det også et uttrykkelig utdelingsforbud for inntekter fra offentlig tilskudd og studentenes egenbetaling.

Det gjøres oppmerksom på at det i løpet av tiårs-perioden er gjort flere strukturelle endringer, blant annet endring av skolenavn, tilskuddsordninger mv. Enkelte skoler kan derfor forekomme i flere tilskuddskategorier.

Vedlegg til svar:

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokument-serien/2015-2016/dok15-201516-0954-vedlegg.pdf>

SPØRSMÅL NR. 955**Innlevert 21. april 2016 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 28. april 2016 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Vil finansministeren fremme et høringsnotat om land-for-land rapportering under regnskapsloven § 3-3d i løpet av Stortingets vårsesjon?»

BEGRUNNELSE:

Det fremgår av en artikkel i Vårt Land den 17. april 2016 at Finanskomiteen har sendt et brev til Stortingets kontroll- og konstitusjonskomite om Regjeringens manglende oppfølging av Stortingets anmodningsvedtak som påla regjeringen å sørge for at selskap må rapportere også fra skatteparadiser.

Anmodningen fra Stortinget ble lagt fram av finanskomiteens leder Hans Olav Syversen (KrF) den 19. juni i 2015, og lyder som følger:

”Stortinget ber Regjeringen gjennomgå effekten av forskriften for land-for-land-rapportering (LLR) målt mot Stortingets målsetting om å synliggjøre uønsket skattetilpasning og sikre at relevante opplysninger knyttet til LLR rapporteringen fra datterselskaper og støttefunksjoner i tredjeland fremkommer i regnskapet. Stortinget ber Regjeringen også vurdere hvordan det kan etableres et tilsyn med regnskapspliktige etter LLR-regelverket”.

Dette vedtaket åpner opp for å få på plass en utvidet land-for-land-rapportering. Det er et viktig skritt, men dette er ikke nok.

Høyres landsmøte gav nylig en uttalelse om ”styrket kamp mot skatteunndragelse”. Samtidig har Regjeringen somlet med å innføre det viktigste tiltaket som kan hindre potensiell skatteunngåelse.

Panama lekkasjen viser at det haster med å innføre kravene i utvidet land for land rapportering. Det er derfor viktig at regjeringen raskt legger til rette for en utvidet land-for-land rapportering.

Svar:

Stortinget vedtok 10. desember 2013 lovregler som innebærer at nærmere angitte regnskapspliktige foretak, samt utstedere av noterte verdipapirer som driver virksomhet innen utvinningsindustrien og/eller skogsdrift innen ikke-beplantet skog, skal utarbeide og offentliggjøre en årlig rapport om sin virksomhet på land- og prosjektnivå, såkalt land-for-land-rapportering (LLR). Lovvedtaket fulgte opp Finansdepartementets forslag i Prop. 1 LS (2013-2014) kap. 20, for gjennomføring av kommende EØS-regler som svarer til EUs konsoliderte regnskapsdirektiv (2013/34/EU) kap. 10. De norske reglene stiller utvidede krav til innholdet i rapporteringen, sammenlignet med det som følger av EU-regelverket, blant annet som følge av Stortingets vedtak i forbindelse med behandlingen av departementets lovforslag, om å «sikre at det i regelverket om land-for-land rapportering innarbeides mål om å synliggjøre uønsket skattetilpasning».

Som stortingsrepresentant Hansson viser til i begrunnelsen for sitt spørsmål, fattet Stortinget et nytt an-

modningsvedtak i juni 2015 (nr. 792 (2014-2015)), der regjeringen bes om å gjennomgå effekten av forskriften for LLR-rapportering målt mot Stortingets målsetting om å synliggjøre uønsket skattetilpasning og sikre at relevante opplysninger knyttet til LLR-rapporteringen fra datterselskaper og støttefunksjoner i tredjeland fremkommer i regnskapet. Stortinget ba også regjeringen vurdere hvordan det kan etableres et tilsyn med rapporteringspliktige etter LLR-regelverket.

Om oppfølgingen av anmodningsvedtaket uttalte Finansdepartementet i Prop. 1 S (2015-2016) del I, punkt 4.7, følgende:

«Finansdepartementet viser til at nye regler om «land-for-land-rapportering» («LLR») vart vedtekne av Stortinget 10. desember 2013, med oppmoding om at det i LLR-regelverket vert innarbeidd mål om å synleggjere uynskt skattetilpassing. Oppmodinga vart fulgt opp i LLR-forskrifta som vert fastsett av Finansdepartementet 20. desember 2014. Regjeringa vil søkje å få målt effekten av LLR-forskrifta, målt opp mot Stortingets målsetting om å synleggjere uynskt skattetilpassing, i samanheng med den evalueringa som vart varsla i Prop. 1 LS (2013–2014). Regjeringa meiner evalueringa bør basere seg på LLR-rapportar frå minst to rekneskapsår, dvs. for rekneskapsåra 2014 og 2015, og bør kunne ferdigstillast seinast våren 2017. Vidare vil regjeringa få utgreidd korleis relevante opplysningar knytte til LLR-rapporteringa frå datterselskap og støttefunksjonar i tredjeland, skal kome fram i rekneskapen, samt moglege tilsynsordningar, med sikte på framlegg til naudsynte regelendringar i løpet av 2016.»

Finansdepartementet arbeider for tiden med å få igangsatt den varslede evalueringen av LLR-regelverket, slik at denne kan ferdigstilles senest våren 2017. Departementet er også i ferd med å vurdere endringer i LLR-regelverket i tråd med Stortingets anmodning, med sikte på å få sendt høringsnotat på høring i løpet av sommeren 2016.

Jeg vil avslutningsvis vise til at EU-kommisjonen 12. april 2016 la frem forslag om offentlig land-for-land-rapportering for skatteinformasjonsformål. Hvis det blir vedtatt i EU, vil det være relevant for Norge å slutte seg til dette lovverket. Forslaget kan derfor få betydning for de norske reglene om land-for-land-rapportering etter regnskapsloven.

SPØRSMÅL NR. 956**Innlevert 21. april 2016 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 29. april 2016 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Kva er bakgrunnen for at regjeringa engasjerte seg i tvisten mellom Norsk Transportarbeiderforbund og Holship Norge AS og forsvarte det såkalla hamnemono-
nolet i EFTA-domstolen samstundes som regjeringa for øvrig arbeider for ein meir effektiv transportsektor i Norge?»

GRUNNGJEVING:

Holship Norge AS er ei lita spedisjonsverksemd i Drammen med 23 tilsatte, og med tariffavtale i Norsk Arbeidsmandsforbund. De tilsatte er ikkje med i Norsk Transportarbeiderforbund, som organiserar dei fleste hamnearbeidarane. I 2013 byrja Norsk Transportarbeiderforbund å boikotte og blokkere Holship fordi Holship ikkje ville signere på at Norsk Transportarbeiderforbund har fortrinnsrett til all lossing og lasting i Drammen Havn, som i alle andre hamner av økonomisk betydning i Noreg. Norsk Transportarbeiderforbund saksøkte Holship, og både Drammen tingrett og Borgarting lagmannsrett kom til at de hadde full boikottadgang overfor Holship. Men Holship anka til Høgsterett, som tok saka inn i 2015 og som spurte EFTA-domstolen om det kunne ligge føre brot på EØS-avtalen artikkel 31 (fri etableringsadgang) eller artikkelane 53 og 54 (konkurransereglane. Den 19. april 2016 kom EFTA-domstolen til at Norsk Transportarbeiderforbund sin fortrinnsrett til lossing og lasting er i strid med EØS-avtalen artikkel 31, og kan vere i strid også med artikkelane 53 og 54. Regjeringa engasjerte seg i saka til fordel for Norsk Transportarbeiderforbund gjennom å sende inn skriftleg innlegg til EFTA-domstolen, og den prosederte sammen med LO sine advokatar under høyringa i EFTA-domstolen den 9. november 2015. Dette skulle tilseie at regjeringa stiller seg bak den monopolmodellen som så langt har vore gjeldande i norske hamner, noko som synest underleg med tanke på regjeringa sitt politiske utgangspunkt generelt, og ambisjonar om ein meir effektiv og konkurransedyktig transportsektor spesielt.

Svar:

Tvisten mellom Norsk Transportarbeiderforbund og Holship Norge AS gjeld om ein varsla boikott i samband med eit krav om å slutte seg til ei tariffavtale, er lovleg etter boikottlova.

Den aktuelle tariffavtale er Rammeavtalen om fastlønnssystem for havnearbeidere. Den vart inngått mellom LO og NHO for fyrste gong i 1976, og har etter det eg forstår vorte fornya annakvart år.

Eg vil understreke at regjeringa ikkje har nokon eigeninteresse i tvisten mellom Norsk Transportarbeiderforbund og Holship. Men saka som no skal avgjerast av Høgsterett reiser nokre spørsmål som gjeld høve mellom kollektive forhandlingar og retten til arbeidskamp på den eine sida, og EØS-avtala sine konkurransereglar og reglar om den indre marknaden på den andre sida. Einskilde spørsmål i saka gjeld også Noreg sine folkerettslege plikter etter ILO-konvensjon nr. 137 om hamnearbeid.

Regjeringa fann grunn til å nytte høvet staten har til å leggje fram sitt syn på dei EØS-rettslege spørsmåla for EFTA-domstolen. Dette er i samsvar med praksis i andre saker for EFTA-domstolen. Sidan arbeidslivsmodellen i Noreg i stor grad byggjer på dialogen mellom partane i arbeidslivet, har målsetnaden med regjeringa sitt innlegg i saka vore å sikre at staten har handlingsrom til å bestemme kva som skal gjelde nasjonalt på sentrale rettsområder, slik som forhandlingsfridom for partane i arbeidslivet, og retten til arbeidskamp. Det er også viktig at Noreg kan oppfylle pliktene sine etter ILO-konvensjon nr.137 utan å kome i konflikt med EØS-reglane.

Fokuset til regjeringa i denne saka ligg såleis på interessene til staten, utan å ta stilling til tvisten mellom partane. Dette er sagt uttrykkeleg i innlegget til EFTA-domstolen.

SPØRSMÅL NR. 957**Innlevert 22. april 2016 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 29. april 2016 av barne- og likestillingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Hvilke grep og virkemidler mener statsråden må tas i bruk for å rette opp i svikt og mangler som påpekes i blant annet Stavanger Aftenblads artikkelserie om den såkalte Glassjenta, og hvordan vil statsråden legge til rette for at Stortinget kan ta sitt overordnede ansvar for å sikre alle barn en trygg oppvekst?»

BEGRUNNELSE:

Stavanger Aftenblad har gjennom en rekke artikler om en 15 år gammel jente avdekket uholdbar forvaltningspraksis og lovbrudd innen både norsk barnevern, ungdomspsykiatri og politi. «Glassjenta» er Aftenbladets historie om en jente som gjennom oppveksten er blitt forsømt av nære foresatte, men også av det offentlige. Aftenbladet har vist at alt fra helsestasjon til barnevern, skole, politi, legevakt, sykehusavdelinger og barne- og ungdomspsykiatrien har sviktet denne jenta. Dessverre er det liten grunn til å tro at denne type svikt i den offentlige omsorgen for sårbare barn bare gjelder denne jenta. Det er dokumentert feil og mangler på alle nivåer; kommunalt, fylkeskommunalt og statlig i barnevernet som tyder på at systemet kan svikte, selv om den enkelte barnevernspedagog, helsearbeider, politi eller lærer gjør en stor innsats. Feil innen tjenestene, mangelfull faglig kompetanse og mangelfullt samarbeid med andre tjenester er også blant annet dokumentert gjennom de seinere år av både Helsetilsynet, Riksrevisjonen og Flatø-utvalget.

Gjentatte ganger avdekkes dårlig samarbeid mellom skole, politi og ulike helse- og sosialtjenester ved alvorlig vold og mishandling/omsorgssvikt.

Skadete barn og deres hjelpere rammes av tunnel-syn innen fagområder, lov- og regelverk, organisering og budsjettering av tjenester.

Dette lettes ikke av intern uenighet mellom departementer, regioner, fylkeskommuner og kommuner om ansvarsfordeling, typer tiltak, tidsbruk, organisering og budsjetter. Stortinget har et overordnet ansvar for å sikre en trygg oppvekst for alle barn.

Svar:

Det er vondt å høre om barn som har det vanskelig i barnevernet. Jeg kan ikke gå inn i enkeltsaker, og må derfor svare på et mer overordnet nivå. Jeg legger stor vekt på betydningen av tidlig innsats og målrettet hjelp fra barnevernet. Videre er bruk av tvang på institusjon og flytting mellom institusjoner viktige tema i barnevernet. Økt kompetanse blant de ansatte i barnevernet

er etter min vurdering også helt sentralt for å styrke kvaliteten i barnevernets arbeid. I tillegg til barnevernets egen håndtering av denne typen saker er også samarbeidet mellom barnevern og andre tjenester viktig.

Det er viktig at barnevernet tar lærdom av krevende saker og jeg er glad for at Karmøy kommune viser vilje til å lære av saken. Også det statlige barnevernet ved Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat) region Vest tar saken på største alvor. Jeg er kjent med at det er opprettet tilsynssaker rettet mot barneverntjenestene i de berørte kommunene og mot helsevirksomheter i tre fylker. De involverte fylkesmennene samarbeider om gjennomføringen av tilsynet, og Fylkesmannen i Hordaland leder arbeidet.

Tiltak for et bedre barnevern

Det er gjennomført betydelige kvalitetsforbedringer i barnevernet de senere årene. Samtidig viser tilsyn, kartlegginger, forskning og medieoppslag at barnevernet fortsatt har et forbedringspotensial. En utfordring er blant annet at det er en del uønskede forskjeller mellom kommuner i barneverntilbudet, og at det også innad i Bufetat er uønskede forskjeller. Viktige virkemidler for å videreutvikle norsk barnevern og sikre et jevnt, godt tilbud i kommunene er utvikling av nasjonale kvalitetssystemer, nasjonalt initiert kompetansebygging på ulike områder, sammen med utvikling av faglige anbefalinger.

Jeg er opptatt av at rettssikkerheten til barn i barnevernet skal bli ivaretatt på en god måte. En av mine viktigste oppgaver som barneminister er å sørge for at barnevernet i større grad involverer barn og unge. For å kunne følge opp barn som trenger hjelp fra barnevernet på en god måte, er det avgjørende at barn blir hørt og kan medvirke i avgjørelser om barnet. Fra 1. juni 2014 ble barns rett til medvirkning i barnevernet styrket. Det er nå presisert i barnevernloven at retten til medvirkning gjelder i alle forhold som berører barnet og at det skal tilrettelegges for samtaler med barnet. Barn har også mulighet til å ha med seg en særskilt tillitsperson.

Det er en viktig del av rettssikkerheten for barn i barnevernets omsorg at de har gode muligheter til å klage når de er misfornøyd med noe. Alle barn på institusjon kan klage til fylkesmannen. Barn kan klage uavhengig av alder og de kan klage på alle forhold. Klagen til fylkesmannen kan enten være skriftlig eller muntlig. Det følger av Forskrift om rettigheter og bruk av tvang under opphold i barneverninstitusjon (rettighetsforskriften) at barna skal få veiledning og hjelp fra

ansatte på institusjonen dersom de ønsker å klage. Jeg mener at dagens klageordninger er gode, men jeg vil gjerne vurdere om det er rom for forbedringer. Mitt departement har derfor startet et arbeid med berørte parter for å få gode innspill til mulige forbedringer.

Det gjøres mye godt arbeid i barnevernet, men vi vet at det kan skje feil. Det er viktig at barnevernet har gode rutiner for å unngå at feil skjer. Jeg jobber kontinuerlig for å få et bedre barnevern, og for at rettssikkerheten for barn og foreldre i barnevernet skal være god.

Et viktig mål, blant annet i mye av den pågående aktiviteten i regi av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir), er å understøtte kommunenes arbeid med å utvikle kvaliteten i det kommunale barnevernet. Det arbeides samtidig mot at kommunene skal kunne overta flere oppgaver på barnevernsområdet. Målet er å sikre nødvendig kompetanse og nærhet til barn og familier for å komme tidligere inn med riktig hjelp, og slik forbygge omsorgssvikt og omsorgsovertakelser mer effektivt.

Kvalitetsutviklingsprogrammet er Bufetats strategi for å bidra til kvalitet i tjenestene og et godt barnevernstilbud i hele landet. De langsiktige målene for programmet er:

- Barn, ungdom og familier med behov skal få tilbud gjennom Bufetat til riktig tid
- Det skal være riktig kvalitet i alle tjenester som drives eller formidles gjennom Bufetat
- Fagutvikling og spesialisering skal bidra til kvalitetsutvikling
- Trygge og kompetente medarbeidere og ledere skal bidra til bedre kvalitet
- Etaten skal være preget av en lærende kultur og arbeide med kontinuerlig kvalitetsforbedring
- Etaten skal være tydelig og forutsigbar i samhandlingen med andre
- Etaten skal ha effektiv ressursbruk

I tråd med kvalitetsutviklingsprogrammet og rammer gitt av Stortinget gjennom behandling av Prop. 106 L (2012-2013) og de årlige budsjetter, har Bufetat gjennomført flere endringer for å sikre kvaliteten i tjenestene og et godt tilbud i hele landet. Nedenfor følger en kort beskrivelse av noen av disse:

- I 2011 innførte direktoratet kvalitetskriterier som fundamentet for å levere gode tjenester. Kriteriene gjelder for hele tjenesteapparatet i Bufetat, og ble gjennom Prop. 106 L (2012-2013) Endringer i barnevernloven gjeldende for hele barnevernet.
- I 2012 innførte direktoratet målgruppedifferensiering i det statlige barnevernet, både i etatens generelle tjenestetilbud og i institusjonstilbudet. Differensieringen skal bidra til at barn og unge får riktig tilbud til riktig tid.

- I 2013 fastsatte direktoratet en faglig standard for akuttarbeid i Bufetat. Standarden, som følges av alle akuttenheter i etaten, skal sikre forutsigbarhet, medvirkning, god struktur, rolleavklaring og klare ansvarsområder.
- Fra 2013 har regionene i Bufetat implementert Handlekraft, et felles kompetansehevingsprogram om fysiske, psykiske og seksuelle overgrep for ansatte i barneverninstitusjoner og fosterhjemtjenester.
- I 2015 ble det nye digitale fagsystemet (BiRK) for barnevern tatt i bruk i Bufetat. Fagsystemet skal understøtte pågående arbeid med faglig standardisering i etaten, ivareta barns rettsikkerhet, bidra til kvalitet i tjenestene og sikre god datakvalitet.
- I 2015 vedtok direktoratet felles instruks for styring og kontroll i Bufetat. Instruksen tydeliggjør og dokumenterer oppgave- og ansvarsfordelingen mellom direktoratet, regionene og enhetene (institusjoner og familievernkontor).
- I 2015 etablerte direktoratet en inntaksfunksjon og en fosterhjemtjeneste i hver av Bufetats fem regioner, med tilhørende nasjonale rutiner.
- I 2015 ble Nasjonalt Inntaksteam fast etablert i Bufetat etter en prøveperiode på to år. Nasjonalt Inntaksteam skal kartlegge og innstille på tiltaksvalg for institusjon i henhold til barnevernslovens § 4-24 og 4-26, dvs. "atferdsplasseringer", samt sørge for resultatmålinger ved avslutning av institusjonsoppholdet. Det er en økende bevissthet om at kommunene ønsker plasseringer i geografisk nærhet av barnets bosted. I hvert enkelt tilfelle må det foretas en avveining, i dialog med kommunalt barnevern, mellom riktig institusjonstilbud og geografisk nærhet.
- Som et ledd i videre standardisering av tiltaksapparatet, pågår det en utredning knyttet til vurdering av behovet for økt standardisering av omsorgsplasseringer i barnevernet.
- Familieråd er en anbefalt beslutnings- og medvirkningsmodell som benyttes i økende grad i kommunalt og statlig barnevern. Bufetat skal fortsette å bistå kommuner i implementeringen av denne modellen.

Tidlig innsats og riktig hjelp

Barnevernet skal gi rett hjelp til rett tid, og skal komme tidlig inn i familier som sliter. Da må andre som møter barn og foreldre, som barnehagen og helsestasjonen eller skolen, melde fra til barnevernet når de er bekymret. Kommer tiltaksapparatet tidlig inn, er det større sjanse for å hindre at en vanskelig situasjon blir verre. Jo lenger barn lever med omsorgssvikt, desto vanskeligere er det å finne tiltak som gir god nok hjelp. Dessverre hender det at hjelpen fra barnevernet kommer for sent.

Når barn får hjelp fra barneverntjenesten, må barnevernet i forkant utrede barnets omsorgssituasjon. En

god utredning gir det beste grunnlaget for å gi den hjelpen barnet og barnets familie trenger. Jeg er opptatt av at barneverntjenesten har de rette virkemidlene for å komme tidlig inn. Et av tiltakene jeg har foreslått, og som nå er vedtatt, er at barneverntjenesten skal få større mulighet til å pålegge hjelpetiltak i familien. Slik kan barneverntjenesten gi hjelp i hjemmet tidligere, også i de tilfellene der foreldrene ikke ønsker hjelp. Formålet med lovendringen er å forbedre situasjonen til barnet og forebygge mer inngripende tiltak som omsorgsovertakelse.

Å avdekke systemsvikt og finne gode løsninger som kan gi barn og unge den hjelpen de trenger, er noe av det viktigste et samfunn kan gjøre. Det er et arbeid Regjeringen prioriterer høyt. Når det gjelder mulig forømmelse fra foresatte, som det vises til i begrunnelsen for spørsmålet, vil jeg understreke at tidlig innsats og forebyggende arbeid gjennom styrking av familien og foresattes kompetanse er høyt prioritert. Regjeringen er godt i gang med en historisk satsing på familievern. Familievernet er styrket med over 90 millioner kroner siden 2013. Videre ble det i 2014 innført en tilskuddsordning for foreldrestøttende tiltak i kommunene. Tilskuddet har gradvis økt og er i år på i overkant av 16 mill. kroner. Formålet med tilskuddsordningen er å bidra til tidlig hjelp for utsatte barn og familier ved å stimulere kommunene til å iverksette foreldrestøttende tiltak. Direktoratets tildelinger viser at foreldrestøttende tiltak brukes i mange sammenhenger – i barnehager, i barnevernet, ved helsestasjonene, overfor familier med minoritetsbakgrunn, og overfor flyktningfamilier.

Våren 2016 lanseres et pilotprosjekt der foreldre-veiledningsprogrammet Nurse Family Partnership skal prøves ut. Dette er et internasjonalt anerkjent program med tett oppfølging av førstegangsfamilier som trenger ekstra støtte. Oppfølging skjer gjennom hjemmebesøk fra tidlig graviditet og frem til barnet fyller to år. Målsettingen er å forebygge omsorgssvikt, psykisk sykdom, og generelt bedre barns oppvekstvilkår. Sandnes, Stavanger og Time kommuner i Rogaland er sammen med to bydeler i Oslo, Gamle Oslo og Søndre Nordstrand, valgt ut til å være med i utprøving av programmet. Pilotprosjektet vil pågå over flere år, og skal evalueres. Satsingen på foreldrestøttende tiltak er et viktig virkemiddel som bidrar til å skape trygge foreldre og gode oppvekstvilkår for barn og unge.

Kompetanse

Regjeringen legger opp til en bred og systematisk kompetansesatsing i det kommunale barnevernet. Kompetansearbeidet skal bidra til bedre kvalitet i barnevernets arbeid og styrke barnevernets samarbeid med andre tjenester. Utvikling av faglige anbefalinger for oppgaveløsningen i barnevernet skal gi grunnlag for mer forutsigbare prosedyrer og forløp i arbeidet med barn og ungdom, som også omfatter involvering av andre tjenester. Som del av kompetansearbeidet

vil departementet også vurdere om dagens grunn- og videreutdanning er tilstrekkelige for å dekke den kompetansen barnevernet trenger. I samarbeid med Kunnskapsdepartementet er vi i ferd med å vurdere innholdet i grunnopplæringene som kvalifiserer for arbeid i barnevernet. Arbeidet inngår i oppfølgingen av Meld. St. 13 (2011–2012) Utdanning for velferd. Samspill i praksis.

NOKUT, som er tilsynsmyndighet for høyere utdanning og fagskoler, vil i 2016 gjennomføre et målrettet tilsyn med de sosialfaglige utdanningene, blant annet med henblikk på arbeidslivsrelevans. Det settes også i gang et arbeid for å kartlegge hvilken kompetanse barneverntjenestene trenger for å løse sine oppgaver på en god måte.

Vi har også opprettet en videreutdanning i ledelse i barnevernet som starter denne våren. Institusjonsledere er en av målgruppene for utdanningen, og barns medvirkning og faglig utvikling av organisasjonen er noen av temaene som inngår i utdanningen.

Bruk av tvang på institusjon

Alle barn som blir plassert i barneverninstitusjon skal få forsvarlig omsorg og behandling. Barnets beste skal alltid være avgjørende og institusjonen skal sørge for at barna blir hørt og at synspunktene deres blir tatt på alvor. Institusjonen skal sørge for at de ansatte får opplæring i regelverket og i faglige metoder som reduserer behovet for å bruke tvang.

Barns rettigheter og bruk av tvang på barneverninstitusjoner er grundig regulert i lov og forskrift. Bruk av tvang skal så langt som mulig unngås. Fysisk tvangsbruk er ikke tillatt med mindre det er snakk om nødverge eller nødrett. All tvangsbruk må anses nødvendig og skal føres i tvangsprotokoll. Tvangsprotokollen skal forelegges fylkesmannen. Dette er en viktig rettssikkerhetsgaranti. Noen ganger er det nødvendig for institusjonene å hente inn politihjelp for å håndtere truende eller farlige situasjoner på barneverninstitusjoner. De ansatte ved institusjonen foretar en konkret vurdering av behovet for tvang i hvert enkelt tilfelle.

Fylkesmannen fører tilsyn med barneverninstitusjonene. Formålet med tilsynet er å påse at beboerne får forsvarlig omsorg og behandling og at regelverket blir fulgt. Alle beboerne skal få tilbud om å snakke med fylkesmannen. Det blir gjennomført minst to eller fire institusjonsbesøk hvert år (to for omsorgsinstitusjoner, fire for atferdsinstitusjoner). Dersom Fylkesmannen finner at institusjonen drives uforsvarlig, kan institusjonen få pålegg om å rette opp forholdene eller pålegg om nedleggelse. Tilsyn blir ikke lukket eller avsluttet før forholdene er rettet opp. Statens helsetilsyn har det overordnede faglige ansvaret for tilsynet både med barnevernvirksomheten i kommunene og med barneverninstitusjonene.

Flytting

Det er et mål at barn i barnevernet ikke skal flytte unødvendig. Dette gjelder både for barn i barnevern-institusjoner og i fosterhjem. Noen ganger er det likevel best for barnet å flytte, for eksempel om institusjonen ikke har riktig kompetanse. Det er også ofte et mål at barn skal kunne være på en institusjon i nærheten av familie og nettverk. Det skal foretas en grundig vurdering av hvilken institusjon som best kan ivareta det enkelte barn. Det kan være flere grunner til at et barn blir plassert på en barnevernsinstitusjon som ikke er i nærheten av familie og nettverk. I noen tilfeller kan det være best for barnet å flytte unna et skadelig miljø. I andre tilfeller finnes det ikke en egnet institusjon eller ledige plasser på en institusjon i nærheten.

I 2012 ble det tatt inn et nytt punkt i forskrift om offentlige anskaffelser; § 1-3 annet ledd bokstav k. En av konsekvensene av endringen i anskaffelsesregelverket er at Barne- ungdoms- og familiedirektoratet står friere ved gjennomføring av konkurranser om kjøp av plasser i barnevern-institusjoner og på omsorgssentre, og at momenter som Bufetats behov for geografisk spredning helt ned til kommunenivå i stor grad kan hensyntas ved tildeling av kontrakt. Dette, sammen med mer dynamiske kontrakter hvor antallet plasser kan reforhandles, gjør at direktoratet i større grad kan tilpasse kontraktene til det løpende behovet for institusjonsplasser.

I nylig avsluttet konkurranse, samt i pågående konkurranse, har direktoratet sagt følgende om tildeling av kontrakter: "Barn skal få nødvendig hjelp til rett tid, jfr. bvl § 1-1. Formålet med konkurransen er å sikre at Bufetats regioner har rammer som sikrer ivaretagelse av bistandsplikten, jfr. barnevernlovens § 2-3. Bufetats bistandsplikt innebærer at den enkelte region må sikre at den har tilbud med tilstrekkelig kapasitet, kvalitet og sammensetning slik at barn kan få den hjelpen de har behov for. Dette vil være førende i tildelingen av avtaler."

Samarbeid mellom barnevern og psykisk helsevern

Tre av fire barn og unge i barnevernsinstitusjoner og halvparten av barn i fosterhjem har psykiske lidelser. Dette er alvorlig og understreker viktigheten av et godt samarbeid mellom barnevern og psykisk helsevern. For å styrke barn i barnevernets tilgang til psykisk helsehjelp har helseministeren og jeg iverksatt en rekke felles tiltak. Tiltakene gjennomføres av våre to direktorat, og i løpet av høsten 2016 vil vi motta en rapport med oppsummering av det som er gjennomført og anbefalinger om videre prioriteringer. Nedenfor følger en kort beskrivelse av noe av det som så langt er gjennomført:

- I 2014 ble det etablert et samarbeidsforum mellom representanter for barnevern, psykisk helse, brukerorganisasjoner og kommuner. Forumet gir råd og

innspill om felles oppgaver for barneverntjenester og psykiske helsetjenester for barn og unge.

- Bufdir og Helsedirektoratet ga i september 2015 ut retningslinjene "Samarbeid mellom barneverntjenester og psykiske helsetjenester til barnets beste."
- De to direktoratene er i ferd med å utvikle et opplæringsprogram for ansatte i barnevern-institusjoner om psykisk helse.
- Direktoratene ser på hvordan barn i barnevernsinstitusjon skal sikres nødvendig utredning og behandling for psykiske lidelser og rusavhengighet.
- Det er etablert strukturer og rutiner for samarbeid i alle regioner. Disse skal bidra til å sikre godt samarbeid om øyeblikkelig hjelp, henvisninger, utredning, behandling og oppfølging.
- Direktoratene har nedsatt en tverrfaglig arbeidsgruppe som allerede har fremmet to forslag som nå er under vurdering. Et av disse er etablering av barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk (BUP)-team rettet mot barnevernsinstitusjoner. Dette prøves nå ut i Helse Sør-Øst. De har også foreslått institusjonslege med medisinsk vurderings- og behandleransvar for barn i barnevernsinstitusjoner.
- I Nord-Trøndelag og Vest-Agder er modeller for styrket samarbeid mellom psykisk helsevern og barnevern under utprøving.
- For å sikre at barn på barnevernsinstitusjon får nødvendig helsehjelp skal institusjonene ha en egen "helseansvarlig" for samarbeid med primær- og spesialisthelsetjenesten lokalt. Rollen til den helseansvarlige presiseres i en retningslinje som vil bli tatt i bruk i løpet av våren. Helsedirektoratet vurderer nå om det på tilsvarende måte bør være barnevernsansvarlige ved barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk (BUP). Dette prøves nå ut i Helse Sør-Øst.
- Helse- og omsorgsdepartementet går nå i gang med å lage pakkeforløp for psykisk helse og rus. Disse skal gi større forutsigbarhet for pasienter som venter på utredning og behandling og bedre samarbeidet mellom ulike hjelpeinstanser. Et av pakkeforløpene har barn i barnevernsinstitusjon som målgruppe.

Øvrig samarbeid mellom tjenester for barn og unge

Både i 2014, 2015 og 2016 er det bevilget 10 mill. kroner over statsbudsjettet til tiltak som skal styrke skole- og utdanningssituasjonen for barn i barnevernet. Formålet med denne satsingen er å skape en bedre skole- og utdanningssituasjon for barn i barnevernet, slik at flere fullfører videregående opplæring og tar høyere utdanning. Igangsatte og planlagte tiltak i skolesatsingen skal stimulere til økt samhandling mellom barnevernet og skolesektoren og bidra til økt bevissthet om betydningen av faglig og sosial mestring for barn i barnevernet.

Satsingen inneholder en rekke tiltak og gjennomføres av Bufdir i samarbeid med Utdanningsdirektora-

tet. Så langt er det blant annet gjennomført dialogkonferanser i alle landets fylker og utarbeidet en digital veileder for samarbeid mellom skole og barnevern. Direktoratene er videre i ferd med å sammenstille relevant statistikk på barneverns- og utdanningsfeltet, og er også i ferd med å utarbeide et eget opplæringsprogram for ansatte både i barnevernet og i skolen.

I tillegg jobber jeg, sammen med kunnskapsministeren, for å sikre ungdommer som er plassert i fosterhjem eller barneverninstitusjon etter barnevernloven rett til inntak til videregående opplæring uavhengig av ordinære søknadsfrister.

For å styrke kommunenes og fylkeskommunenes arbeid med utsatte barn og unge under 24 år, har Kunnskapsdepartementet, sammen med Arbeids- og sosialdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og mitt departement innledet 0-24-samarbeidet. Målet med samarbeidet er å sørge for at flere barn og unge utvikler god helse, gjennomfører videregående opplæring og gis det nødvendige grunnlaget for en god tilknytning til arbeidslivet. Samarbeidet skal avdekke felles utfordringer og fremme felles tiltak og strategier for bedre oppfølging av utsatte barn og unge. For at kommunene skal lykkes i arbeidet, må de ulike kommunale tjenestene, som helsestasjon, barnehage, barnevern, skole og NAV, tilby bedre tverrfaglige tjenester.

Kommunenes viktige rolle

Kommunene har en avgjørende rolle i arbeidet med å skape helhetlige tjenester for utsatte barn og familier. Et forslag til en kvalitets- og strukturreform for barnevernet er nå på høring. Et viktig element i forslaget er at kommunene skal gis et større faglig og økonomisk ansvar for barnevernet. Ved å samle flere oppgaver på ett forvaltningsnivå, vil forutsetningene for koordinering og sammenheng mellom tjenester bli bedre. Mange kommuner er allerede i dag svært dyktige til å utnytte de ressursene de har, gjennom å etablere tilbud og samhandlingsformer som favner bredt og motvirker at enkelte grupper faller utenfor. De strukturelle endringene som foreslås, skal gi kommunene bedre muligheter og sterkere insentiver til å bygge opp forebyggende og helhetlige tilbud.

Det gjøres mye godt arbeid i barnevernet, men det er også rom for forbedringer. Barnevernet får ofte kritikk, for å ha grepet inn for tidlig, på feil måte, eller fordi de kommer for sent inn. Regjeringen har gitt Statens helsetilsyn i oppdrag å gjennomgå et større utvalg akutsaker og saker om omsorgsovertakelse. Både saksbehandlingen i barnevernet, det sakkyndige arbeidet og behandlingen i fylkesnemnda skal gjennomgås. Enkelt sakene kan samlet gi informasjon om hva som eventuelt svikter og hvorfor svikt oppstår. Gjennomgangen kan gi verdifull kunnskap som kan komme til nytte i arbeidet med å videreutvikle barnevernet. Bar-

ne- og likestillingsdepartementet utarbeider nå et mandat for oppdraget, i samråd med Helse- og omsorgsdepartementet og Helsetilsynet.

Stortingets overordnede ansvar

Departementet har det siste året lagt fram en rekke meldinger for Stortinget på områder som berører barn og unges oppvekstforhold. Nedenfor følger en kort beskrivelse av de viktigste meldingene på området:

Meld. St. 17 (2015–2016) Trygghet og omsorg — Fosterhjem til barns beste

Meldingen omhandler fosterhjemsomsorgen i Norge. Regjeringen ønsker en fosterhjemsomsorg som gir barn og unge den omsorg og støtte de trenger for å utvikle sine evner og bli selvstendige voksne. Et sentralt mål med meldingen er å legge grunnlaget for en videreutvikling og kvalitetsheving av fosterhjemsomsorgen. Rekruttering, veiledning, oppfølging og rammebetingelser er blant temaene som drøftes i meldingen.

Prop. 72 L (2014-2015) Endringer i barnevernloven (utvidet adgang til å pålegge hjelpetiltak) Stortinget endret våren 2016 barnevernloven for å gi barneverntjenesten større adgang til å gi nødvendige hjelpetiltak til barn og foreldre også uten foreldrenes samtykke. Formålet med lovendringen er å bedre situasjonen til barnet og forbygge mer inngripende tiltak som omsorgsovertakelse.

Utvalg som skal gjennomgå alvorlige saker

Høsten 2015 satte Regjeringen ned et utvalg som skal gjennomgå saker der barn og ungdom har vært utsatt for grov vold, seksuelle overgrep og alvorlig omsorgssvikt. Utvalgets oppgave er å avdekke hvorvidt, eventuelt i hvilken grad og på hvilken måte, det har forekommet svikt i det offentlige tjenesteapparatets håndtering av disse sakene. I henhold til mandatet skal utvalget blant annet se på hvordan svikt kan oppstå mellom og i samspill mellom ulike etater, sektorer og nivåer. I lys av erfaringer med utvalgets arbeid, skal det blant annet vurderes om det er hensiktsmessig å etablere en permanent undersøkelseskommisjon for alvorlige saker.

Regjeringen har nå et lovforslag til behandling i Stortinget, der det foreslås en midlertidig lov som skal gi utvalget tilgang til taushetsbelagt informasjon. Forslaget innebærer at offentlige myndigheter – skolen, barnevernet, helsestasjonene, politiet, familievernets osv. – uhindret av lovbestemt taushetsplikt skal kunne gi de opplysninger til utvalget som er nødvendig for at utvalget skal kunne utføre sine oppgaver. Dette gir en mulighet til å sammenstille informasjon fra ulike tjenester, slik at samarbeidsrelasjoner og kommunikasjon mellom tjenester m.m. kan analyseres.

Opptappingsplan mot vold

Informasjonsflyt og samarbeid vil også kunne sees inn i arbeidet med å fremme forslag om en forpliktende og helhetlig opptappingsplan som skal redusere forekomsten av vold i nære relasjoner samt styrke ivaretagelsen av barn utsatt for vold og overgrep (Anmodningsvedtak 623, 8. juni 2015, Innst. 315 S (2014-2015)). Regjeringen er godt i gang med dette arbeidet.

Meld. St. 24 (2015-2016) Familien – ansvar, frihet og valgmuligheter

Barnets rett til en god oppvekst er sentralt. Meldingen understreker behovet for en tilgjengelig familieverntjeneste av høy kvalitet med vekt på forebygging. Det skal utvikles god og relevant foreldrerådgivning rettet mot både småbarns- og storbarnsforeldre. Videre omtales trygt foreldreskap, fleksibilitet i de familiepolitiske ordningene og målrettet arbeid overfor lavinntektsfamilier.

Kommende proposisjon om oppgaveansvaret i barnevernet

Det overordnede målet med forslagene som nå er på høring, er et bedre barnevern der flere barn får riktig hjelp til rett tid. En endret ansvarsdeling skal blant

annet gi bedre grunnlag for tverrfaglig samarbeid og sterkere insentiver til tidlig innsats overfor utsatte barn og familier. Valg av tiltak skal i større grad baseres på nærhet og bred kjennskap til barnets og familiens situasjon. Det er også departementets mål å gi barnevernet et samlet kvalitetsløft, gjennom nasjonale satsinger og utvikling av felles kunnskap om hva som er godt barnevernfaglig arbeid. Med bakgrunn i forslagene som nå er på høring, tar jeg sikte på å legge frem en lovproposisjon om endringer i barnevernet våren 2017.

Høringsnotatet må ses i sammenheng med Meld. St. 17 (2015-2016) Trygghet og omsorg. Fosterhjem til barns beste som ble lagt fram 4. mars 2016. Forslagene i høringsnotatet må videre ses i sammenheng med Forsøk med ny ansvarsdeling mellom stat og kommune på barnevernområdet som trer i kraft 1. april 2016 i tre kommuner (Alta og Røyken samt Nøtterøy i samarbeid med Tjøme). Formålet med forsøket er å innhente kunnskap om erfaringer med økt kommunalt oppgave- og finansieringsansvar for barnevernet. Gjennomgangen av ansvarsdelingen mellom stat og kommune er for øvrig varslet i Meld. St. 14 (2014-2015) Kommunereformen – nye oppgaver til større kommuner.

Slik denne gjennomgangen og oversikten viser har Stortinget god anledning til å bidra til å gi barn en trygg oppvekst bl.a. gjennom behandling av meldinger på området og gjennom behandling av de årlige budsjettproposisjonene.

SPØRSMÅL NR. 958

Innlevert 22. april 2016 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 28. april 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvordan vil statsråden sikre at tilbudet til pasientene styrkes og ikke svekkes, samtidig som Sørlandet sykehus melder at de i forslaget til økonomisk langtidsplan skal redusere 200 årsverk fra 2017-2020 og ytterligere 200 årsverk de neste 5 årene?»

BEGRUNNELSE:

Den økonomiske langtidsplanen for Sørlandet sykehus inneholder store kutt for å klare investeringer. Fra 2017-2020 må det reduseres 200 årsverk og de neste fem årene etter det foreslås det ytterligere reduksjon på 200 stillinger.

Årsverksnedgang kombinert med økt aktivitet vil kreve en produktivitetsforbedring pr ansatt på vel 10 prosent. Antall pasientbehandling pr ansatt vil dermed øke betydelig, som igjen vil måtte føre til endringer i turnus, vaktordninger og andre tiltak.

Svar:

Helse Sør-Øst RHF og Sørlandet sykehus HF opplyser at Sørlandet sykehus HF på linje med alle sykehus i Helse Sør-Øst har utarbeidet og styrebehandlet en økonomisk langtidsplan for 2017-2020. Dette gjøres årlig som en del av foretaksgruppens planarbeid. For Sørlandet sykehus HF viser planen behov for redusert bemanning innen de somatiske fagene fremover.

Sørlandet sykehuset HF opplyser at behovet for bemanningsreduksjon skyldes for høy bemanningsvekst de siste 5 årene, behov for effektivisering knyttet til det digitale fornyingsprogrammet i regi av Helse Sør-Øst, behov for kostnadsreduksjoner for å kunne ta i bruk nye behandlingsformer og medikamenter og for å kunne sikre økonomisk bæreevne for investeringer. Sørlandet sykehus mener at det er nødvendig å dreie prioriteringen av midler over mot investeringer kontra vekst i behandlingsressurser kombinert med løpende produktivitetsforbedringer. Sørlandet sykehus opplyser at de forventer at dreiningen vil bidra til både økt tilgjengelighet for pasientene og økt kvalitet i pasient-

behandlingen. Til sammen opplyser Sørlandet sykehus at det er et behov for en justering av bemanningen med nærmere 200 årsverk i de neste 4 årene. Det opplyses også at den pågående reorganiseringen også skal bidra til å sikre bedret drift og ressursstyring.

Økonomisk langtidsplan ble behandlet av styret ved Sørlandet sykehus 21. april 2016. Planen oppdateres årlig.

Selv om bevilgningene til de regionale helseforetakene legger til rette for en vekst i pasientbehandlingen så er det de regionale helseforetakene og helseforetakene som er nærmest til å vurdere hvordan ressursene kan utnyttes på best mulig måte for pasientene.

SPØRSMÅL NR. 959

Innlevert 22. april 2016 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 28. april 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Natt til 19. april var politiets datasystem i hele Norge nede i elleve timer. Dette medførte blant annet at operasjonssentralen ikke kunne hadde oversikt over hvor patruljene var, eller sjekke opp mistenkte i systemet. Dette er alvorlig.

Hva er årsaken til at dette kunne skje, og hvilke tiltak vil statsråden iverksette for at dette ikke skal skje igjen?»

Svar:

Det er alvorlig at politiets datasystemer svikter, og slike hendelser må unngås. De siste årene har det vært gjennomført flere analyser og kartlegginger som påpeker svakheter i IKT-infrastrukturen til politiet. Det var en feil i den grunnleggende IKT-infrastrukturen som rammet politiet 18. april. Et strømbrydd førte til at IKT-løsningene ikke ble koblet inn med dedikerte reserveløsninger. Den operative kommunikasjonen gjennom Nødnettet og telefoni fungerte imidlertid da IKT-systemene var ute av drift. Operasjonssentrene hadde oversikt over hvor patruljene befant seg via Nødnett og telefoni.

Det er et betydelig behov for investeringer for å ivareta IKT-sikkerheten, samt utvikle og modernisere IKT-systemene i politiet. Arbeidet med dette er i gang og jeg kan opplyse om at vi i løpet av 2016 vil ha et nytt datasenter klart til bruk som bl.a. vil bidra til bedre fysisk sikring av IKT-infrastrukturen.

Politidirektoratet har de siste årene gjennomført tiltak for å forbedre og forhindre driftsstans i IKT-systemene. Dette er et ressurskrevende, langsiktig og omfattende arbeid. I tildelingsbrevet for 2016 til Politidirektoratet har jeg gitt føringer om å prioritere forsvarlig drift og forvaltning av løsninger og systemer i politiet. Det er også bevilget ekstra midler og politiet har prioritert tiltak på dette området innenfor egen budsjettramme.

Politidirektoratet har opplyst til departementet at de har igangsatt arbeid med å sikre backup-løsninger som skal tre inn og anvendes ved alvorlige, tekniske problemer. Jeg er videre kjent med at Politidirektoratet vil foreta en evaluering av hendelsesforløpet. Den vil kunne gi læringspunkter for å redusere risikoen for slike hendelser framover. Jeg vil følge evalueringen nøye opp for å være sikker på at tiltak blir iverksatt for å redusere risikoen for fremtidig stans i IKT-systemene.

SPØRSMÅL NR. 960**Innlevert 22. april 2016 av stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås****Besvart 29. april 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Hvor langt har regjeringen kommet i arbeidet med etableringen av et nytt omsorgssenter for returnerte enslige mindreårige asylsøkere i Afghanistan og hvilke land samarbeider Norge med i den forbindelse?»

BEGRUNNELSE:

Mellom 2009 - 2014 arbeidet Norge for å få på plass et omsorgssenter for mindreårige i Afghanistan. I 2011 gikk Norge sammen med Sverige, Storbritannia, Nederland, Danmark og Belgia for å etablere et slikt senter. I 2014 ble prosjektet skrinlagt. I Aftenposten 1. februar 2016 uttalte daværende statssekretær i justisdepartementet, Jøran Kallmyr, at det planlegges etablert et nytt omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere i Afghanistan. I Danmark har sittende regjering tilsvarende planer. I svar på spørsmål fra representant i Folketinget skriver den danske utlendings- integrasjons og boligminister 3. november 2015 at Danmark vurderer å gjenoppta samarbeidet med blant annet Norge for å etablere et slikt senter.

Svar:

Arbeidet med å etablere omsorgstilbud er vanskelig og tidkrevende. Representanten Lauvås viser selv til ini-

tiativ under forrige regjering. Dette førte ikke frem til tross for flere års arbeid og høy ressursinnsats fra flere land, herunder Norge, Sverige, Storbritannia og Nederland. Hovedutfordringen var manglende samarbeid fra opprinnelseslandet, og å identifisere en operatør for tilbudet.

Basert på tidligere erfaringer har Justisdepartementet nå utarbeidet en strategi for gjenopptakelse av arbeidet med etablering av omsorgstilbud. Land med høye ankomsttall vil bli prioritert, herunder Afghanistan. Det arbeides parallelt langs flere spor. I arbeidet med å sikre et godt samarbeid med opprinnelseslandet vil vi vurdere å ta i bruk bredden av Norges utenrikspolitiske relasjoner. Det har allerede vært politiske samtaler med afghanske myndigheter om bl. a. etablering av omsorgstilbud. Denne kontakten vil vi arbeide videre med, og vi vil ha tilsvarende kontakt med andre aktuelle land.

Mulige samarbeidspartnere for å drifte et omsorgstilbud, bl. a. i Afghanistan, er under vurdering. For øvrig har vi også kontakt med internasjonale organisasjoner om bistand til oppsporing av familie.

Flere andre europeiske land deler Norges utfordringer knyttet til enslige mindreårige og retur. Det er en pågående kontakt med andre land om dette, sist med min danske kollega i forbindelse med mitt besøk til København 15. april i år. Vi vil løpende vurdere hensiktsmessigheten av et samarbeid med andre land.

SPØRSMÅL NR. 961**Innlevert 22. april 2016 av stortingsrepresentant Stine Renate Håheim****Besvart 29. april 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Er statsråden, som ansvarlig for regjeringens arbeidsgiverpolitikk i staten, enig i Keshvaris utsagn?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til skriftlig spørsmål til statsråden sendt 8. april i år (dok. nr. 15:874). Her stilte jeg spørsmål om statsråden var enig i Mazyar Keshvaris utsagn til Klassekampen om at UDI-direktøren «bør konsentrere seg om jobben sin her i Norge framfor å opptre som uten-

rikspolitisk kommentator». Dette konkrete spørsmålet besvarte ikke statsråden i sitt svar, og jeg gjentar derfor spørsmålet mitt.

Svar:

Som jeg sa i mitt forrige svar til stortingsrepresentanten Håheim må det vurderes konkret hvilke grenser lojalitetsplikten setter for statsansattes adgang til å uttale seg om egen virksomhet. Terskelen for disse grensene er høy. Slik jeg ser det har UDI direktøren ikke gått

ut over de alminnelige grenser for ytringsfriheten som gjelder for en statsansatt.

SPØRSMÅL NR. 962

Innlevert 22. april 2016 av stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen

Besvart 29. april 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Kan jeg be statsråden legge frem en sammenlignbar oversikt over økingen i antall helsebyråkrater i den sentrale helseforvaltningen fra 2009-2013 og fra 2013-2016, og om at tallene som presenteres summeres per virksomhet og per år, med en tilhørende oversikt over sammenslåtte eller utskilte virksomheter og tilhørende konsekvenser for antall årsverk i virksomheten?»

BEGRUNNELSE:

For å fatte gode beslutninger, er Stortinget avhengig av sammenlignbar informasjon. Derfor ber vi om en presisering av svaret gitt på spørsmål nr. 15:865 (2015-2016). Vi ber om at tallene i de to periodene er justert for tekniske endringer og tilpasninger til ny innrapporteringsordning for årsverk. Videre ber jeg om synliggjøring av antall nye årsverk som er opprettet etter etableringen av et nytt e-helsedirektoratet, flytting av klageorganer til Bergen og øvrige justeringer foretatt som følge av sturkutrereformen fra 01.01.16. Der endelige tall ikke foreligger, ber vi om foreløpige estimater.

Svar:

Jeg viser til mitt svar av 13. april 2016 på spørsmål til skriftlig besvarelse nr 865 – hvor mange flere ansatte ble det i den sentrale helseforvaltningen fra regjeringsskiftet høsten 2013 til mars 2016. Jeg har her redegjort for årsverkstallene og for årsakene til økningen i årsverk i Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet. Hovedårsaken til økningen er ikke tradisjonelt byråkrati og administrasjon, men blant annet knyttet til nødvendig styrkning innenfor e-helse og IKT. En helhetlig helse- og omsorgstjeneste krever en effektiv informasjonsutveksling rundt pasienten. Direktoratet for e-helse er etablert for å styrke den nasjonale styringen av IKT-området og ivareta en profesjonalisert utvikling og forvaltning av nasjonale fellestjenester.

Av økningen i Helsedirektoratet på 150 årsverk er 120 relatert til IKT området. Den øvrige veksten skyldes tekniske flyttinger og økt innsats på viktige poli-

tikkområder. For Folkehelseinstituttets del er økningen knyttet til økning i nye oppgaver og oppgaver som er høyt prioritert. Eksempler på dette er sykdomsbyrdeprosjektet, helseregisterområdet, vaksineprogrammer og dels til overføring av Giftinformasjon til instituttet. I tillegg har de en del eksternt finansierte oppgaver som er en grunnleggende forutsetning for instituttets øvrige virksomhet. Dette utgjør 27 årsverk.

Når det gjelder nye årsverk i e-helsedirektoratet er det planlagt omlag 50 årsverk i løpet av 2016. Dette er et usikkert tall da man i løpet av året skal ha en budsjettrevisjon og gjøre en ny vurdering av årsverk versus innleide konsulenter, samt en generell vurdering av effektivisering og kostnadsbesparende tiltak. Tallet kan derfor bli noe lavere. Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten ble etablert 1. januar 2016 gjennom sammenslåing av sekretariatene for Pasientskadenemnda, klagenemnda for behandling i utlandet, Preimplantasjonsdiagnostikknemnda, Statens helsepersonellnemnd og Apotekklagenemnda, og gjennom overføring av ansvar for klagesaker fra Helsedirektoratet og Helfo. Klageorganet skal etableres i Bergen over en periode på tre år.

Oversikt over årsverk for de to periodene justert for tekniske endringer og tilpasninger til ny rapporteringsordning er under utarbeidelse i Kommunal- og moderniseringsdepartementet, og vil bli oversendt så snart den er ferdigstilt.

Tilleggssvar 22. juni 2016:

Jeg viser til mitt svar i brev av 28. april 2016. Jeg varslet i brevet at jeg ville komme tilbake til oversikt over årsverk for de to periodene justert for tekniske endringer og tilpasninger til ny rapporteringsordning. Årsaken var at dette ikke var tilgjengelig informasjon på det aktuelle tidspunktet og at Kommunal- og moderniseringsdepartementet som ansvarlig for levering av statistikk fra Statens sentrale tjenestemannsregister måtte lage dette særskilt. Jeg har nå mottatt vedlagte oversikt fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet som skal vise utviklingen i de to periodene

Vedlegg - Årsverk i den sentrale helseforvaltningen 2009 – 2015

Årsverkene er per 1. oktober, inkludert timelønne, overenskomstlønne og ledere på lederkontrakter

2009:

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET	206,5
BIOTEKNOLOGINEMNDA	5,0
HELSEDIREKTORATET inkl. HELFO	1 239,1
KLAGENEMNDA FOR BEHANDLING I UTLANDET PREIMPLANTASJONSDIAGNOSTIKKNEMNDA	1,8
NASJONALT FOLKEHELSEINSTITUTT	616,9
NORSK PASIENTSKADEERSTATNING	118,1
PASIENTSKADENEMNDA	29,5
STATENS HELSEPERSONELLNEMND	5,1
STATENS HELSETILSYN	85,4
STATENS INSTITUTT FOR RUSMIDDELFORSKNING SIRUS	40,3
STATENS LEGEMIDDELVERK	251,2
STATENS STRÅLEVERN	108,3
Totalsum	2 707,1

Fra 1.1. 2009 ble Helseøkonomiforvaltningen (HELFO) overført fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet til Helse- og omsorgsdepartementet; med 512 årsverk.

2010:

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET	206,1
BIOTEKNOLOGINEMNDA	6,0
HELSEDIREKTORATET	574,1
HELSEØKONOMIFORVALTNINGEN HELFO	595,0
KLAGENEMNDA FOR BEHANDLING I UTLANDET PREIMPLANTASJONSDIAGNOSTIKKNEMNDA	1,0
NASJONALT FOLKEHELSEINSTITUTT	605,5
NASJONALT KUNNSKAPSSENTER FOR HELSETJENESTEN	137,9
NORSK PASIENTSKADEERSTATNING	132,5
PASIENTSKADENEMNDA	36,5
STATENS AUTORISASJONSKONTOR FOR HELSEPERSONELL	38,1
STATENS HELSEPERSONELLNEMND	6,8
STATENS HELSETILSYN	96,4
STATENS INSTITUTT FOR RUSMIDDELFORSKNING SIRUS	40,8
STATENS LEGEMIDDELVERK	253,4
STATENS STRÅLEVERN	116,1
Totalsum	2 846,2

2011:

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET	209,7
BIOTEKNOLOGINEMNDA	5,0
HELSEDIREKTORATET	648,7
HELSEØKONOMIFORVALTNINGEN HELFO	574,5
KLAGENEMNDA FOR BEHANDLING I UTLANDET PREIMPLANTASJONSDIAGNOSTIKKNEMNDA	1,9
NASJONALT FOLKEHELSEINSTITUTT	702,9
NASJONALT KUNNSKAPSSENTER FOR HELSETJENESTEN	145,1
NORSK PASIENTSKADEERSTATNING	127,7
PASIENTSKADENEMNDA	39,6
STATENS AUTORISASJONSKONTOR FOR HELSEPERSONELL	42,8
STATENS HELSEPERSONELLENEMND	5,7
STATENS HELSETILSYN	102,2
STATENS INSTITUTT FOR RUSMIDDELFORSKNING SIRUS	41,7
STATENS LEGEMIDDELVERK	227,7
STATENS STRÅLEVERN	117,3
VITENSKAPSKOMITEEN FOR MATTRYGGHET	16,8
Totalsum	3 009,2

Antall årsverk i Vitenskapskomiteen for mattrygghet er i tidligere år inkludert i tallene for Nasjonalt folkehelseinstitutt.

2012:

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET	201,7
BIOTEKNOLOGINEMNDA	5,5
HELSEDIREKTORATET	734,0
HELSEØKONOMIFORVALTNINGEN HELFO	555,0
KLAGENEMNDA FOR BEHANDLING I UTLANDET PREIMPLANTASJONSDIAGNOSTIKKNEMNDA	1,9
NASJONALT FOLKEHELSEINSTITUTT	720,6
NASJONALT KUNNSKAPSSENTER FOR HELSETJENESTEN	153,4
NORSK PASIENTSKADEERSTATNING	143,7
PASIENTSKADENEMNDA	40,5
STATENS AUTORISASJONSKONTOR FOR HELSEPERSONELL	40,8
STATENS HELSEPERSONELLENEMND	7,3
STATENS HELSETILSYN	104,9
STATENS INSTITUTT FOR RUSMIDDELFORSKNING SIRUS	41,4
STATENS LEGEMIDDELVERK	238,8
STATENS STRÅLEVERN	115,1
VITENSKAPSKOMITEEN FOR MATTRYGGHET	15,8
Totalsum	3 120,3

I årsverk under Nasjonalt folkehelseinstitutt er innlemming av om lag 100 årsverk fra UIO/Rettsmedisinsk institutt.

2013:

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET	205,5
BIOTEKNOLOGINEMNDA	6,8
HELSEDIREKTORATET	775,5
HELSEØKONOMIFORVALTNINGEN HELFO	535,2
KLAGENEMNDA FOR BEHANDLING I UTLANDET PREIMPLANTASJONSDIAGNOSTIKKNEMNDA	1,9
NASJONALT FOLKEHELSEINSTITUTT	748,8
NASJONALT KUNNSKAPSSENTER FOR HELSETJENESTEN	160,2
NORSK PASIENTSKADEERSTATNING	143,0
PASIENTSKADENEMNDA	56,9
STATENS AUTORISASJONSKONTOR FOR HELSEPERSONELL	44,4
STATENS HELSEPERSONELLENEMND	6,7
STATENS HELSETILSYN	111,3
STATENS INSTITUTT FOR RUSMIDDELFORSKNING SIRUS	41,6
STATENS LEGEMIDDELVERK	238,2
STATENS STRÅLEVERN	118,6
VITENSKAPSKOMITEEN FOR MATTRYGGHET	18,6
Totalsum	3 213,1

Veksten i Helsedirektoratet er særlig knyttet til e-helse og IKT.

2014:

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET	206,7
BIOTEKNOLOGIRÅDET	7,3
HELSEDIREKTORATET	872,7
HELSEØKONOMIFORVALTNINGEN HELFO	542,8
NASJONALT FOLKEHELSEINSTITUTT	829,8
NASJONALT KUNNSKAPSSENTER FOR HELSETJENESTEN	166,4
NORSK PASIENTSKADEERSTATNING	149,7
PASIENTSKADENEMNDA	74,9
STATENS AUTORISASJONSKONTOR FOR HELSEPERSONELL	52,7
STATENS HELSEPERSONELLENEMND	9,8
STATENS HELSETILSYN	112,8
STATENS INSTITUTT FOR RUSMIDDELFORSKNING SIRUS	45,6
STATENS LEGEMIDDELVERK	248,2
STATENS STRÅLEVERN	117,9
VITENSKAPSKOMITEEN FOR MATTRYGGHET	20,6
Totalsum	3 457,7

Veksten i antall årsverk ved Nasjonal folkehelseinstitutt er særlig knyttet til helseregisterområdet, helseanalyser, formidling, barnevaksinasjonsprogrammet, influensaovervåking, rettsmedisinsk fag og administrasjon. Veksten i Helsedirektoratet er hovedsakelig knyttet til e-helse og IKT.

2015:

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET	215,6
BIOTEKNOLOGIRÅDET	7,0
HELSEDIREKTORATET	981,4
HELSEØKONOMIFORVALTNINGEN HELFO	542,7
NASJONALT FOLKEHELSEINSTITUTT	1 074,1
NASJONALT KUNNSKAPSSENTER FOR HELSETJENESTEN	160,5
NORSK PASIENTSKADEERSTATNING	154,1
PASIENTSKADENEMNDA	70,4
STATENS AUTORISASJONSKONTOR FOR HELSEPERSONELL	48,6
STATENS HELSEPERSONELLNEMND	12,0
STATENS HELSETILSYN	115,6
STATENS INSTITUTT FOR RUSMIDDELFORSKNING SIRUS	46,1
STATENS LEGEMIDDELVERK	251,8
STATENS STRÅLEVERN	122,0
VITENSKAPSKOMITEEN FOR MATTRYGGHET	19,2
Totalsum	3 821,2

I årsverk under Nasjonalt folkehelseinstitutt er innlemming av Giftinformasjonen 1. januar 2015 med om lag 25 årsverk. Eksternfinansierte oppdrag har økt med om lag 27 årsverk. Den resterende økningen er knyttet til nye oppgaver, herunder sykdomsbyrdeprosjektet, vaksineprogrammet, helseregistre mv.

I Helsedirektoratet er omlag 120 årsverk av veksten i årsverkene knyttet til fagområdet e-helse og IT-området i Helsedirektoratet/Helfo. Om lag 13 årsverk er overført fra Kunnskapssenteret til Helsedirektoratet knyttet til fagområdet pasientsikkerhet, mens tre stillinger er overført fra Nav til sekretariatet for Statens seniorråd. Helfo har styrket bemanningen med åtte årsverk som følge av nye oppgaver. Øvrige endringer er knyttet til arbeidet med pakkeforløp kreft, spesialistutdanning, Omsorgsplan 2020, medisinsk utstyr, tannhelsefeltet, rehabilitering mv.

basert på samme rapporteringsgrunnlag som rapporteringen for 2015.

Hovedårsaken til utviklingen i antall årsverk er blant annet knyttet til nødvendig styrking innenfor e-helse og IKT. En helhetlig helse- og omsorgstjeneste krever en effektiv informasjonsutveksling rundt pasienten. Direktoratet for e-helse er etablert for å styrke den nasjonale styringen av IKT-området og ivareta en profesjonalisert utvikling og forvaltning av nasjonale fellestjenester. I Helsedirektoratet er 120 årsverk av økningen relatert til IKT-området. Den øvrige veksten skyldes tekniske flyttinger og økt innsats på viktige politikkområder. Når det gjelder Folkehelseinstituttet er økningen knyttet til nye oppgaver og høyt prioriterte oppgaver. Eksempler på dette er sykdomsbyrdeprosjektet, helseregisterområdet, vaksineprogrammer og dels til overføring av 25 årsverk ved Giftinformasjonen til instituttet. I tillegg har Folkehelseinstituttet en del eksternt finansierte oppgaver som er en grunnleg-

gende forutsetning for instituttets øvrige virksomhet. Dette utgjør 27 årsverk. Innenfor perioden oversikten dekker er Folkehelseinstituttet også tilført om lag 100 årsverk ved overføringen av Rettsmedisinsk institutt fra Universitetet i Oslo. Overføringer av årsverk er ikke oppretting av nye årsverk men administrative flyttinger av allerede eksisterende årsverk. Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten ble etablert 1. januar 2016 gjennom sammenslåing av Pasientskadenemnda, Klagenemnda for behandling i utlandet, Preimplantasjonsdiagnostikknemnda, Statens helsepersonellnemnd og Apotekklagenemnda, og gjennom overføring av ansvar for klagesaker fra Helsedirektoratet og Helfo. Klageorganet etableres i Bergen over en periode på tre år. Organiseringen vil samle fagmiljøer og over tid legge til rette for mer effektiv helseforvaltning.

Vedlegg til tilleggssvar:

SPØRSMÅL NR. 963

Innlevert 22. april 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 6. mai 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Samferdselsministeren har tidligere varslet at bompengetallene for 2015 skulle være klare i mars.

Kan statsråden nå offentliggjøre disse?»

BEGRUNNELSE:

Det er ønskelig å få vite hvor mye bompenger ble betalt inn i 2015, hvor høy er samlet bompengegjeld ved utgangen av 2015 og per 31.12.15 hvor mye bompenger er vedtatt av stortinget uten at låneopptaket er foretatt.

Svar:

Regjeringens mål er å redusere bompengandelen i veiprosjekter. Regjeringen har fjernet bompenger på en rekke veiprosjekter gjennom økt statlige bevilgninger over statsbudsjettet. Samtidig fikk regjeringen ikke flertall i Stortinget for ytterligere økning i bevilgninger til bompengeskutt i statsbudsjettet for 2016. Jeg har merket meg at representanten Pollestads parti stemte mot regjeringens forslag om å kutte bompenger, samtidig som man i media uttrykker misnøye med høyt bompengenivå.

Den foreløpige rapporteringen fra bompengeselskapene for 2015 viser en samlet brutto bompengeinntekt på 9,2 mrd. kr. Ved utgangen av 2015 var samlet gjeld for alle bompengeselskapene på 47,6 mrd. kr. Endelige beløp vil først foreligge når regnskapene for 2015 er klare i løpet av høsten 2016. Jeg kan likevel bekrefte at bompengenivået er lavere nå enn det opprinnelig var lagt opp til fra den rødgrønne regjeringen, hvor representanten Pollestad var statssekretær.

For å anslå hvor mye bompenger som er vedtatt av Stortinget uten at låneopptaket var foretatt ved utgangen av 2015, er det tatt utgangspunkt i gjenstående garantibeløp for bompengeprojekter der innkrevingen ennå ikke var startet opp. Dette innebærer at det ikke er tatt hensyn til eventuelle framtidige låneopptak til bompengeprojekter der innkrevingen var startet opp (bypakker og andre prosjekter med parallellinnkreving).

Per 31.12.2015 var gjenstående garantibeløp for disse prosjektene om lag 18 mrd. kr.

Dette er imidlertid et svært usikkert – og høyt – anslag for framtidig låneopptak da garantibeløpet er beregnet ut fra prosjektenes kostnadsrammer. Det endelige behovet for låneopptak vil derfor bli lavere dersom prosjektkostnaden holdes innenfor kostnadsrammen.

SPØRSMÅL NR. 964**Innlevert 22. april 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 3. mai 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Bygging av nytt dobbeltspor mellom Sandnes og Egersund utfordrer jordvernet på Jæren. Til tross for at stortinget flere ganger har sagt at det må tas jordvern hensyn i en tidlig planleggingsfase så signaliserer Jernbaneverket at disse avklaringene skal tas i detaljplanleggingen.

Vil statsråden sørge for at konsekvensene for jordvern og landbruksdrift utredes nå?»

Svar:

Forut for planlegging etter plan- og bygningsloven har Jernbaneverket utarbeidet en silingsrapport for aktuelle alternativer. En utredning som dette vil alltid være på et overordnet nivå. For å kunne gi presise svar om konsekvensene et tiltak har for eksempelvis jordvern, er det nødvendig med detaljerte planer. Dette skjer gjennom planlegging etter plan- og bygningsloven.

Silingsrapporten til Jernbaneverket synliggjorde i hvor stor grad de ulike alternativene en utbygging av

dobbeltspor på Jæren vil legge beslag på landbruksjord. To alternative traseer foreslås videreført. Jernbaneverket foreslår også at utbyggingen dimensjoneres for en hastighet på 160 km/t. Dette gir en mer fleksibel løsning med tanke på mulige arealkonflikter, og gir bare marginalt lengre kjøretid enn om man skulle dimensjonert banen for en hastighet på 200 km/t.

Samtidig som Stortinget har sluttet seg til et jordvernmål, har Stortinget gjennom Klimaforliket også sluttet seg til målet om at veksten i persontransporten i storbyområdene skal tas med kollektivtransport, sykkel og gange. Utbygging av dobbeltspor fra Sandnes og sørover et viktig premiss for utviklingen av transportsystemet på Jæren, og jernbanen legger til rette for fortetting i stasjonsbyene. Dette kan gi mindre press på andre områder med dyrket mark. Man bør derfor ikke se på jordvern som en isolert del av planleggingen. Gjennom den videre planleggingen kan man finne gode løsninger både for landbruk, jernbane og regional utvikling.

SPØRSMÅL NR. 965**Innlevert 22. april 2016 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 3. mai 2016 av næringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«Gjennom et nytt statlig inngrep har regjeringen pålagt fiskebåter under 10,67 meter nye avgifter til tusenvis av kroner.

Hva er grunnen til at regjeringen ikke lar den minste flåten slippe avgiften, hvor mange flere båter må betale og hvorfor ligger det ikke i det minste en differensiering i avgiften etter båtenes omsetning sånn at man får en mer rettferdig fordeling av byrden?»

BEGRUNNELSE:

Fiskefartøy mellom 9 og 10,67 meter har fått et nytt tilsynsgebyr. De over 10 meter må ut med 5011 kroner.

Svar:

Sjøfartsdirektoratet arbeider med sikkerhet for liv, helse, miljø og materielle verdier på fartøy med norsk flagg og utenlandske fartøy i norske farvann. I 2013 fastsatte Sjøfartsdirektoratet nytt regelverk for fiskefartøy under 15 meter etter en omfattende høringsprosess, og var et kompromiss mellom Sjøfartsdirektoratet og Norges Fiskarlag.

Det nye regelverket innebærer blant annet at fiskefartøy mellom 9 og 10,67 meter skal ha fartøyinstruks og kontrolleres hos et av Sjøfartsdirektoratets godkjente foretak. Kontrollen er innført av hensyn til sikkerheten til mannskapet og fartøyet, og skal sikre at fiskefartøyene har en felles sikkerhetsstandard. Fartøyinstruks er et dokument som bekrefter dette.

Bakgrunnen for det nye regelverket var blant annet at ulykkesstatistikkene for fiskefartøy viste at en

stor andel av ulykkene skjedde i flåtegruppen mellom 8 meter og 10,67 meter. Sjøfartsdirektoratet har siden 2005 kartlagt sikkerhetsstandarden for fartøy under 10,67 meter med spørreskjema og uanmeldte tilsyn. Kartleggingen avdekket at store deler av denne flåten ikke oppfylte gjeldende krav i regelverket som var svært viktige for å ivareta sikkerheten til mannskapet og fartøyet. Resultatene fra tilsynene viste også at fartøy som er underlagt periodiske kontroller holder høyere sikkerhetsstandard og er sjeldnere involvert i alvorlige ulykker enn fartøy som ikke er underlagt periodisk kontroll. Både Statens Havarikommisjon for Transport (SHT) og tidligere den faste havarikommisjonen for ulykker i fiskeflåten påpekte behovet for en revisjon av regelverket, blant annet på bakgrunn av ulykkesomfanget i flåtegruppen.

Det er om lag 1450 fiskefartøy med lengde mellom 9 og 10,67 meter. De nye reglene omfatter et stort antall fiskefartøy, og en betydelig del av flåten består av eldre fartøy. Det er derfor lagt opp til en ordning der kravet om kontroll og fartøyinstruks innføres over flere år (2016 - 2021). Fristen for kontroll avhenger av når fartøyet er bygget og fartsområde. De eldste fartøyene, bygget før 1970, som kun opererer i fjordfiske, vil først få krav om fartøyinstruks og dermed årsgebyr i 2021. Krav om kontroll, fartøyinstruks og årsgebyr ble innført for den første gruppen av fartøy i 2016. Kravet er imidlertid ikke nytt for næringen ettersom Sjøfartsdirektoratet allerede i 2011 hadde forslaget til nytt regelverk på høring, og reglene ble fastsatt i 2013. Dette har

gitt fartøyeiere mulighet til å forberede seg på de nye kravene.

Alle norske sertifikatpliktige skip har betalt årsgebyr siden 1996. Fartøyinstruks er likestilt med sertifikat, og fartøy med krav om fartøyinstruks må derfor også betale årsgebyr. Årsgebyr er således ikke noe nytt som er innført. Det er likevel nytt for fiskere med fartøy mellom 9 og 10,67 meter som følge av at det ble innført krav om fartøyinstruks for denne flåtegruppen i 2016. Før 2016 var det kun fartøy ned til 10,67 meter som hadde krav om fartøyinstruks.

Årsgebyret skal dekke Sjøfartsdirektoratets kostnader ved godkjenning og revisjon av godkjente foretak, veiledning til disse og redere, uanmeldte tilsyn m.m.

I likhet med for andre fartøytyper (lasteskip, passasjerskip og lektere) blir gebyret for fiskefartøy beregnet ut ifra lengden på fartøyet. Dette gjelder også for fiskefartøy over 10,67 meter som har vært underlagt krav om årsgebyr i mange år. Under prosessen som ledet frem til nytt sikkerhetsregelverk for den minste fiskeflåten var det ikke en del av diskusjonen å behandle denne fartøygruppen annerledes enn andre fartøyer, bl.a. fiskefartøy over 10,67 meter. Det vurderes som komplisert å differensiere avgiften etter omsetning. En slik differensiering vil innebære et helt nytt gebyrsystem ulikt det som eksisterer for andre fartøystyper.

Årsgebyret er kr. 3341,- for fartøy mellom 9 og 10 meter og kr. 5011,- for fartøy mellom 10 og 15 meter.

SPØRSMÅL NR. 966

Innlevert 22. april 2016 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 28. april 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Hva mener statsråden om EUs forslag til endringer i våpendirektivet, og hvordan arbeider regjeringen for å sikre våpenregler i EU som ikke vil ramme jakt- og skyttermiljøet så hardt?»

Svar:

Intensjonen bak Europakommisjonens initiativ er å bedre våpenkontrollen. Det er et viktig mål som har bred støtte. Det er viktig å ha regler som effektivt forebygger ulovlig innehav og bruk av skytevåpen.

Jeg er imidlertid, som spørteren, opptatt av at restriksjoner knyttes til de områder som utgjør en alvor-

lig trussel mot den offentlige sikkerhet. Tiltakene bør i minst mulig grad, ramme jegere og skyttere. Dette er et synspunkt som også deles av flere land.

På bakgrunn av innspill fra medlemsland er den opprinnelige teksten endret flere ganger under forhandlingene. Det er derfor for tidlig å si hvilke konkrete endringer som vil komme da forhandlingene ikke er avsluttet.

EUs våpendirektiv fastsetter krav til medlemsstatenes nasjonale våpenlovgivning og er Schengen-relevant slik at Norge deltar i arbeidsgruppen om endringsforslaget. Norge deltar også i rådsmøter for justis- og innenriksministre når forslaget drøftes på dette nivået. I disse foraene har jeg arbeidet for å oppnå løsninger som sikrer statene et stort nasjonalt handlingsrom i vå-

penpolitikken. Jeg har også konsekvent støttet de al-

ternativer til reguleringer som innebærer minst mulig inngrep for jakt- og skyttermiljøer.

SPØRSMÅL NR. 967

Innlevert 22. april 2016 av stortingsrepresentant Truls Wickholm

Besvart 2. mai 2016 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«I spørsmål nr. 846 til finansministeren svarer hun at det vil være riktig å forstå de påløpte skatte- og avgiftskuttene fullt ut siden 2013 per dag i 2016 ved å dele 18,5 mrd på 897 dager. Svaret blir da ca. 21 millioner per dag. I Nettavisen 22/4 diskuterer finansministere sine skattekutt som omtales, 2014: 7,4mrd, 2015: 12,8mrd, 2016: 18,5mrd. Med disse tallene og samme metode som finansministeren, i spørsmål 846, kommer vi frem til om lag 35,3 millioner per dag. En forskjell på 68 %.

Hvem regner feil?»

Svar:

Regjeringens samlede skatte- og avgiftslettelser på 18,5 mrd. kroner består av summen av alle påløpte skatte- og avgiftsendringer til og med 2016. Det sier hvor mye skattenivået er redusert med. Oppslaget i Nettavisen har en annen tilnærming. Der presenteres tall for akkumulerte lettelsers for årene 2014-2016, som utgjør 38,7 mrd. kroner. Det er summen over de tre årene av lavere påløpte skatteinntekter. En skattelettelse i det første året teller dermed tre ganger, mens lettelsers i det tredje året teller én gang. Dette er imidlertid noe annet enn endring i skattenivå, og vil gi tilsvarende forskjeller fra departementets tall når en regner skattelettelsers per dag.

SPØRSMÅL NR. 968

Innlevert 22. april 2016 av stortingsrepresentant Truls Wickholm

Besvart 2. mai 2016 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Kan statsråden redegjøre for hvor stor del av tiltakspakken som hittil er satt i verk, hvilke deler som er satt i verk, hvilke sysselsettingseffekter den hittil har gitt, hva slags sysselsettingseffekt pakken vil kunne forventes å gi, og i hvilke områder av landet?»

BEGRUNNELSE:

Arbeidsledigheten er rekordhøy. SSBs tall viser 134 000 ledige i januar 2016 (sist tilgjengelige tall), eller 4,8 prosent. SSB sine tall viser ikke bare en høy ledighet, men også en betydelig økning i ledigheten.

Arbeidsledigheten stiger nå raskere enn under finanskrisen. Siden medio 2014 har arbeidsledigheten

ifølge AKU-tallene steget med om lag 45 000 personer, fra 90 000 til 134 000, tilsvarende 50 prosent økning i arbeidsledigheten.

På den bakgrunnen la regjeringen fram en tiltakspakke på om lag 4 mrd. kroner i forbindelse med statsbudsjettet for 2016. Siden nyttår viser tall fra NAV at arbeidsledigheten er stabilt høy. Derfor er det naturlig å spørre om regjeringens tiltakspakke virker slik den var ment, og om den gir de effektene som var tiltenkt.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å sikre høy sysselsetting og lav ledighet. Budsjettet for 2016 inneholder en sterk satsing på investeringer i infrastruktur, forskning og

innovasjon. Dette vil redusere næringslivets transportkostnader, styrke nyskapingen og heve kompetansen i befolkningen. Redusert selskapsskatt vil fremme investeringer i norsk næringsliv og legge grunnlaget for økt sysselsetting. Dette er viktige tiltak for å styrke Norges vekstevne og for å oppnå en vellykket omstilling av norsk økonomi. Som en del av budsjettforslaget for 2016 og tilleggsnummeret som følge av økt antall asylankomster mv. la Regjeringen fram en tiltakspakke for økt sysselsetting på i alt 4 mrd. kroner. Pakken skulle bestå av midlertidige tiltak rettet mot områder som i særlig grad merker konsekvensene av lavere vekst. Det ble foreslått en rekke tiltak innenfor vedlikehold og bygg, samt innovasjon og næring. I tillegg ble det foreslått flere tiltaksplasser. Det er redegjort for de enkelte tiltakene i tiltakspakken i Prop. 1 S (2015-2016), Prop. 1 S (2015-2016) Tillegg 1 og innstillingene fra stortingskomiteene om endringer i Regjeringens samlede budsjettforslag. For en rekke av tiltakene i tiltakspakken er kontrakter tildelt eller det er gjort avrop på gjeldende rammeavtaler. Flere steder er arbeidet i gang, eller skal igangsettes i løpet av kort tid. Det er for eksempel inngått kontrakter for vedlikehold av Vossabanen og Jærbanen, forskningsfartøy, fartøy til Sjøforsvaret, enkelte sykehusbygg og Universitetsmuseet i Bergen. Det er også inngått kontrakter til utbedring av enkelte fiskerihavner, for vedlikehold av enkelte kulturhistoriske bygninger og det er tildelt tilskudd til istandsetting av verneverdige fartøy. For øvrige tiltak

er oppdrag lyst ut i tråd med anbudsreglene, forventes snarlig utlyst eller tiltakene er under prosjektering og planlegging. Det er for eksempel satt ut anbud på motaksplasser, vedlikehold av fyrstasjoner, og fjerning av eierløse blåskjellanlegg. Prosjekteringen for rehabilitering av fengsler er snarlig ferdigstilt. Flere tiltak gjelder tildeling av midler fra generelle ordninger. For enkelte av disse ordningene er det lagt opp til flere søknadsrunder i løpet av året. Enkelte av tiltakene i pakken er ikke øremerket Sør- og Vestlandet. Dette betyr ikke at midlene ikke vil tilfalle Sør- og Vestlandet. For eksempel er midler til oppgradering av forskningsfartøy og vedlikehold av Sjøforsvarets fartøy avhengig av anbudsprosesser, men det er en stor maritim verftsindustri på Vestlandet. For de generelle ordningene under blant annet Nærings- og fiskeridepartementet til forskning og innovasjon vil den geografiske fordelingen avhenge av søknadsinngangen. Med mange gode søknader fra Vestlandet vil en stor del av midlene tilfalle denne regionen. Midler til tiltaksplasser for ledige fordeles geografisk etter regionenes behov for arbeidsrettet bistand. Tiltakspakken bidrar til å møte utfordringene lav oljepris skaper. De kontraktene som inngås forventes å gi et positivt bidrag til sysselsetting i landsdelen. De delene av landet som nå opplever en vekst i arbeidsledigheten, skal føle seg trygge på at Regjeringen følger situasjonen nøye. Vi er beredt til å komme med nye tiltak hvis behovet skulle tilsi det.

SPØRSMÅL NR. 969

Innlevert 22. april 2016 av stortingsrepresentant Marianne Marthinsen

Besvart 3. mai 2016 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Dersom sysselsettingsgraden i Norge blant kvinner og totalt var på nivå med gjennomsnittet i OECD, hva

ville tapt verdiskaping vært, sammenlignet med dagens nivå?»

Tabell 1 Sysselsettingsandeler i Norge og OECD

	Sysselsettingsandeler Norge	Sysselsettingandeler OECD	Differanse i 1000 sysselsatte
15-24 år	50,4	40,2	-68
25-54 år	83,1	76,5	-141
55-64 år	72,2	58,1	-85

Kilde: Arbeidskraftundersøkelsen (SSB) og OECD.

BEGRUNNELSE:

Viser til svar på spørsmål nr. 848 fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg.

Departementet oppgir ikke å ha grunnlag for å gjøre slike beregninger, til tross for at lignende beregninger har vært utført av departementet tidligere.

Jeg tillater meg derfor å foreslå to ulike tilnærminger.

1. MODAG. Det lages en alternativ bane fra 2008, og den faktiske utviklingen måles opp mot denne. Det kan antas at offentlige investeringer og offentlig konsum gir den økte sysselsettingen, og at renta holdes uendret. I modellen pålegges følgende:

- Konstante yrkesfrekvenser i de 8 demografiske gruppene (variabel YPk, der k står for demografisk gruppe). Formelt kan dette gjøres ved å ta ut likningene og sette variablene eksogene (og konstante).
 - Konstant arbeidstid i hver enkelt næring (variabel HWj, der j står for næring). Disse er eksogene i modellen uansett, så dette er ikke noe problem.
- Konstant arbeidsledighet (variabel UR i prosent, men også mulig i antall personer).

Dette kan ikke gjøres ved å ta ut likningen, men ved å gjøre noe annet som er eksogent endogent. Jeg foreslår en miks av offentlige investeringer og offentlig konsum.

2. En enklere metode er å anta gjennomsnittlig arbeidstid og produktivitet. Sysselsettingen kunne da fulgt antallet i befolkningen i ulike aldersgrupper for kvinner og menn. Denne metoden vil trolig overvurdere effektene på verdiskaping noe.

Svar:

Norge har gjennomgående høyere sysselsettingsandeler enn OECD-gjennomsnittet, se tabell under. Tabellen viser at vi ville hatt i underkant av 300 000 færre sysselsatte dersom sysselsettingen var på nivå med OECD i 2015. Jeg viser videre til mitt svar på spørsmål 970 hvor jeg har oppgitt BNP for Fastlands-Norge per sysselsatt.

Selv om Norge har høy sysselsetting er gjennomsnittlige arbeidstiden likevel lav. Arbeidsinnsatsen pr. innbygger er dermed ikke høyere enn gjennomsnittet for EU-landene. Samtidig er det mange som mottar trygd i Norge. Andelen som står utenfor arbeidslivet som følge av sykdom og nedsatt arbeidsevne er høyere enn i mange andre land.

Tabell 1 Sysselsetting og BNP for Fastlands-Norge per sysselsatt

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Flere sysselsatte gitt sysselsettingsandeler fra 2008. 1000 personer	49	87	94	87	105	115	133
BNP fastland per sysselsatte. 1000 2005-kroner	645	660	663	674	682	690	693

Kilde: Arbeidskraftundersøkelsen og Nasjonalregnskapet (SSB).

SPØRSMÅL NR. 970**Innlevert 22. april 2016 av stortingsrepresentant Marianne Marthinsen****Besvart 3. mai 2016 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Hva tilsvareer fallet i sysselsettingsgrad fra 2008 til 2015 og fra 2014 til 2015 i tapt verdiskaping, totalt og fordelt på kjønn?»

BEGRUNNELSE:

Viser til svar på spørsmål nr. 849 fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg.

Departementet oppgir ikke å ha grunnlag for å gjøre slike beregninger, til tross for at lignende beregninger har vært utført av departementet tidligere.

Jeg tillater meg derfor å foreslå to ulike tilnærminger.

1. MODAG. Det lages en alternativ bane fra 2008, og den faktiske utviklingen måles opp mot denne. Det kan antas at offentlige investeringer og offentlig konsum gir den økte sysselsettingen, og at renta holdes uendret. I modellen pålegges følgende:

- Konstante yrkesfrekvenser i de 8 demografiske gruppene (variabel YPk, der k står for demografisk gruppe). Formelt kan dette gjøres ved å ta ut likningene og sette variablene eksogene (og konstante).
- Konstant arbeidstid i hver enkelt næring (variabel HWj, der j står for næring). Disse er eksogene i modellen uansett, så dette er ikke noe problem.

Konstant arbeidsledighet (variabel UR i prosent, men også mulig i antall personer). Dette kan ikke gjøres

ved å ta ut likningen, men ved å gjøre noe annet som er eksogent endogent.

Jeg foreslår en miks av offentlige investeringer og offentlig konsum.

2. En enklere metode er å anta gjennomsnittlig arbeidstid og produktivitet. Sysselsettingen kunne da fulgt antallet i befolkningen i ulike aldersgrupper for kvinner og menn. Denne metoden vil trolig overvurdere effektene på verdiskaping noe.

Svar:

Fra 2008 til 2015 avtok antall sysselsatte som andel av befolkningen (15-74 år) med 4 prosentenheter, fra 72 pst. til 68 pst. Erfaringsmessig avtar sysselsettingsandelen etter en høykonjunktur slik vi også så etter 2008.

Tabellen under viser hvor mange flere sysselsatte vi kunne hatt per år dersom sysselsettingen hadde holdt seg på samme nivå som andel av befolkningen i ulike alderskohorter som i 2008. Tabellen viser også BNP for Fastlands-Norge per sysselsatt i årene etter 2008, målt i faste 2005-kroner. Departementet vil gjenta at utslaget i BNP vil avhenge av svært mange forutsetninger, herunder hvordan et slikt forløp ville slått ut i gjennomsnittlig produktivitet. Jeg vil også peke på at nasjonalregnskapet ikke fanger opp alle sider ved verdiskapingen.

Jeg viser også til mitt svar på spørsmål 848.

SPØRSMÅL NR. 971**Innlevert 22. april 2016 av stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås****Besvart 2. mai 2016 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen****Spørsmål:**

«Meiner statsråden at det er riktig at miljødirektoratet kan setje tilside dei deler av ein forvaltningsplan dei er usamde i?»

BEGRUNNELSE:

Rovviltneemnda i region 7 har vedteke ny forvaltningsplan der områda aust for E6 vert definert som beite-

prioritert område. I henvendingar til direktoratet som omhandlar krav om ekstraordinære uttak svarar direktoratet mellom anna fylgjande:

«...Rovviltneemnda vedtok ny forvaltningsplan uten at direktoratets faglige kommentarer og innspill ble hensyntatt. ...Soneinndelingen er ikke egnet for å begrense utbredelsen av rovvilt, ... Ut fra den foreliggende inndeling av rovviltområder og beiteområder i Saltdal, nærhet til Sverige, samt forekomst av andre rovviltarter i samme område så anser

direktoratet at et uttak av hi i dette området ikke ville påvirke skadepotensialet i området i betydelig grad.»

Ein viktig del av rovviltforliket var at dei regionale nemndene skal ha hovudansvaret for forvaltinga, jamfør rovviltforskrifta. Det framstår som om miljødirektoratet tilsideset forvaltningsplan på dei områder direktoratet er usamde men nemda.

Svar:

Norges åtte rovviltnemnder skal følge Stortingets og regjeringens føringer i rovviltpolitikken, og har ansvaret for at den nasjonale politikken gjennomføres i sin region. Blant annet skal rovviltnemndene utforme forvaltningsplaner for rovvilt, der det skal gjøres avgrensinger av henholdsvis prioriterte beiteområder og prioriterte yngleområder for rovdyr.

I rovviltforliket av 2011 var et samlet Storting enig om at soneinndelingen skal forvaltes tydelig. Dette for å muliggjøre den todelte målsettingen, skape forutsigbarhet og tapsreduksjon i beitenæringene og sikre oppnåelse av bestandsmål for rovvilt. Dette forutsetter at inndelingen i prioriterte beite- og rovviltområder er slik at det er mulig å følge opp med forutsigbarhet i den praktiske forvaltningen.

Denne regjeringen mener det er rom for en tydeligere soneforvaltning i tråd med Stortingets føringer. Derfor har tidligere landbruks- og matminister Sylvi Listhaug og tidligere klima- og miljøminister Tine Sundtoft i felles brev av 21. mai 2014 til rovviltnemndene uttalt hva det særlig bør legges vekt på i arbeidet med en tydeligere soneforvaltning. Landbruks- og matministeren og jeg har fulgt dette opp i dialogen med landets rovviltnemnder, slik at tap av beitedyr kan reduseres og bestandsmålene for rovdyr nås med minst mulig konflikt.

Forvaltningsplanen for rovvilt i region 7 – Nordland, som representanten Sjelmo Nordås viser til i sitt spørsmål, er blant de planene jeg mener det er størst behov for å endre. Dette for å skape en større forutsigbarhet for beitenæring og for oppnåelse av rovdyreneres bestandsmål. Her er prioriterte beite- og rovdyrrområder sterkt fragmenterte, og kunnskap om rovdyreneres biologi og områdebruk er i liten grad tatt hensyn til ved fastsettelsen av forvaltningsplanen.

Saksgangen i arbeidet med forvaltningsplaner er at Miljødirektoratet skal avgi en faglig uttalelse til et utkast til forvaltningsplan. Dette følger av rovviltforskriften § 6. Det er rovviltnemnden som til slutt vedtar forvaltningsplanen for sin region.

Gjeldende forvaltningsplan for region 7 er fra mars 2011. I sin uttalelse til forvaltningsplanen for rovvilt i region 7 av 2. mars 2011, viser Miljødirektoratet til at områdeavgrensingen nemnda har lagt til grunn i forvaltningsplanutkastet vil gjøre det vanskelig å følge opp forvaltningsstrategien og de nasjonale føringer som er gitt, samt å bidra til reduserte konflikter. Jeg er enig i de vurderinger Miljødirektoratet legger til grunn, og mener forvaltningsplanens avgrensing av områder prioritert til henholdsvis beitedyr og rovdyr i dag ikke er god nok til å få på plass en tydelig og forutsigbar soneforvaltning. Dette har bidratt til at situasjonen i deler av Nordland i dag er bekymringsfull, både for beitenæringen og for rovviltet.

Jeg mener på denne bakgrunn at Miljødirektoratet har håndtert saken på en god måte, og i tråd med rovviltforskriften og Stortingets føringer i rovviltforliket. Jeg forventer nå at den nye rovviltnemnda i region 7 følger opp oppfordringen om en tydeligere soneforvaltning, slik at tapene av beitedyr og konfliktnivået i regionen kan reduseres.

SPØRSMÅL NR. 972

Innlevert 22. april 2016 av stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås

Besvart 28. april 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Jeg viser til oppslag om økte kostnader for E6 Helgeland nord.

Hvordan vil statsråden sikre finansiering slik at prosjektet holder planlagt fremdrift?»

Svar:

Jeg viser til omtalen av kostnadsøkningen på E6 Helgeland nord i Prop. 1 S (2015-2016). Her fremgår det bl.a. at det ligger an til kostnadsøkninger etter at anbudene er mottatt. Prognosen for sluttkostnad innebærer en kostnadsøkning på om lag 450 mill. kr i forhold til kostnadsrammen, og 600 mill. kr ift. styringsrammen,

gitt at prosjektet skal gjennomføres i uendret omfang. Videre fremgår det at Samferdselsdepartementet vil komme tilbake til Stortinget om dette.

Samferdselsdepartementet arbeider fortsatt med å vurdere hvordan kostnadsøkningen for prosjektet skal håndteres. Vi vil komme tilbake til Stortinget så raskt som mulig og så snart det foreligger en avklaring.

SPØRSMÅL NR. 973

Innlevert 22. april 2016 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 28. april 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Kor mykje vil det koste å opprette ei førstelineteneste med gratis rettshjelp i alle kommunane i landet, sett i forhold til den rettshjelpsordninga vi har i dag?»

GRUNNGJEVING:

Rettshjelp er eit grunnleggjande velferdsgode som skal bidra til å sikre rettssikkerheita for alle, uavhengig av økonomisk og sosial status, bakgrunn og geografisk tilhørsle. Rettshjelpsordninga i dag når ikkje ut til alle som treng ho. Rettshjelpsdekninga i Noreg har vorte kritisert av FN sin menneskerettskomité, FN sin torturkomité, og Den europeiske menneskerettsdomstolen.

Som ei følge av St.meld.nr.26 (2008-2009) og Stortinget si behandling av denne, vart det i perioden 2010-2012 gjennomført eit forsøksprosjekt med gratis førstelinere rettshjelp. Prosjektet vart svært vellukka, mellom anna fordi det "åpenbart [dekket] et nokså omfattende behov for rettshjelp som ellers ikke hadde blitt dekket". Sjølv om førstelinetenesta var tilgjengeleg for alle, viste det seg å vere eit kostnadseffektivt og konfliktdempande tiltak.

Finland har gratis førstelinere rettshjelp som ei permanent ordning, og brukar mindre pengar på rettshjelp enn vi gjer i Noreg. Dei yter altså meir rettshjelp for mindre pengar.

Svar:

Det ble etablert et pilotprosjekt med førstelinjerettshjelp i perioden 2010 til 2012. Oxford Research gjennomførte i 2013 en evaluering på oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet. De fant det vanskelig å foreta sikre beregninger av hva en fullskala utbygging ville koste. Kostnadene avhenger av brukerfrekvens og valg av modell. I utregningene anslo Oxford Research likevel kostnadene til å være mellom 50 millioner og 200 millioner årlig. Det er ikke foretatt noen oppdaterte beregninger og vurderinger av dette.

Representanten Klinge beskriver pilotforsøket som vellykket. Det er imidlertid grunn til å være oppmerksom på at evalueringen viste at relativt få av sakene i pilotprosjektet falt innenfor rettshjelplovens dekningsområde og det er derfor usikkert om en slik ordning i nevneverdig grad vil redusere etterspørselen etter fri rettshjelp. Mye kan derfor tyde på at førstelinjerettshjelp vil kunne komme i tillegg til og ikke isteden for den nåværende ordningen med fri rettshjelp.

Det var også noen indikasjoner på at ordningen ble brukt i stedet for den offentlige veiledningsplikten for eksempel i trygdesaker og at brukerne i pilotprosjektet var en mer ressurssterk gruppe enn klientene til fri rettshjelp.

SPØRSMÅL NR. 974**Innlevert 22. april 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 3. mai 2016 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Hvilke regler gjelder i det offentlige og private for pensjonerte sykepleiere som ønsker å stå i arbeid uten avkortning i pensjonen, er det nylig skjedd endringer i dette regelverket og vil regjeringen ta initiativ til endringer slik at helsevesenet får nytte denne arbeidsressursen på en bedre måte?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge en artikkel i Avisen Agder, får pensjonerte sykepleiere i det offentlige bare lov til å jobbe syv timer i uken (20 prosent) mens de tidligere kunne jobbe 14 timer (40 prosent) uten at det gikk ut over pensjonen. Pensjonerte sykepleiere er en viktig ressurs i en sektor med tidvis mye vikarbruk.

Svar:

Pensjonsordningen for sykepleiere er en profesjonsbasert tjenstepensjonsordning, som ble lovfestet i 1962. Medlemskap i ordningen er obligatorisk for sykepleierne. Tidligere var den nedre grensen for rett til medlemskap i pensjonsordningen at sykepleieren oppebar minst halvdelen av den lønn som er fastsatt for stillingen, eller hadde en arbeidstid på minst 14 timer per uke. Sykepleiere som arbeidet i mindre stillinger enn dette fikk ikke rett til medlemskap.

Regjeringen fremmet i Prop. 156 L (2014-2015) et lovforslag om å redusere minstegrensen for rett til medlemskap til 20 prosent av full stilling. Bakgrunnen for lovforslaget var en dom 21. juni 2013 i Arbeidsretten. Retten kom der til at tariffavtalen i KS-området var ugyldig for den delen som gjaldt minstegrensen for rett til medlemskap i kommunal tjenstepensjonsordning. Minstegrensen var på minst 14 arbeidstimer per

uke, og retten mente dette innebar ulovlig diskriminering av deltidsansatte etter arbeidsmiljøloven. Regjeringens lovforslag i Prop. 156 L var en oppfølging av dommen, og omfattet de lovfestede offentlige tjenstepensjonsordningene, lov om Statens pensjonskasse, lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. og lov om pensjonsordning for sykepleiere. Lovforslaget innebar også en lovfesting av retten til medlemskap når summen av stillingsandeler under minstegrensen samlet sett overstiger minstegrensen. Med en redusert minstegrense fikk sykepleiere som arbeider i mindre deltidsstilling rett til medlemskap og opptjening av pensjonsrettigheter. Lovendringen ble vedtatt av Stortinget 18. desember 2015 og trådte i kraft 1. april 2016.

Pensjonerte sykepleiere kan kombinere alderspensjon og arbeidsinntekt. Regelverket er slik at dersom en sykepleier arbeider i et slikt omfang at det overstiger minstegrensen for rett til medlemskap i pensjonsordningen, får de rett til nytt medlemskap for den delen.

Alderspensjonen skal da avkortes mot inntekten, siden en ikke får opptjening og utbetaling for den samme delen. Den nye minstegrensen for rett til medlemskap fra 1. april 2016 gjelder generelt, også for pensjonerte sykepleiere. Det innebærer at pensjonerte sykepleiere nå kan arbeide inntil 20 prosent av full stilling (mot tidligere inntil 14 timer per uke) uten at pensjonen avkortes.

Regjeringen fremmet 22. april 2016 et lovforslag som innfører en ordning med arbeid på såkalt pensjonistvilkår i pensjonsordningen for sykepleiere, jf. Prop. 112 L (2015-2016). Forslaget innebærer at sykepleiere som arbeider på pensjonistvilkår unntas fra retten til medlemskap i ordningen, og dermed unngår avkortning av alderspensjonen. Dette er en tilsvarende ordning som allerede eksisterer i blant annet Statens pensjonskasse og i KS-området i kommunal sektor.

SPØRSMÅL NR. 975**Innlevert 22. april 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 4. mai 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Vil helse- og omsorgsministeren redegjøre for hva som er likt med ledelsesmodellen ved Ringerike sykehus (Vestre Viken HF) og ledelsesmodellen som er vedtatt i Helse Møre og Romsdal HF, hva slags (fag) områder stedlig leder ved Ringerike har ansvar for, og hvilke områder stedlig leder ikke har lokalt ansvar for?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til helse- og omsorgsministerens svar til undertegnede i spørretimen 13. april om stedlig ledelse. Av svaret kunne det oppfattes som at helse- og omsorgsministeren mente at ledelsesorganiseringen i Vestre Viken HF, "Bleikliamodellen", er svært lik den organiseringen som nå planlegges i Helse Møre og Romsdal. Undertegnede legger til grunn at statsråden må gi korrekte opplysninger til Stortinget.

Svar:

Helse Møre og Romsdal HF har i dag både gjennomgående og stedlige klinikker, og Helse Midt-Norge RHF har informert departementet om at de arbeider med ny organisasjonsmodell. Arbeidet er planlagt i to faser hvor første fase er å få på plass en ledergruppe med klinikkjefer.

Helse Møre og Romsdal HF har i en første fase besluttet å videreføre en modell med tverrgående klinikker og utvide den til også å omfatte kirurgisk virksomhet. I neste fase skal de beslutte hvordan stedlig ledelse skal organiseres. En evaluering viser at de tverrgående klinikkene i større grad enn de geografiske klinikkene

har bidratt til måloppnåelse. De har også bidratt til å fremme samhandlingen på tvers av etablerte sykehusgrenser. Evalueringen peker på at en av svakhetene ved tverrgående klinikker er opplevelsen av manglende helhetsansvar for de ulike geografiske lokasjonene og at det er behov for stedlig ledelse og koordinering.

En av de store utfordringene, som også er vel kjent nasjonalt, er behovet for å binde sammen fagmiljøene på tvers av sykehusene. Administrerende direktør i Helse Møre og Romsdal HF har overfor tillitsvalgte, skissert flere mulige løsninger for stedlig ledelse, men ønsker å gjennomføre en bred prosess. Han har for eksempel skissert en mulighet hvor en av klinikkjefene også har et stedlig ansvar. Administrerende direktør er imidlertid klar på at valg av ledelsesform er tidsbestemt ut fra dagens situasjon, og at det på et senere tidspunkt hvor man har kommet lengre i funksjonsfordeling, samhandling og standardisering, godt kan tenke seg å organisere de somatiske klinikkene på de enkelte sykehusene for eksempel som i Vestre Viken HF.

Ved Vestre Viken HF har en organisert tverrfaglig spesialisert rusbehandling, psykisk helsevern, røntgen og laboratorium som gjennomgående klinikker, mens indremedisin, kirurgi, gynekologi og obstetikk er organisert i felles klinikk på hvert av sykehusene.

Avslutningsvis vil jeg nevne at det finnes mange ulike organisasjonsmodeller ved norske sykehus, og alle er de valgt ut fra størrelse, kompleksitet og historisk kontekst. Helse Midt-Norge RHF har informert departementet om at målsettingen i Helse Møre og Romsdal HF er enhetlig ledelse, gjennomgående klinikker og en langt sterkere stedlig ledelse enn dagens situasjon.

SPØRSMÅL NR. 976**Innlevert 22. april 2016 av stortingsrepresentant Arild Grande****Besvart 4. mai 2016 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Hvordan har regjeringen fulgt opp de ulike internasjonale initiativene for å tette smutthull i skattesystemet

slik at overskuddsflytting og uthuling av skattegrunnlag kan begrenses?»

BEGRUNNELSE:

I november 2015 kom G20-landene til enighet om en handlingsplan mot Beps (Base Erosion and Profit Shifting) og i januar 2016 lanserte Europakommisjonen en tiltakspakke for å bidra til å sikre at selskaper betaler skatt der hvor de faktisk tjener pengene sine.

Svar:

Anbefalingene i BEPS-prosjektet ble lagt fram 15. oktober 2015. Prosjektet har nå gått over i implementeringsfasen. Det ble gitt anbefalinger for å samordne nasjonal lovgivning, forsterke skatteavtaler og for å sikre skattemyndighetenes tilgang til relevant informasjon. Noen av anbefalingene er minstestandarder som landene er enige om at skal gjennomføres av alle. Andre anbefalinger er bestepsaksis som det forventes at landene gjennomfører, men hvor det er gitt mer rom for nasjonale tilpasninger. Det er svært viktig at anbefalingene får bred implementering i deltakerlandene for at de skal ha størst mulig effekt. Dette støtter regjeringen opp om.

Norge har deltatt aktivt i BEPS-prosjektet og Regjeringen ga sin foreløpige vurdering av noen av anbefalingene i BEPS-prosjektet i St. meld. 4 (2015-2016) (Skattemeldingen) som er til behandling i Stortinget.

Tiltakspunkt 1 gjelder problemstillinger knyttet til den såkalte digitale økonomien. Det ble ikke ansett nødvendig med særskilte tiltak på dette området. De øvrige tiltakene er ansett å avhjelpe de skattemessige problemstillingene som kommer av økt digitalisering av levering av varer og tjenester.

Tiltakspunkt 2 i BEPS-prosjektet omhandler såkalte hybride arrangement. Hybride arrangement utnytter at land kan behandle finansielle instrumenter eller juridiske enheter forskjellig for skatteformål. Virkningen kan være at skattyter oppnår doble fradrag eller at en inntekt ikke kommer effektivt til beskatning. Hensikten med arbeidet var å gi anbefalinger om hvordan landene kan nøytralisere uheldige virkninger av slike arrangement. BEPS-rapporten anbefaler såkalte koblingsregler som baserer seg på den skattemessige behandlingen i den andre staten. I tillegg ble det foreslått en egen skatteavtalebestemmelse med samme formål. Stortinget vedtok en slik hybridregel ifm. budsjettet for 2016. Denne regelen avskjærer bruken av fritaksmetoden når det utdelende selskapet har fått fradrag ved utdelingen. Departementet vurderer om det er behov for flere slike regler i det norske skattesystemet. Temaet er omtalt i Skattemeldingen under punkt 8.6.4.

CFC-regler (jf. våre NOKUS-regler) var tiltakspunkt 3 under BEPS-arbeidet og gjelder regler for løpende beskatning av eiere i selskap i lavskatteland. Formålet med arbeidet var å gi anbefalinger om hvordan landene kan utforme effektive CFC-regler som motvirker omgåelse av nasjonal beskatning. De norske

NOKUS-reglene er mer vidtrekkende (strengere) enn det som er vanlig internasjonalt. Det beror blant annet på at vi i utgangspunktet også skatlegger inntekt fra aktiv virksomhet i lavskatteland. Muligheten til å skatlegge aktiv virksomhet fra lavskatteland er imidlertid begrenset i skatteavtaletilfeller og innenfor EØS. Det pågår et arbeid med å gjennomgå NOKUS-reglene og departementet tar sikte på å sende et forslag på høring. Temaet er behandlet i Skattemeldingen under punkt 9.4.

Når det gjelder nasjonale rentebegrensningsregler mot overskuddsflytting, er OECDs hovedanbefaling i tiltakspunkt 4 å innføre en rentebegrensning basert på en resultatstørrelse, EBITDA («resultat før renter, skatt og avskrivninger»). Videre kan landene velge å ha en global unntaksregel basert på EBITDA eller balansestørrelser. OECD anbefaler at rentebegrensningen omfatter rentebetalinger både til nærstående part (interne renter) og til uavhengig långiver (eksterne renter). Norge har med virkning fra 2014 innført en sjablongmessig regel om begrensning av rentefradraget basert på EBITDA. Med virkning fra 2016 ble fradragssrammen strammet inn fra 30 pst. til 25. pst. av EBITDA. Den gjeldende regelen omfatter bare interne renter. I Skattemeldingen har regjeringen varslet at en tar sikte på å inkludere også eksterne renter i rentebegrensningen. En slik utvidelse kan imidlertid medføre at også reelle låneforhold rammes. En forutsetning for å la rentebegrensningen omfatte eksterne renter er derfor at en finner en tilfredsstillende løsning for å skjerme ordinære låneforhold. Temaet er omtalt i punkt 8.3 i Skattemeldingen. Departementet utreder nå alternative løsninger på dette punktet, spesielt anbefalingene i OECDs BEPS-prosjekt om nasjonale rentebegrensningsregler.

Tiltakspunkt 5 gjelder skadelige skatteregimer. Anbefalingen gjelder utforming av vilkår for å få tilgang til gunstige skatteregimer, slik at disse ikke skal svekke andre lands skattegrunnlag. Denne delen av tiltaket er ikke relevant for Norge. I tillegg skal landene utveksle ensidig bindende forhåndsuttalelser fra skattemyndighetene på visse områder med land som berøres av den enkelte uttalelse. Dette kan bl.a. medvirke til at grunnlaget for kontroll av prising av varer og tjenester i transaksjoner mellom nærstående blir forbedret. Utvekslingen av slike uttalelser skal skje automatisk og starter i 2016.

Tiltakspunkt 8-10 gjelder presiseringer i OECDs retningslinjer for internprising. Presiseringene av retningslinjene gir ikke behov for lovendring siden skatteloven § 13-1 inneholder henvisning til retningslinjene som relevant kilde for spørsmål som omfattes av bestemmelsen.

Tiltakspunkt 13 gjelder utforming av internprisingsdokumentasjon og angir innføring av land-for-land-rapportering til skattemyndighetene som en av minstestandardene i prosjektet. Temaet er

omtalt i punkt 8.6.5 i Skattemeldingen. I desember 2015 sendte departementet på høring et forslag om land-for-land-rapportering til skattemyndighetene basert på anbefalingen i BEPS-prosjektet. Rapporten vil gi skattemyndighetene tilgang til overordnet nøkkelinformasjon om store flernasjonale konserns globale allokering av inntekter, skattebetalinger, fysiske eiendeler, hvor enhetene i konsernet er hjemmehørende og hvilken type virksomhet de driver. Denne informasjonen, vil sammen med annen informasjon som Skatteetaten har tilgang til, forbedre risikoanalysene som ligger til grunn for etatens kontrollarbeid, slik at ressursene kan utnyttes mest mulig effektivt. Jeg vil legge fram et lovforslag for Stortinget i mai.

Anbefalingene til endring av skatteavtalene i tiltakspunkt 6, 7 og 14 vil gjennomføres i et multilateralt

instrument, behandlet i tiltak 15, som skal ferdigstilles i desember 2016. Slik kan endringene på kort tid gjennomføres i svært mange skatteavtaler uten at det er nødvendig med bilateral reforhandling. Dette er både effektivt og ressursbesparende.

Tiltak 11 gjelder utvikling av datasett og metoder for å måle overskuddsflytting og effekten av de øvrige tiltakene. Det er ikke nødvendig med særskilt implementering.

EU-kommisjonen la 28. januar 2016 fra en tiltakspakke for å sikre harmonisert gjennomføring av anbefalingene i BEPS-prosjektet i EU-landene. Departementet vil vurdere forslagene i denne tiltakspakken i den grad de er relevante.

SPØRSMÅL NR. 977

Innlevert 22. april 2016 av stortingsrepresentant Arild Grande

Besvart 28. april 2016 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

«Vil statsråden ta initiativ til at NFI også i fremtiden gir tilskudd til flere filmpriser i Norge?»

BEGRUNNELSE:

1.mars i år sendte NFI ut høringsnotat til forskrift om filmformidling. I høringsnotatet skriver NFI: "NFI ser også at det vil være naturlig at det kan søkes om tilskudd til ett større arrangement som deler ut nasjonale filmpriser i ulike kategorier. Det vil være naturlig at NFI gir tilskudd til ett slikt arrangement i året, og at dette får status som Den nasjonale filmprisen. Ut over dette skal ikke NFI gi tilskudd til filmpriser, under denne forskriften, med unntak av eventuelle priser opprettet av Kulturdepartementet".

I dag har vi flere filmpriser i Norge, eksempelvis Kanonprisen på Kosmorama - Trondheim Internasjonale Filmfestival og Amandaprisen på filmfestivalen i Haugesund.

Undertegnede mener det er et viktig filmpolitisk spørsmål dersom endringer i tilskudd til filmpriser fører til at det blir utdelt færre filmpriser i Norge. For filminteressen i Norge og for filmbransjen er det viktig at området får mer oppmerksomhet. Skal bransjen i Norge fortsette sin vekst og skal vi få flere norske filmer på kino bør vi legge til rette for møtepunkt over hele landet.

Svar:

Som følge av Meld. St. 30 (2015-15) En framtidsrettet filmpolitikk og Stortingets behandling av denne, har Norsk filminstitutt blitt delegert større frihet og handlingsrom, men samtidig også større ansvar, for å tilpasse innretningen og fordelingen av tilskuddene til endringene som skjer i bransjen. Filminstituttet skal selv fastsette fordelingen av midler mellom de ulike ordningene på filmfeltet – og ikke departementet, slik som tidligere. Filminstituttet utarbeider også selv forskrifter for tilskuddsordningene. Dette gir større fleksibilitet til å tilpasse virkemidlene til dagens og framtidens virkelighet. Det er derfor viktig at alle endringer skjer i dialog med aktørene og etter høring ihht forvaltningslovens bestemmelser.

Norsk filminstitutt har i sitt forslag til ny forskrift om filmformidling foreslått at det gis tilskudd til én nasjonal filmpris. Høringsfristen for innspill til forskriften er satt til 1. juni 2016. Filminstituttet opplyser til departementet at de allerede har registrert at flere bransjeaktører er skeptiske til forslaget om statlig tilskudd til kun én norsk filmpris, og at de vil se på dette på nytt etter høringsfristens utløp.

SPØRSMÅL NR. 978**Innlevert 25. april 2016 av stortingsrepresentant Marit Arnstad****Besvart 29. april 2016 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Under valgkampen i august 2015 lovte forsvarsministeren at en skole på Ørlandet skulle kjøpes opp som følge av at den ligger i såkalt rød sone hvor ny kampflyplass skal etableres.

Vil statsråden også bidra til at den private barnehagen Marihøna som ligger i grenseområdet mellom gul/rød sone, kan innløses slik at den kan etablere drift på et annet sted?»

BEGRUNNELSE:

Hårberg skole ligger rett utenfor hovedporten til den nye kampflybasen. Forsvarsministeren besøkte Ørlandet under valgkampen i 2015 og lovte at Forsvaret ville innløse skolen gjennom kjøpesum på om lag 100 mill. kroner. Dette vil gjøre det mulig for Ørlandet kommune å bygge opp en ny skole et annet sted.

Marihøna Barnehage er en privateid barnehage som er i samme situasjon som skolen. Det er ikke andre bygninger som tilbyr tjenester på den måten skole og barnehage gjør som ligger inntil rød sone.

Marihøna Barnehage har over lengre tid håpet å få en avklaring på om de kan innløses og etablere drift et annet sted utenfor rød sone. Det har ikke vært mulig å få svar på denne henvendelsen.

Det begynner å haste for barnehagen dersom driften skal kunne opprettholdes også etter etableringen av kampflybasen. Alternativet til barnehagen er at virksomheten blir lagt ned. Forsvarsministeren har all mulighet til å sørge for at barnehagen kan få samme behandling som skolen. Det bør hun bidra til for å hindre at arbeidsplasser og barnehagetilbud blir nedlagt.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 25. april 2016 med spørsmål fra stortingsrepresentant Marit Arnstad om Marihøna barnehage.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet stadfestet den 10. august 2015, gjennom sitt vedtak i innsigelsesbehandlingen av reguleringsplanen for Ørland hovedflystasjon, Ørland kommunes vedtak fra 13. november 2014 om grenseverdier for innendørs og utendørs støy ved eksisterende bebyggelse. Vedtaket innebærer at praktisk talt alle eksisterende bygninger med støysensitivt bruksformål (boliger, skoler, barnehager, sykehus, pleieinstitusjoner og fritidsboliger) der utomhus støynivå overstiger et veid gjennomsnittsnivå over 24 timer (Lden) på 62 dB eller et maksimalnivå (MFNday) på 100 dB vil få et tilbud om innløsning.

Reguleringsplanens vedtatte terskelverdier på Lden 62 dB er sammenfallende med kriteriene for rød støysone for flyplasser i henhold til retningslinjene for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442:2012). For bygninger med støysensitivt bruksformål i gul støysone med utomhus veid gjennomsnittlig støynivå på mellom 52 dB og 61,9 dB setter reguleringsplanen krav til innendørs støynivå tilsvarende lydklasse C i henhold til NS 8175 (30 dB for bolig). Der dette ikke er mulig utfra bygningstekniske forhold eller ikke kan forsvares ut fra en nytte-kostnadsanalyse, skal lydklasse D i henhold til NS 8175 (35 dB for bolig) overholdes. Grunneiere som har bygninger med støyfølsomt bruksformål som ikke tilfredsstiller disse kravene vil bli tilbudt støytiltak på bygningene.

Marihøna barnehage har med dagens aktivitet ved flystasjonen et beregnet gjennomsnittlig og maksimalt støynivå på henholdsvis Lden 57,3 dB og MFNday 88,9 dB. Fremtidig beregnet støynivå etter innføring av F-35 er henholdsvis 59,9 dB og 96,7 dB. Barnehagen er dermed fortsatt lokalisert innenfor gul støysone, jf. retningslinjene for behandling av støy i arealplanlegging.

Hårberg skole er lokalisert tett ved hovedinnkjøringen til Ørland hovedflystasjon, og har et fremtidig beregnet støynivå gjennomsnittlig på 62,3 dB og maksimalt på 94,9 dB. I vurderingen rundt Hårberg skole ble også trafikkstøysituasjonen fra hovedinnkjøringen til basen vektlagt betydning. I tillegg talte nærheten til hovedvakta på flystasjonen og en mulig truende situasjon for en flytting av skolen til et mer egnet område for undervisning og læring. Dette resulterte i et krav i reguleringsplanens rekkefølgebestemmelser om at skolevirksomheten ved Hårberg skole måtte avsluttes før F-35 kunne tas i bruk. Reguleringsbestemmelsens punkt 7.4.3 lyder: «Før ny flytype (F 35) kan tas i bruk innenfor planområdet skal skolevirksomheten ved Hårberg skole være avsluttet.» Pålegget gjennom rekkefølgebestemmelsen ble løst gjennom å inngå en avtale om kjøp av Hårberg skole med Ørland kommune, og prosjektet for kjøp av Hårberg skole er fremmet Stortinget for godkjenning gjennom Prop. 110 S (2015-2016).

Marihøna barnehage er etablert i et område hvor barnehagen vil ha krav på støytiltak i henhold til reguleringsplanen for Ørland hovedflystasjon pkt. 4.8.2 første ledd dersom den ikke tilfredsstiller kravene til innendørs lydforhold. Ørland kommunen vedtok, ved behandlingen av reguleringsplanen, ikke en tilsvarende rekkefølgebestemmelse som for Hårberg skole for barnehager eller ungdomsskolen som alle ligger i gul støysone. Forsvarsdepartementet vil sørge for at de

krav som ble fastsatt i reguleringsplanen for Ørland hovedflystasjon basert på Klima- og miljødepartementets retningslinjer for behandling av støy i arealplan-

legging (T1442:2012) og norsk standard for lydforhold i bygninger (NS 8175) følges opp, inkludert nødvendige støytiltak ved Marihøna barnehage.

SPØRSMÅL NR. 979

Innlevert 25. april 2016 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein

Besvart 4. mai 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjør for å sørge for at ortopedisk avdeling ved sykehuset i Østfold får de nødvendige ressursene for å kunne tilby en raskere behandling?»

BEGRUNNELSE:

NRK kunne melde om at pasienter ved ortopedisk avdeling på sykehuset i Østfold har måtte vente flere uker på behandling. Det finnes ifølge NRK eksempler på at pasienter har måtte vente så lenge at brudd må brekkes opp igjen. Det er viktig for Østfolds innbyggere at fylkes sykehuspasienter for rask og trygg behandling for alle alvorlige helseproblemer og skader.

Svar:

Regjeringen ønsker ikke at noen skal vente unødvendig lenge på behandling. Vårt mål er å skape pasientens helsetjeneste. Gjennom konkrete reformer og styrking av sykehusene ønsker regjeringen å bidra til redusert ventetid og økt pasientbehandling ved norske sykehus. Regjeringen har allerede kuttet ventetider. Det står 42 000 færre i helsekø i dag enn for to år siden.

I spesialisthelsetjenestens etablerte styringsmodell har de regionale helseforetakene ansvar for å sørge for spesialisthelsetjenester for befolkningen i sin region, innenfor de økonomiske rammer som Stortinget be-

vilger til deres virksomhet. Spørsmålet om ressursfordeling mellom de enkelte sykehusene mv. besluttet av det regionale helseforetaket, mens beslutninger om ressursfordelingen innad i det enkelte sykehus eller helseforetak ligger til ledelsen av denne virksomheten.

Når det gjelder den aktuelle situasjonen ved Sykehuset Østfold, så opplever jeg at sykehusets ledelse har inntatt et aktivt forhold til å følge opp dette. De har vært tydelig på at de både har iverksatt og jobber med nye tiltak for å unngå situasjoner der pasienter må vente unødvendig lenge. Jeg kan forstå at det kan være sesongmessige variasjoner knyttet til denne type skader, for eksempel på dager hvor det er spesielt glatt eller i sommerferien med mange tilreisende til fylket, men det er likevel viktig at sykehuset tar høyde for slike normale variasjoner. Jeg har forstått at sykehuset siden påske ikke har hatt ventetider på denne typen operasjoner ved ortopedisk avdeling på grunn av for liten operasjonskapasitet, og at de nå setter inn flere tiltak for å unngå en ny opphopning til sommeren.

Jeg vil avslutningsvis minne om at det er åpnet en tilsynssak som vil gi en objektiv vurdering av om tilbudet ved Sykehuset Østfold er forsvarlig. Uansett konklusjon fra fylkeslegen, så oppfatter jeg at Sykehuset Østfold følger opp de bekymringsmeldingene som har kommet. Jeg forventer at summen av de tiltakene som sykehuset nå arbeider med bidrar til bedre behandling av denne pasientgruppen i fremtiden.

SPØRSMÅL NR. 980**Innlevert 25. april 2016 av stortingsrepresentant Morten Ørsal Johansen****Besvart 2. mai 2016 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

«Er det noe i dagens regelverk som hindrer kommuner i å tillate omdisponering av jordbruksareal til juletreproduksjon?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen skrev i melding til Stortinget, Meld. St. 31 -Garden som ressurs, marknaden som mål, at man ønsket å øke fleksibiliteten i bruk av jordbruksareal til juletreproduksjon. Samtidig opplever flere juletreprodusenter i flere kommuner at dette ikke er virkeligheten.

Omdisponering fra jordbruksareal til juletreproduksjon er ikke en varig omdisponering, og fører ikke til at jordbruksarealet føres ut av kategorien dyrkbar jord. Arealene kan når som helst dyrkes opp igjen og brukes til før- eller matproduksjon.

Det er viktig for norske juletreprodusenter å ha forutsigbare rammevilkår, og at man tilstreber lik praksis i kommunene. Juletreproduksjon krever planlegging og langsiktighet. Det er derfor viktig at kommunene er seg bevisst den fleksibiliteten de har når det kommer til det å gi juletreprodusentene gode rammer, langsiktighet og muligheter for å utnytte det potensielt som ligger i norsk juletreproduksjon. Dette kan gjøres gjennom å gi produsentene muligheten til å utnytte sine jordarealer på en best mulig måte, slik at inntektsgrunnlaget for gården bedres, og at det kommer flest mulig norske juletrær på det norske, og utenlandske markedet. Produksjon av juletrær i Norge dekker pr i dag langt ifra den norske etterspørselen. Det kan ikke Norge være seg bekjent av.

Svar:

Det er fastsett i jordlova § 9 at dyrka jord ikkje kan brukast til føremål som ikkje tek sikte på jordbruksproduksjon, men at det i særlege høve kan verte gjeve dispensasjon dersom det etter ei samla vurdering av tilhøva er grunnlag for at jordbruksinteressene bør vike.

Det er altså fullt mogleg for kommunar å gje løyve til omdisponering av jordbruksareal til juletreproduksjon om det er særlege grunner som taler for det. Det er imidlertid kommunane sjølve som må gjere denne vurderinga.

I samband med vurderinga av om det skal verte gjeve samtykke, skal det mellom anna takast omsyn til om arealet kan først attende til jordbruksproduksjon. I rundskriv M-1/2013 er det lagt til grunn at mellom anna planting for juletreproduksjon er ein bruk som inneber at areala kan verte ført attende til jordbruksproduksjon. Det er kommunane som avgjer ein søknad om omdisponering, og kommunen tek i samband med denne avgjerda også stilling til om det skal fastsetjast tidsfrist for omdisponeringa.

I Meld. St. 31 (2014-2015), som spørsmålsstiller viser til, er det gitt signal om at regjeringa ønskjer å leggje til rette for justeringar i praksis når kommunen fastset ein tidsfrist for omdisponeringa. Justeringa av signala om praksis må skje ved å endre rundskriv M-1/2013, og må byggje på føresetnadene i stortingsmeldinga om at det må vere aktiv juletreproduksjon på arealet. Departementet vil i nær framtid innarbeide den aktuelle vurderinga i rundskrivet.

SPØRSMÅL NR. 981**Innlevert 25. april 2016 av stortingsrepresentant Marit Arnstad****Besvart 2. mai 2016 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen****Spørsmål:**

«Er dette en ny praksis hvor departementet vil sørge for økte uttak av rovvilt, eller er det et unikt tilfelle, og hvilke faglige vurderinger lå eventuelt til grunn for at

denne saken fikk departementet til å instruere Miljødirektoratet?»

BEGRUNNELSE:

En bjørn har vært observert i Mykleby beitelags beiteområde. Det har blitt søkt om fellingstillatelse fra Stor-Elvdal kommune, da dette er et prioritert beiteområde med tidligere skadehistorikk. I en artikkel på nrk.no 21. april beskrives det som Ellen Hambro, direktør i Miljødirektoratet, kaller en spesiell praksis, hvor KLD har instruert Miljødirektoratet til å gi fellingstillatelse på en bjørn. Ifølge artikkelen ble instruksjonen sendt etter at grunneier Anders Kiær tok kontakt med statssekretær Lars Andreas Lunde på Høyres landsmøte, og senere henviste til samtalen ovenfor Miljødirektoratet.

Svar:

Stortingets enstemmige rovviltforlik i 2011 påpeker viktigheten av å føre en tydelig soneforvaltning, noe som innebærer at rovdyr og beitenæring gis prioritet i ulike områder. I områder prioritert til rovdyr skal beitenæring og andre interesser tilpasses rovviltforekomsten og terskelen for uttak skal være høy, mens terskelen for å tillate uttak av rovdyr er lav i områder prioritert til beite.

Denne regjeringen har en lav terskel for uttak av rovvilt i prioriterte beiteområder. Regjeringen har

dessuten senket terskelen noe for uttak av rovvilt i prioriterte beiteområder i forkant av beitesesongen når dette vurderes som nødvendig for å hindre større fremtidige skadesituasjoner på beitedyr. Skjønnsvurderingene knyttet til hvilke rovdyr som utgjør et skadepotensial har i oppfølgingen av rovviltforliket i 2011 blitt mye debattert, og Klima- og miljødepartementet sendte derfor den 9. juli 2014 ut et brev til samtlige rovviltmyndigheter med nærmere beskrivelse av sentrale momenter i disse skjønsvurderingene. I dette inngår blant annet juridiske rammer og vurderinger knyttet til områdets prioritet i forvaltningsplanene, bestandssituasjonen, hensynet til verdifulle individer, årstid, geografi, skadeomfang og skadeutvikling. Dette skal fortsatt være førende for rovviltmyndighetenes vurderinger i slike saker.

Som overordnet myndighet er det anledning til å instruere underliggende etater i enkeltsaker, selv om det er sjelden dette gjøres. I denne konkrete saken, som representanten Marit Arnstad viser til, ble det vurdert som hensiktsmessig med en instruks for å sikre rask felling av en bjørn som i forkant av beitesesongen befant seg i et prioritert beiteområde. Dette innebærer ikke etablering av en ny praksis fra departementets side. Vårt utgangspunkt er de føringer som er gitt forvaltningen i brevet av 9. juli 2014.

SPØRSMÅL NR. 982

Innlevert 25. april 2016 av stortingsrepresentant Line Henriette Hemdal

Besvart 2. mai 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Fylkesmannen i Østfold har åpnet tilsynssak i forbindelse med at overlegene på ortopedisk avdeling ved sykehuset i Østfold har sendt en bekymringsmelding om at pasienter med brudd må vente lenger en ønskelig utfra diagnosen. Avdelingssjef Borgersen ved ortopedisk avdeling, sier til Fredrikstad Blad at behandlingen er forsvarlig, men ikke optimal.

Hva vil statsråden forta seg mens tilsynssaken foregår, slik at pasientene i Østfold får optimal behandling ved bruddskader?»

Svar:

Regjeringen ønsker ikke at noen skal vente unødvendig lenge på behandling. Vårt mål er å skape pasientens helsetjeneste. Gjennom konkrete reformer og styrking av sykehusene ønsker regjeringen å bidra til redusert

ventetid og økt pasientbehandling ved norske sykehus. Regjeringen har allerede kuttet ventetider. Det står 42 000 færre i helsekø i dag enn for to år siden.

Når det gjelder den aktuelle situasjonen ved Sykehuset Østfold, så opplever jeg at sykehusets ledelse har inntatt et aktivt forhold til å følge opp dette. De har vært tydelig på at de både har iverksatt og jobber med nye tiltak for å unngå situasjoner der pasienter må vente unødvendig lenge. Jeg kan forstå at det kan være sesongmessige variasjoner knyttet til denne type skader, for eksempel på dager hvor det er spesielt glatt eller i sommerferien med mange tilreisende til fylket, men det er likevel viktig at sykehuset tar høyde for slike normale variasjoner.

Jeg har forstått at sykehuset siden påske ikke har hatt ventetider på denne typen operasjoner ved ortopedisk avdeling på grunn av for liten operasjonskapasitet, og at de nå setter inn flere tiltak for å unngå en ny opphopning til sommeren.

Det er åpnet en tilsynssak som vil gi en objektiv vurdering av om tilbudet er forsvarlig. Uansett konklusjon fra fylkeslegen, så oppfatter jeg at Sykehuset Østfold følger opp de bekymringsmeldingene som har

kommet. Jeg forventer at summen av de tiltakene som sykehuset nå arbeider med bidrar til bedre behandling av denne pasientgruppen i fremtiden.

SPØRSMÅL NR. 983

Innlevert 25. april 2016 av stortingsrepresentant Martin Henriksen

Besvart 2. mai 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Vil statsråden innføre trafikkopplæring som et av grunnlagene for gyldig fravær i videregående opplæring?»

BEGRUNNELSE:

God kjøreopplæring er viktig for å opprettholde og fortsette den gledelige utviklingen som har vært i antall trafikkulykker de siste årene, særlig blant unge. For at unge skal få kjøreopplæring som samsvarer med målene i læreplanen for kjøreopplæring har det avgjørende betydning at opplæringen kan skje på ulike tider, med ulike mengder trafikk på veiene. For mange elever vil også førerkort være en viktig kompetanse for å få jobb innen det yrket de utdanner seg til.

Trafikkforum melder om at mange av deres medlemsskoler allerede i dag opplever at det er utfordrende å tilby god trafikkopplæring til unge som skal ta førerkort fordi elever i videregående skole vegrer seg for å ta del i trafikkundervisning i skoletiden. De frykter situasjonen vil bli problematisk når fraværsgrensene i videregående opplæring trår i kraft.

I dag er trafikkopplæring ikke inkludert som et av unntakene fra de nye fraværsglene i videregående opplæring.

Svar:

Elever i videregående opplæring har allerede i dag en plikt til å møte til, og delta aktivt i, opplæringen. Fra og med skoleåret 2016-2017 vil det i tillegg gjelde en fraværsgrense på ti prosent knyttet til timefravær i enkeltfag.

For at en slik regel ikke skal få urimelige utslag, er det forskriftsfestet en rekke unntak fra fraværsgrensen. Dokumentert fravær som skyldes for eksempel helse- og velferdsgrunner eller arbeid som tillitsvalgt, vil ikke regnes med. Det vil heller ikke regnes som fravær dersom man har en avtale med læreren om selvstendig studiearbeid.

Kjøreopplæring er ikke en del av opplæringen i videregående skole. Jeg forstår at mange elever gjerne vil skaffe seg førerkort, men jeg mener dette må foregå i elevens fritid. En fraværsgrense på ti prosent med mulighet for flere unntak, er etter min vurdering rimelig. Ved å ta kjøretimene i fritimer, på ettermiddagen og i helgene vil det være mulig å ta førerkort innenfor grensen. Jeg vil derfor ikke innføre trafikkopplæring som et nytt unntak fra fraværsgrensen.

SPØRSMÅL NR. 984**Innlevert 25. april 2016 av stortingsrepresentant Truls Wickholm****Besvart 4. mai 2016 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Hvilke miljørelaterte avgifter er endret siden regjeringen tiltrådte og hva er provenyet av disse hver for seg og til sammen?»

BEGRUNNELSE:

Finansministeren skriver i svar til meg av 19. april at de miljørelaterte avgiftene summerer seg til 926 mill. kroner, herunder 1240 mill. for 2016. I finansministeren svar på spørsmål nr. 911 fra Marianne Marthinsen framgår det at påløpt proveny av endringer i miljøavgiftene i 2016 utgjør 129 mill. kroner (evt. 1 629 mill. kroner dersom en regner med den fiskale flyseteavgiften). Begge deler kan ikke være riktig, så vi ber om en spesifisering av samtlige miljørelaterte avgiftsendringer med provenyberegninger.

Svar:

Tabellen 1 nedenfor gir en oversikt over alle endringer i miljørelaterte avgifter som er vedtatt av Stortinget i budsjettene for 2014, 2015 og 2016. Tabellene oppgir beregnet, påløpt provenyvirkning da endringene ble gjennomført. For endringer som trådte i kraft i løpet av året, brukes helårsvirkningen.

Påløpte avgiftsendringer under denne regjeringen er korrekt gjengitt i svar på spm. 911 fra representanten Marianne Marthinsen. I svar på flere spørsmål fra representanten Truls Wickstrøm inkluderte departementet kun påløpte skatte- og avgiftsendringer til og med 2016. Det gir samlede skatte- og avgiftslettelser til og med 2016 på 18,5 mrd. 2016-kroner, der anslått påløpt virkning av flypassasjeravgiften over til 2017 (400 mill. kroner) så langt ikke er innarbeidet. Når det tas hensyn til den fulle påløpte virkningen av flypassasjeravgiften, inkludert virkningen i 2017, blir samlede skatte- og avgiftslettelser under denne regjeringen 18,1 mrd. kroner.

Jeg vil for øvrig minne om at det ikke nødvendigvis er et mål at miljørelaterte avgifter økes mest mulig. Også avgiftslettelser kan ha positiv miljøeffekt. Eksempelvis kan lettelse i omregistreringsavgiften stimulere til at gamle biler erstattes med nyere og mer miljøvennlige kjøretøy. Tilsvarende kan avgiftslettelse for ladbare hybridbiler og fritak eller økt fradrag i engangsavgiften for nullutslippsbiler ha en positiv miljøeffekt selv om provenyet reduseres. Miljøpolitikken kan derfor ikke isolert vurderes ut fra samlet endring i inntekter fra miljørelaterte avgifter.

Tabell 1. Anslått påløpt provenyeffekt av endringer i miljørelaterte avgifter under Solberg-regjeringen

	Påløpt proveny	
	Mill. kroner	mill. 2016-kroner
Vedtatt budsjett for 2014	1 135	1 188
Øke avgiftene på klimagasser til 330 kroner per tonn CO ₂ -ekvivalenter ¹	700	
Øke CO ₂ -avgift fiske og fangst	30	
Justere engangsavgiften for biler	0	
Redusere omregistreringsavgiften	-250	
Fjerne omregistreringsavgiften og øke miljødelen i vektårsavgiften for tyngre kjøretøy	0	
Øke mineraloljeavgiften med 52 øre/liter	655	
Revidert nasjonalbudsjett 2014	-175	-183
Fjerne båtmotoravgiften	-175	
Vedtatt budsjett for 2015	-569	-583
Redusere engangsavgiften for motorsykler og snøscootere med 30 pst.	-100	
Innføre refusjon av engangsavgift ved eksport av kjøretøy	-10	
Fjerne årsavgift på campingtilhengere	-70	
Redusere omregistreringsavgiften med 35 pst.	-660	
Ikke prisjustere drivstoffavgiftene	-310	
Øke fradraget i vektkomponenten i engangsavgiften fra 15 til 26 pst. for ladbare hybridbiler	-340	
Fjerne laveste oppnåelige engangsavgift (hybridbiler og veteranbiler mv.)	-10	
Øke fradragene i engangsavgiften for biler med CO ₂ -utslipp under 105 gram/km med 50 kroner per g/km	-50	
Utvide veibruksavgift til også å omfatte naturgass og LPG, fra 1. juli	90	
Øke omsetningspåbud for biodrivstoff til veitrafikk fra 3,5 til 5,5 pst. per år. Kvart veibruksavgift på bioetanol, fra 1. juli	-60	
Øke omsetningspåbud for biodrivstoff til veitrafikk fra 3,5 til 5,5 pst. per år. Fjerne veibruksavgift på biodiesel, fra 1. juli	-550	
Fjerne avgift på deponering av avfall	-35	
Øke CO ₂ -avgiften med 0,48 kroner per liter for innenriks kvotepliktig luftfart og 0,19 kroner for annen innenriks luftfart ²	180	
Øke avgiften på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK) med 5 pst.	20	

Øke avgift på utslipp av NO _x med 1,50 kr/kg.....	3	
Innføre plastposeavgift på 1,50 kroner per plastpose, fra 15. mars	1 200	
Innføre papirposeavgift på 1,50 kroner per papirpose, fra 15. mars.....	133	
Revidert nasjonalbudsjett 2015	-718	-736
Oppheving av miljøavgift på plastposer	-1 200	
Oppheving av miljøavgift på papirposer	-133	
Reversere veibruksavgift på naturgass og LPG.....	-90	
Øke CO ₂ -avgiften på naturgass og LPG ³	32	
Utsatt oppfølging av anmodningsvedtak om biodrivstoff og økt omsetningspåbud	610	
Øke CO ₂ -avgiften på autodiesel og redusere veibruksavgiften på autodiesel og biodiesel	-50	
Innføre fritak for CO ₂ -avgift på naturgass for andel hydrogen	-11	
Innføre full sats for biodrivstoff som oppfyller omsetningspåbudet, fradrag for øvrig biodrivstoff og økt omsetningspåbud til 5,5 pst., fra 1. oktober.....	124	
Vedtatt budsjett for 2016	1 640	1 640
Innføre avgift på flyreiser ⁴	1 500	
Omlegging av engangsavgiften i miljøvennlig retning	0	
Innføre veibruksavgift på gass ⁵	20	
Endre avgiften på klimagassene HFK og PFK	84	
Øke smøreoljeavgiften med 5 pst.	5	
Øke svovelaavgiften med 5 øre ⁶	17	
Øke avgiften på utslipp av NO _x med 1,50 kroner per kg.....	3	
Oppjustere reduserte minstesatser pga. lav kronekurs ⁷	11	
TOTALT	1 313	1 326

¹. Provenyanslaget omfatter også oppheving av avgiftsfritakene for verneverdige fartøy, museumsjernbaner og tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren. I provenyanslaget er det tatt hensyn til kompensasjoner på utgiftssiden på om lag 60 mill. kroner.

². I provenyanslaget er det ikke tatt hensyn til kompensasjoner på utgiftssiden som følge av inngåtte avtaler om offentlig kjøp av persontransporttjenester. Kompensasjonene utgjør 10 mill. kroner i 2015.

³. I provenyanslaget er det tatt hensyn til kompensasjoner på utgiftssiden på 2 mill. kroner.

⁴. Inkludert kompensasjoner på utgiftssiden som følge av inngåtte avtaler om statlige kjøp av innenlandske flyruter.

⁵. Inkludert kompensasjoner på utgiftssiden på 90 mill. kroner som følge av inngåtte avtaler om offentlige kjøp av persontransporttjenester.

⁶. Inkludert kompensasjoner på utgiftssiden på 3 mill. kroner som følge av inngåtte avtaler om offentlige kjøp av persontransporttjenester.

⁷. Avgift på elektrisk kraft om lag 4 mill. kroner, grunnavgift på mineralolje mv. om lag 0,2 mill. kroner og CO₂-avgift på naturgass om lag 7 mill. kroner.

SPØRSMÅL NR. 985**Innlevert 26. april 2016 av stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal****Besvart 4. mai 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Politidirektoratet avviser alle potensielle lokaliteter nord for Lillehammer i innstilling til plassering av senter for lønn og regnskap i politiet, sendt på høyring 25.april.

Meiner statsråden at hans direktorat med dette grepet følger regjeringa sin politikk om at nye og omlokaliserte statlege arbeidsplassar skal plasserast utanfor Oslo-området?»

Svar:

Politidirektoratet gjennomfører nå en bred gjennomgang og omstrukturering av etatens administrative funksjoner. Dette er et viktig ledd i gjennomføringen av nærpolitireformen. Det er besluttet at flere administrative tjenester skal organiseres som fellestjenester i politiet.

Stortingets behandling av Prop. 61 LS (2014-2015) Endringer i politiloven mv. (trygghet i hverdagen – nærpolitireformen) ga tilslutning til at Politidirektoratet har fullmakt til å lokalisere administrasjonssteder, driftsenheter og tjenestesteder, jf. Innst. 306 S (2014-2015). I tillegg har Justis- og beredskapsdepartementet

presisert overfor Politidirektoratet at «Retningslinjer for lokalisering av statlege arbeidsplassar og statleg tjenesteproduksjon» skal legges til grunn i vurderingene av alternative lokaliseringer for ny felleseenhet for lønn- og regnskap i politiet.

Politidirektoratet har i sitt arbeid lagt retningslinjen til grunn i sin utredning, og deres vurdering og tilråding er nå sendt på offentlig høring. Høringsfristen er 6. juni.

Jeg forventer at den pågående høringen vil gi nyttige innspill fra høringsinstansene. Det er viktig for meg at Politidirektoratet sørger for å ha gode prosesser knyttet til etableringen av ny felleseenhet for lønn og regnskap, samt at høringsinnspillene vurderes grundig før endelig beslutning om lokalisering fastsettes.

Regjeringen er opptatt av å lokalisere nye og eksisterende arbeidsplasser utenfor Oslo og mener det er viktig at denne intensjonen også følges opp ved lokalisering av enheter i underliggende etater i den grad det er mulig.

Det endelige resultatet av omlokaliseringen av lønns- og regnskapssenteret vil bero på en konkret vurdering, som det er vanskelig å si noe på nåværende tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 986**Innlevert 26. april 2016 av stortingsrepresentant Geir Jørgen Bekkevold****Besvart 3. mai 2016 av barne- og likestillingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Hva kan statsråden gjøre for å sikre fortsatt drift til punktutgaven av Klar tale?»

BEGRUNNELSE:

Klar Tale er Norges eneste lettleste nyhetsavis. Større skrift og enkelt språk gjør avisen lettere å lese enn andre aviser. Vi har både innenriks, utenriks, tema, kultur og sport i avisa. Klar Tale kommer ut hver torsdag i papirutgave. Avisa kommer også som punktutgave, lydavis på CD og som podcast. Det gjør avisen til et unikt verktøy for synshemmede for å kunne følge med i nyhetsbildet.

Dessverre kan nå en krevende økonomisk situasjon medføre at punktutgaven vil måtte opphøre fra og med 1. juli. Dermed vil synshemmede kunne miste et viktig tilbud.

Svar:

Jeg har fått overført spørsmålet fra kulturministeren. Mitt departement bidrar til finansieringen av Klar Tale gjennom en tilskuddsordning som forvaltes av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet. Tilskuddsordningen "Tilskudd til tiltak for å bedre levekår og livskvaliteten til mennesker med nedsatt funksjonsevne" på kap. 872, post 72, har for 2016 en ramme på 15 millioner kroner.

Totalt for 2016 var søknadssummen på 34 millioner kroner. I år er det gitt et tilskudd på 7,3 millioner kroner til stiftelsen som gir ut lettlestavisen Klar Tale.

Stiftelsen Klar Tale har informert direktoratet skriftlig om at de av økonomiske årsaker legger ned punktskriftversjonen av lettlestavisen Klar Tale med virkning fra 1. juli 2016. I alt har punktskriftversjonen

33 abonnenter, og det vil ifølge stiftelsens informasjon til direktoratet ha en årlig kostnad på kr 300 000 – kr 400 000 å opprettholde tilbudet. Etter det departementet er kjent med ønsker stiftelsen Klar Tale å satse på nettsiden www.klartale.no som viktigste plattform. Her vil de kunne nå alle avisens målgrupper, også de 33 som i dag abonnerer på punktskriftversjonen.

SPØRSMÅL NR. 987

Innlevert 26. april 2016 av stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal

Besvart 2. mai 2016 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«I Aftenbladet 22.4.2016 ble det skrevet at Norge bare tiltrekker seg 9 pst. av den totale risikokapitalen i Norden, mens tilsvarende tall for Sverige er 42 pst. Det skrives videre at Sverige og Storbritannia er ledende i Europa på risikokapital og det forklares med at disse har innført ordninger som gir skatteincentiver til å investere i nye bedrifter.

Hvordan vurderer statsråden den svenske og den britiske ordningen fra et faglig synspunkt, og vil statsråden vurderer å innføre noe liknende i Norge?»

Svar:

Jeg viser til at det som en del av enigheten med Kristelig Folkeparti og Venstre om statsbudsjettet for 2016 ble fattet følgende anmodningsvedtak: «Stortinget ber regjeringen utrede ulike modeller for skatteincentiver/skattefradrag for langsiktige investeringer i oppstartsselskap bl.a. basert på den svenske investeraravdrag og den britiske SEIS-ordningen og legge dette fram for Stortinget i forbindelse med statsbudsjettet for 2017». I tråd med anmodningsvedtaket vil jeg vurdere dette fram mot statsbudsjettet for 2017.

SPØRSMÅL NR. 988

Innlevert 26. april 2016 av stortingsrepresentant Freddy de Ruiter

Besvart 4. mai 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Helsedirektoratet fikk i desember 2014 midler til å etablere videreutdanning i barnepalliasjon. Oppdraget ble definert, 1,5 mill. avsatt mars 2015. Først 30.10 ble det avholdt et møte med fire høyskoler. Knappe tre uker etterpå sendte direktoratet brev til HiO, der de ber HiO om å etablere en slik utdanning. Etter det jeg kjenner til har ingen formelt fått mulighet til å søke om å opprette denne utdanningen. Oppdraget er gitt uten utlysning.

Hvordan kan departementet gi et så stort oppdrag uten utlysning i henhold til lov om offentlige anskaffelser?»

Svar:

Anskaffelser innen statens juridiske person kan foretas i egenregi, uten at anskaffelsesregelverket får anvendelse. Universitetene og høyskolene er ikke organisert som selvstendige rettssubjekt og regnes derfor som en del av staten. Det betyr at det er mulig for Helsedirektoratet å tildele oppdrag til en statlig høyskole, uten kunngjøring og konkurranse i henhold til lov og forskrift om offentlige anskaffelser.

Helsedirektoratet hadde en god prosess i forkant av tildelingen av oppdraget om etablering av et videreutdanningstilbud i barnepalliasjon på masternivå. Helse-

direktoratet hadde blant annet et dialogmøte med fire aktuelle høyere utdanningsinstitusjoner.

Høgskolene ble videre vurdert ut fra høgskolens kompetanse og erfaring i masterutdanning, høgskolens mulighet til å kunne oppfylle videreutdanningens medisinske krav som er spesielt for barn, og høgskolens mulighet til å starte videreutdanningen i løpet av 2016.

Høgskolen i Oslo og Akershus ble vurdert å være den utdanningsinstitusjonen med best forutsetning til å kunne etablere denne videreutdanningen, og Helse- og omsorgsdepartementet inngikk avtale med Høgskolen i Oslo og Akershus i desember 2015.

SPØRSMÅL NR. 989

Innlevert 26. april 2016 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 6. mai 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Det kommer svært alvorlige rapporter om situasjonen i Sykehuset i Telemark. Fylkeslegen i Telemark sier følgende: "Situasjonen på enkelte sengeposter har vært svært alvorlig, og presset på personalet der har vært svært stort. Og disse periodene med alvorlig overbelegg har falt sammen tidsmessig med perioder der det har vært alvorlige komplikasjoner og dødsfall.»

Vil statsråden sette inn strakstiltak, og er det aktuelt å reversere sykehuskuttene nå som disse svært alvorlige forholdene blir kjent?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge statsråden i tidligere svar til Stortinget slår regjeringsplattformen "fast at det er kvalitets- og pasientsikkerhetshensyn som skal begrunne endringer i akutt- og fødetilbud." Det bildet som tegner seg i Telemark nå tyder på en annen situasjon.

I et annet svar skriver statsråden "Jeg vil stanse endringer som jeg opplever som ikke er reelt begrunnet i forhold til pasientsikkerhet." Situasjonen i Telemark med store overbelegg og alvorlige situasjoner gir god grunn til å stille spørsmål rundt situasjonen der nå. Det er på høy tid med en full gjennomgang.

Svar:

I spørsmålet vises det til en foreløpig rapport fra et tilsyn ved virksomheten ved Kirurgisk klinikk og Medisinsk klinikk i Skien på bakgrunn av en bekymringsmelding fra Yngre Legers Forening. Rapporten fra fylkesmannen om Sykehuset Telemark er foreløpig og jeg vil ikke gå inn i saken mens den fortsatt er under behandling.

Sykehuset Telemark opplyser at de ser svært alvorlig på rapporten fra fylkesmannen. Sykehuset Telemark

erkjenner at de har hatt utfordringer med overbelegg på enkelte poster, spesielt der hovedvekten av pasientene innlegges som øyeblikkelig hjelp. Derfor er kapasiteten og kompetansen økt for å sikre god pasientbehandling. Sykehuset har økt antall senger med tilhørende bemanning, både overleger og sykepleiere, ved de mest belastede sengepostene i løpet av det siste året. Videre har sykehuset økt antall senger, både på Notodden og i Skien, i vintermånedene. I denne perioden av året er det vanligvis mest infeksjonssykdommer. Sykehuset Telemark mener at overleger i akuttmottaket også bidrar til tidlig avklaring og behandlingsstart av akutt syke pasienter. Sykehuset har etablert en kreftavdeling som i tillegg avlaster de regulære sengepostene. Sykehuset opplever også en god effekt av at kommunene tar imot utskrivningsklare pasienter når de er ferdig behandlet av sykehuset.

Som det også framgår av Nasjonal helse- og sykehusplan, vil vi oppleve at det vil bli et stort press på spesialisthelsetjenesten framover, med en aldrende og voksende befolkning. Det er derfor viktig å se på hvordan man kan bedre kapasitetsutnyttelsen i sykehusene og øke samarbeidet med kommunene.

Sykehuset Telemark opplyser at de tar rapporten fra Fylkesmannen svært alvorlig og jobber med å løse utfordringene. De har arbeidet med å forbedre situasjonen og det er satt inn en rekke tiltak de siste månedene for å bedre bemanningen, for å redusere arbeidspresset og for at pasienter ikke skal ligge på korridor. Sykehuset Telemark har ansvar for å sikre pasientene en god og forsvarlig pasientbehandling og jeg legger til grunn at fylkesmannens rapport følges opp for å sikre dette.

SPØRSMÅL NR. 990**Innlevert 26. april 2016 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 4. mai 2016 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Vil statsråden vurdere å gjere det enklare for arbeidstakarar som har mista jobben å få støtte til fornying av nødvendige lisensar som trengs for å kome tilbake i arbeid?»

GRUNNGJEVING:

20. april fortalte NRK Sogn og Fjordane om arbeidslause sjøfolk som slit med å få støtte frå Nav til å gjennomføre nødvendige kurs for å halde på sertifisering til å jobbe på sjøen. Slike kurs, som ein må ta med jamne mellomrom, dekkar normalt arbeidsgjevar kostnaden ved. For dei mange som no mistar jobben langs kysten, kan kostnaden ved å fornye lisensar kome opp i titusenvis av kroner. Dette er tøft å bere for mange, samstundes som manglande lisensar gjer det vanskelegare å finne ny jobb innanfor same bransje. Før året er omme må 23 000 sjøfolk oppdatere sertifikata sine. For dei mange som no er oppsagt eller permittert, kan dette bli ein uoverstigeleg kostnad. Men utan oppdaterte lisensar er det å få ny jobb atskilleleg meir krevjande.

Svar:

Regjeringa er oppteken av å føre ein aktiv arbeidsmarknadspolitikk, og leggje til rette for at personar

som fell ut av arbeid eller står utanfor arbeidslivet får hjelp til å kome i arbeid. I år har talet på tiltaksplassar for ledige vore auka med 4 000 plassar samanlikna med 2015.

I si grunngjeving for spørsmålet viser representanten til arbeidsledige sjøfolk som har behov for nødvendige kurs. Arbeidsmarknadstiltaka skal bidra til å styrkje deltakarane sine sjansar for å få eller halde fram i arbeid. I denne saka må tildeling av arbeidsmarknadstiltak skje utifrå ei individuell vurdering av behov der bruk av til dømes AMO-kurs kan oppfattast som nødvendig og føremålstenleg for at den ledige skal kome tilbake i inntektsgjevande arbeid. Slike individuelle behovsvurderingar må og gjelde for ledige sjøfolk.

Arbeidsmarknadstiltaka, medrekna opplæringstiltaka i regi av Arbeids- og velferdsetaten, er regulert i ei eiga forskrift. Arbeids- og velferdsdirektoratet har utarbeidd utfyllande reglar til denne forskrifta. Dette regelverket ligg til grunn for etaten sine vurderingar for når ledige treng tiltak og opplæring.

Innanfor forskrifta og etaten sine retningslinjer kan ein tilby ledige kortare kurs, til dømes opplæring som kvalifiserer til ulike former for sertifikat.

Slik opplæring kan organiserast av Arbeids- og velferdsetaten som kurs for ei gruppe av deltakarar, eller som ein AMO-plass tilrettelagd for den einskilde ledige.

SPØRSMÅL NR. 991**Innlevert 27. april 2016 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 2. mai 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«I Prop. 68 L (2015-2016) vurderer departementet forholdet mellom Grunnloven §§ 93 og 102, hvorvidt myndighetene kan foreta husransakelse, også i forebyggende øyemed. Lovavdelingen har tidligere uttalt at Grunnloven setter skranker for obligatorisk dødsstedsundersøkelse ved plutselig og uventet barnedødsfall.

Vurderer statsråden dette annerledes nå, med henblikk på vurderingene i Prop. 68 L (2015-2016), eller

hvilke endringer må til for å kunne innføre obligatorisk dødsstedsundersøkelse ved uventet barnedødsfall?»

Svar:

Lovavdelingen avga 4. mars 2009 en tolkningsuttalelse som konkluderer med at det er tvilsomt om en tvungen ordning med dødsstedsundersøkelse er forenlig med Grunnloven § 102, i hvert fall slik det konkrete forslaget til ordning var utformet.

I Prop. 68 L (2015–2016) vurderer departementet de konstitusjonelle skrankene for tvangsmiddelbruk i private hjem for å avverge og forebygge alvorlig kriminalitet (se proposisjonen punkt 5.1.3.2, 13.4.1.4.3 og 13.5.5.4).

Vurderingene som er foretatt i tolkningsuttalelsen og i Prop. 68 L (2015–2016) er ikke innbyrdes motstridende. Disse vurderingene gjelder to forskjellige sider av grunnlovsspørsmålet. Rutinemessige husundersøkelser ved barnedødsfall uten at det er grunn til å tro at det foreligger et straffbart forhold, er noe annet enn de skjulte politimetoder som det tas stilling til i Prop. 68 L (2015–2016). Forslaget om dødsstedsundersøkelser var utformet slik at det ble innført en rett til å gå inn i private hjem med en hovedbegrunnelse om å skaffe generell kunnskap om bestemte forhold. Med «forebygging» siktes det her til generell forebygging av barnedødsfall i fremtiden. Lovavdelingen ga uttrykk for at en ordning som den skisserte ville innebære noe prinsipielt nytt, og konsekvensene av å kunne godta et slikt resonnement som grunnlag for husundersøkelser, vil kunne være vanskelige å overskue. I Prop. 68 L (2015–2016) behandles derimot spørsmålet om bruk av tvangsmidler for å avverge eller forebygge konkret, fremtidig kriminalitet er innenfor de konstitusjonelle rammer.

I Prop. 68 L (2015–2016) fant departementet det ikke nødvendig å ta endelig stilling til hvilke skjulte politimetoder som kan anses som «husransakelse» etter § 102 første ledd annet punktum, ettersom rekke-

vidden av begrepet «husransakelse» uansett ikke var avgjørende for de forslag som ble fremmet i proposisjonen. Selv om en politimethode omfattes av begrepet husransakelse, vil den ikke rammes av Grunnlovens forbud dersom den benyttes i «kriminelle tilfeller». Departementet la til grunn at det av formuleringen «kriminelle tilfeller» i Grunnloven § 102 første ledd annet punktum ikke kan utledes et krav om at det allerede må være begått en straffbar handling.

Stortingsrepresentanten stiller videre spørsmål om hvilke endringer som må til for å kunne innføre obligatorisk dødsstedsundersøkelse ved uventet barnedødsfall. Det bemerkes i den anledning at Lovavdelingen i tolkningsuttalelsen fra 2009 la til grunn at en tvungen ordning med dødsstedsundersøkelse, slik den var skissert, i tillegg til å utfordre Grunnloven, neppe er i samsvar med EMK artikkel 8.

Jeg utelukker ikke at det kan finnes måter å organisere en ordning med obligatorisk dødsstedsundersøkelse ved plutselig og uventet barnedødsfall som er forenlig med Grunnloven og menneskerettighetene. Dette vil imidlertid kreve en grundig utredning. Behovet for å innføre en slik ordning må også ses i lys av at det i 2011 ble innført en etterforskningsplikt for politiet/påtalemyndigheten når barn under 18 år dør plutselig og uventet. Jeg viser ellers til Stortingets anmodningsvedtak nr. 630 (2014–2015) og de opplysningene som i Meld. St. 15 (2015–2016) s. 29 er gitt om arbeidet med å følge opp dette vedtaket.

SPØRSMÅL NR. 992

Innlevert 27. april 2016 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 2. mai 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for at flere pensjonerte spesialsykepleiere kan bidra til flere ekstravakter uten å miste pensjonen sin?»

BEGRUNNELSE:

Det er mangel på spesialsykepleiere og særlig intensivsykepleiere over hele landet. Intensivsykepleie er så spesialisert at du må jobbe en del for å holde deg oppdatert. Blir antall timer for få, føler mange selv om de har god arbeidskapasitet at de ikke kan jobbe, fordi de blir for usikre på om de fortsatt innehar den kompetansen og kunnskapen som kreves. dermed går de ut

av arbeidslivet, i stedet for at de kunne bidratt med sin godt erverva kunnskap lenger. Pensjonerte spesialsykepleiere mister pensjon hvis de jobber jobber mer enn 97 timer i kvartalet, et antall timer mange er for lite for å holde seg oppdatert på faget.

Landets sykehus skriker etter flere intensivsykepleiere kan man ikke bruke friske pensjonister som har arbeidskapasitet, selv om regjeringen har et mål om at flere skal stå i jobb lenger.

Lovendringen som kom i des. 2015 endret innmeldingsreglene. Disse endringene kan slå uheldig ut for sykepleiere som jobber ved siden av sin pensjon, mens de nye reglene samtidig gjør at flere sykepleiere nå får en pensjonsopptjening, noe som er positivt for dem som jobber i små stillinger.

Svar:

Jeg vil innledningsvis understreke at det er en målsetting å gjøre samfunnet mer aldersvennlig, å utnytte de eldres ressurser og legge til rette for at de kan delta og bidra – også i arbeidslivet. Jeg er kjent med problemstillingen representanten Olaug V. Bollestad reiser. Etter en lovendring som trådte i kraft 1. april i år, ble minstegrensen for rett til medlemskap i blant annet sykepleiernes pensjonsordning endret til 20 prosent av full stilling. Dette er et positivt tiltak for mange sykepleiere, men for pensjonerte sykepleiere som arbeider

ut over 20 prosent fører det til en avkortning av pensjonsutbetalingen.

Som representanten Bollestad kan være kjent med er det derfor foreslått en lovendring som åpner for at sykepleiere kan arbeide på såkalte pensjonistvilkår. Ved det unngår de avkortning av alderspensjonen. Lovendringen trer i kraft 1. juli i år.

Denne endringen er i tråd med målsetningene for et aldersvennlig samfunn. Også i arbeidslivet vil inkludering av eldre bidra til å sikre et bærekraftig velferds-samfunn, slik at vi lykkes med omstillingen Norge skal gjennom også innen helse- og omsorgstjenesten.

SPØRSMÅL NR. 993

Innlevert 27. april 2016 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 11. mai 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for å øke antall obduksjoner i Norge samtidig som det ikke blir pårørende som må betale regningen for transport av den døde til sykehus for obduksjon om de samtykker til obduksjon?»

BEGRUNNELSE:

Fra 1. januar trådte den nye obduksjonsloven i kraft. Den sier at alle leger blir pålagt å ta stilling til obduksjon ved alle typer dødsfall i og utenfor sykehus. På den ene siden er dette bra, fordi man får et økt antall obduksjoner, som er bra for ny kunnskap. Problemet på den andre siden er at begravelsesbyrå har utfordringer med å få dekket fraktkostnadene fra dødssted til sykehus. Denne regningen bør heller ikke legges på de pårørende om de samtykker til obduksjon.

Svar:

Jeg holder fast ved at det er et mål å øke antallet medisinske obduksjoner og at det er viktig at obduksjon vurderes ved alle dødsfall.

Arbeids- og sosialministeren har opplyst at utgifter til båretransport dekkes av folketrygden dersom trans-

portavstanden fra dødssted til gravstedet overstiger 20 kilometer. Det gjøres fradrag for en egenandel som utgjør 10 % av full gravferdsstønad (p.t. kr 2 208). Utgifter til båretransport ved medisinsk obduksjon dekkes også av folketrygden etter de samme reglene. Det er ikke en særskilt egenandel knyttet til båretransport ved obduksjon. Det er transporten under ett, fra dødssted via obduksjonssted til gravsted, som skal vurderes opp mot 20 kilometer-grensen og eventuelt fratrekkes egenandel.

Vi er blitt gjort oppmerksom på at noen mener at det har skjedd en praksisendring i Arbeids- og velferdsetaten som medfører at begravelsesbyråer kan oppleve problemer med å få dekket hele transportregningen i forbindelse med kjøring til obduksjon. Arbeids- og sosialdepartementet har derfor midlertidig stanset Arbeids- og velferdsetatens behandling av krav om dekning av utgifter til båretransport i forbindelse med obduksjoner.

Det er ikke ønskelig at de etterlatte skal påføres kostnader som følge av en obduksjon. I samarbeid med arbeids- og sosialministeren vurderer jeg derfor endringer i reglene for dekning av utgifter til båretransport ved obduksjon og eventuelle budsjettkonsekvenser som følge av en slik endring.

SPØRSMÅL NR. 994**Innlevert 27. april 2016 av stortingsrepresentant Kåre Simensen****Besvart 6. mai 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Vil helseministeren gjøre noe for å forhindre en reduksjon av antall ambulansefly i Alta?»

BEGRUNNELSE:

Saken har vært behandlet i Vest-Finnmark regionråd, samt vært omtalt i Altaposten. Regionrådet uttrykker sterkt bekymring for at akuttberedskapen er redusert ved at ett av de to flyene er tatt ut av døgnberedskap.

Jeg er enig med Vest-Finnmark regionråd når de uttrykker bekymring for denne reduksjonen av ambulansefly vi nu ser skje. Vi vet at struktur og kapasitet i ambulanseflytjenesten i Finnmark har en livsviktig funksjon for å sikre akuttberedskapen i fylket.

Som statsråden kjenner til, så har kommuner i fylket varierende legedekning, fasiliteter og spesialkompetanse. Store avstander og værutfordringer gjør at det er begrensede alternativer til lufttransport.

Det er allerede fjernet et fly fra døgnberedskapen. Dette skaper en sterk bekymring både i kommunene, men ikke minst hos befolkningen.

Jeg håper at Statsråden ikke vil være kjent med å redusere tilbudet av viktig akuttberedskap i Finnmark.

Svar:

Helseforetakenes nasjonale luftambulansetjeneste (Luftambulansetjenesten ANS) skal på vegne av de fire regionale helseforetakene inngå ny avtale om kjøp av ambulanseflytjenester for beredskap og planlagte oppdrag i luftambulansetjenesten. Dagens avtale utløper 30. juni 2019. I løpet av sommeren 2017 skal det inngås nye avtaler for perioden fra og med 1. juli 2019, med varighet frem mot 2030.

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet informasjon fra Helse Nord RHF om de vurderinger som er gjort i forbindelse med strategiarbeidet for flyambulansetjenesten 2019 – 2030. Helse Nord RHF har vurdert helheten i ambulansetjenesten for området, og innspill om å flytte dagflyet i Alta til Tromsø baseres på flere forhold:

- Tromsø er et strategisk knutepunkt for flyambulansetjenesten
- Ved behov for høyere kompetanse og spesialutstyr (f.eks. kuvøse) befinner dette seg i Tromsø

- Virksomhetsdata for Alta fly 2 (dagflyet) de siste 3 år viser at 75% av aktiviteten berører Tromsø
- Spesialisthelsetjenestetilbudet i Alta/Vest-Finnmark styrkes
- Nytt redningshelikopter i Banak vil gi økt tilgjengelighet
- Både Alta og Hammerfest kan nås med ambulanshelikopter fra Tromsø
- Bilambulansetjenesten er relativt godt dimensjonert
- Alta har flyplass med lang rullebane slik at ambulansefly type jet kan lande
- Ved behov for legeledsaging av pasient vil fly/lege komme fra Tromsø (uavhengig av flytype)
- Alternativ mottakssykehus til Hammerfest er Tromsø

Helse Nord RHF mener at flytting av dagflyet i Alta til Tromsø og omgjøring til døgn jetfly vil styrke luftambulansetjenesten i Finnmark. Sett fra Tromsø og nordover vil man øke fra tre fly samt dagfly til fire døgnfly. Sett i et helhetlig perspektiv vil summen av ny helikopterbase på Evenes (avlaster også helikopter i Tromsø og frigjør kapasitet nordover), nytt redningshelikopter i Lakselv (Banak) fra ca. 2019 og jetfly i Tromsø gi et bedre tilbud til befolkningen.

De primære prehospitale ressursene vil alltid være bil- og båtambulanse og legevakt. Luftambulansetjeneste er en viktig tilleggsressurs som er avhengig av værforhold og åpne flyplasser. Helse Nord RH understreker at det fremdeles skal være et ambulansefly stasjonert i Alta med tilstedevakt døgnet rundt.

Helse Nord RHF har identifisert tiltak som vil styrke medisinsk beredskap i nordre og østre del av Finnmark. Dette vil bli håndtert i dialog med Finnmarks-sykehuset.

Innføring av et langdistansefly i Tromsø (jet) vil generelt effektivisere tjenesten (distanse, plass i sykekabin, hastighet mv.). Endringen er også strategisk viktig for å kunne ivareta en enda bedre luftambulansesberedskap for befolkningen på Svalbard.

Når nødvendige beslutninger foreligger, vil endringer skje fra juli 2019 etter at anskaffelsesprosessen er ferdigstilt.

Jeg legger til grunn at Helse Nord har gjort en helhetlig vurdering som samlet vil styrke ambulansetjenesten i området.

SPØRSMÅL NR. 995**Innlevert 27. april 2016 av stortingsrepresentant Tore Hagebakken****Besvart 4. mai 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Når og i hvor stor grad vil statsråden benytte seg av åpningen Venstre har gitt i avtalen som er inngått om det kommunale inntektssystemet mht. å redusere inntektsutjevningen mellom skattesterke og skattesvake kommuner?»

BEGRUNNELSE:

Det er store forskjeller i norske kommuners forutsetninger for å skaffe seg økte skatteinntekter, og de fleste kommuner i landet er derfor svært avhengig av god inntektsutjevning og at inntektsutjevningen opprettholdes på dagens nivå. Dette er avgjørende for å sikre gode kommunale tjenestetilbud i hele landet.

I avtalen som er inngått mellom regjeringspartiene og Venstre om inntektssystemet, etter forhandlinger som for øvrig Kristelig Folkeparti trakk seg fra, heter det under punktet om skatt at "Skatteandel og utjevningen videreføres på dagens nivå." Det høres jo bra ut, men så står det dessverre videre:

"...men regjeringen kan årlig vurdere å øke skatteandelen og redusere utjevningen slik at kommunene i fremtiden

får beholde en større andel egne skatteinntekter og blir mindre avhengig av overføringer fra staten."

Denne åpningen i avtalen for kutt i utjevningen og statlige overføringer er bekymringsfull og skaper usikkerhet om framtidige muligheter til å sikre innbyggerne i hele landet gode velferdstilbud. Dette kommer også for mange kommuner oppå andre endringer i inntektssystemet, som gir dårlig odds for framtida for kommuner som ikke velger kommunesammenslåing.

Svar:

Jeg viser til avtalen om inntektssystemet som er inngått mellom Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre. Det fremgår her at skatteandel og utjevning videreføres på dagens nivå i 2017. Videre fremgår det at regjeringen årlig kan vurdere å øke skatteandelen og redusere utjevningen slik at kommunene i fremtiden får beholde en større andel av egne skatteinntekter og blir mindre avhengig av overføringer fra staten.

Regjeringen vil vurdere inntektsutjevningen og andre skatteelementer i forbindelse med de årlige kommuneoppleggene i statsbudsjettet.

SPØRSMÅL NR. 996**Innlevert 27. april 2016 av stortingsrepresentant Martin Henriksen****Besvart 4. mai 2016 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland****Spørsmål:**

«Hva synes statsråden om initiativet fra Virke og Handel og Kontor, og mener statsråden Søndagsplakaten gir riktige føringer for praktisering av loven?»

BEGRUNNELSE:

I forrige uke lanserte Virke og Handel og Kontor «Søndagsplakaten» med retningslinjer for å sikre at alle matkjedene praktiserer Lov om helligdager og helligdagsfred på samme måte. Kiwi-, Joker- og Meny-eier NorgesGruppen, Coop og Bunnpris støtter opp om plakaten. Rema sier til DN at de forholder seg avventende til søndagsplakaten og viser til at det er myndighetene som skal tolke regelverket.

Svar:

Helligdagsloven har en rekke unntak fra påbudet om at butikker skal holde stengt på søn- og helligdager. Utsalgssteder som er unntatt fra påbudet om å holde stengt, slik som mindre dagligvarebutikker, utsalgssteder på turiststeder mv., kan holde åpent på søn- og helligdager. Dette skaper en del forskjeller mellom ulike typer utsalgssteder. Regjeringen har hatt på høring forslag til lovendring som kunne ha gitt større fleksibilitet og mindre konkurransevridning mellom ulike typer utsalgssteder. Loven har så langt ikke blitt endret, og det er dagens lov som skal respekteres og følges. Jeg har gitt uttrykk for at jeg forventer at de som driver faste utsalgssteder respekterer og overholder loven.

Formålet med den såkalte "Søndagsplakaten" er ifølge utgiverne av den å sikre lik og felles praktisering av loven. Etter mitt syn er det bra at bransjeaktører bidrar med informasjon om lovverket.

Jeg vil imidlertid understreke at det ikke er opp til aktørene å avgjøre hvordan regelverket skal tolkes. Departementet mener lovverket er tilstrekkelig klart. Det er fastsatt i loven at den maksimale størrelsen for denne typen utsalgssteder skal være 100 kvadratmeter salgsflate. Med salgsflate menes gulvflaten i den delen av et utsalgssteds lokale hvor varer beregnet for salg til publikum, er synlig utstilt. Videre heter det at mindre dagligvarebutikker som ikke åpenbart oppfyller arealkravet, ved takst eller på annen tilfredsstillende skal kunne dokumentere salgsflatens størrelse. Dokumentasjonen skal være tilgjengelig på utsalgsstedet. Man-

gelfull dokumentasjon medfører at et utsalgssted ikke anses unntatt fra påbudet om å holde stengt, jf. jf. lov 24. februar 1995 nr. 12 om helligdager og helligdagsfred § 5 femte ledd siste punktum.

Åpningstidsbestemmelsene i helligdagsloven, som har en lang forhistorie, tolkes blant annet i lys av forarbeidene. For at utsalgssteder som i det vesentlige selger kiosk- eller dagligvarer, og som har en samlet salgsflate som ikke overstiger 100 kvadratmeter, skal kunne ha søndagsåpent, må utsalgsstedet fremstå som et selvstendig butikklokale med fast monterte vegger og egen inngang. Det er ikke anledning til, ved bruk av bevegelige skillevegger eller lignende, å gjøre om deler av en butikk for å unngå påbudet om å holde stengt på helligdager, jf. Ot.prp. nr. 11 (2002–2003) på side 7.

SPØRSMÅL NR. 997

Innlevert 27. april 2016 av stortingsrepresentant Tone Merete Sønsterud

Besvart 6. mai 2016 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Østfold: 52. Hedmark: 0.

Mener statsråden det er en riktig prioritering at Hedmark ikke får tildelt en eneste av de 52 stilingene som er tildelt Tollregion Øst-Norge for å styrke grensekontrollen?»

BEGRUNNELSE:

Problemene med smugling og annen grenserelatert kriminalitet har vokst de siste årene, og det er bevilget penger til 128 nye stillinger til grensekontroll innværende år. 52 av dem er tildelt Tollregion Øst-Norge. Ingen av dem går til Hedmark. Samtlige årsverk plasseres i Østfold ved Svinesund og Ørje. Svinesund er den mest trafikkerte grenseovergangen med 2,68 millioner passerende kjøretøy årlig, Magnormoen (Hedmark) er nummer to med 1,37 millioner passeringer og Ørje har 1,19 millioner. Mange mener nå at tollerne i Hedmark får mer å hankses med enn de har kapasitet til å håndtere framover. Profesjonelle smuglere driver utstrakt planleggings- og rekognoseringsarbeid før de sender sine sjåfører avgårde med ulovlig last. Når overvåkningen i Østfold får en stor opptrapping, mens ressursituasjonen i Hedmark står på stedet hvil, er det naturlig å tro at flere smuglere vil velge en av de 37 grensekryssende veier som finnes i Hedmark. Det hjel-

per lite å ha kameraovervåkning hvis det ikke er folk å sende ut når det oppdages noe mistenkelig.

Svar:

Regjeringen gjennomfører nå den største satsningen på Tolletatens grensekontroll i moderne tid. Vi får flere tollere på grensen, bedre utstyr med kameraer på alle landeveis grenseoverganger og en kraftig styrking av etatens etterretningskapasitet. Dette er områder som Tolletaten selv har pekt på som de viktigste områdene å styrke.

Tolletaten har i statsbudsjettet for 2016 fått en særskilt bevilgning på 91,5 mill. kroner til å styrke etatens grensekontroll. Dette innebærer blant annet 123 nye tjenestemenn i grensekontrollen og kameraer på alle kjørbare grenseoverganger, et arbeid som skal være ferdigstilt i 2019.

Det stemmer at tollregion Øst-Norge har fått tildelt 52 av disse 123 årsverkene. Av disse er 30 øremerket døgnkontroll på Svinesund og Ørje, jf. omtale i Prop. 1 S (2015--2016). Årsaken til at etaten selv foreslo døgnkontroll på nettopp Svinesund og Ørje, er tollfaglige risikovurderinger. De resterende 22 skal dekke etatens behov for mobile kontrollgrupper i regionen. Kontrollgruppene og økt tilstedeværelse vil dekke hele regionen, og utgjør en styrking av grensekontrollen også i Hedmark. Jeg er kjent med at det som del av styrking

av grensekontrollen allerede er tilsatt tre tjenestemenn, og at elet også er utlyst ytterligere stillinger med tjenestested i Hedmark.

I tildelingen av 123 nye årsverk til Tolletaten ligger det noen bindinger, som døgnkontroll på Svinesund og Ørje, styrket bemanning på flyplasser og opprettelse av etterretnings- og analysesenter. Når elet gjelder fordelingen av øvrige tjenestemenn, da særlig knyttet til mobile kontrollenheter, har verken Stortinget eller

Finansdepartementet lagt føringer på dette. Det er avgjørende at slike beslutninger tas der kunnskapen om de utfordringer etaten står ovenfor er best. Beslutning om fordeling mellom de enkelte tollregionene tas av tolldirektøren, mens regionsdirektørene er ansvarlige for å disponere disse tjenestemennene til det beste for sin region som helhet. Jeg mener en slik delegering er den beste måten å sikre at vi får en best mulig utnyttelse av de ressursene etaten er tilført.

SPØRSMÅL NR. 998

Innlevert 27. april 2016 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 4. mai 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Stortinget har vedtatt et pilotprosjekt mrd bruk av velferdsobligasjoner. Foreløpig virker det som om regjeringen fortsatt ikke har startet opp dette. Det er viktig at dette kommer i gang.

Hvordan følger statsråden opp dette anmodningsvedtaket: «Stortinget ber regjeringen sørge for at det etableres et pilotprosjekt med bruk av velferdsobligasjoner (SIB) som modell. Dette for å sikre bedre forebygging av og mindre tilbakefall til kriminalitet i aldersgruppen 18-30 år.»?»

BEGRUNNELSE:

Merknad fra justiskomiteens innstilling til statsbudsjettet for 2016:

Komiteen viser til at Stortinget enstemmig har bedt regjeringen om å sørge for at det etableres et pilotprosjekt med bruk av velferdsobligasjoner (SIB) som modell for å sikre bedre forebygging av og mindre tilbakefall til kriminalitet i aldersgruppen 18–30 år, for derigjennom å bidra til reduserte offentlige utgifter. Komiteen har merket seg at Arbeids- og velferdsdirektoratet de siste 2 årene gitt oppstartstøtte til en forstudie om dette. Komiteen ber regjeringen om å sikre at dette arbeidet videreføres og at henholdsvis Justis- og beredskapsdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet koordinerer innsatsen for å sikre at slikt prosjekt er på plass i løpet av 2016.

Merknader fra Innst. 305 S (2014-2015):

Komiteen viser til at kriminalitet koster det enkelte kriminalitetsoffer og Norge betydelig lidelse og økonomisk tap. Komiteen har merket seg at enkelte orga-

nisasjoner som arbeider med å rehabilitere og tilbakeføre kriminelle til samfunnet, opplever at det ofte er mengden aktivitet som måles, ikke hvorvidt de skaper suksesshistorier hvor eks-innsatte lykkes. Tilbakefallet til kriminalitet for tidligere straffedømte mellom 18 og 30 år er fortsatt for høyt. Komiteen peker derfor på at fokus rettet mot forebygging og bedre rehabilitering er svært viktig for å oppnå lavere tilbakefall til kriminalitet, for derigjennom å frigjøre nødvendig kapasitet i kriminalomsorgen.

Komiteen har i denne sammenheng merket seg stiftelsen Way Backs påpekning av at dagens system mangler gode incentiver som belønner prosjekter som fungerer og derfor ønsker å etablere et pilotprosjekt med såkalte «velferdsobligasjoner – Social Impact Bonds (SIB)». SIB er en avtale mellom minst tre parter – tjenesteleverandør(er), private investorer og offentlig kjøper(e) av tjenester – der betalingen er avhengig av oppnådde resultater. Komiteen viser til at det da er de private investorene som bærer risikoen for manglende måloppnåelse. Tjenesteleverandøren (ofte ideelle virksomheter) vil uansett få betalt for sine tjenester, samtidig som det vil være en form for resultatbasert finansiering. Dersom resultatene er nådd på slutten av avtaleperioden, får investoren tilbakebetalt sin investering fra det offentlige.

Komiteen har videre registrert at Arbeids- og velferdsdirektoratet har støttet starten på en forstudie knyttet til dette arbeidet. Komiteen oppfatter dette som et viktig nybrottsarbeid som fortjener støtte også fremover og ber derfor regjeringen legge til rette for at pilotprosjekter som dette etableres i Norge.

Komiteen fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at det etableres et pilotprosjekt med bruk av velferdsobligasjoner

(SIB) som modell. Dette for å sikre bedre forebygging av og mindre tilbakefall til kriminalitet i aldersgruppen 18–30 år.»

Svar:

For ordens skyld nevner jeg at spørsmålet er overført fra arbeids- og sosialministeren til justis- og beredskapsministeren.

Bruk av velferdsobligasjoner som finansieringsmodell i forbindelse tilbakeføring av domfelte er en spennende ide. Jeg setter i denne sammenheng pris på representantens engasjement for å fremme innovasjon på dette området.

Arbeids- og sosialdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet har satt i gang et samarbeid der de ser nærmere på hvordan finansieringsmodellen kan benyttes i tråd med Stortingets anmodningsvedtak. Regjeringen vil redegjøre nærmere for dette i Prop. 1 S (2016-2017) for de respektive departementene.

Bruk av velferdsobligasjoner er en annerledes måte å finansiere velferdstjenester på enn det som er vanlig

praksis i Norge. Modellen stiller derfor nye krav til både oppdragsgiver og tjenesteleverandører. I tillegg er man avhengig av å finne investorer til å finansiere tjenestene. Det bør i denne sammenheng understrekes at erfaringene internasjonalt knyttet til bruk av velferdsobligasjoner på dette området er begrensede.

Det er derfor mange vurderinger og avklaringer som må gjøres i forkant av en slik pilot slik at tiltaket kan innrettes på best mulig måte. Jeg kan i denne forbindelse informere om at selskapet Sosial finansiering AS, tidligere Framdrift Aktivitet, har mottatt tilskudd til sosialt entreprenørskap fra Arbeids- og velferdsdirektoratet siden 2014. I 2016 ble selskapet tilført 400 000 kroner i ordinært tilskudd.

Sosial Finansiering arbeider med å legge til rette for bruk av velferdsobligasjoner som et supplement til måten sosialt arbeid er finansiert på i dag. De planlegger i samarbeid med Kristiansand kommune å gjennomføre et pilotprosjekt der velferdsobligasjoner benyttes for å finansiere kriminalitetsforebyggende arbeid i Kristiansand. Erfaringene som gjøres i denne sammenheng vil kunne gi nyttig kunnskap både for det offentlige og for potensielle tjenesteleverandører.

SPØRSMÅL NR. 999

Innlevert 27. april 2016 av stortingsrepresentant Truls Wickholm

Besvart 4. mai 2016 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«På forrige AHLC-møtet sa utenriksminister Brende at i mangel på en politisk prosess for å løse konflikten, vil Norge styrke den økonomiske bærekraften til Palestina. Torsdag 21. mars stengte det israelske militæret 35 steinbrudd i Beit Jafar. Samtidig får Israelske selskaper tillatelse til å drive utvinning i område C. Steinindustrien er meget viktig for palestinsk økonomi.

Hvordan mener utenriksministeren at denne typen folkerettsstridige diskrimineringen påvirker muligheten for en bærekraftig palestinsk økonomi?»

BEGRUNNELSE:

Torsdag 21. mars stengte det israelske militæret 35 palestinske steinbrudd i landsbyen Beit Jafar. 3500 palestinske arbeideres livsgrunnlag står nå i fare. Soldater gikk til fysisk angrep på flere arbeidere, konfiskerte utstyr verdt millioner av dollar, og krever høye bøter fra steinbruddeierne. Grunnlaget for stengingen var at steinbruddene drives uten tillatelse. Ifølge bransjeor-

ganisasjonen Palestinian Stone and Marble Union har ikke noen palestinske steinbruddeiere i område C fått tillatelse til å drive av Israel siden 1994. Human Rights Watch har sagt at Israel struper en palestinsk industri, samtidig som de promoterer den samme industrien i israelske bosettinger. De 11 israelske selskapene som driver steinbrudd i område C har fått tillatelser fra militæret. I følge Human Rights Watch er det folkerettsstridig at Israel tjener økonomisk på utvinning av naturressurser fra okkupert område. Som Palestinas største eksport med mellom 15-20 000 ansatte, er steinindustrien viktig for palestinsk økonomi.

Svar:

Tilgang til næringsvirksomhet i C-området på Vestbredden er av stor betydning for den palestinske økonomien, for inntektene til Den palestinske selvstyremyndigheten (PA) og for en fremtidig etablering av en to-statsløsning. Steinbrudd er en viktig inntektskilde for palestinere.

En sentral del av Norges innsats som leder av giverlandsgruppen for Palestina (Ad-Hoc Liaison Committee, AHLC) er å styrke den palestinske økonomien og sørge for et bærekraftig inntektsgrunnlag for PA. Dette er også tema under møtene i AHLC. Norge har gjentatte ganger oppfordret Israel til å akseptere økt palestinsk tilgang til C-området. Dette ble også understreket av mange givere, inkludert Norge, da giverlandsgruppen møttes i Brussel 19. april i år. I sin

rapport til møtet, anslo Verdensbanken at manglende palestinsk tilgang til næringsvirksomhet i C-området representerer et inntektstap tilsvarende cirka en tredjedel av PAs samlede inntekter. AHLC er et forum hvor partene kan diskutere sentrale økonomiske spørsmål direkte med hverandre og med giverne. Norge vil fortsette å fremme betydningen av palestinsk tilgang til å drive næringsvirksomhet i C-området.

SPØRSMÅL NR. 1000

Innlevert 27. april 2016 av stortingsrepresentant Astrid Aarhus Byrknes

Besvart 4. mai 2016 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«I svar på spørsmål fra Hans Olav Syversen (KrF) lovet utenriksminister Brende i Stortinget 27. april å gi klart uttrykk overfor palestinske selvstyremyndigheter at utbetalingene av store pengebeløp til fengslede terrorister er en uakseptabel praksis.

På hvilke tidspunkt, på hvilken måte og overfor hvem i den palestinske selvstyremyndigheten er det fra Utenriksdepartementet blitt protestert mot denne praksisen etter at Utenriksdepartementet fikk kjennskap til at den fortsatte i 2014?»

BEGRUNNELSE:

Samtidig som den palestinske selvstyremyndigheten i prinsippet tar avstand fra terror, driver den systematisk med hyllest av de som har utført terroraksjoner mot Israel. Det er også etablert en praksis med store pengeutbetalinger – og mest til de som er skyldig i de verste terrorhandlingene der flere sivile er drept. Etter protester fra Storbritannia og Norge lovet president Abbas å avslutte denne praksisen, men nå er det blitt kjent at den har fortsatt også etter 2014 ved at utbetalingene er kanalisert gjennom en egen kommisjon som får finansiering fra de palestinske selvstyremyndighetene.

Svar:

Norge har ved flere anledninger gjort det klart for palestinske selvstyremyndigheter (PA) at støtteordningen rettet mot palestinske fanger i israelske fengsel, hvor økonomiske utbetalinger øker med fangenes sonings-

tid, er uakseptabel og bør avskaffes. Allerede i mai 2013 forsikret PA om at norske midler ikke går til finansiering av ordningen. PA har imidlertid ikke gitt uttrykk for at ordningen som sådan har blitt avskaffet.

Under mitt siste møte med den palestinske presidenten Mahmoud Abbas 3. mai i år, understreket jeg på nytt at ordningen er uakseptabel. Jeg fikk igjen forsikring om at norske midler ikke inngår i utbetalingene. Jeg la overfor presidenten vekt på at PA vil være tjent med å avskaffe ordningen.

Utenriksdepartementet har også flere ganger tidligere tatt opp saken med PA, både på politisk nivå og på embetsnivå. Ordningen var blant annet tema i samtaler jeg hadde med finansminister Shukri Bishara under et besøk til Palestina i mai 2014 og under et givermøte med Bishara i juni samme år. Daværende spesialrepresentant Jon Hanssen-Bauer fulgte opp i en ny samtale med Bishara i august 2014. Jeg tok nok en gang saken opp med finansminister Bishara da vi møttes under møtet i giverlandsgruppen for Palestina i Brussel 19. april i år.

Norske penger til palestinerne går til statsbygging og institusjonsutvikling, som det er i alles interesse at videreføres. Dette blir også understreket fra israelske myndigheter. Selv om norske bistandsmidler ikke finansierer ordningen, vil Norge, som stor bidragsyter til palestinske selvstyremyndigheter, også i fremtiden uttrykke at vi finner praksisen uakseptabel og anbefale at den avvikles.

Jeg viser for øvrig til mitt muntlige svar i spontan-spørretimen 27. april 2016.

SPØRSMÅL NR. 1001**Innlevert 27. april 2016 av stortingsrepresentant Marianne Aasen****Besvart 4. mai 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Mener statsråden at arbeid og aktiviteter som har til hensikt å påvirke egne rammebetingelser hører under begrepet politikk og i så fall, hvorfor kvalifiserer ikke slikt arbeid til å bli godkjent som politisk fravær?»

BEGRUNNELSE:

En av skolens oppgaver er å drive opplæring og legge til rette for demokrati og forberede elevene på at de skal være aktive samfunnsmedlemmer. Derfor er det slik at rektor skal stryke inntil ti dager fravær som skyldes at elevene har vært borte på grunn av politisk fravær; definert som politisk arbeid i partier og organisasjoner eller arbeid som tillitsvalgt.

I arbeidslivet opererer partene med begrepet politisk streik. Retten til politisk streik er hjemlet i Hovedavtalens bestemmelser, hvor det i eksempelvis NHO/LOs hovedavtale åpnes for streik av begrenset varighet. Det er altså lovlig å legge ned arbeidet hvis man skal demonstrere mot politiske myndigheters beslutning eller for å påvirke myndighetene til å ta et bestemt standpunkt i en sak. Politisk streik kan også være rettet direkte mot ledelsen i en bedrift.

Elevenes rett til å aksjonere på tilsvarende vis er ikke den samme, i alle fall ikke for alle. På en del skoler og i noen fylkeskommuner anser man ikke aktivitet knyttet opp til å påvirke rammebetingelser for egen skolehverdag til å kunne kvalifisere til å være politisk fravær. En slik "politisk streik" må organiseres og gjennomføres etter skoletid, hvis ikke blir det ugyldig fravær slik en del tolker det.

Det er bra at det finnes mulighet til politisk fravær i Norge. Og internasjonalt skårer vi også bra i undersøkelser som måler elevenes demokratiske kompetanse. Dette bør være en del av et ekte demokrati, med medbestemmelsesrett og det bør legges til rette for å kunne organisere slik politisk virksomhet, og det på samme vis i alle fylker og ved alle skoler.

Svar:

Regelverket gir elevene mange muligheter til å påvirke egen skolehverdag. Jeg mener elever bør benytte seg av disse rettighetene og mulighetene, fremfor å gå til streik.

Opplæringsloven hjemler elevenes rett til å påvirke egen skolehverdag gjennom rett til deltakelse i skoleutvalg (§ 11-5), skolemiljøutvalg (§ 11-5a), elevråd (§ 11-6) og fylkeskommunale nemnder (§ 11-8). Elever skal kunne bruke deler av skoletiden til slikt arbeid. Derfor er det fastsatt i forskrift til opplæringsloven § 3-47 syvende ledd at dette skal regnes som en del av opplæringen, og følgelig ikke regnes som fravær.

Der forskriften § 3-47 referer til «politisk arbeid» forstås dette som for eksempel deltakelse i kommune-styre eller i en politisk organisasjon. Dersom man ikke er på skolen som følge av slikt arbeid, regnes dette som fravær. Regelverket åpner imidlertid for at inntil ti fraværsdager kan strykes fra vitnemålet dersom fraværet er dokumentert. Politisk streik vil derimot ikke være verken en del av opplæringen eller politisk arbeid i forskriftens forstand. Dette vil derfor regnes som fravær.

SPØRSMÅL NR. 1002**Innlevert 27. april 2016 av stortingsrepresentant Jonas Gahr Støre****Besvart 6. mai 2016 av statsminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«Hva har regjeringen gjort for å bidra til å sikre Egersund mot framtidige flommer, og hva vil statsministeren gjøre for å sikre at Eigersund kommune får midler til flomsikring, slik de ble forespeilet da kom-

munalministeren og olje- og energiministeren besøkte kommunen?»

BEGRUNNELSE:

Det har snart gått et halvt år siden ekstremværet Synne rammet Dalane-regionen i Rogaland.

Kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner og olje- og energiminister Tord Lien forespeilte Eigersund kommune støtte fra storsamfunnet til flomsikring da de besøkte kommunen uken etter flommen.

Lovnadene ble gjengitt i media, men måneder etter ekstremværet mangler kommunen fortsatt midler til dette arbeidet.

I tett samarbeid med NVE har Eigersund kommune utarbeidet detaljplaner og prosjekter som raskt kan igangsettes. Slike gryteklare prosjekter burde være spesielt aktuelle i Dalane-regionen, som i særlig grad merker konsekvensene av ledighetskrisen.

De ovennevnte regjeringsmedlemmene ga under besøket til Eigersund uttrykk for at storsamfunnet skulle stille opp når lokalsamfunn rammes av ekstremvær. I ettertid har ikke regjeringen fulgt opp, og Eigersund har kun blitt henvist til ordinære støtteordninger når det gjelder å sikre Eigersund by mot flom.

Svar:

Ekstremværet "Synne" rammet Sør-Vestlandet hardt. "Synne" var ett av flere ekstremvær som førte med seg flom i 2015. Regjeringen er opptatt av at landet er best mulig forberedt på slike ekstremvær, både gjennom forebygging og gjennom god beredskap. Bevilgningene til dette arbeidet er derfor økt de siste tre årene. I 2016 er det bevilget 385,5 mill. kroner til tiltak for å forebygge flom- og skredskader.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) vurderer at det er behov for hastetiltak i Eigersund kommune. NVE har allerede bistått kommunen med erosjonssikring og bygging av en 200 meter lang flomvoll ved Tengs bro. For at de resterende hastetiltakene kan settes i gang, vil regjeringen i revidert nasjonalbudsjett for 2016 foreslå en tilleggsbevilgning på 21 mill. kroner til hastetiltak i vassdrag hvor det er betydelig erosjonsskader og opplagring av masser etter ekstremværet. Bevilgningen vil bli gitt som tilskudd til kommunene Eigersund, Lund og Kvinesdal og utgjør 90 prosent av kostnaden, mens kommunal medfinansiering utgjør 10 prosent.

NVE har bistått Eigersund kommune med faglig råd, tiltaksplan for flomsikring. Hydrauliske beregninger og tilrettelagt for at kommunen kan sette i gang detaljprosjektering og gjennomføring av tiltakene i planen.

For å redusere skadeomfanget, og øke sikkerheten langs vassdragene, vurderer NVE at det er behov for permanente sikringstiltak i mange av kommunene som ble rammet av "Synne". Totalt er dette anslått til å koste om lag 175 mill. kroner. I Eigersund kommune er det

blant annet snakk om å omfordele vann fra Lundeåna til Eieåna til en estimert kostnad av 50 mill. kroner. Dette prosjektet er ikke ferdig planlagt, og det gjenstår en rekke avklaringer, blant annet knyttet til vei, kulturminner og regulering av området. Prosjektet vil ikke kunne settes i gang i år, men etter det jeg har fått opplyst, har NVE et godt samarbeid med Eigersund kommune som er kjent med status for denne saken.

Behovet for permanente flomsikringstiltak er stort mange steder i Norge, og prioriteringene av tiltak i Eigersund kommune må vurderes opp mot andre viktige prosjekter. Det er for tidlig å si når permanente tiltak i Eigersundsområdet kan bli gjennomført. "Synne" har synliggjort et behov for permanente tiltak i området. Dette må sees i sammenheng med behovene andre steder, for å sikre at ressursene blir brukt der de gjør størst nytte totalt sett.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har en ordning for å kompensere kommuner som får kostnader knyttet til krisehåndtering, opprydning og gjenoppbygging av kommunal infrastruktur. Ordningen skal avhjelpe kommunen økonomisk og sørge for at store uforutsette hendelser ikke skal gå utover innbyggernes tjenestetilbud. Ordningen er finansiert med skjønnsmidler i KMD, og alle kommuner kan søke om en slik kompensasjon via fylkesmannen.

Både fylkesmannen og KMD behandler søknader om skjønnsmidler fortløpende. Dersom Eigersund kommune ønsker å søke om skjønnsmidler til krisehåndtering, opprydning og/ eller gjenoppbygging av kommunal infrastruktur, vil denne behandles når den sendes inn.

Ekstremværet "Synne" forårsaket også skade på infrastruktur på samferdselsområdet. Jernbaneverket (CTBV) opplyser at etaten har besluttet å gjennomføre utskifting av den ene av de tre jernbanebruene ved Launes som ble skadet av "Synne".

Det har over flere år pågått et omfattende prosjekt i JBV for å gjøre Jærbanen mer robust mot tøffe værforhold. I statsbudsjettet for 2016 er det satt av totalt 355 mill. kroner til fornying av Sørlands-/Jærbanen, hvorav 110 mill. kr kommer fra tiltakspakken. Av dette ble det bevilget 50 mill. kroner til den eksisterende avtalen om kontraktledningsforsyning på strekningen Eigersund-Stavanger. Kontaktledningsarbeidene på Moi-Eigersund lyses ut i månedsskiftet mai-juni. I arbeidet med skogrydding på strekningen Moi-Eigersund som startet opp i begynnelsen av april, benyttes lokal underentreprenør (Dalane Hageservice). I løpet av seks uker i sommer planlegges det også for boring og nedsetting av mastefundamenter samt: fjerning og reetablering av fiberkabel på strekningen.

SPØRSMÅL NR. 1003**Innlevert 27. april 2016 av stortingsrepresentant Bente Thorsen****Besvart 3. mai 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Søkertallene til GLU 1-7 har gått markant ned, samtidig som det er et stort og økende behov for kvalifiserte lærere i årene fremover. Vi er kjent med at HSH har hatt forsøk med felles første år for all lærerutdanning. Det kunne virke som det var flere som søkte seg til GLU 1-7 i forsøksperioden under denne ordningen.

Er dette en ordning statsråden vil vurdere å utvide til flere skoler, og ser statsråden for seg andre tiltak for å styrke søkingen?»

BEGRUNNELSE:

Søkningen til det største lærerstudiet, GLU 1-7.- trinn, har i år gått ned med 11 prosent siden i fjor, ifølge nye tall fra Samordna Opptak. I år har 2377 søkere dette studiet som førstevalg, 295 færre enn i fjor. Samtidig har Statistisk sentralbyrå beregnet at Norge vil mangle 3400 grunnskolelærere i 2020.

Tall fra lærerutdanningene

- Antall som har en av lærerutdanningene som sitt førstevalg økte med rundt 1,79 % fra i fjor. Året før var økningen på 8,5 %.
- Grunnskolelærer 1.–5. trinn: – 11 % (1557 planlagte studieplasser).
- Mens antall primærsøkere i all høyere utdanning har økt med nesten 15 prosent fra 2010 til 2014, har antall søkere til grunnskolelærerutdanningene bare økt med drøye syv prosent i samme periode.

Svar:

Evalueringen av allmennlærerutdanningen i 2006 viste at innretningen mot hele grunnskolen, trinn 1 – 10, favnet for bredt til å gi oss de gode, resultatorienterte og kompetente lærerne vi trenger. Dagens fireårige grunnskolelærerutdanning er derfor differensiert; i grunnskolelærerutdanning (GLU) for 1. – 7. trinn og GLU for 5. – 10. trinn. I den grad lærerutdanningsinstitusjonene finner at det gir en faglig merverdi å ha noe felles undervisning for de to utdanningene, har de an-

ledning til det. Det er institusjonene selv som må gjøre og utføre de faglige vurderingene. Jeg mener imidlertid at differensieringen er viktig for kvaliteten, og jeg vil ikke innføre noe felles første år nå. Regjeringen vil opprettholde den grunnleggende differensieringen ved overgang til femårig grunnskolelærerutdanning på masternivå fra 2017.

Jeg er glad for at søkertallene, og formodentlig også antallet lærerstudenter som gjennomfører lærerstudiene, er på vei opp. Samlet for alle lærerutdanningene er årets søking, sammen med fjorårets, den høyeste siden 1997. Dessverre er søkningen til GLU 1-7 langt fra så god som vi ønsker oss, og dette er bekymringsfullt. Dette er den eneste utdanningen som kvalifiserer direkte for undervisning på trinnene 1-4. Jeg har bedt lærerutdanningsinstitusjonene om å rette sine rekrutteringstiltak spesielt mot GLU 1 – 7 og om å følge opp søkerne. Flere lærerutdanninger har såkalte "nudging"-prosjekter i gang. Det innebærer blant annet at de følger opp søkerne fra søknadsfristen i april til de møter opp til utdanningene i august. Det er også mange institusjoner som nå jobber målrettet og aktivt med sosiale medier i rekrutteringssammenheng. Som kjent vil det også bli arrangert forkurs i matematikk for kandidater som har oppnådd karakteren 3, men ikke karakterkravet 4, i matematikk.

Søkertallene gir oss riktig nok en pekepinn om situasjonen, men hvor mange som faktisk begynner på studiene vet vi først etter at studiene har kommet i gang til høsten.

Femårig grunnskolelærerutdanning for 1. – 7. trinn på masternivå er et langsiktig tiltak for å gjøre det mer attraktivt å bli lærer også for de yngste. Jeg har sagt tidligere at dersom ikke søkningen til GLU 1 – 7 øker etter innføring av femårig lærerutdanning på masternivå, vil jeg vurdere ytterligere tiltak. Det er mange som kan være med å vise hvor viktig, faglig interessant og givende det er å jobbe med de yngste skolebarna: lærerutdanningsinstitusjonene, GLU 1 – 7-studenter og -lærere, skolene, skoleeiere og skoleledere. Mange må bidra sammen med oss til å etterspørre GLU 1 – 7-lærere og stimulere flere til å velge denne yrkesveien.

SPØRSMÅL NR. 1004**Innlevert 27. april 2016 av stortingsrepresentant Ketil Kjenseth****Besvart 11. mai 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Har statsråden gitt føringer om at helseforetak eller selskaper eid av disse kan gjennomføre høringer og vedtak som angår lokal akuttberedskap på kortere tid enn 6 uker, og kan statsråden redegjøre for hvilke flyplasser i Finnmark som ikke kan ta ned et jetfly?»

BEGRUNNELSE:

Luftambulansetjenesten ANS, eid av de fire regionale helseforetakene, har hatt ute på høring «Strategidokument – Ambulanseflytjenesten 2019-30». Ett av alternativene som drøftes, igjen, er å gjøre strukturelle endringer i luftambulansetjenesten i nord – hvor ett av alternativene er å erstatte ett av ambulansflyene stasjonert i Alta med et jetfly stasjonert i Tromsø eller på Gardermoen. Tilsvarende debatt pågikk også i 2012, etter at Altaposten gjorde lokalpolitikere og administrasjonen i Alta kommune oppmerksom på den daværende utredningen.

Et jetfly har kapasitet og er sertifisert for å kunne betjene Svalbard, hvilket er en viktig vurdering å hensynta. Jetflyet vil imidlertid ikke kunne lande på de fleste flyplassene i Finnmark, som har for korte banelengder. Ifølge høringen og den korte høringsfristen, var det planlagt å ta en beslutning 25. april. I følge en uttalelse til Altaposten fra kommunikasjonsrådgiver Knut Haarvik i Luftambulansetjenesten ANS, er beslutningen utsatt til 23. mai.

Hensynet til at Alta ikke har sykehus og i liten grad har akuttfunksjoner, er viktig. I tillegg betjener dagens to fly også andre deler av Finnmark. Det må være en forutsetning for eventuelle strukturelle endringer i ambulansflytjenesten i nord at akuttberedskapen i Alta og Finnmark for øvrig ikke svekkes.

Undertegnede er opptatt av å styrke dialogen og balansen mellom kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten. Særlig gjelder dette ved endringer i akuttberedskapen som påvirker kommunenes oppgaver, kapasitet, kompetanse og økonomi. Vi ser stadig eksempler på at sykehusforetak og/eller datterselskaper gjennom utredninger med lite kommunal involvering og korte frister påtar seg et samfunnsansvar som løper ut over deres primære funksjon. Dette skaper utfordringer for kommunene, som i mange tilfeller hverken sitter på utredningskapasitet eller juridisk kapasitet til å forhandle med sykehusforetak om endringer i

ansvars- og oppgavefordeling. For kommunene endrer også inntektssystemet seg mye langsommere enn den mer behandlingsrettede finansieringen av sykehusene, noe som gjør at tidsperspektivet for endringer ofte blir svært asynkront. I dette tilfellet gjelder det at mange kommuner og innbyggere kan bli berørt, dersom ambulansflykapasiteten fra Alta halveres.

Svar:

Helse Nord RHF har i forbindelse med strategiarbeidet for flyambulansetjenesten 2019 – 2030 vurdert helheten i ambulansetjenesten for området. Dette var tema i spørsmål til skriftlig besvarelse nummer 994, og jeg viser derfor til mitt svar når det gjelder de faglige vurderingene om flytting av dagflyet i Alta. I tillegg kan jeg opplyse at følgende flyplasser kan ta ned jetfly: Alta, Kirkenes og Lakselv. Resten er kortbaneflyplasser som ikke kan ta ned jetfly. Jeg er ellers enig i at det er behov for å styrke dialogen mellom spesialisthelsetjenesten og kommuner når det gjøres endringer i den akuttmedisinske beredskapen. Dette har vi tydeliggjort gjennom tiltak i Nasjonal helse- og sykehusplan.

Jeg har ikke gitt føring om høringsfrister eller vedtak i denne saken. Luftambulansetjenesten ANS har orientert om at høringsfristen i forbindelse med å anskaffe nye ambulansflytjenester fra 2019 til 2030 skyldtes en presset framdriftsplan og at det ikke var en ordinær høring, men en orientering med mulighet for innspill. Luftambulansen ANS har påpekt at det burde vært tydeliggjort at det ikke var en ordinær høring.

Luftambulansetjenesten ANS eies av de regionale helseforetakene og er fullfinansiert av det offentlige. Luftambulansetjenesten ANS og Helseforetakenes innkjøpsservice AS, som bistår i anskaffelsen, anser dermed ikke at utredningsinstruksen gjelder for Luftambulansetjenesten ANS og anskaffelse av ambulansflytjenester. Bakgrunnen er at utredningsinstruksen 1-2 gjelder for "statlige tiltak som utføres i, eller på oppdrag for, statlige forvaltningsorganer". Regionale helseforetak er ikke statlige forvaltningsorganer og anskaffelsen gjøres ikke på oppdrag for Helse- og omsorgsdepartementet. Veilederen til utredningsinstruksen (punkt 1.2.2) opplyser ellers at denne ikke gjelder for utredningsarbeid i egne rettssubjekter, slik som statsforetak, særlovselskap, helseforetak, statsaksjeselskap og stiftelser.

SPØRSMÅL NR. 1005**Innlevert 28. april 2016 av stortingsrepresentant Kåre Simensen****Besvart 6. mai 2016 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland****Spørsmål:**

«Det samiske nasjonalteateret Beaivváš er blitt stengt med øyeblikkelig virkning og alle forestillinger/øvinger avlyst.

Hva kan Kulturministeren bidra med for at det samiske folket fortsatt skal kunne ha sitt eget teater?»

BEGRUNNELSE:

Støvavsetning fra murveggene og råteutbrudd har over tid utgjort store problemer for ansatte og gjester (særlig astmatikere), og med vårens vannlekkasjer som nå er i direkte kontakt med elektriske anlegg har hovedverneombudet i kommunen beordret å låse dørene på bygget umiddelbart.

Det er Kautokeino kommune som leier ut bygget til Beaivváš gjennom en ordning der de yter tilsvarende sum i tilskudd til teateret, slik at teateret regnskapsmessig har bygget gratis til sin disposisjon inkl. vedlikehold.

Medregnet øvrige tekniske driftsutgifter bidrar kommunen årlig med godt over en million direkte til bygningsdrift (Sametinget finansierer det kunstneriske innholdet). For 2016 har de som ROBEK-kommune i tillegg søkt Fylkesmannen om tillatelse til låneopptak for utbedringer av bygget, denne gang på ca. 570 000 kroner. De bruker m.a.o. betydelige beløp på Beaivváš-bygget samtidig som de har tilsvarende problemer i grunnskolen. Ordfører Johan Vaasara er tydelig på dersom han må velge vil prioritere skoleelevene først.

Med de massive problemene som er i bygget nå ser de det ikke lenger forsvarlig å sette av store summer for noe som i beste fall kun utsetter problemet, beløp som dessuten er av en slik størrelsesorden at vi som kommune uansett ikke klarer å bære de.

Kommunen har lappet på bygget i årevis med resultat i at straks ett område er fikset begynner skipet å ta inn vann andre steder. Fra kommunens side har de verken økonomiske midler til å holde på slik eller mulighet til å prioritere vekk andre lovpålagte oppgaver.

Selv om Kautokeino kommune er en stolt og langvarig partner av Beaivváš stiller spørsmål om hvorfor de som kommune må "sponse" samiske teaterforestil-

linger for hele Norge (og Norden), det burde jo på ingen måte være et kommunalt ansvar?

Ordfører har vært i kontakt med bekjente i byrådet i Oslo i dag der de var krystallklar på at Nasjonalteateret er en nasjonal institusjon som Oslo kommune økonomisk ikke bærer noe ansvar for.

Jeg er enig med ordføreren når han uttrykker et klart og tydelig ønske om at tilsvarende burde gjelde for Beaivvas samiske nasjonalteater.

Svar:

Ansvar for forvaltningen av det samiske nasjonalteatret Beaivváš ligger hos Sametinget.

I 2002 ble forvaltningsansvaret for statlige tilskudd til samiske tiltak overført til Sametinget, jf. Budsjettingstilling S. nr. 2 (2001–2002). På kulturområdet er de statlige midlene til samiske kulturtiltak, herunder tilskudd til Beaivváš, samlet under kapittel 320 Allmenne kulturformål, post 53 Samiske kulturformål. Midlene på denne posten overføres til Sametinget, som disponerer midlene etter egne prioriteringer. I 2016 er bevilgningen på posten ca. 80,5 mill. kroner.

Representanten Simensen viser til en aktuell situasjon hvor hovedverneombudet i Kautokeino kommune har stengt deler av kulturhuset i Kautokeino. Det samiske nasjonalteatret Beaivváš har sin hjemmescene i dette huset, som eies av Kautokeino kommune. De fleste forestillingene til Beaivváš spilles imidlertid på turné i Norge og utlandet.

Det har vært lagt fram forslag om nytt teaterbygg. Dette er en sak som er i en tidlig fase. Når det gjelder bygging av samiske kulturbygg, er det Sametinget som har ansvaret for å prioritere mellom aktuelle samiske prosjekter. Det sørsamiske museet Saemien Sijte har vært førsteprioritet fra Sametingets side.

I den akutte situasjonen som har oppstått for det samiske teatret som følge av problemene ved kulturhuset i Kautokeino, legger jeg til grunn at teateret har en dialog med Sametinget og Kautokeino kommune for å finne en løsning på den kortsiktige utfordringen.

SPØRSMÅL NR. 1006**Innlevert 28. april 2016 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein****Besvart 4. mai 2016 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Vil statsråden sørge for at Forsvarets transportkapasitet i en krisesituasjon forbedres, og vil statsråden vurdere en plikt til å bistå med transport i situasjoner som rasulykken på Svalbard?»

BEGRUNNELSE:

Aftenposten kunne melde om at Forsvaret ikke kunne stille med akutt transporthjelp under dødsraset på Svalbard, og at forsvaret heller ikke har plikt til det. Ifølge Aftenposten hadde det private flyselskapet Norwegian en raskere reaksjonskapasitet enn Forsvaret, og flyelskapet bidro med å transportere nødvendig hjelpepersonell til Svalbard.

Svar:

Forsvaret er en viktig bidragsyter i forbindelse med ulykker, naturkatastrofer, kriminelle handlinger og andre fredstidskriser. For det første inngår Forsvaret i samvirket innen redningstjenesten på lik linje med andre aktører som er pålagt å stille opp med relevante redningsressurser. Ordningen med den offentlig organiserte redningstjenesten trer i kraft når formålet med en aksjon er å redde liv og helse. For det andre yter Forsvaret etter anmodning bistand til politiet og andre sivile myndigheter i situasjoner som ikke defineres som redningstjeneste.

Både for deltakelse i redningstjenesten og for bistand etter anmodning gjelder prinsippet om at Forsvaret stiller opp innenfor rammen av til enhver tid tilgjengelige kapasiteter. Forsvaret vil strekke seg langt for å stille opp i situasjoner der det er behov for Forsvarets ressurser. De formelle klartidene er maksimumstider, og faktiske klartider viser seg ofte å være vesentlig kortere. Ved akutte bistandsbehov gjelder ikke forutsetningen i instruks om Forsvarets bistand til politiet om at politiets egne ressurser normalt skal være uttømt eller funnet utilstrekkelige for at det skal være aktuelt med militær bistand.

Jeg vurderer det pr i dag ikke som aktuelt å fastsette en ytterligere formalisert plikt for Forsvaret til å bistå med lufttransport ved ulykkesituasjoner. For at

dette skulle ha noen reell merverdi burde det i så fall ha blitt innført sammen med særskilte pålegg om oppdrag og beredskap. Generelt må slike oppdrag og beredskap bygge på identifiserte sivile støttebehov, og fastsettes etter en helhetlig vurdering av behov, kostnader og antatt effekt av tiltakene. Pr i dag foreligger det ikke planer om å gi pålegg om oppdrag og beredskap særskilt for å støtte sivil krisehåndtering for flere av Forsvarets kapasiteter for lufttransport utover de som allerede har dette.

Forsvarets struktur er dimensjonert for å løse Forsvarets primæroppgaver, men innretningen og dimensjoneringen av kapasitetene skal også ta støtte til det sivile samfunn med i betraktningen. Visse kapasiteter er derfor gitt særskilte oppdrag og beredskap for å være forberedt på å støtte sivil krisehåndtering. Innen lufttransport gjelder dette særlig Bell-helikoptrene på Bardufoss og Rygge. Disse er gitt en klartid på en time for å kunne bistå politiet.

Øvrige fly og helikoptre i Forsvaret kan også støtte sivile myndigheter hvis det oppstår behov for det. C-130J transportfly er særlig aktuelt for transport av personell og materiell, herunder som del av Forsvarets støtte til politiet i terrorberedskapen. I forbindelse med ebola-krisen ble et slikt fly også særskilt klargjort for smitteverntransport, og videreutvikling av dette konseptet pågår i samarbeid med helsemyndighetene. Forsvarets P-3 Orion, DA-20 Jet Falcon og F-16 kampfly kan også være aktuelle i bistandsoperasjoner, avhengig av hvilke oppgaver som skal løses. Innfasing av NH90-helikoptre pågår, og vil medføre vesentlig forbedring av helikopterkapasiteten. Videre kan Forsvarets avtaler med flyselskapet SAS stilles til disposisjon for sivile myndigheter i krisesituasjoner. Forsvaret drifter de tolv Sea King-redningshelikoptrene.

Forsvarets fremtidige kapasiteter for både lufttransport og annen transport vil inngå som tema i den kommende langtidsplanen for forsvarssektoren. Det er en prioritert oppgave for regjeringen å styrke Forsvarets operative evne, og som del av dette inngår også styrking av relevante transportkapasiteter. Det legges til grunn at en forbedring av Forsvarets operative evne til militære operasjoner også vil gi grunnlag for forbedret evne til å bistå i samfunnssikkerheten.

SPØRSMÅL NR. 1007**Innlevert 28. april 2016 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 4. mai 2016 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Kan statsråden gjere greie for sitt syn på dekking av heimreiser for EØS-borgarar, særleg med omsyn til om dette skal dekkast av kommunane, og om Fylkesmannen i Hordaland si vurdering skal brukast som ei rettsleg føring?»

GRUNNGJEVING:

Bergen kommune ved byråd Erlend Horn sende den 26. november 2015 eit brev til dåverande statsråd Robert Eriksson med spørsmål om NAV-kontora må dekke reiseutgifter når ein EØS-borgar vil returnere til heimlandet. Spørsmålet er prinsipielt viktig, då dette kjem av ei avgjerd fatta av Fylkesmannen i Hordaland, som i ei enkeltsak har fastslått at NAV må dekke utgifter til heimreise.

Utgangspunktet for sosialtenestelova er at personar utan fast opphaldsstad i Noreg ikkje har rett til andre individuelle tenester enn opplysning, råd og rettleiing. Etter dei reglar som gjeld kan dei likevel ha rett på avgrensa økonomisk stønad dersom dei er i ein naudsituasjon. Som regel blir det då gjeve stønad til naudhjelp og reise til ambassaden, slik at dei kan kome i kontakt med heimlandet og få hjelp til heimreise. Dette var Fylkesmannen i Hordaland ikkje einig i. Dei meiner at det ikkje er nok å gje stønad til reise til ambassaden, men at NAV-kontora må gje dekke heile heimreisa. Bergen kommune meiner forskriftene i Rundskriv 35 til sosialtenestelova er klare. Der står det mellom anna å lese at:

«Bestemmelsen gjelder personer som ikke er norske statsborgere og som ikke har bopel i Norge, men som oppholder seg her lovlig. Dette vil i hovedsak gjelde turister og andre som oppholder seg kortvarig i Norge (...) Hvis en person befinner seg i en nødsituasjon og ikke kan sørge for sitt livsopphold, har vedkommende likevel rett til hjelp. Vedkommende kan ha rett til økonomisk stønad og midlertidig botilbud til det kan forventes at det vil være mulig å få bistand fra kilder i hjemlandet.»

Bergen kommune har kontakta andre storbyar som Kristiansand, Trondheim, Stavanger og Drammen, og samtlege har same praksis som Bergen kommune i saker som vedkjem heimreise og dekking av utgifter til ambassader i Oslo. Robert Eriksson svarte ikkje skriftleg på spørsmålet frå Bergen kommune, men valde heller å svare gjennom media. Der blei han sitert på at: «Enhver borger som kommer til Norge for å ta seg arbeid, har ansvar for å forsørge og finansiere seg selv. Har man kommet seg til Norge, får man klare å komme seg hjem igjen.»

Vidare er han sitert på følgjande:

«Har de ikke penger eller mulighet til å reise hjem selv, hviler det et ansvar – i dette tilfellet på – den Rumenske stat. Da må denne familien ta kontakt med ambassaden sin å få hjelp. Jeg mener at det ikke er Bergen kommune eller norske myndigheter sitt ansvar å få dem hjem. Det er ethvert individ sitt ansvar å forsørge seg selv. Kom de seg til Norge, så får de komme seg hjem igjen selv. Hvis ikke havner vi i en situasjon der alle kommer til landet med en lykkebillett i hånden, og forventer å bli påspandert hjemreise om det ikke fungerer her. Slik kan ikke ordningene fungere.»

Den 26. februar 2016 etterspurde Bergen kommune eit skriftleg svar på spørsmålet, og dei mottok eit svar frå departementets administrasjon den 14. april. Dei oppfattar ikkje at svaret er i samsvar med spørsmålet, og ynskjer ei politisk avklaring. Dersom Fylkesmannen si forståing av regelverket blir ståande ved lag, vil dette medføre store økonomiske og praktiske konsekvensar for kommunane.

Svar:

EØS-borgarar kan fritt opphalde seg i Noreg i tre månadar, eller i seks månadar om personen er arbeidssøkjar. Ein føresetnad for slikt opphald er at personen syter for sitt eige livsopphald. I denne perioden har personen som utgangspunkt ikkje rett på tenester etter lov 18. desember 2009 nr. 131 om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (sosialtjenesteloven), med unntak for opplysning, råd og rettleiing etter § 17 i lova eller om personen er i ein nødssituasjon.

Generelt gjeld det ved handsaming av søknad om økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven at det skal gjerast konkrete og individuelle vurderingar av hjelpebehov, stønadsbeløp og stønadsform. Hjelp til forsvarleg livsopphald skal gis etter ei individuell behovsprøving. NAV-kontoret skal gjere ei vurdering av tenestemottakaren sin heilskaplege situasjon. Kva som er eit forsvarleg livsopphald, vil variere ut frå personlege høve. Om tenestemottakaren har barn, skal det tas særlege omsyn til deira behov. For at det skal ligge føre rett til økonomisk stønad må den einskilde ha nytta fullt ut alle reelle moglegheiter til å forsyte seg sjølv. Det er ikkje nærare presisert i lova kva utgifter som skal dekkast av stønaden til livsopphald. Lova gir rettleiing om stønadsnivået i føremålet til lova og i kravet om at alle skal sikrast eit forsvarleg livsopphald. Eit stønadsnivå som ikkje sikrar mottakaren eit forsvarleg livsopphald og som ikkje bidrar til å fremje føremålet til lova i den einskilde sin situasjon, vil vere i strid med lova. Om tenestemottakaren er i ein nødssituasjon, kan stønaden avgrensast til utgifter til det heilt nødvendi-

ge. Med nødssituasjon meinast høve der tenestemottakaren ikkje har det heilt nødvendige og står kortvarig utan moglegheit til å skaffe seg det. Orsaka til at situasjonen har oppstått er ikkje relevant.

I og med at søknadar om økonomisk stønad vurderast konkret og individuelt i den einskilde saka, kan eg ikkje slå fast på generelt grunnlag korleis søknadar om stønad til reiseutgifter for EØS-borgarar skal handsamast. Det sentrale ved handsaminga av ein søk-

nad om økonomisk stønad frå ein person som er i ein nødssituasjon vil vere å kartleggje kva nødssituasjonen består i og kva hjelp som skal til for å avhjelpe nødssituasjonen. Dette inneber å vurdere om det vil vere tilstrekkeleg å hjelpe med å opprette kontakt med kjelder i heimlandet for å overvinne nødssituasjonen, eller om det må setjast i verk andre tiltak for å avhjelpe situasjonen.

SPØRSMÅL NR. 1008

Innlevert 28. april 2016 av stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik

Besvart 4. mai 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Posten har endret ordningen med hjemmelevering av pakker med landpostbudet fra 1. mars 2016.

Er dette en endring som statsråden stiller seg bak, eller vil han gjøre noe med denne endringen?»

BEGRUNNELSE:

Denne uken hadde NRK Nordland et oppslag om endringen av hjemmelevering av pakker med landpostbud i Sørfold. Det kommer da frem at posten har endret ordningen om hjemme levering av pakker med landpostbud fra 1.mars 2016. Dette var ikke noe som var forslått når postloven var til behandling i Stortinget våren 2015. Det synes derfor merkelig at posten nå endrer på sin utleveringsordning. Begrunnelsen for endringen sier de er at de kjører så mange bomturer og at de ønsker å bli mere miljøvennlig. Posten har en leveringsplikt og det kan man ikke si de opprettholder men en slik endring.

Statsråden bør klargjøre om det er åpning i postloven til at Posten kan gjøre slike endringer som går utover leveringsplikten og tilbudet for innbyggerne i distriktet. Som kjent er tilbudet allerede tatt ned ved å kutte lørdagsombering av post, ved å kutte på landposttilbudet vil dette føre til et enda dårligere tilbud for noen. Det er både bra og riktig at Posten har fokus på miljøtiltak, men jeg mener at dette miljøargumentet ikke holder, det må være bedre at posten kjører ut til flere en at mange skal kjøre til posten. Jeg mistenker heller at dette er en økonomisk begrunnet endring.

Svar:

Postens landposttjeneste er et tilbud til postmottakere som bor langt unna et postkontor eller Post-i-Butikk (PiB). Landposttjenesten tilbyr grunnleggende post- og banktjenester i tillegg til å utføre ordinær postbudvirksomhet. En av tjenestene i landpostnettet er hjemkjøring av registrerte sendinger.

Frem til 1. mars i år har landpostbudet først tatt med sendingene på budruten og forsøkt utlevering. Fordi majoriteten av postmottakere ikke er hjemme på dagtid, gir dette mange bomturer.

Posten la derfor om ordningen fra 1. mars i år. Når mottaker får beskjed ved SMS, e-post eller hentemelding på papir om at sendingen er ankommet, kan han eller hun velge å hente sendingen selv eller bestille hjemkjøring på dagtid via internett (mobil og PC) eller telefon (Posten og Bring Kundeservice). Erfaringen så langt er at nesten 99 % av kundene velger å hente selv. Hjemkjøring av registrerte sendinger på dagtid er fortsatt gratis for kundene i landpostnettet.

Det er positivt at denne endringen gir postmottakerne kontroll over når hjemkjøring skal skje og på den måten bidrar til en bedre tjeneste for mottakerne. Det er også lagt vekt på at bestilling av hjemkjøring skal være enkelt. Jeg har tro på at denne endringen kan bidra til at flere kunder i landpostnettet kan få nyte godt av hjemkjøring av pakker, siden man nå vil få utlevert alle pakkene som blir med i landpostrutene!

SPØRSMÅL NR. 1009**Innlevert 29. april 2016 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 4. mai 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Bømlo kommune har over 200 asylsøkere i mottak, og er blant de kommunene som har flest asylsøkerbarn i skolen og er god på bosetting. Det er utfordrende å tilpasse opplæringen. Skolen har god nytte av direktoratet sin digitale "skolekasse", med samling av ulike oppgaver, lydfiler, tekster, skrive oppgaver og læringsspill. Men ingenting er på nynorsk.

Hvordan vil ministeren sikre at skolekassen også har hjelpemidler på nynorsk, slik at barn i nynorsk kommuner får likeverdig tilgang på gode hjelpemidler for å lære seg norsk?»

Svar:

Da skolekassa.no ble opprettet var det viktig å sikre at målgruppen fikk tilgang til ressurser de kunne ta i

bruk raskt, og også uten hjelp fra voksne/lærere. I den første fasen har det vært et begrenset utvalg av læremidler/læringsressurser i skolekassa.no og læremidler/læringsressurser på de mest aktuelle morsmålene (arabisk, dari, phasto, tigrinja og kurmandji) ble prioritert. Det er i dag flere læremidler på skolekassa.no som foreligger både på bokmål og nynorsk.

Utdanningsdirektoratet har laget kriterier for hvilke læremidler som skal legges inn i skolekassa.no fremover. Blant annet er det slik at for læremidler der teksten utgjør en stor del av innholdet, så skal de foreligge både på bokmål og nynorsk. Ifølge forskriften til opplæringsloven § 17-2 kan det imidlertid gjøres unntak fra parallellkravet for læremidler der den norske teksten utgjør en mindre del av læremidlet.

SPØRSMÅL NR. 1010**Innlevert 29. april 2016 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 4. mai 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Tidligere var det klare retningslinjer på at skolebøker ble først tilgjengelig når de både var på nynorsk og bokmål. Nynorsk kommuner opplever i dag at det ofte ikke produseres bøker eller digitale hjelpemidler på nynorsk, eller at det tar lang tid før de er tilgjengelige. God språkforståelse er grunnleggende for all læring.

Hvordan vil ministeren sørge for at nynorsk elever får læringsverktøy på nynorsk til samme tid som bokmålelever?»

Svar:

Opplæringsloven § 2-5 fastsetter at foreldre velger målform i lærebøkene til og med 7. trinn og at elevene selv velger målform i lærebøkene fra og med 8. trinn. For å sikre at elever skal kunne velge lærebøker og læremidler på sin egen målform, er det i opplæringsloven § 9-4 fastsatt krav om språklige parallellutgaver.

I opplæringsloven § 9-4 er det fastsatt at det bare kan benyttes lærebøker og læremidler som foreligger både på bokmål og nynorsk til samme tid. Unntaket er i norskfaget, men lesebøkene i norskfaget i grunnskolen skal ha nok tilfang på begge målformer slik at elevene lærer å lese både bokmål og nynorsk.

I forskriftene til opplæringsloven § 17-1 er kravet om språklige parallellutgaver utdypet. Det følger av forskriften at kravet gjelder læremidler som benyttes regelmessig i opplæringen og dekker vesentlige deler av læreplanen for fag i Læreplanverket for Kunnskapsløftet.

Med læremiddel menes alle trykte, ikke-trykte og digitale element som er utviklet til bruk i opplæringa. Det skal gjøres samme vurderinger for trykte og digitale læremidler.

SPØRSMÅL NR. 1011**Innlevert 28. april 2016 av stortingsrepresentant Christian Tynning Bjørnø****Besvart 4. mai 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Hvordan er de ulike tiltakene i "Strategi for å øke antallet lærlinger i staten" fulgt opp, og hvor mange flere læreplasser er opprettet som et resultat av strategien?»

BEGRUNNELSE:

Den 19. mai 2015 la kunnskapsministeren og kommunal- og regionalministeren frem "Strategi for å øke antallet lærlinger i staten". I strategien ble det lagt frem fem tiltak for at departementer og underliggende etater skulle nå målet om å øke antallet lærlinger i sine virksomheter.

Svar:

Strategi for å øke antall lærlinger i staten ble lagt fram for om lag ett år siden. Det er for tidlig å si noe om den direkte effekten denne strategien har hatt for utviklingen i antallet lærlinger i statlige virksomheter. Men tall fra Utdanningsdirektoratet viser at antallet nye inngåtte lærlingekontrakter i statlig sektor har økt jevnt de siste årene. I 2010/11 ble det inngått 981 nye lærlingekontrakter i statlig sektor. I 2015/16 er antallet nye kontrakter 1268, altså en økning på over 20 % i denne perioden. Tallgrunnlaget gjelder totalt for hele statlig sektor.

Vi har imidlertid foreløpig ikke tall som viser utviklingen av antall lærekontrakter innenfor det statlige tariffområdet, som strategien gjelder for. Vi har likevel nå et første målepunkt. Det offisielle tallgrunnlaget fra Statens sentrale tjenestemannsregister og Vernepliktsverket per 1. oktober 2015 viste at antallet lærlinger i statlige virksomheter var omlag 1100. Det neste måletidspunktet er 1. oktober 2016. Tallene her vil først være klare i januar 2017. Dette tallgrunnlaget gjelder antall lærlinger totalt, og ikke bare nye inngåtte lærlingekontrakter. Lærlingetallene for statlig sektor totalt og lærlingetallene for virksomheter innenfor det statlige tariffområdet må derfor ikke sammenblandes.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har i samarbeid med Kunnskapsdepartementet ansvaret for å iverksette tiltakene i strategien.

Kommunal- og moderniseringsministeren ønsker å videreføre ordningen med opplæringskontoret for stat-

lige virksomheter, OK stat, og tar sikte på å gjøre ordningen fast fra 1. januar 2017. Opplæringskontoret har allerede blitt utvidet med en ekstra person, og består nå av to personer i 100 %-stilling. Opplæringskontoret skal blant annet bidra med kompetanse, informasjons-spredning og skape god kontakt med ressurspersoner i de statlige virksomhetene.

Det har vært stilt krav om at den enkelte statlige virksomhet skal knytte til seg minst én lærling. Departementene har hatt ansvaret for å tydeliggjøre kravet i styringsdialogen med sine underliggende virksomheter. Kommunal- og moderniseringsdepartementet legger opp til å videreføre dette kravet.

For å gjøre arbeidet med lærlinger enda bedre kjent i staten og fremme staten som attraktiv arbeidsgiver, har kommunal- og moderniseringsministeren etablert en årlig prisutdeling for beste statlige lærebedrift. Prisen skal deles ut første gang i desember 2016.

Jeg vil også vise til Arbeidsgiverstrategi 2016-2020, Strategi for en offentlig statlig arbeidsgiverpolitikk som er fastsatt av statsråd Jan Tore Sanner. Det vises til delstrategi 3. De lokale arbeidsgiverne skal være resultatorientert, ha god gjennomføringsevne og legge til rette for aktivt medarbeiderskap herunder kulepunkt fem, der de lokale arbeidsgiverne blir bedt om å vurdere relevante lærefag og ta inn lærlinger.

I tillegg vil jeg vise til at vi på generelt grunnlag intensiverer arbeidet med å øke antall læreplasser. Den 14. mars 2016 signerte regjeringen og partene i arbeidslivet en ny samfunnskontrakt. Målet er å sørge for at alle kvalifiserte elever som ønsker det, skal få tilbud om læreplass. Vi skjerper også kravet til at virksomheter som får oppdrag fra det offentlige skal ha lærlinger. De nye reglene for offentlige anskaffelser innebærer at oppdragsgiver skal bruke lærlingeklausulen når offentlige anbud lyses ut, og at det skal være tilknyttet det konkrete prosjektet. Jeg mener dette vil bidra til å øke antallet læreplasser i hele arbeidslivet.

Å øke antallet lærlinger i hele statlig sektor er viktig for denne regjeringen. Jeg skal i samarbeid med kommunal- og moderniseringsministeren følge opp strategien og jevnlig evaluere utviklingen og tiltakene.

SPØRSMÅL NR. 1012**Innlevert 29. april 2016 av stortingsrepresentant Erik Skutle****Besvart 2. mai 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Jeg viser til Dokument 4:2 Særskilt melding fra Sivilombudsmannen.

Er departementet kjent med omfanget av saker hvor kommuner og eller fylkesmenn har lagt samme lovtolkning vedr. strandsonen til grunn, og hvordan har tidligere Miljøverndepartementet veiledet fylkesmenn og kommuner om lovtolkningen?»

Svar:

Jeg viser til at det er kommunen som behandler enkelt-saker etter plan- og bygningsloven, og at fylkesmannen behandler klagesakene. Det føres statistikk over antall saker som behandles i strandsonen, men denne statistikken sier ikke noe om hvor mange saker som eventuelt ville blitt berørt av Sivilombudsmannens tolkning av byggegrensespørsmålet. Departementet selv har derfor begrenset oversikt over antallet saker.

Departementet har innhentet opplysninger om praktiseringen fra en del fylkesmenn for å få et inntrykk av praktiseringen. Det gjelder fylkesmannen i Østfold, Vestfold, Rogaland, Hordaland og Sør-Trøndelag. De opplyser at de har fulgt departementets rettsoppfatning, men at de fleste sakene de har behandlet gjelder tiltak som krever dispensasjon fra andre bestemmelser enn byggeforbudet i strandsonen, for eksempel krav om reguleringsplan.

Departementet har gjort nærmere undersøkelser av et utvalg planer i en del kystkommuner i Østfold. Det gjelder Råde, Hvaler, Fredrikstad og Sarpsborg. De aller fleste reguleringsplanene er uten byggegrense mot sjø. Fra Hvaler har for eksempel bare 5 av 51 reguleringsplaner angitt byggegrense mot sjø på kart eller i bestemmelser. I perioden 2009-13 ble det i Hvaler innvilget 27 søknader om nye bygninger i strandsonen i samsvar med plan.

KOSTRA-tall for hele landet viser at det i perioden 2009-2013 til sammen ble innvilget 6261 søknader om

nybygg og 591 søknader om erstatningsbygg i strandsonen (100-metersbeltet) i tråd med plan. Disse tallene gjelder bare nybygg, og det totale antallet saker medregnet tilbygg, påbygg, brygger osv. vil være vesentlig større. Det er ikke mulig ut fra tallene å angi hvor mange av disse sakene som ville bli berørt av Sivilombudsmannens tolkning. Siden vi kan gå ut fra at alle fylkesmenn har lagt departementets tolkning til grunn, og videreformidlet denne til kommunene, må vi anta at kommunene i hovedsak har fulgt opp dette. Det vil være svært mange planer som ikke angir byggegrense mot sjø. Det er ikke mulig å angi eksakt antall saker der Sivilombudsmannens tolkning ville gi behov for gjennomgang, men det dreier seg om flere tusen saker. Dersom Sivilombudsmannens tolkning skulle legges til grunn, ville disse sakene krevd dispensasjonsbehandling eller planendring.

Departementet har lagt sin lovtolkning til grunn siden plan- og bygningsloven trådte i kraft 1. juli 2009. Det er veiledet om dette på departementets nettsider, som inneholder en "spørsmål og svar"-del, der departementet formidler alle viktige lovtolkningsspørsmål. I Miljøverndepartementets veileder T-1491 Kommuneplanens arealdel fra november 2011 står det følgende:

"Under henvisning til overgangsbestemmelsen i § 34-2 fjerde ledd er bestemmelsen forstått slik at byggeforbudet ikke gjelder der hele eller deler av forbudssonen er lagt ut til byggeområde i plan som er vedtatt etter plan- og bygningsloven 1985. Ved behandling og vedtak av planer etter plan- og bygningsloven 2008 som omfatter forbudssonen, må det alltid tas konkret stilling til spørsmålet om bebyggelse skal tillates nærmere sjøen enn 100 meter. Hvis dette ikke er gjort vil forbudet gjelde."

Det kan nevnes at lovtolkningen er formidlet i flere nettverkssamlinger med fylkesmennene, og at disse har videreformidlet standpunktet i egne veiledningsbrev eller på annen måte overfor kommunene.

SPØRSMÅL NR. 1013**Innlevert 29. april 2016 av stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås****Besvart 4. mai 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Vil statsråden sørge for at Møbelsnekkerskolen blir gitt de nødvendige svar og rammevilkår som gjør at skoletilbudet kan fortsette uten opphold og slik at skolen kan utvide med et andre år slik at utdanningen kan bli fullverdig?»

BEGRUNNELSE:

Møbelsnekkerskolen på Mysen står i fare for å bli lagt ned og et viktig og populært utdanningstilbud står i fare for å forsvinne. I fjor var det 50 søkere til 15 plasser på denne skolen og det viser at det er stor interesse for dette tilbudet. Både Østfold Fylkeskommune og Eidsberg kommune har støttet skolens søknad.

Svar:

Østfold møbelsnekkerskole søkte i mars 2015 Utdanningsdirektoratet om å få godkjent utvidet elevtall og Vg2 Design og trearbeid etter friskoleloven § 2-1 andre ledd bokstav g) små og verneverdige håndverksfag. Etter Utdanningsdirektoratets vurdering kan ikke Vg2 Design og trearbeid godkjennes etter lovens grunnlag som små og verneverdig håndverksfag. Direktoratet avslo søknaden, skolen har påklaget direktoratets vedtak, og klagesaken ligger nå til behandling i Kunnskapsdepartementet. Jeg kan ikke si noe om utfallet av klagebehandlingen i departementet før saken er behandlet ferdig.

SPØRSMÅL NR. 1014**Innlevert 29. april 2016 av stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien****Besvart 4. mai 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«I sin tale til Høyres landsmøte i april 2016 varslet statsministeren at Høyre ville gå inn for å "innføre en plikt for skolene til særskilt oppfølging av elever som blir hengende etter" og videre "(...) det kan for eksempel skje ved at elevene det gjelder får særskilt undervisning i små grupper i en avgrenset periode."

Hva konkret er nytt i dette utover det som allerede er nedfelt i opplæringsloven og som allerede er vanlig praksis i skolen?»

BEGRUNNELSE:

I spørretimen 27.4.16 spurte undertegnede om hva som var nytt i statsministerens varslede tiltak om plikt til tidlig innsats sammenlignet med det som allerede ble nedfelt i opplæringslovens § 1-3 om tilpassa opplæring og tidlig innsats under den rød-grønne regjeringen i 2009.

Gjeldende rett slår fast at kommunen skal sørge for at den tilpassa oppøringa i norsk eller samisk og matematikk på 1-4. årstrinn blant annet innebærer særlig

høg lærertetthet og er særlig rettet mot elever med svake ferdigheter i norsk og regning.

I spørretimen ga ikke kunnskapsministeren noen konkrete eksempler på hva den "nye" plikten skal innebære, men viste til en kommende stortingsmelding, samt undervisning i små grupper. Det er derfor fortsatt uklart hva regjeringen legger i utsagnet om det skal innføres plikt til tidlig innsats og om dette innebærer pålegg om metodevalg og spesifikk organisering av undervisningen på bekostning av lærernes og skolens faglige skjønn.

Svar:

Tidlig innsats har lenge vært et mål for skolen. Skoleeier har en plikt til å gi tilpasset opplæring og sørge for særlig høy lærertetthet i matematikk og norsk på 1. til 4. trinn. Mange andre tiltak har også hatt tidlig innsats som begrunnelse. På tross av dette går altfor mange elever ut av skolen uten å ha tilegnet seg de grunnleggende ferdighetene de trenger for å klare seg i arbeidsliv og samfunnsliv. For eksempel er det i matematikk litt flere enn 1 av 5 elever under dette nivået, og denne andelen har vært stabil over lang tid. Dessuten vet vi

at omfanget av spesialundervisning øker med klassetrinn i grunnskolen. Regjeringen mener derfor at det er behov for kraftigere tiltak for å sikre at prinsippet om tidlig innsats blir en realitet i skolen.

Etter regjeringens vurdering inneholder ikke opplæringsloven en tydelig nok handlingsplikt for kommunen som skoleeier. Som ett av flere tiltak for å realisere tidlig innsats som prinsipp i skolen, mener derfor regjeringen at loven bør endres. Loven bør inneholde en tydeligere plikt til handling i tilfeller der elever henger etter faglig, slik at det legges et større press på kommunene til å sette inn tiltak tidlig. Mange skoler gjør dette allerede, men dagens krav om særskilt høy lærertetthet på 1. til 4. trinn er ikke tilstrekkelig. En tydelig handlingsplikt kan sørge for at prinsippet om tidlig innsats blir en realitet på alle skoler.

SPØRSMÅL NR. 1015

Innlevert 29. april 2016 av stortingsrepresentant Janne Sjølmo Nordås

Besvart 6. mai 2016 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for å sikre at alle de som opplever en langt dårligere DAB-dekning enn FM-dekning får et like godt digitalt radiotilbud, som Stortinget har fastslått, før FM-nettet slukkes?»

BEGRUNNELSE:

På mitt spørsmål til kulturministeren 08.04.16 om statsråden vil utsette slukkingen av FM-nettet til kravet om like godt digitalt radiotilbud som Stortinget fastslo ved behandling av St.meld. 8 (2010-2011) er nådd, svarer ministeren at det ikke er noe grunnlag for å utsette digitaliseringen.

Ministeren viser til at på bakgrunn av faglige vurderinger fra Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) og Medietilsynet så har regjeringen konkludert at kriteriene er oppfylt og at det riksdekkende radionet kan digitaliseres etter en regionvis plan i løpet av 2017.

Vi får mange tilbakemeldinger fra radiolyttere, over hele landet, som har FM-dekning og opplever en dårlig eller ikke-eksisterende DAB-dekning. For de hjelper det lite å høre at kriteriene er oppfylt og at DAB-dekningen er godt utbygd. Ikke eksisterende eller DAB-dekning langt under FM-kvaliteten kan umulig bli forstått som noe annet enn et dårligere tilbud enn dagens FM-nett for de det gjelder. Stortinget har slått

Samtidig er det skolene som kjenner elevene best. Lovendringen skal ikke detaljregulere hvordan skolene skal arbeide. Skolene bør ha både plikt og tilstrekkelig handlingsrom til å løse en læringsutfordring idet den oppstår, uten å måtte vente til utfordringen har blitt så stor at det blir nødvendig med spesialundervisning.

Kunnskapsdepartementet er i gang med å utrede hvordan loven bør utformes og vil komme tilbake til Stortinget med et konkret lovforslag. Det er derfor for tidlig å gå inn på det konkrete innholdet i lovforslaget, men jeg understreker at målet er at loven i større grad enn i dag skal sikre at kommunene tar tak i elevenes læringsutfordringer med en gang og dermed hindrer at utfordringene utvikles og forsterkes.

fast at utbygging av DAB ikke skulle gi et dårligere tilbud enn dagens FM-nett.

Svar:

Jeg viser til at et bredt stortingsflertall i 2011 sluttet seg til kravet om at NRKs del av DAB-nettet, den såkalte Regionblokken, per 1. januar 2015 skulle ha en befolkningsdekning som minst tilsvarte befolkningsdekningen til NRK P1 i FM-nettet. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) har konkludert med at NRK P1 i FM-stereo har en befolkningsdekning på 98,6 %, mens NRKs DAB-nett hadde en befolkningsdekning på 99,5 % per 1. januar 2015. Nkom har videre konkludert med at veidekningen i DAB-nettet er noe bedre enn veidekningen for NRK P1 i FM-stereo.

Som jeg viste til i mitt svar til spørsmål nr. 879, vil NRK i løpet av 2016 fase inn et betydelig antall nye sendere som vil gjøre dekningen bedre enn dekningskravet et bredt stortingsflertall sluttet seg til i 2011.

NRK vil dessuten fortløpende vurdere behovet for ytterligere sendere slik at DAB-nettet får best mulig dekning.

Videre vil Statens Vegvesen installere DAB-sendere i de viktigste tunellene i riksveinettet i tiden frem mot FM-nettets avvikling i 2017. Når tunellene er ferdig utbygd vil dekningsforholdene på riksveinettet bli bedre.

SPØRSMÅL NR. 1016**Innlevert 29. april 2016 av stortingsrepresentant Abid Q. Raja****Besvart 10. mai 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Kan statsråden bekrefte at Stortingets vedtak om bruk av mobile vakter i forbindelse med sykkelritt gjennomføres for inneværende sykkelsesong?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok 15. mars i år «Stortinget ber regjeringen sørge for midlertidige bestemmelser som sikrer muligheten til å gjennomføre planlagte sykkelritt i 2016 og lik praksis i politidistriktene». Stortinget vedtok også: «Stortinget ber regjeringen innen utgangen av 2016, i samarbeid med sykkelorganisasjonene, sørge for et regelverk som gir arrangører av sykkelritt muligheten til å benytte mobile vakter til å bistå i trafikkreguleringen i gjennomføringen av sykkelritt. Bruk av mobile vakter forutsetter at tilstrekkelig opplæring er gjennomført».

Politidirektoratet har sendt ut en instruks om at Oslo Politidistrikts tolkning av regelverket skal legges til grunn. Politiet i Norge har ikke kapasitet til å tiltre

en slik tolkning av regelverket. Det er ca. 50 politi-MC i Norge (hvorav ca. 30 i Oslo) og med over 450 sykkelritt over hele landet sier det seg selv at dette ikke vil fungere. Det haster med å få på plass bruk av mobile vakter, da dette påfører norske sykkelrittarrangører både betydelig kostnader, og utfordringer med å gjennomføre sykkelritt.

Samtidig er det viktig ny forskrift for avvikling av sykkelritt kommer på plass til 2017-sesongen.

Svar:

Jeg kan forsikre stortingsrepresentanten om at jeg er opptatt av å finne en løsning på utfordringene som arrangører av sykkelritt på veg har pekt på, bl.a. i møte i Samferdselsdepartementet 4. april i år.

Det arbeides derfor nå med forslag til nødvendige endringer i vegtrafikkloven og tilhørende forskriftsverk, for blant annet å kunne åpne for bruk av mobile vakter ved sykkelritt. Jeg ønsker å fremme et slikt lovforslag for Stortinget før sommeren.

SPØRSMÅL NR. 1017**Innlevert 29. april 2016 av stortingsrepresentant Ingrid Heggø****Besvart 4. mai 2016 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«I media dag ser vi at fleire og fleire i fiskerinæringa mister retten til dagpengar, og det verkar som om praksis er endra og at det er tilfeldigheitene som rår. Heilt lik søknad får innvilga hjå ein sakshandsamar og avslag hjå ein annan.

Kva tiltak vil statsråden iverksetje for å sikre eit ukomplisert regelverk som er tilpassa næringa, og vil ministeren ta grep for at dei som feilaktig har fått avslag får omgjort søknaden sin?»

GRUNNGJEVING:

Det har komme fram fleire tilfeller i media denne veka bla i NRK Sogn og Fjordane om at det er endra praksis i utbetaling av dagpengar innan fiskerisektoren. Der permitterte/opsagde før fekk dagpengar får dei avslag

på idag. I tillegg ser det ut som om det er tilfeldigheitene som rår og at heilt lik søknad kan få avslag hjå ein sakshandsamar og bli innvilga hjå ein annan sakshandsamar, likeeins virkar det som at det vert skildnad mellom bedriftene. Ein kan undrast om regelverket er for komplisert og at bedriftene difor rapporterar inn forskjellig. Dersom dette er tilfelle går eg utifrå at ministeren vil rydde opp umiddelbart og iverksetje tiltak slik at bedriftene greier å innrapportere riktig og at dei permitterte får riktig utbetalt. Det vert vist til at idag er det ikkje nok å sende med arbeidskontrakt/lønsslipp når man søker dagpengar, nav krev også at bedrifta sender inn arbeidslister på kvar tilsett, som går eit år attende i tid. Dette for å gjennomsnitt berekne timane sökaren har vore på jobb pr. veke. Har du f.eks. verv som gjer at du må ha ein del fri frå arbeid, så kan det bety at du i snitt kanskje er på jobb 28 t pr. veke, og då reknar nav dagpengar ut i frå dette. Påstand om endring

av praksis og kvifor ein har endra praksis bør undersøkast. Endringar i praksis frå NAV kan så vidt meg kjent ikkje gjerast utan endring i forskrifter eller lov.

Svar:

Fiskeindustrien er meir utsett for svingingar i arbeidsmengd og ordretilgang, enn dei fleste andre næringar. Dette skuldast meir vekslande tilgang på råstoff. På bakgrunn av dette gjeld det ei rekkje særreglar for permitteringar i fiskeindustrien. Mellom anna gjeld ikkje lov om lønsplicht under permittering, og vilkåra for å få dagpengar under permittering er noko lempelegare enn elles.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har informert departementet om at dei sakene som har vore omtalt i media, gjeld permitterte som har fått avslag på søknader om dagpengar som følgje av ei omlegging av praksis for korleis ein tel veker i permitteringsperioden. Permitterte i fiskeindustrien kan få dagpengar under permittering i 52 veker i løpet av ein periode på 18 månader. Tidlegare har berre meldeperiodar (ein fjortendagersperiode) der det er utbetalt dagpengar, blitt rekna med i desse 52 vekene. Dette har ikkje vore i tråd med den praksisen som gjeld for permitteringar elles. På bakgrunn av dette endra Arbeids- og velferdsetaten retningslinjene for berekninga av permitteringsperio-

den 18. februar i år. Alle meldeperiodar der einskilde arbeidstakaren er permittert, skal no telle med, uavhengig av om det er utbetalt dagpengar eller ikkje i meldeperioden.

Som følgje av at det ikkje blei tilstrekkeleg informerte om praksisendringa, legg Arbeids- og velferdsdirektoratet til grunn at dei permitterte arbeidstakarane og arbeidsgjevarane no får ein periode på tre månader til å tilpasse seg praksisendringa. Dette inneber at ny praksis først får verknad frå 1. august 2016. Permitterte som har nådd maksimal stønadsperiode etter 18. februar 2016, og har fått avslag fordi dei har nådd den maksimale stønadsperioden, vil få sakene sine vurdererte på nytt.

Representanten stiller vidare spørsmål ved behovet for å få informasjon om kor mykje den einskilde arbeidstakaren har arbeidd, for inntil eitt år forut for permitteringa. Arbeids- og velferdsdirektoratet har opplyst at denne dokumentasjonen er naudsynt både for å kunne berekne kor stor arbeidstidsreduksjonen har vore, og for å gjere riktig avkorting (gradering) i dagpengane som følgje av arbeid.

Eg meiner det er viktig å ha eit regelverk som er lett å forstå. På bakgrunn av dei røynsler Arbeids- og velferdsdirektoratet no får i samband med oppfølginga av desse enkeltsakene, vil eg be direktoratet om ei vurdering av berekninga av perioden ved permitteringar i fiskeindustrien.

SPØRSMÅL NR. 1018

Innlevert 29. april 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 10. mai 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Regjeringens tiltakspakke ble vedtatt i statsbudsjettet for 2016. Ledigheten er nå rekordhøy.

Hvilke konkrete prosjekter i Rogaland, finansiert via tiltakspakken eller ordinære samferdselsmidler, innen veg og bane er utlyst i 2016?»

Svar:

Etter regjeringsskiftet er Samferdselsdepartementets budsjett økt fra drøyt 41 mrd. kr til rundt 60 mrd. kr. Det betyr at det er langt flere oppdrag til anleggsbransjen over hele landet. Statens Vegvesens tall viser at 96 % av kontraktsverdiene i 2015 gikk til norske selskap, mot drøyt 50 % i 2012. Statens Vegvesen region vest har økt sitt budsjett med rundt 1,5 mrd. kr, bare fra 2015 til 2016.

For regjeringen har det vært viktig å sette inn kortsiktige tiltak som raskt kan gi sysselsettingseffekt for å motvirke den stigende ledigheten. Både investerings- og vedlikeholdsprosjekter vil ha sysselsettingseffekter. Det har vært en spesielt høy vekst innen vedlikehold og fornying av vei og jernbane. Denne type oppdrag har en størrelse og utforming som er spesielt egnet for lokale og regionale selskap. Når man drøfter virkningene av regjeringens arbeid for å motvirke økt arbeidsledighet, er det derfor viktig at man vurderer helheten i arbeidet, og ikke ser på noen få enkeltprosjekt.

Statens vegvesen og Jernbaneverket har eller skal sette ut følgende konkrete investeringsprosjekter i 2016:

Statens vegvesen:

- Fv 505 Foss Eikeland - Skjæveland, prosjektering
- Rv 13/ Dalavegen, ny rundkjøring og fortau
- Fv 510 undergang ved Fv 379 Vigdelsvegen Rægehallen
- Fv 510/ Fv 374 gang- og sykkelveg Nordsjøruta
- Fv 561 Mosterøyveien, gang- og sykkelveg
- E39 Eiganestunnelen
- E134 Ølen - Ølensvåg
- Fv 890 Førresvik - E39
- Fv 511 Bygnes - Søylebott

I tillegg har regjeringen sagt ja til at Rogaland fylkeskommune kan forskuttere for rv 509 Sømmevågen - Sola skole.

Jernbaneverket:

- Sikring/sanering av planoverganger, Sørlandsbanen
- Rassikringstiltak Dragsdalen
- Rassikring Kristiansand - Stavanger (deler av arbeidet omfatter ikke Rogaland)
- Plattformforlengelse Klepp
- Plattformforlengelser Øksnevadporten

I tillegg til prosjekt nevnt ovenfor skjer det veldig mye vedlikeholdsarbeid i regi Statens vegvesen og Jernbaneverket, hvor man i sum snakker om milliardbeløp.

SPØRSMÅL NR. 1019

Innlevert 29. april 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 4. mai 2016 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

«I ulike oppslag i media fremkommer det at nedbyggingen av matjord er høyere enn rapportert, nydyrkingen lavere enn omsøkt og jord går ut av bruk i strid med driveplikten.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre riktig rapportering og stanse denne negative utviklingen?»

Svar:

Tal for omdisponering og nydyrking blir registrert i KOSTRA (Kommune-stat-rapportering), som er eit nasjonalt rapporteringssystem som gjev informasjon om kommunal og fylkeskommunal verksemd. Kommunane og fylkeskommunane rapporterer til staten ved SSB. Data som er rapportert inn, blir publisert på SSB sine nettsider som grunnlagsdata eller sett saman og publisert som nøkkeltall. Denne informasjonen er for innbyggjarane, media, kommunane sjølve, staten og andre.

Det er danna arbeidsgrupper i KOSTRA, mellom anna for landbruk, som har ansvar for å hente inn informasjon og utarbeide statistikk på sitt område. Gruppene er sett saman av representantar frå ulike offentlege etatar og fagdepartement. Arbeidet i arbeidsgruppene spring ut frå årlege mandat som Samordningsrådet for KOSTRA har gitt sin tilslutning til, og arbeidet dokumenterast i rapportar som gis ut av SSB.

Omfanget av rapportering vil vere ei avveging mot å ikkje gjere rapporteringsbyrda for kommunane for

stor, og mot å bryte med tidlegare rapporteringsmetodar. Difor skal ein i KOSTRA rapportere inn det arealet som er tillaten nydyrka, sjølv om ein reknar med at noko av det arealet ikkje vert dyrka opp. Difor skal ein òg i KOSTRA rapportere inn omdisponeringa av dyrka og dyrkbar jord når reguleringsplanen blir vedteken, sjølv om nokre reguleringsplanar ikkje blir gjennomført, og sjølv om noko omdisponering i kommuneplanens byggeområde og liknande skjer utan reguleringsplan. Ein har til no heller ikkje hatt rapportering av landbruket si eiga nedbygging i det såkalla LNF-området.

Landbruksdirektoratet i samarbeid med SSB, gjer likevel no ei vurdering av om KOSTRA kan betrast for å registrere faktisk nedbygging og nydyrking. Samtidig har NIBIO (Norsk institutt for bioøkonomi) i gang eit arbeid for å sjå om ein ved hjelp av flyfoto og digitale kart kan gi oversikt over arealbruksendringar i kommunane.

I avisa Nationen har det kome fram opplysningar om at i alt 11.404 dekar er ført som "brakka" i søknader om produksjonstilskot i fjor. I tillegg er 82.223 dekar ført opp som "ute av drift".

Reglene i jordlova om driveplikt gjeld jordbruksareal og gjeld difor også for slikt areal som nemnt over, med mindre eigaren har fått fritak frå driveplikta. Dette inneber at produksjonseigenskapane på jorda skal oppretthaldast slik at arealet kan nyttast til vanleg jordbruksdrift med moglegheit for normal avling.

Det er kommunen og fylkesmannen som fører tilsyn med at reglane om driveplikt følgjast. For areal der eigar ikkje opprettheld driveplikta, kan kommunen gi

eigar pålegg mellom anna om å leige bort jorda, og eventuelt pålegge tvangsgebyr dersom eigaren ikkje overheld pålegget. Eg legg til grunn at kommunane og fylkesmannen sørgjer for at driveplikta følgjast opp.

I Sundvolden-plattformen står det at regjeringa vil greie ut praktiseringa og effekten av driveplikta. Departementet bad difor Landbruksdirektoratet om å

opprette og leie ei arbeidsgruppe som skulle vurdere problemstillingar knytt til leigejord og driveplikt. Arbeidsgruppa sin rapport beskriv mellom anna praktiseringa og effekten av driveplikta, og foreslår ulike tiltak for oppfølging. Dei tiltaka som er foreslått i rapporten, er for tida under vurdering i departementet.

SPØRSMÅL NR. 1020

Innlevert 29. april 2016 av stortingsrepresentant Stine Renate Håheim

Besvart 10. mai 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Hvorfor blir demokratiske medlemsorganisasjoner vurdert til å være næringsaktører i UDIs saksbehandling i forbindelse med tilskudd til aktivitet for barn og unge i asylmottak, og hvor langt er regjeringen kommet i arbeidet med å tilpasse støtteordninger til frivillighetens egenart?»

BEGRUNNELSE:

UDI lyste tidligere i år, ut hele 30 millioner kroner til aktivitetsmidler for barn – og unge i mottak. Store frivillige aktører som Norsk Folkehjelp som har flere aktivitetssområder faller utenfor ordningen. Dette da man blir vurdert som en virksomhet som driver økonomisk aktivitet på lik linje med private firmaer. Norsk Folkehjelp er en av få ideelle organisasjoner som driver asylmottak, og tilskuddet man får for dette overstiger UDIs grense på 200.000 Euro, som er grensen for hva næringsvirksomheter kan få av statstilskudd.

For å kunne motta midlene, måtte da Norsk Folkehjelp ha opprettet et aksjeselskap eller en annen juridisk enhet for å kunne motta tilskudd.

Regjeringens frivillighetserklæring sier at de vil

«tilpasse tilskuddsordninger til frivillighetens egenart uavhengig av hvilket departement, direktorat eller etat som forvalter tilskuddet».

Videre heter det:

"Forenkling og forutsigbarhet skal prege regjeringens samspill med frivillig sektor.

Regjeringen har som mål at frivillige skal bruke mindre tid på søknad og rapportering og mer tid på aktivitet."

Dette harmonerer ikke med at store ideelle organisasjoner må opprette mindre selskaper for å kunne motta midler fra denne og andre støtteordninger.

Svar:

Det er positivt at det er stor interesse for å søke om midler fra denne tilskuddsordningen, som i 2016 er på 60 mill. kroner.

Tilskuddsregelverket for aktiviteter til barn og unge i mottak er fastsatt av Justis- og beredskapsdepartementet, innenfor gjeldende lover og regler, herunder lov om offentlig støtte. Lov om offentlig støtte er igjen hjemlet i EØS-avtalen. Brudd på loven kan medføre at ESA krever at tilskuddsmottaker må tilbakebetale tilskudd.

Tilskuddsregelverkets pkt. 3.1, 2. ledd lyder derfor: «For tilskuddsmottakere som også er å anse som næringsdrivende etter lov om offentlig støtte, forutsettes det at samlet støtte fra offentlige tilskuddsordninger til søker samlet sett ikke overskrider 200 000 Euro for de tre siste regnskapsår (2013-2015). Tilskudd som gis ut over denne grensen vil bli krevd tilbakebetalt.»

For spørsmål om definisjon av hva som anses som næringsdrivende i henhold til statsstøtteleven, viser jeg til veileder fra Nærings- og fiskeridepartementet (NFD). Der heter det bl.a.:

«Foretaksbegrepet omfatter enhver enhet som driver økonomisk aktivitet. Spørsmålet om en enhet driver økonomisk aktivitet er uavhengig av enhetens juridiske status og måten virksomheten finansieres på. Med økonomisk aktivitet menes en virksomhet som består i å tilby varer og tjenester i et marked. Som regel vil det ikke være problematisk for det offentlige å bedømme om mottaker av en aktuell støttetildeling er et foretak eller ikke. [...]Selv om en [...] sosial/kulturell organisasjon i utgangspunktet ikke driver økonomisk virksomhet som sitt kjerneområde, kan det ikke utelukkes at den i enkelte tilfeller gjør det. Dersom for eksempel en idrettsorganisasjon også driver med utleie av næringslokaler

for å finansiere sin virksomhet, vil organisasjonens utleievirksomhet sannsynligvis anses å utgjøre økonomisk aktivitet.»

Det kan oppstå tilfeller der demokratiske medlemsorganisasjoner må vurderes som næringsdrivende etter lov om offentlig støtte, for eksempel organisasjoner som også er driftsoperatører av asylmottak. I veilederen beskrives hvordan organisasjoner kan tilpasse driften for å skille organisatorisk og regnskapsmessig mellom kommersiell og ideell virksomhet.

Justis- og beredskapsdepartementet har gjennom flere år jobbet systematisk med strukturering og forenkling av tilskuddsregelverk rettet mot frivillig sektor, som oppfølging av Stortingets gjennomgang av departementenes tilskuddsforvaltning.

Regjeringen jobber kontinuerlig med oppfølging av Frivillighetserklæringen og forenkling av tilskudd til frivillige organisasjoner. Kulturdepartementet koordinerer arbeidet. Jeg viser til Kulturdepartementets årlige budsjettproposisjon (Prop. 1 S) om status for frivillighetspolitikken.

SPØRSMÅL NR. 1021

Innlevert 29. april 2016 av stortingsrepresentant Stine Renate Håheim

Besvart 10. mai 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Hvor mange statlige virksomheter har etter at statsråden satte krav om minst en læring fulgt opp dette kravet, og hva er antallet læringer i statlige virksomheter totalt per april 2016?»

BEGRUNNELSE:

Det er snart ett år siden kunnskapsministeren og kommunal- og moderniseringsministeren lanserte «Strategi for å øke antallet læringer i staten» den 19. mai 2015. I strategien ble det lagt frem fem tiltak for at departementer og underliggende etater skulle nå målet om å øke antallet læringer i sine virksomheter.

Ved lanseringen av «Strategi for å øke antallet læringer i staten» sa kommunal- og moderniseringsministeren til regjeringen.no at «Et viktig tiltak er at vi nå krever at alle statlige virksomheter skal knytte til seg minst én lærling».

Svar:

Regjeringen intensiverer arbeidet med å øke antall læreplasser. Partene i arbeidslivet og regjeringen signerte 14. mars 2016 en ny samfunnskontrakt, 2016-2020. Målet er å sørge for at alle kvalifiserte elever som ønsker det, skal få tilbud om læreplass. Regjeringen har iverksatt en rekke tiltak for å nå dette målet, blant annet en betydelig styrking av lærlingtilskuddet. Regjeringen har også skjerpet kravet til at virksomheter som får oppdrag fra det offentlige skal ha lærlinger. De nye reglene for offentlige anskaffelser innebærer at oppdragsgiver skal bruke lærlingklausulen når offentlige

anbud lyses ut, og at de skal være tilknyttet det konkrete prosjektet. Jeg har også fastsatt en ny arbeidsgiverstrategi for staten, og en delstrategi der er at de lokale arbeidsgivere skal vurdere relevante lærefag og ta inn lærlinger. Videre har vi varslet at opplæringskontoret for staten, OK-stat, skal gjøres permanent.

Kravet om at den enkelte statlige virksomhet skulle knytte til seg minst én lærling, ble som kjent iverksatt i 2015. Vi ønsker flere lærlinger i staten uten at vi legger opp til mer byråkrati og nye rapporteringskrav. Målet om at virksomhetene skal knytte til seg minst en lærling følges derfor opp av det enkelte departement. .

Det foreligger ikke tallmateriale som gir en total oversikt over antallet læringer i statlige virksomheter pr. april 2016. Tall fra Statens sentrale tjenestemannsregister (SST) gir oversikt over antallet læringer i statlige virksomheter. Vernepliktsverket formidler tall for læringer i Forsvaret. Det offisielle tallgrunnlaget fra SST og Vernepliktsverket per 1. oktober 2015 viste at antallet læringer i statlige virksomheter var noe i overkant av 1100. Fra 2013 har det vært en økning i antall læringer med på over 10 %. For å ha et grunnlag for sammenligning som viser utvikling over tid, er det tallene pr. 1. oktober 2016 som bør anvendes. Tallene pr. 1. oktober 2016 vil først være klare ca. januar 2017. Vi vet imidlertid at antall læringer allerede har økt betydelig. I 2013 var det 6 læringer i 4 departement, mens det fra høsten 2016 vil være 20 læringer fordelt på de ulike departementene. Regjeringen vil også vurdere å utvide lærlingordningen i departementene til å omfatte nye lærefag, herunder sikkerhetsfaget.

SPØRSMÅL NR. 1022**Innlevert 29. april 2016 av stortingsrepresentant Jørund Rytman****Besvart 10. mai 2016 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Som stor bidragsyter til de palestinske selvstyremyndighetene, hva vil utenriksministeren gjøre for å sikre at norske midler ikke går palestinske terrorister som sitter fengslet?»

BEGRUNNELSE:

I det siste har vi igjen sett medierapporter som bekrefter at palestinere som sitter i israelske fengsler etter å ha begått alvorlige terrorhandlinger foresatt mottar økonomisk støtte. Penger som kommer fra palestinske selvstyremyndigheter og den palestinske organisasjonen PLO.

I følge PMWs rapport mottar terrordømte palestinere (eller dens familier) over 800 millioner kroner årlig. Lønnen øker i takt med antall drepte og skadde terroristene har på sin merittliste. I snitt er lønnen bedre enn palestinske offentlige ansatte tjenestemenn og nesten det dobbelte av gjennomsnittslønnen for arbeidere som jobber i palestinske områder. På den måten fremstår støtteordningen som en belønning til personer som er dømt for å ha begått alvorlige forbrytelser og terrorangrep.

Svar:

Norge har ved flere anledninger gjort det klart for palestinske selvstyremyndigheter (PA) at støtteordningen rettet mot palestinske fanger i israelske fengsel, hvor

økonomiske utbetalinger øker med fangenes soningstid, er uakseptabel og bør avskaffes. Allerede i mai 2013 forsikret PA om at norske midler ikke går til finansiering av ordningen. PA har imidlertid ikke gitt uttrykk for at ordningen som sådan har blitt avskaffet.

Under mitt siste møte med den palestinske presidenten Mahmoud Abbas 3. mai i år, understreket jeg på nytt at ordningen er uakseptabel. Jeg fikk igjen forsikring om at norske midler ikke inngår i utbetalingene. Jeg la overfor presidenten vekt på at PA vil være tjent med å avskaffe ordningen.

Utenriksdepartementet har også flere ganger tidligere tatt opp saken med PA, både på politisk nivå og på embetsnivå. Ordningen var blant annet tema i samtaler jeg hadde med finansminister Shukri Bishara under et besøk til Palestina i mai 2014 og under et givermøte med Bishara i juni samme år. Daværende spesialrepresentant Jon Hanssen-Bauer fulgte opp i en ny samtale med Bishara i august 2014. Jeg tok nok en gang saken opp med finansminister Bishara da vi møttes under møtet i giverlandsgruppen for Palestina i Brussel 19. april i år.

Norske penger til palestinerne går til statsbygging og institusjonsutvikling, som det er i alles interesse at videreføres. Dette blir også understreket fra israelske myndigheter.

Selv om norske bistandsmidler ikke finansierer ordningen, vil Norge, som stor bidragsyter til palestinske selvstyremyndigheter, også i fremtiden uttrykke at vi finner praksisen uakseptabel og anbefale at den avvikes.

SPØRSMÅL NR. 1023**Innlevert 29. april 2016 av stortingsrepresentant Jørund Rytman****Besvart 10. mai 2016 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Er utenriksministeren kjent med rapporten fra Palestinian Media Watch (PMW) som har analysert de palestinske selvstyremyndighetenes utdanningssystem, og vil statsråden offentlig fordømme den type anti-semittisme som vi ser i de palestinske områdene og andre steder?»

BEGRUNNELSE:

Lederen for Palestinian Media Watch (PMW), Itamar Marcus, besøkte nylig Norge. Under besøket presenterte han rapporten "Opplæring til hat og terror" hvor det fremkommer en rekke konkrete eksempler på at en ny generasjon palestinere læres opp til å avvise Israels rett til å eksistere, og til å slutte seg til kampen mot den jødiske staten. Eksempelene viser at palestinske lede-

re, både selvstyremyndighetene og i Fatah, bidrar til å fyre opp under en eksisterende antisemittisme som er helt uakseptabel. Samtidig kalles skoler opp etter selvmordsbombere som er ansvarlig for drap på uskyldige israelske sivile.

Svar:

Jeg er godt kjent med rapporten «Opplæring til hat og terror». Jeg fikk et eksemplar etter at Itamar Marcus fra Palestinian Media Watch og representanter fra Med Israel for Fred hadde et møte i Utenriksdepartementet i april i år.

I forlengelsen av voldsbølgen det siste halvåret har vi med økende bekymring sett en språkbruk som oppfordrer til og hyller voldsbruk. Slike uttalelser har kommet fra aktører på begge sider av konflikten. Fra norsk side har vi i møter både med palestinske og isra-

elske representanter tatt opp vår bekymring for at slike uttalelser kan føre til en eskalering av konfliktnivået og ytterligere polarisering mellom partene. Det er fullstendig uakseptabelt å oppfordre til vold eller gi heltestatus til personer som utøver vold.

Gjennom våre samarbeidspartnere bekjemper Norge hatefulle ytringer både i media, skoleverket og i religiøse kontekster. Norge kritiserer og diskuterer holdninger med begge parter. Trakassering og vold mot personer eller grupper basert på religion er uakseptabelt. Religiøse ledere har et spesielt ansvar for å fremme åpenhet og toleranse.

Vi skal kjempe mot alle former for antisemittisme. Dette er en tematikk som står høyt på regjeringens dagsorden. Arbeidet med en handlingsplan mot antisemittisme er påbegynt, og denne skal foreligge i høst. Regjeringen er, og skal fortsette å være, tydelig i sin fordømmelse av hatefulle ytringer som forherliger voldsutøvelser mot andre folkegrupper.

SPØRSMÅL NR. 1024

Innlevert 29. april 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 11. mai 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvordan har Helse- og omsorgsministeren tenkt å følge opp akuttutvalget (NOU 2015: 17 Først og fremst — Et helhetlig system for håndtering av akutte sykdommer og skader utenfor sykehus) ovenfor Stortinget?»

BEGRUNNELSE:

Akuttutvalget ble oppnevnt ved kongelig resolusjon 4. oktober 2013. Et enstemmig utvalg la fram sin utredning 4. desember 2015, NOU 2015: 17 Først og fremst — Et helhetlig system for håndtering av akutte sykdommer og skader utenfor sykehus.

Stortinget har etter dette behandlet både Fremtidens primærhelsetjeneste - nærhet og helhet Meld. St. 26 (2014-2015), Innst. 40 S (2015-2016) og Nasjonal Helse- og sykehusplan (2016-2019), Meld.St. 11 (2015-2016), Innst. 206 S (2015-2016). Akuttutvalgets utredning inneholder viktige forslag til nødvendige forbedringer i akutttilbudet utenfor sykehus som ikke er behandlet i disse sakene eller er lagt fram for Stortinget.

Svar:

Akuttutvalget ble nedsatt høsten 2013. Formålet med utredningen var å beskrive et helhetlig system som skal ivareta befolkningens behov for trygghet ved akutt sykdom og skade. Akuttutvalget leverte sin utredning i desember 2015, og rapporten har vært på tre måneders høring. Helse- og omsorgsdepartementet oppsummerer nå høringsuttalelsene.

Prehospitale tjenester er omtalt både i Nasjonal helse- og sykehusplan og stortingsmelding om fremtidens primærhelsetjeneste. Jeg mener at forslagene i NOU 2015:17 bør sees i sammenheng med disse meldingene og pågående arbeid på det prehospitale området, herunder arbeidet med utviklingsplaner i de regionale helseforetakene, forbedring av nødmeldetjenesten og utvikling av legevaktjenesten. Forslagene i NOUen vil bli vurdert og omtalt i Prop 1 S.

SPØRSMÅL NR. 1025**Innlevert 29. april 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 9. mai 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Vil kommunal- og moderniseringsministeren sørge for at det utarbeides en veileder for ytringsfrihet i kommunesektoren?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge Kommunal Rapport 29.04.16 har sivilombudsmannen anbefalt at det utarbeides en veileder for ytringsfrihet i kommunesektoren. En slik veileder vil bidra til forenkling for arbeidsgiver, ansatte og publikum som ønsker rask og enkel tilgang til informasjon om de rettslige rammene rundt kommuneansattes ytringsfrihet.

Sivilombudsmannen skriver i Undersøkelse av eget tiltak - offentlig ansattes ytringsfrihet 22. desember 2015 (sak 2015/940):

«I tillegg til klagen hit, gir også andre henvendelser – blant annet fra flere kommuner – inntrykk av at det hersker usikkerhet både i statlig og kommunal forvaltningen om hvor grensen for ansattes ytringsfrihet går. Informasjon tilflytt ombudsmannen via andre kanaler, som media, forsterker dette inntrykket».

Kommunal og moderniseringsdepartementet henviser i følge Kommunal Rapport til at veiledning om de rettslige grensene for offentlige ansattes ytringsfrihet er godt dekket i forarbeidene til Grunnloven og uttalelser fra Sivilombudsmannen. Politisk ledelse legger til at "flere fagartikler og andre kilder (...) skisserer reglene om ansattes ytringsfrihet. Kommunene ar også anledning til å benytte seg av KS og KS Advokatene for bistand."

Spørsmålsstilleren mener det ville være avbyråkratiserende og forenklerende om det ble utarbeidet en allment tilgjengelig veileder om reglene for ytringsfrihet i kommunesektoren basert på kildene departementet viser til.

Spørsmålsstilleren mener Sivilombudsmannens uttalelser viser at det er stort behov for en slik veileder i sektoren.

Svar:

Ytringsfriheten til ansatte i kommunesektoren er viktig. Jeg mener kommunen må legge til rette for at de ansatte kan benytte seg av den vide ytringsfriheten sin. Kommunalt ansatte har den samme grunnlovfestede ytringsfriheten som andre borgere, men må i likhet med

andre offentlig ansatte forholde seg til lojalitetsplikten. Det finnes ingen egne lovbestemmelser om ytringsfrihet for de kommunalt ansatte. Tidligere forslag om å gi generelle lovbestemmelser om ansattes ytringsfrihet har vært knyttet til arbeidsmiljøloven, som er arbeids- og sosialministerens ansvar.

Som jeg har gitt uttrykk for tidligere, er jeg enig med ombudsmannen i at det er behov for å styrke de kommunalt ansattes ytringsfrihet. Det er derfor jeg sendte et brev til alle landets ordførere og fylkesordførere 13. april 2016, hvor de ble bedt om å bidra til nettopp dette.

I brevet oppfordret jeg kommunene til å vurdere ulike tiltak for å styrke sine ansattes ytringsfrihet og sikre at den blir reell. Kommunene kan blant annet gjennomgå egne reglement og retningslinjer, og sikre at de ikke går for langt i å begrense ytringsfriheten. Videre påpekte jeg i brevet at det viktigste er å skape en god ytringsfrikultur og en felles forståelse hos folkevalgte, ledere og medarbeidere om hvor grensene mellom den ansattes ytringsfrihet og lojalitetsplikten går. Jeg foreslo derfor at det kan avholdes kurs, seminarer eller annet opplæringsprogram i kommunene.

Hvor ytringsfrihetens grenser skal trekkes, vil i praksis bero på en avveining av ulike hensyn. Det krever en konkret vurdering i det enkelte tilfellet, og vektleggingen av de ulike momentene kan være vanskelig. Det er ved slike konkrete vurderinger man har sett at det kan være ulike holdninger hos medarbeidere på den ene siden, og ledere og folkevalgte på den andre siden. Selv om man er enig i det rettslige utgangspunktet og grensene for ytringsfriheten, er man uenig i hvordan den konkrete uttalelsen skal tolkes og hvorvidt den er innenfor ytringsfriheten eller ikke. En generell veileder vil ikke gi avklaring i en slik konkret sammenheng. Godt lokalt holdningsskapende arbeid i de enkelte kommunene vil derfor, etter min mening, være den beste og mest hensiktsmessige måte å ta tak i de utfordringene ombudsmannen peker på.

Kommunene er selv ansvarlig for sin arbeidsgiverrolle og -politikk. De har derfor et selvstendig ansvar for å sikre at de ansattes ytringsfrihet er reell og godt ivaretatt. Staten har ikke overordnet ansvar for arbeidsrettslige spørsmål i kommunene. Jeg ønsker imidlertid et samarbeid med kommunesektoren om hvordan vi kan sikre ytringsfriheten for offentlig ansatte både i stat og kommune, og har tatt et initiativ til et slikt samarbeid overfor KS.

SPØRSMÅL NR. 1026**Innlevert 2. mai 2016 av stortingsrepresentant Martin Henriksen****Besvart 11. mai 2016 av næringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«Hva vil regjeringen gjøre for å utvikle gode rammer og bærekraftig regulering av hvalturismen i Norge?»

BEGRUNNELSE:

Hvalturisme har de siste årene hatt betydelig vekst i Norge, og utgjør en stor næringsmulighet særlig i Nord-Norge. Dersom potensialet i opplevelsesbaserte reiselivsprodukter som hvalturisme skal utvikles med nye arbeidsplasser og inntekter, må man arbeide for at veksten skjer på en kunnskapsbasert, etisk og bærekraftig måte.

Hvalturismen i Norge er foreløpig lite koordinert, og opererer ofte i samme område som andre aktører og næringsinteresser.

Gjennom det internasjonale forskningsprosjektet Arctic Encounters har norske forskere ved UiT sett på utviklinga av hvalturisme i Norge og Island.

På Island har det vært større politisk oppmerksomhet om rammebetingelsene for hvalturisme enn i Norge, og for reiseliv generelt. På Island er det nå bare den blå lagunen som selger flere billetter enn hvalsafari, som nå er den nest største turistattraksjonen, og i fjor ble det i fjor solgt 270 000 hvalturer, mot til sammen cirka 25 000 i Norge. På Island har næringen utviklet nasjonale retningslinjer innenfor hvalturismen som alle operatørene følger.

For å sikre vekst i hvalturismen i Norge samtidig som bærekraft ivaretas er det nødvendig med en god strategi for hvordan turismen skal organiseres, utformet i samarbeid med reiselivsaktørene, forskningsmiljøer og andre næringsinteresser.

Gjennom felles reguleringer eller retningslinjer, som på Island, kan man sikre kvaliteten på produktene og at etikken overfor hvalene blir ivaretatt.

Svar:

Regjeringen tar sikte på å legge fram en stortingsmelding om norsk reiselivspolitik i løpet av 2016. Bærekraft som konkurransefortrinn vil være blant flere viktige temaer som løftes fram i meldingen.

Regjeringen vil føre en bred og helhetlig næringspolitikk som skal ta vare på og utvikle Norges konkur-

ransefortrinn. Det største konkurransefortrinnet norsk reiselivsnæring har internasjonalt, er fremdeles opplevelser knyttet til naturen og fjordene, men reiselivsnæringen opplever også en økende etterspørsel etter by- og kulturopplevelser.

For Norge som turistnasjon er arbeidet med bærekraftig reiseliv strategisk viktig. Norge betraktes av mange som et foregangsland når det gjelder miljø og bærekraft, og gjestene forventer å oppleve reiselivsprodukter som gjenspeiler dette når de reiser i Norge.

Reiselivsnæringen gir mange arbeidsplasser og bidrar til lokal utvikling både i byene og i distriktene. Arbeidet knyttet til utviklingen av bærekraftige reiselivsprodukter som vil gi økt verdiskaping i og rundt reiselivsnæringen og økt lønnsomhet for reiselivsnæringens aktører i hele landet.

Internasjonal kartlegging av og forskning om hvalsafari har medført at den Internasjonale Hvalfangstkommisjonen (IWC) har engasjert seg i arbeidet med prinsipper og retningslinjer for hvalsafari. Dette har vært viktig for regulering av hvalsafari flere steder i verden. Tiltakene omfatter blant annet grenser for antall båter, hastighet, avstand til hvalene og tidsbruken ved hvalene.

UiT/Arctic Encounters viser til at Island fikk på plass nasjonale retningslinjer for hvalturismen i 2015, og at dette tok ti år å utvikle. Videre er det fremhevet at hvalturisme er den nest største turistnæringen på Island og at det selges ti ganger så mange hvalturer der som i Norge. Dette er interessant for norsk reiseliv, men situasjonen er ikke direkte sammenlignbar. I Norge inngår hvalturisme i et bredere spekter av opplevelsesbaserte reiselivsprodukter enn på Island.

Hvorvidt det er behov for nasjonale retningslinjer i Norge, er det på denne bakgrunn for tidlig å si noe sikkert om. Næringen har et selvstendig ansvar, og bør selv stille spørsmål ved om den er godt nok organisert og dermed rustet til å ta ansvar for videre, ansvarlig vekst. Regjeringen vil imidlertid følge utviklingen og gjennom virkemiddelapparatet fortsette å oppfordre norske reiselivsbedrifter til å opptre forsvarlig og bærekraftig i sin utnyttelse av natur- og friluftslivsressurser, og at dette skjer i samråd med andre aktører og næringsinteresser.

SPØRSMÅL NR. 1027**Innlevert 2. mai 2016 av stortingsrepresentant Heidi Greni****Besvart 10. mai 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Husbanken har etter departementets pålegg redusert tilskuddet til utleieboliger for å få bygd flere boliger innenfor tilskuddsrammen. Endringene har ført til at kommuner ikke lenger oppnår avtaler med private utbyggere fordi disse i de nye reglene er gitt krav om økt egenkapital i prosjektene. Dette gjelder særlig distriktskommuner hvor omsetningsverdi av boliger ofte er lavere enn byggekostnadene.

Vil statsråden endre Husbankens regler slik at alle kommuner kan nyttiggjøre seg tilskuddsordningen?»

BEGRUNNELSE:

Kommuner som inngår avtaler med private utbyggere om bygging av utleieboliger, bl.a. for mottak av flyktninger, opplever at innstrammingene i reglene for Husbankens tilskudd til utleieboliger gjør det vanskelig å finne samarbeidspartnere i det private markedet. Økte egenkapitalkrav til utbygger hindrer gjennomføring av samarbeidsprosjekter med kommunene om utleieboliger. Målsettingen om flere utleieboliger for å dekke de kommunale behovene, kan derfor bli vanskeliggjort, spesielt i deler av landet hvor omsetningsverdien av boliger ofte er lavere enn nybyggkostnadene.

Svar:

Tilskudd til utleieboliger skal bidra til flere egnede utleieboliger for vanskeligstilte på boligmarkedet. Regjeringen har satset systematisk på ordningen over flere år slik at Husbanken i 2016 kan gi tilsagn for 1 044,6 millioner kroner. Det er dobbelt så mye som i 2013.

For at midlene skal strekke til flest mulig boliger, har departementet i tildelingsbrevet til Husbanken satt et mål på 2 000 boliger. Til første søknadsfrist 15. februar mottok Husbanken søknader om tilskudd til totalt 1 375 boliger.

Husbanken forvalter også grunnlån, blant annet til utleieboliger for vanskeligstilte. Lånet gis ofte i kombinasjon med tilskudd til utleieboliger. De siste årene er låneordningen i økende grad rettet inn mot sosiale utleieboligprosjekter i privat regi. Den økonomiske soliditeten til aktørene i dette utleiemarkedet varierer. Husbanken må alltid vurdere balansen mellom måloppnåelse og tapsrisiko i utlånsvirksomheten. For å sikre at midlene går til profesjonelle utleieaktører og til prosjekter med en akseptabel tapsrisiko, innførte Husbanken i mars et tak på 85 prosent låneutmåling for private aktører som søker om grunnlån til utleieboliger og som har avtale med en kommune. For andre grunnlånsprosjekter er taket for låneutmåling i hovedsak 80 prosent. Endringen skjer uavhengig av måltallet for tilskudd til utleieboliger.

Husbanken har ansvar for at gjeldende retningslinjer er i tråd med forskrift og prioriteringer gitt av departementet. De har ikke mottatt formelle henvendelser fra kommunene om at endringen i låneutmåling har ført til at kommunene ikke lenger oppnår avtaler med private utbyggere. Husbanken forsikrer også at de vil følge med på utviklingen i tiden som kommer. Kommunal- og moderniseringsdepartementet gjennomgår for tiden tilskudd til utleieboliger, og vil vurdere behov for eventuelle endringer i den forbindelse. Jeg ser derfor ikke grunn til å be Husbanken om å endre sine retningslinjer på det nåværende tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 1028**Innlevert 2. mai 2016 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 6. mai 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«SV tok initiativet til en egen ordning for kamptolker Norge har benyttet seg. I Innst S. 162 (2014 2015) vedtok Stortinget ordningen. Det er viktig å få oversikt over hvordan regjeringen har fulgt opp de ulike

punktene i innstillingen og hvor mange av kamptolkerne dette omfattet som har fått opphold, eventuelt avslag eller uavklarte saker og begrunnelsen for de ulike resultatene.

Kan det bes om oversikt over dette og om Norge nå har slike tolker i tjeneste, og hvilke ordninger de omfattes av?»

Svar:

Som representanten er kjent med, besluttet regjeringen at «kamptolkene» i Afghanistan skulle håndteres innenfor rammen av kvoten for overføringsflyktninger ved at den da allerede gjeldende spesialordningen ble justert. Begrunnelsen for å bruke kvoten var at det var sterke føringer om at arbeidet hastet. Skulle man etablert en helt ny ordning, ville man trenge regelverkssendringer og sikre finansieringen av ordningen. Med kvoten var alle slike forhold på plass.

Om ordningen

Det ble laget et eget rundskriv for arbeidet, GI-06/2015 Retningslinjer for overføring av personer som har vært ansatt av norske styrker i Afghanistan og som har deltatt i operativ tjeneste som tolk etter 01.01.2006, samt deres familiemedlemmer (heretter «rundskrivet»). Rundskrivet trådte i kraft 5. mai 2015, etter at det var funnet praktiske løsninger for håndteringen av porteføljen. Rundskrivet er offentlig tilgjengelig på departementets nettsider.

Det vises til at Stortinget ba «regjeringen sikre at retningslinjene gir en lav terskel for å innvilge oppholds- og arbeidstillatelse for denne gruppen, og at eventuelle avslag skal bygge på særlige og tungtveiende grunner», jf. Innst. 162 S (2014 – 2015). For å etterkomme dette anså departementet det nødvendig å instruere UDI om å gi innreisestillatelse til de aktuelle tolkene som oppfyller vilkårene uten å foreta en ordinær beskyttelsesvurdering. Direktoratet skal se bort fra de ordinære kriteriene for uttak etter utlendingsloven § 35, gjeldende praksis for asylsaker fra Afghanistan, og hensynet til mulighetene for internflukt. Direktoratet skal innvilge søknadene til dem som fyller vilkårene i rundskrivet, med mindre det foreligger særlige og tungtveiende grunner til å avslå som beskrevet i rundskrivet.

For å kunne fremme en søknad i medhold av rundskrivet, må personen være afghansk borger, ha gyldig reisedokument eller annen dokumentasjon som underbygger identiteten, ha vært ansatt som tolk av norske styrker eller politi i Afghanistan etter 1.1.2006 samt ha dokumentasjon/bekreftelse fra det norske Forsvaret/politi på ansettelsesforholdet. I tillegg er samboer eller ektefelle og barn til personer som nevnt ovenfor, søknadsberettiget.

I rundskrivets kapittel 5 a fastslås det at innreisestillatelser etter rundskrivet kan gis til søknadsberettigede tolker som har deltatt i operativ støttefunksjon som har vært med operative avdelinger/enheter ut på oppdrag utenfor leiren, deltatt i operative avdelinger/

enheter på oppdrag og blitt benyttet som tolk opp mot lokalbefolkningen, utført tjeneste utenfor leiren som har medført særlig eksponering, eksempelvis ved å ha vært utrustet og båret bekledning på en måte som gjør at vedkommende kan oppfattes som en del av avdelingen/enheten, samt utført tjeneste som medfører at vedkommende kan ha blitt gjenkjent. Andre særskilte hensyn kan også gjøre seg gjeldende. På anmodning fra Forsvarsdepartementet kan det gjøres unntak fra ovennevnte kriterier i særskilte tilfeller.

I rundskrivets kapittel 5 b fremgår det at en person ikke kvalifiserer for innreisestillatelse eller oppholdstillatelse etter rundskrivet dersom personen har en kjent kriminell adferd eller tungt rusmisbruk, har gjort seg skyldig i en forbrytelse mot freden, en krigsforbrytelse eller en forbrytelse mot menneskeheten, har gjort seg skyldig i en alvorlig ikke-politisk forbrytelse utenfor Norges grenser, har gjort seg skyldig i handlinger som er i strid med FNs formål og prinsipper, eller vil kunne utgjøre en trussel mot grunnleggende nasjonale interesser, jf. utlendingsloven § 126.

Status for søknadsbehandling

Søkerne sender en skriftlig henvendelse til Forsvarsdepartementet, som så undersøker om personen er søknadsberettiget. Forsvarsdepartementet har mottatt 113 søknader per 3. mai 2016. Av disse har 45 blitt avvist fordi de ikke var ansatt per 1.1.2006 eller senere, aldri har vært ansatt, eller fordi de ikke har vært ansatt som tolker.

Per 3. mai 2016 er det gitt innvilgelser for 50 tolker/196 personer. Enkelte har trukket søknaden i løpet av prosessen, og det er dermed 49 tolker/192 personer der søker med familie kommer til Norge. Av de 40 tolkene/145 personene som fikk innvilget innreisestillatelse i 2015, har alle unntatt én kommet til Norge. For søknadene som er innvilget i 2016 skjer ankomstene fortløpende når kommunene er klare til å ta imot.

Per 3. mai 2016 er det 13 saker som fortsatt er til behandling. Dette er hovedsakelig søknader som kom inn sent på høsten i fjor, eller som har kommet i år. Det er så langt seks tolker som har blitt utelukket i medhold av rundskrivets kapittel 5 b, jf. over.

Når det gjelder begrunnelser for vedtakene, vises det til at søknadene har vært individuelt behandlet i tråd med Stortingets vedtak. De individuelle vurderingene omhandler sensitive personopplysninger og er unntatt offentlighet. Departementet kan derfor ikke gå inn på slike vurderinger, utover å vise til omtalen over av innholdet i rundskrivet. Norge har fortsatt et styrkebidrag i Kabul, og Forsvaret har syv ansatte tolker der. Forsvaret er nå ikke ute i andre internasjonale operasjoner der man har ansatt tolker.

Forsvarsdepartementet har utarbeidet interne retningslinjer for bruken av lokalt ansatt personell i inter-

nasjonale operasjoner. Retningslinjene trådte i kraft 3. mars 2015.

Retningslinjene er utformet for å sikre forsvarlig forvaltning av lokalt ansatte i internasjonale operasjoner. Dette innebærer blant annet at det skal gjennomføres konkrete tiltak for å redusere omfanget av bruken av lokalt ansatte, konkrete tiltak for å hindre at lokalt ansatte utsettes for risiko når de utfører sine oppgaver og tydelig kommunikasjon og avklaring av forpliktelser og rettigheter som følger av arbeidskontrakten.

De ovennevnte retningslinjene omhandler ikke hvor vidt lokalt ansatt personell kan få oppholdstillatelse i Norge. Arbeidet med å utrede en ev. ny ordning for dette er igangsatt. Det ble imidlertid ansett som viktigst å håndtere søknadene fra tolkene fra Afghanistan først. Som følge av situasjonen med høye asylankomster og håndteringen av denne, har utredningsarbeidet måttet bli nedprioritert en periode. Dette arbeidet vil bli gjenopptatt snarlig.

SPØRSMÅL NR. 1029

Innlevert 2. mai 2016 av stortingsrepresentant Morten Wold

Besvart 12. mai 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Kan helseministeren redegjøre for hvorfor man i Norge ikke ønsker å gå inn i en særskilt erstatningsordning for thalidomideofre?»

BEGRUNNELSE:

På slutten av 50- og begynnelsen av 60-tallet ble verden vitne til en av de største skandalene i legemiddellindustriens historie. Mellom 10 000 og 15 000 barn i verden ble født med misdannelser, hovedsakelig i form av deformerte armer og bein, som følge av at deres mødre under graviditeten brukte et legemiddel med virkestoffet Thalidomide mot morgenkvalme, lett nervøsitet og søvnvansker.

I Norge ble det født 13 barn med omfattende handicap – 12 av dem lever fortsatt. Disse «barna» er i dag i 50-årene, og mange av dem lever et liv preget av smerter og med store helse- og sosialmessige utfordringer. De fleste er uføretrygdet som følge av manglende mulighet for å kunne arbeide.

Mødre til de thalidomidrammede gikk i 1969 til sak mot legemiddelfirmaet Astra vedrørende erstatning - en sak som endte i forlik. I følge forliket forplikter Astra seg til å utbetale et årlig indeksregulert bidrag til et norsk thalidomidfond. I dag er dette årlige bidraget i overkant av 200.000 kr. pr. person. I tillegg har thalidomideofrene og deres familier og den norske Thalidomideforeningen over flere tiår, søkt erstatning og beklagelse fra den norske stat. Foreningen har, uavhengig av utbetalingene fra fondet, ønsket en særskilt erstatning til de thalidomidrammede i Norge. Dette ansvaret har Norge avvist.

Flere andre land har erkjent ansvar og tildelt erstatninger til ofrene, som i tillegg også får erstatning fra legemiddelfirmaet med ansvar for produksjon av medikamentene. Dette gjelder bl.a. Tyskland, Sverige, England, Canada for å nevne noen. Samtidig forhandler thalidomidskadede i flere land for at få tilkjent eller forhøyet erstatningen fra det offentlige.

Det tok over 50 år etter at legemiddelet ble trukket fra markedet før det tyske legemiddelfirmaet Grunenthal beklaget overfor thalidomideofrene. I etterkant av dette er firmaet dømt til å betale erstatninger verden over.

Fremskrittspartiets Jon Jæger Gåsvatn og Åse Michaelsen stilte i 2013 spørsmål til daværende helse- og omsorgsminister Jonas Gahr Støre om samme tema. Ministerens svar da var at man i Norge ikke har gått inn for en særskilt erstatningsordning for de thalidomidrammede.

Svar:

Jeg vil innledningsvis uttrykke min medfølelse med de personene som fortsatt lever med skader etter bruk av thalidomidholdige legemidler. Jeg har stor forståelse for at dette kan være vanskelige liv å leve.

Når det gjelder spørsmålet om hvorfor man i Norge ikke har ønsket å opprette en særskilt erstatningsordning for de thalidomidrammede, går dette frem av Stortingets behandling av St. meld. nr. 44 (2003-2004) om erstatningsordning for krigsbarn og erstatningsordninger for romanifolk/tatere og eldre utdanningsskadelidende samer og kvener. Begrunnelsen til Stortinget var den gangen at det bør vises tilbakehold med opprettelse av særskilte billighets-baserte erstatningsoppgjør,

og at alle former for rimelighetsbaserte erstatningskrav for fremtiden bør kanaliseres gjennom billighetserstatningsordningen. Stortingets billighets-erstatningsordning er en erstatningsordning som ytes på grunnlag av en rimelighetsvurdering, uten at det foreligger rettslig grunnlag for erstatningsansvar. Ordningen har

etter 2004 endret betegnelse til Stortingets rettfærdsvederlagsordning.

Det er også min vurdering at det ikke bør opprettes flere særskilte vederlagsordninger, blant annet fordi slike ordninger kan være problematiske med hensyn til forskjellsbehandling av grupper som kan være aktuelle for slike særskilte ordninger.

SPØRSMÅL NR. 1030

Innlevert 2. mai 2016 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 9. mai 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Vil statsråden gjøre nødvendige tiltak for at personer som har problemer med å selv sende elektronisk pålagt rapportering til f.eks. skatteetaten og SSB, kan få registrert denne rapporteringen på papirskjema, slik at de kan slippe straffereaksjoner som tvangsgebyr eller manglende levering av selvangivelse?»

BEGRUNNELSE:

Vi har fastsatt mål om å etablere et papirløst samfunn, noe Venstre støtter. Dette medfører imidlertid en betydelig omlegging av samfunnet, som offentlig forvaltning har kommet svært langt i å gjennomføre. For enkelte personer og lokalsamfunn, er dette imidlertid ikke like enkelt. For personer som har vokst opp og gjennomført sin skolegang før «dataalderen» avhenger kunnskaper om elektronisk kommunikasjon, av hvilke interesser og muligheter den enkelte har for å tilegne seg denne kunnskapen i voksen alder.

På samme tid har vi ikke klart å få på plass en nødvendig breibandsdekning over hele landet, og det er uvisst om vi noen gang vil klare å få en fullstendig breibandsdekning til alle husstander i Norge. For de som mangler nødvendige kunnskaper for bruk av it-verktøy, og for de som ikke har tilgang til breibandsløsninger, skaper krav om kommunikasjon med offentlige myndigheter via elektroniske kanaler problemer. Det bør være grunn til å ta en vurdering av om det er grunnlag for samfunnet å ilegge straffereaksjoner ovenfor de som ikke har mulighet til å utføre rapportering til offentlige myndigheter via elektroniske kanaler?

SSB krever nå rapportering av statistiske opplysninger via Altinn. I forbindelse med årets landbruksundersøkelse tillot ikke SSB å sende ut papirskjema til gårdbrukere som henvendte seg til dem og anmodet

om dette, pga. problemer med å få rapportert elektronisk. De ila derimot de som ikke besvarte undersøkelsen via Altinn et gebyr, noe som kan vurderes som et brudd på forutsetningene Stortinget satte for å gi SSB myndighet til å ilegge tvangsgebyr.

På samme vis krever nå skatteetaten at alle næringsdrivende leverer selvangivelsen elektronisk, noe som inkluderer alle privatpersoner med større eller mindre enkeltmannsforetak. Dette medfører at noen mindre næringsdrivende som har ført sitt regnskap og selvangivelse selv uten kostnader, nå tvinges til å kjøpe tjenester for å få utført dette. Da skatteetaten har kunngjort at all levering av selvangivelse på papir vil bli betraktet som om selvangivelsen ikke er levert. Med de straffereaksjoner det medfører.

Det er derfor grunn til å reise problemstillingen om det er riktig av samfunnet å straffe de av våre innbyggere som pga. manglende kunnskaper eller manglende tilgang av infrastruktur ikke har mulighet til elektronisk rapportering. Dette er et problem som rammer landbruket spesielt sterkt, da næringen har mange eldre næringsutøvere, i hovedsak består av enkeltmannsforetak og er spredt rundt omkring i hele landet også i de områdene som ikke har bredbandsdekning.

Svar:

Regjeringen har lagt frem Meld. St. 27 (2015-2016) Digital agenda for Norge – IKT for en enklere hverdag og økt produktivitet. Et av innsatsområdene i stortingsmeldingen er en styrking av arbeidet med digitalt førstevalg. Digitalt førstevalg innebærer at forvaltningen så langt som mulig er tilgjengelig på nett, og at nettbaserte tjenester er hovedregelen for forvaltningens kommunikasjon med brukerne.

Forvaltningsloven ble endret i 2013, slik at forvaltningen ikke lenger behøver å be om samtykke til å kommunisere digitalt med innbyggere, næringsdrivende og andre de henvender seg til. Da kravet om samtykke ble opphevet, ble det i stedet innført en reservasjonsrett for innbygger. Reservasjonsretten innebærer at enkeltvedtak og andre viktige henvendelser skal sendes på papir til de som aktivt har reservert seg. Enheter registrert i Enhetsregisteret fikk ikke tilsvarende reservasjonsrett, jfr. eForvaltningsforskriften.

I høringsnotat til endringer i eForvaltningsforskriften er reservasjonsretten og forholdet til enkeltpersonforetak omtalt slik:

"Departementet foreslår, i tråd med forslaget i lovproposisjonen, at de som skal kunne reservere seg mot elektronisk kommunikasjon er privatpersoner og enheter som ikke er registrert i Enhetsregisteret.

Enkeltpersonforetak står i en særstilling sammenlignet med andre former for foretak, i den forstand at det er nær sammenheng mellom privatpersonen og foretaket ettersom næringsvirksomheten ikke er organisert som en egen juridisk person. Det er allikevel ikke tradisjon for å regulere enkeltpersonforetak vesentlig annerledes enn andre typer foretak, når det gjelder på hvilken måte det offentlige kan henvende seg til næringslivet. Departementets forslag innebærer derfor at enkeltpersonforetak, på lik linje med andre

enheter registrert i Enhetsregisteret, ikke vil kunne reservere seg mot elektronisk kommunikasjon fra det offentlige".

Dette betyr at enkeltpersonforetak etter dagens regelverk ikke har reservasjonsrett knyttet til å få enkeltvedtak og andre viktige henvendelser sendt digitalt til seg fra forvaltningen.

Når det gjelder forvaltningens adgang til å kreve digital kommunikasjon eller innrapportering til seg, er reguleringen en litt annen. De tilfeller representanten viser til i sitt spørsmål, rapportering til SSB og innsending av selvangivelse, er begge tilfeller der digital kommunikasjon inn til de respektive etatene er fastsatt i regelverk. Det må derfor foreslås endringer i regelverket dersom det skal gjøres unntak fra plikten til digital rapportering/kommunikasjon.

Representanten spør om jeg vil iverksette nødvendige tiltak for at personer som har problemer med å selv sende elektronisk pålagt rapportering, skal få registrere denne rapporteringen på papirskjema. Mitt ansvar for samordningen av IKT i offentlig sektor innebærer en overordnet regulering av digital kommunikasjon til, fra og internt i offentlig sektor. Det kan tenkes at det er tilfeller i enkeltsektorer hvor det er behov for å gjøre unntak fra en slik generell regulering. Slike vurderinger er det imidlertid den enkelte sektor som må gjøre, og eventuelt foreslå endringer i regelverket for å få gjennomført.

SPØRSMÅL NR. 1031

Innlevert 2. mai 2016 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 10. mai 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«I en dom fra Oslo tingrett ble en mindreårig dømt for overtredelse av straffeloven § 196 første jf. annet ledd bokstav b til samfunnsstraff. Fornærmede var en 14 år gammel jente.

Hvordan stiller statsråden seg til at man kan dømmes til samfunnsstraff i en slik sak, og vil statsråden foreslå endringer slik at samfunnsstraff ikke kan idømmes i slike saker?»

Svar:

Slik den aktuelle saken er referert i media, synes det som om påtalemyndigheten fant grunnlag for å reise tiltale for seksuell omgang med barn under 16 år, men ikke for voldtekt. Avgjørende for at samfunnsstraff ble

idømt synes dessuten å ha vært at domfelte var under 18 år på gjerningstidspunktet. Så vidt jeg forstår, har verken domfelte eller påtalemyndigheten anket den aktuelle tingrettsdommen.

Domstolenes og påtalemyndighetens uavhengighet er som kjent grunnleggende i vårt rettssystem. Det er domstolenes ansvar å utmåle straff og påtalemyndighetens ansvar å utforme tiltalebeslutning. Selv om jeg ikke vil kommentere påtalemyndighetens eller domstolens konkrete vurderinger, har jeg likevel forståelse for at fornærmede i denne saken opplever at en av gjerningspersonene fikk en for mild reaksjon når han ble idømt samfunnsstraff.

Samfunnsstraff skal normalt ikke benyttes ved grove forbrytelser hvor de allmenn-preventive hensyn er fremherskende. Straffeloven (2005) § 48 første ledd fastsetter at samfunnsstraff kan idømmes når «det el-

lers ikke ville ha blitt idømt strengere straff enn fengsel i 1 år», og «hensynet til straffens formål ikke taler mot en reaksjon i frihet».

Det heter også i forarbeidene til straffeloven (Ot. prp. nr. 90 (2003-2004) side 446): «I saker som gjelder grov vold eller seksuallovbrudd bør domstolene likevel være svært forsiktige med å idømme samfunnsstraff. I slike saker vil hensynet til straffens formål normalt tale mot en reaksjon i frihet. Dette gjelder selv om lovbrysterens alder er lav [...]». Etter straffskjerpelsene Stortinget vedtok i 2010, for blant annet grove seksuelle overgrep, skal det enda mer til for å benytte samfunnsstraff i slike saker. FNs Barnekonvensjon medfører imidlertid begrensninger i bruken av fengsel for lovbrutere under 18 år. Når gjerningspersonen er under 18 år, fastsetter også straffeloven (2005) § 33 at fengsel bare kan benyttes «når det er særlig påkrevd». På samme måte følger det av straffeloven (2005) § 48 annet ledd at de vanlige begrensningene for bruk av samfunnsstraff kan fravikes «når lovbruteren er under 18 år». Så sent som i 2011 vedtok et enstemmig Storting endringer i straffeloven som innebar at fengsel kun helt unntaksvis skal benyttes overfor lovbrutere under 18 år.

I saker hvor personer under 18 år har begått grove lovbrudd, er det derfor viktige hensyn som står mot hverandre. Denne avveiningen må domstolene foreta i den enkelte sak, og på bakgrunn av de konkrete omstendighetene som gjør seg gjeldende.

Som et eksempel på konkrete vurderinger i rettspraksis viser jeg til at Høyesterett i 2013 (Rt. 2013 side 776) behandlet spørsmålet om idømmelse av samfunnsstraff ved forsøk på voldtekt i et tilfelle hvor gjerningspersonen var 17 år og tre måneder. Høyesterett fant i denne konkrete saken at en dom på samfunnsstraff ikke i tilstrekkelig grad markerte alvoret i den straffbare handlingen og idømte fengsel i to år og ni måneder, hvorav to år av straffen ble gjort betinget.

Det er et påtaleansvar å anke dommer i tingrett og lagmannsrett som eventuelt ikke måtte være i tråd med loven og retningslinjer trukket opp av Høyesterett.

Rettspraksis fra Høyesterett viser at også personer under 18 år kan dømmes til fengselsstraff ved seksualforbrytelser. Jeg vil likevel følge rettsutviklingen nøye fremover. For det tilfelle at det skulle vise seg at den aktuelle tingrettsdommen gir uttrykk for at rettspraksis nå går i en uheldig retning, vil jeg vurdere å foreslå endringer i reglene om samfunnsstraff.

SPØRSMÅL NR. 1032

Innlevert 2. mai 2016 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 10. mai 2016 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Ifølge Action Aids ferske rapport «Mistreated», som er en analyse av mer enn 500 dobbeltbeskatningsavtaler hevdes det at Norge har åtte slike skatteavtaler som omtales som «svært restriktive», dvs. at de bidrar til en urimelig reduksjon av u-lands skatteinngang.

Vil utenriksministeren sørge for at det foretas en gjennomgang av gjeldende skatteavtaler med u-land for å se om dette stemmer og forhandle fram mer rettferdige avtaler?»

BEGRUNNELSE:

Professor Odd Helge Fjeldstad ved CMI anbefaler at norske myndigheter nå foretar en gjennomgang av gjeldende avtaler for å se om noen av dem må forbe-

dres. Selv om studien har metodiske svakheter, gir den gode grunner til å gjennomgå gjeldende avtaler for å få fram mer tidsriktige avtaler som også gjør at u-land kan få en mer rimelig skatteinngang fra bedrifter som opererer i deres land. Det vil være bedre at Norge tar initiativ til en slik revisjon enn at det oppstår rettstvisiter rundt dette i tiden framover.

Svar:

Innledningsvis vil jeg si noe om skatteavtalers formål og funksjon. Skatteavtalenes hovedformål er å forhindre dobbeltbeskatning i tilfeller hvor en skattyter og skattyters inntekt eller formue har tilknytning til to land samtidig. I tillegg er det et formål å forhindre

skatteunndragelse og ikke legge til rette for dobbelt ikke-beskatning av inntekt og formue.

Skatteavtaler kan ikke utvide grunnlaget for beskatning utover det som følger av et lands interne lovgivning. Skatteavtalens funksjon er å fordele beskatningsretten til inntekt og formue mellom de to relevante land, på en måte som landene blir enige om etter forhandlinger. Det er svært viktig å forhindre dobbeltbeskatning av investeringer og virksomhet over landegrensene. Skatteavtalene legger således til rette for slike investeringer og aktivitet og sikrer mulighet til økonomisk utvikling og vekst. Som en liten åpen økonomi er Norge avhengig av investeringer, også fra utlandet, for å sikre vekst og utvikling.

Det finnes to mønsteravtaler som legges til grunn ved skatteavtaleforhandlinger. En er utviklet av OECD og en er utviklet av FN, hvor utviklingsland er representert. FNs mønsteravtale tar særlig hensyn til utviklingslands interesser og legger i større grad enn OECDs mønsteravtale beskatningsrett til en kildestat. I Norges skatteavtaleforhandlinger med utviklingsland ses det i stor grad hen til FNs mønsteravtale. I stortingsproposisjoner hvor skatteavtaler legges fram for Stortinget for samtykke til ikrafttredelse gjøres det rede for grunnlaget for forhandlingene, og der det er relevant, hvilke bestemmelser som følger FNs mønsteravtale.

I skatteavtaleforhandlinger må det legges vekt på flere hensyn. Fra norsk side er det viktig å bevare det norske skattegrunnlaget og samtidig ta hensyn til norsk næringslivs og norske arbeidstakers behov for beskyttelse mot dobbeltbeskatning. Det er også relevant å se hen til innholdet i skatteavtaler den aktuelle avtalemotparten har med andre land. Samtidig er det viktig å sørge for et balansert resultat som begge parter er enige om og som legger til rette for å videreutvikle den økonomiske relasjonen mellom landene. Når man oppnår enighet i forhandlinger, er det nettopp på grunnlag av at begge land mener at deres interesser er tilstrekkelig ivarettatt.

Det er også slik at en rekke utviklingsland i sin nasjonale lovgivning har inntatt incentivordninger for å legge til rette for investeringer fra utlandet. I slike tilfeller ønsker landet ofte å innta ordningene i skatteavtalen. Det kan da se ut som skatteavtalen er ubalansert i utviklingslands disfavør, mens realiteten er at landet selv ønsker en slik ordning.

Internasjonalt foregår det et stort arbeid for å bistå utviklingsland i å ivareta sine interesser på skatteområdet, herunder skatteavtalerspørsmål. FNs arbeid er særlig betydningsfullt, men også Verdensbanken og IMF bidrar på dette området.

FN har utviklet en håndbok om forhandlinger av skatteavtaler som er særlig rettet mot utviklingsland. Her gjøres bl.a. rede for en rekke hensyn som bør legges til grunn når en vurderer behovet for skatteavtale og ved utforming av skatteavtaler. Håndboken er et godt redskap for utviklingsland når de skal vurdere sine posisjoner, herunder om det bør inngås skatteavtale.

FN, OECD og andre internasjonale organisasjoner driver også et omfattende opplæringsprogram for utviklingsland om internasjonale skattespørsmål. Det tilbys bl.a. en rekke kurs og seminarer både om avtaleforhandlinger og utvalgte tema som for eksempel internprising. Norge bidrar her med instruktører.

Jeg mener at det ikke er skatteavtaler i seg selv som er skadelig for utviklingsland. Tvert i mot kan de være med på å sikre helt nødvendige investeringer i økonomien. Når det er sagt, er det ikke tvil om at mange skattytere driver aggressiv skatteplanlegging hvor utnyttelse av skatteavtaler, «treaty shopping», er et sentralt element. Dessuten kan gjeldsforskyvning i konsern, betalinger i form av royalty for bruk av immaterielle eiendeler og betalinger for hovedkontortjenester («management fees») være med på å uthule skattegrunnlaget. Dette er problemstillinger som er like for alle land. Mange utviklingsland er også rike på naturressurser og opplever at disse selges ut av landet i konserninterne transaksjoner som legger lite inntekt igjen i kildelandet. Alle disse problemstillingene ble identifisert i OECD og G20s BEPS-prosjekt («Base Erosion and Profit Shifting»), og det er utarbeidet tiltak for å motvirke slik overskuddsflytting og uthuling av skattegrunnlaget. Prosjektet gir anbefalinger til utforming av skatteavtaler, bl.a. bestemmelser som skal hindre misbruk av skatteavtaler og bestemmelser som styrker definisjonen av fast driftssted. Å innta bestemmelser som skal hindre misbruk av skatteavtaler er en minimumsstandard i prosjektet, dvs. at alle land som er tilsluttet prosjektet, skal innta slike bestemmelser i sine skatteavtaler. Disse bestemmelsene vil styrke kildestatens beskatningsrett. I tillegg er det også gitt anbefaling om innføring av nasjonale rentebegrensingsregler og retningslinjene for internprising er styrket.

Implementeringen av anbefalingene i BEPS-prosjektet er nå i gang. Det legges vekt på en vid og inkluderende prosess som også skal ta hensyn til utviklingslandenes behov og støtte implementeringen av anbefalingene i disse landene. Anbefalingene knyttet til skatteavtalebestemmelser skal implementeres i eksisterende skatteavtaler gjennom en multilateral avtale. Dette er en effektiv og god mulighet for utviklingsland til å sørge for at svakheter i skatteavtalene rettes opp.

Som nevnt innledningsvis er skatteavtaler et resultat av forhandlinger hvor to parter har kommet til enighet. Det ville være nokså uvanlig dersom en part skulle kontakte den andre med sikte på reforhandling etter å

ha vurdert det slik at den andre parten har behov for slik reforhandling. Vi er imidlertid åpne for å vurdere reforhandlinger dersom et land ber om det.

SPØRSMÅL NR. 1033

Innlevert 3. mai 2016 av stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal

Besvart 11. mai 2016 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«På hvilke måter jobber Norge for å fremme menneskerettigheter og tros- og livssynsfrihet, særlig med tanke på tros- og livssynsminoriteter i Tyrkia?»

BEGRUNNELSE:

Meld. St. 10 (2014-2015) Muligheter for alle - menneskerettighetene som mål og middel i utenriks- og utviklingspolitikken sier tydelig at tros- og livssynsfrihet er et prioritert område i norsk utenrikspolitikk. Ifølge Pew Research Center sin globale undersøkelse om restriksjoner på trosfrihet, skårer Tyrkia innenfor kategorien «veldig høyt» når det gjelder myndighetsrestriksjoner. Det har vært en negativ utvikling de siste årene. Statlig favorisering av majoritetsreligionen går på bekostning av minoriteters rettigheter, f.eks. religionsundervisning i skolen, juridisk status for trossamfunn og krav om å oppgi religionstilhørighet på ID-kort. Også innenfor samfunnet generelt har fiendtlighet mot annerledestroende og/eller minoriteter tiltatt, med hatkriminalitet og hatefulle ytringer som et økende problem. Denne negative utviklingen i den tyrkiske menneskerettighetssituasjonen skjer uten særlige reaksjoner fra omverden.

Svar:

Regjeringen er sterkt bekymret for det økte presset på menneskerettighetene internasjonalt og la derfor i 2015 frem en egen stortingsmelding om menneskerettigheter som mål og middel i utenrikspolitikk, Meld. St. 10 (2014-15). Det legges en helhetlig tilnærming til grunn for arbeidet med å styrke etterlevelsene av menneskerettighetene internasjonalt. Innsatsen har tre hovedsatsningsområder: Individets frihet og medbestemmelse, rettsstat og rettsikkerhet samt likeverd og like muligheter. På disse tre områdene arbeides det gjennom FN-systemet, dialog med landene på myndighetsnivå og med sivilt samfunn, der også norske frivillige organisasjoner bidrar.

En rekke land legger restriksjoner på tros- og religionsfriheten og diskriminerer dermed tros- og livssynsminoriteter. Utenriksdepartementets minoritetsprosjekt setter fokus nettopp på tros- og livssynsfrihet. Det er viktig målsetting er å få området høyere opp på den internasjonale dagsorden. Konkrete virkemidler inkluderer prosjektstøtte, politisk dialog med enkeltland og mer langsiktig påvirkning gjennom FN og andre internasjonale organisasjoner. En veileder for arbeidet med tros- og livssynsfrihet har vist seg nyttig for utenriksstasjonene. For årene fremover er det imidlertid fortsatt behov for økt kunnskap og bevisstgjøring om religiøse minoriteters situasjon og om den politiske sprekraften som ligger i konflikter som har religiøse undertoner. Utenriksdepartementet vil derfor fremover søke å styrke internkompetansen på området.

Utenriksdepartementet følger situasjonen i et stort antall land tett, inkludert Tyrkia. Status for sivile og politiske menneskerettigheter i landet gir dessverre grunn til bekymring. Under fjorårets landgjennomgang av Tyrkia i FNs menneskerettighetsråd, ga Norge anbefalinger knyttet til ytrings- og forsamlingsfrihet, som er en rettighet tett knyttet til tros- og livssynsfrihet. Begrensninger på ytringsfriheten i Tyrkia var også blant utfordringene som ble adressert fra norsk side under vårsesjonen i menneskerettighetsrådet. Europarådet er en annen viktig organisasjon i denne sammenhengen. Menneskerettighetsdomstolen i Strasbourg avsa onsdag 27. april en dom der tyrkiske myndigheter ble dømt for diskriminering av en religiøs minoritet til fordel for Sunni-muslimer; majoritetsbefolkningen. Domstolen slo fast krenkelse både av artikkel 9 om religionsfrihet og forbudet mot diskriminering i artikkel 14.

Utenriksdepartementet arbeider gjennom en rekke kanaler for å styrke menneskerettighetssituasjonen internasjonalt. Når det gjelder Tyrkia omfatter dette engasjementet både den bilaterale dialogen på politisk og embetsnivå, vår ambassades konkrete arbeid i Ankara, prosjektarbeid finansiert av Utenriksdepartementet og, som nevnt, vår oppfølging i FNs menneskerettighets-

råd og andre internasjonale organisasjoner som arbeider med menneskerettigheter.

Utenriksdepartementet tok for øvrig 26. april imot årets vinnere av årets Stefanuspris, Aykan Erdemir og Mine Yildirim, som begge arbeider for tros- og livs-

synsfrihet i Tyrkia. Dr. Yildirim står også helt sentralt i gjennomføringen av et flerårig prosjekt for tros- og livssynsfrihet i landet. Dette er et tiltak som Den norske Helsingforskomiteen organiserer og som utenriksdepartementet i en årrekke har støttet.

SPØRSMÅL NR. 1034

Innlevert 3. mai 2016 av stortingsrepresentant Rigmor Andersen Eide

Besvart 11. mai 2016 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen

Spørsmål:

«Regjeringen har varslet sluttbehandling av ni genmodifiserte organismer (GMO-er). Blant disse er den genmodifiserte maisen 1507 som er insektresistent og modifisert til å tåle glufosinat-ammonium. Sprøytemiddelet er forbudt i Norge og fases ut i EU fordi det gir dokumenterte skader på mennesker og miljø. Miljødirektoratet anbefalte 1. april 2016 å ikke nedlegge forbud mot den genmodifiserte maisen 1507.

Mener statsråden en godkjenning vil være etisk forsvarlig og i tråd med kravene i den norske genteknologiloven?»

BEGRUNNELSE:

Mais 1507 er ikke godkjent for dyrking i Norge eller EU, men Miljødirektoratet anbefaler at den skal kunne importeres og brukes til mat eller fôr. Skal vi importere den, må den dyrkes andre steder i verden. Sprøytemiddelet kan føre til hjerneskaner på mennesker og dyr og påvirke foster og forplantningsevne. Det kan også skade det biologiske mangfoldet i dyrkingsområdene.

GenØk - Senter for Biosikkerhet stiller i en uttalelse 5. april 2016 spørsmål ved anbefalingen og viser til blant annet at akkumulering av sprøytemidlet glufosinat-ammonium og dets nedbrytningsprodukter i mais tenkt brukt i mat og fôr, HMS for bønder i dyrkingsland ved bruk av sprøytemidlet, miljøeffekter over tid i dyrkingsland, utvikling av resistens hos ugress mot sprøytemidlet og utvikling av resistens hos skadeinsekter mot Cry1f vil påvirkes.

I en pressemelding 6. april 2016 uttaler leder i Bioteknologirådet følgende:

"Når ein vurderer berekraft, skal ein bruke eit globalt, langsiktig perspektiv. Eg kan ikkje sjå at ein plante som er laga for å sprøytest med glufosinat-ammonium innfrir krava til berekraft i genteknologiloven."

Nettverk for GMO-fri mat og fôr, som representerer atten forbruker-, miljø- og landbruksorganisasjoner

i Norge, mener tillatelse til import av 1507 er i strid med kravene til helse, miljø, bærekraft, etikk og samfunnsnytte i genteknologiloven. De stiller videre spørsmål om hvem som skal betale for ekstrakostnadene til segregering, merking og kontroll som vil komme som følge av import av GMO. De frykter økte kostnader og byråkrati må belastes norske bønder og forbrukere.

Svar:

Miljødirektoratet har gitt Klima- og miljødepartementet sine vurderinger og anbefalinger for ni GMO-er, herunder maislinje 1507. Det er riktig at Miljødirektoratet i sin anbefaling ikke finner grunnlag for at det bør innføres forbud mot denne maislinjen i Norge.

Klima- og miljødepartementet er nå i gang med sluttbehandlingen av de ni søknadene, inkludert maislinje 1507.

Jeg er opptatt av å behandle disse sakene på en grundig og effektiv måte. I departementets vurdering står genteknologilovens kriterier som gjelder helse, miljø, bærekraftig utvikling, samfunnsnytte og etikk sentralt. Dersom departementet kommer til at de direktivgodkjente GMO-ene er problematiske ut fra disse kriteriene, kan forbud være aktuelt. Andre relevante forhold må imidlertid også trekkes inn i en helhetlig vurdering, slik som de begrensninger i vår handlefrihet som kan følge av Norges øvrige internasjonale forpliktelser.

Når det gjelder maislinje 1507 har jeg merket meg at dette er en sak som flere er opptatt av. Vi skal gjennomgå alle de ulike innspillene som har kommet om denne maislinjen. Uttalelsene fra GenØk – Senter for Biosikkerhet og leder av Bioteknologirådet, som representanten viser til, vil bli gjennomgått. Mitt mål er at vi både for denne maislinjen og de øvrige GMO-ene får et resultat som ivaretar genteknologilovens ulike hensyn på en god og balansert måte.

SPØRSMÅL NR. 1035**Innlevert 3. mai 2016 av stortingsrepresentant Bård Vegar Solhjell****Besvart 11. mai 2016 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Kvinnens seksuelle og reproduktive helse og rettigheter (SRHR) er blitt mer kontroversielt politisk de siste årene. Fattige og utsatte kvinner betaler prisen for religiøs eller moralsk mostand mot seksualundervisning, prevensjon og lovlige aborter. Derfor er utenriksministerens forsikring om at den norske politikken for å fremme SRHR ligger fast viktig.

Kan utenriksministeren redegjøre for hvordan bevilgningene til kvinners seksuelle og reproduktive helse og rettigheter er brukt i 2015?»

BEGRUNNELSE:

Kontroll over om og når man vil ha barn er sentralt for kvinnefrigjøring og likestilling, og for kvinners helse og kvinners økonomi.

Ifølge Verdens helseorganisasjon (WHO) er utrygge aborter en av de største dødsårsakene i forbindelse med graviditet og fødsel i Afrika. I 2012 estimerte WHO at over seks millioner utrygge aborter ble utført i Afrika hvert år, og at 60 prosent av disse gjelder kvinner som er under 25 år. WHO beregnet også at utrygge aborter i Afrika fører til 29 000 dødsfall i året. I tillegg var også utrygge aborter årsaken til flere alvorlige skader og funksjonsnedsettelse for kvinnen.

Den afrikanske union (AU) har bestemt at tema for 2016 skal være det «afrikanske året for menneskerettigheter med et særlig fokus på kvinners rettigheter», og den afrikanske menneskerettighetskommisjonen har lansert en kampanje for å avkriminalisere abort i Afrika.

Samtidig er arbeidet for kvinners seksuelle og reproduktive helse og rettigheter under press i stadig flere land, fra Øst-Europa til Latin Amerika.

Med flere konflikter og humanitære kriser utsettes kvinner også for mer seksuell seksualisert vold, samtidig som helsetilbud og rådgivning blir dårligere. I denne sammenhengen er det viktig at midler som norske myndigheter bidrar med via utenriksdepartementet, Norad og ambassadene både støtter opp under konkrete tilbud til kvinnene og organisasjoners påvirkningsarbeid.

Svar:

Det hersker bred politisk enighet i Norge om å fremme kvinners seksuelle og reproduktive helse og rettigheter (SRHR). Betydelige midler stilles til disposisjon for formålet, det er imidlertid ingen poster i UD's årlige budsjettproposisjon som er viet SRHR alene. SRHR

er heller ikke en egen sektorkategori for statistiske formål. Det er derfor vanskelig å angi eksakte tall for norske bidrag til feltet. Imidlertid kan det slås fast at tildelingene til UNFPA (kap.post 170.71) på NOK 401 millioner og UNAIDS (kap.post 170.77) på 175 millioner (2015-tall) i stor grad går til formål som faller inn under betegnelsen SRHR. Andre budsjettposter, som f.eks. global helse-posten (kap.post 169.70), kvinners rettigheter og likestilling (kap.post 168.70) og støtten til programsamarbeidsavtalen med WHO (kap.post 170.76), ble også brukt til å finansiere SRHR-rettede tiltak i fjor.

En stor andel av de samlede midlene gikk til familieplanlegging og for å gi tilgang til moderne former for prevensjon. Vi finansierte også seksualundervisning, tilgang til trygg abort og tiltak for bekjempelse av vold mot jenter og kvinner, inkludert støtte til voldsofre. Videre støttet vi frivillige organisasjoner som arbeider for SRHR og for LHBTI-personers rett til likebehandling.

Norge har engasjert seg sterkt internasjonalt for å få frem et bedret helsetilbud til kvinner, barn og ungdom, inkludert tilgang til prevensjon. Med Stortingets samtykke, har Utenriksdepartementet inngått garantier på inntil USD 140 millioner for globale innkjøp av et avtalt volum av prevensjons-implantater til en fastsatt enhetspris som representerer om lag halvparten av den normale markedsprisen.

Ordningen, som gjelder for perioden 2013-2018, må anses som en suksess. Den har så langt ført til innkjøp av større volumer enn avtalene krever og til bedre tilgang til denne type langtidsvirkende prevensjon i utviklingsland. Et reelt marked for slik prevensjon er i ferd med å etableres. Produsentene viser vilje til å videreføre lave priser når garantiordningen utløper. Dermed har det så langt ikke vært nødvendig å trekke på garantien.

Sammen med FN's generalsekretær sitt kontor, har Norge arbeidet aktivt for å få på plass en revidert global strategi for kvinners, barns og ungdoms helse for perioden 2016-2030. Strategien slår blant annet fast at tilgang til prevensjon og seksualundervisning er sentrale virkemidler for å sikre overlevelse og muligheten til å leve gode og produktive liv. Til støtte for gjennomføring av strategien på landnivå har Norge gått i bresjen for Den globale finansieringsordningen (GFF) til støtte for kvinners, barns og ungdoms helse. Norge bidrar årlig med NOK 600 millioner frem til 2020 slik at land kan gi bedre og bærekraftige helsetjenester til kvinner, barn og ungdom, inkludert tilgang til prevensjon.

SPØRSMÅL NR. 1036**Innlevert 3. mai 2016 av stortingsrepresentant Freddy de Ruiter****Besvart 13. mai 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Helse- og omsorgstjenesteloven § 9-7 sier at tvangsvedtak som er påklaget etter § 9-11 andre ledd, ikke kan iverksettes før fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker har godkjent vedtaket. Fylkeslegen sier til avisen Østlendingen 30.april at det er ulik oppfatning av hvordan bestemmelsen skal forstås.

Mener helse- og omsorgsministeren at bestemmelsen er tilstrekkelig klar med hensyn til når vedtak om tvang om makt etter helse- og omsorgstjenestelovens kapittel 9 kan iverksettes?»

BEGRUNNELSE:

En ung kvinne med lett utviklingshemning har et tvangsvedtak som både er påklaget og iverksatt. Vedtaket er svært inngripende. Hun har kontinuerlig en til to personer som skal forhindre henne i og ta kontakt med familie og tillitsvalgte i Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU). Bruk av mobiltelefon og internett er begrenset og underlagt kontroll. Vedtaket er begrunnet med at andre ikke skal ha uheldig innvirkning på kvinnen (som ikke har gjort noe galt eller uheldig).

Kvinnen er fratatt sin samtykkekompetanse, hennes mor er fratatt vergeoppdraget og fylkesmannen i Hedmark har oppnevnt en verge i strid med kvinnens ønsker, forøvrig en verge som taler fylkesmannens interesser og ikke fremmer kvinnens ønsker.

Klagebehandlingen har dratt ut i tid bl.a. fordi fylkesmannen også nektet å godta at kvinnens mor var kvinnens nærmeste pårørende. Det var dermed ingen som talte kvinnens sak som hadde klagerett på tvangsvedtaket. Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker opphevet imidlertid fylkesmannens vedtak om å fjerne mor som nærmeste pårørende. Kvinnens bistandsadvokat som er oppnevnt etter oppfordring fra vergen, som heller ikke taler kvinnens sak, men fylkesmannens, har påklaget fylkesnemndas vedtak. Klagesaken knyttet til tvangsvedtaket vil neppe bli før det er avklart om det er noen, utenom personer som er oppnevnt av fylkesmannen som har klagerett.

Men vedtaket er iverksatt og har vært iverksatt i et drøyt halvt år. Fylkesmannen er kjent med dette og habiliteringstjenesten bistår kommunen med gjennomføringen av tvangsvedtaket. NFU hevder det er vanlig at tvangsvedtak iverksettes før klage er behandlet.

Saker knyttet til tvangsutøvelse i helse- og omsorgstjenesten gir grunnlag for mange kritiske spørsmål knyttet til myndighetsutøvelse, menneskerettigheter, etikk og lovens intensjon. For lesere som verken er jurister eller leger, vil nok siste setning i helse- og omsorgstjenestelovens § 9-7 fremstå som klar.

Svar:

Jeg ber om forståelse for at jeg som helse- og omsorgsminister ikke kan gå inn i enkeltsaker som den stortingsrepresentant Freddy de Ruiter refererer til i spørsmålet sitt. Den konkrete saken, og de aktuelle partenes rettssikkerhet, vil bli vurdert og ivaretatt i det overprøvings- og klagesystemet som lovgiver har bestemt skal gjelde i denne type saker.

Stortingsrepresentanten reiser imidlertid et generelt spørsmål som jeg gjerne vil svare kort på. Vedtak om bruk av tvang eller makt i tjenesteytingen til personer med psykisk utviklingshemming etter helse- og omsorgstjenesteloven kapittel 9 muliggjør inngripende tiltak overfor brukere som selv kan ha problemer med å uttrykke sine behov og grenser. Klagereglene er derfor viktig for å sikre partenes rettsikkerhet, og skal sikre at beslutninger om å iverksette bruk av tvang eller makt er i tråd med regelverket. Vedtak om bruk av tvang og makt kan påklages av brukeren eller pasienten, vergen og pårørende til fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker. Dette følger av lovens § 9-11. Som pårørende regnes den som er definert som pårørende i pasient- og brukerrettighetsloven.

Som representanten påpeker i spørsmålet sitt, fremgår det klart av lovens § 9-7 siste ledd at vedtak som er påklaget etter § 9-11 andre ledd, ikke kan iverksettes før fylkesnemnda har godkjent vedtaket. Dersom vedtaket allerede er iverksatt når det påklages, må gjennomføringen av vedtaket avbrytes inntil vedtaket eventuelt er godkjent av fylkesnemnda. Det er grunn til å presisere at klage må være fremsatt av en person som har klagerett.

Reglene om bruk av tvang i helse- og omsorgssektoren er i hovedsak samlet i fire regelsett. I tillegg til reglene som gjelder for bruk av tvang i tjenesteytingen til psykisk utviklingshemmede, er det gitt regler om tvang i psykisk helsevernloven, pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 4A (tvungen somatisk helsehjelp til bl.a. demente) og helse- og omsorgstjenesteloven kapittel 10 (tvangstiltak overfor rusavhengige). Erfaringer med regelverkene, gråsoner og utviklingen i helse- og omsorgstjenestene gjør at det er behov for å gå igjennom de fire regelsettene i sammenheng og utrede behov for revisjon og modernisering. Regjeringen vil derfor nedsette et lovutvalg før sommeren. Utvalget vil få i oppdrag å foreslå nødvendige endringer for å møte behovene i dagens og fremtidens helse- og omsorgstjenester.

Forholdet til våre internasjonale forpliktelser, blant annet FNs konvensjon om rettigheter til personer med nedsatt funksjonsevne (CRPD), vil inngå i utredningen.

SPØRSMÅL NR. 1037**Innlevert 3. mai 2016 av stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal****Besvart 11. mai 2016 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

«Avisen Nationen har de siste dagene satt fokus på den økende gjengroingen av matjord i Norge. I fjor var det registrert 80 000 dekar som var registrert som "ute av drift". Dette er en øking på 20 pst på 5 år. Driveplikten som er hjemlet i jordloven stiller krav at matjord skal drives og den økende brakkleggingen av matjord er et problem for et land som i utgangspunktet har lite dyrkbart areal.

Hva er statsrådets vurdering av disse tallene og hva vil statsråden gjøre for å sikre at driveplikten håndheves?»

Svar:

Vurdering av tal for gjengroing

I avisa Nationen har det komme fram opplysninger om at i alt 11.404 dekar vart førte som "brakka" i søknader om produksjonstilskot i fjor. I tillegg vart 82.223 dekar førte opp som "ute av drift".

Det er grunn til å peike på at brakklagt areal, og areal ute av drift, er ulike ting i denne sammenhengen. Historisk er brakklegging ein driftsform som mellom anna blei nytta for å kjempe mot kveke i open åker. I dag kan brakklegging skje i samband med drenering i sommarmånadene eller med utbyggingsprosjekt av vegar og liknande.

I søknad om produksjonstilskot fører søkjarane opp arealfordelinga for dei areala føretaket disponerer. Eit av grunnvilkåra for tildeling av areal- og kulturlandskapstilskot er at ein skal drive vanleg jordbruksproduksjon på areala. Det vil seie at ein må hauste eit minimum av avling av den veksten som blir produsert på arealet. For søkjarar som fører opp areal som ikkje har krav på arealtilskot, kan ein avkorte tilskotet. Det har vore meir merksemd rundt kontroll og sanksjoner dei siste åra, noko som kan vere ei årsak til at arealet ute av drift har auka.

Om lag halvparten av arealet som er ført opp som ute av drift er såkalla innmarksbeiter (grasareal som ein ikkje kan hauste med maskinar). Grunnlaget for å gi tilskot til desse areala er at dei blir beita nok til at arealtilstanden ikkje er forandra. For produsentar som sluttar med dyr, men fortset med produksjon på det fulldyrka arealet, vil det ofte vere et problem å vidareføre beiting av innmarksbeitene.

For produsentar som har mykje innmarksbeite kan det og vere eit spørsmål om beiting i utmark eller på

innmarksbeiter. Det er i dag eit klårt overskot av grovfôrareal i fleire deler av landet. Mange produsentar får kutta areal- og kulturlandskapstilskotet fordi dei har for få dyr eller ikkje kan dokumentere nok sal av grovfôr. Det er sannsynleg at nokon vel å la vere å søkje om tilskot til areal som uansett blir avkorta.

Dette vart mellom anna kommentert i Meld. St. 9 (2011–2012) om landbruks- og matpolitikken. Der vart det foreslegen tiltak for å førebyggje ei utvikling der areal går ut av drift fordi dei er ulønnsame eller fordi det ikkje er nok dyr som treng føret som produserast der. Stortinget ville derimot ikkje støtte forslaget, og næringskomiteén sa følgjande:

"Komiteen er opptatt av at lønnsom grasbasert matproduksjon og beiting fortsatt skal være hovedvirkemidlet for å bruke grasarealene og hindre gjengroing. Komiteen viser til at regjeringen i meldingen varsler at produksjonskravet i kulturlandskapstilskuddet skal avvikles, for å kunne sikre at utsatte arealer holdes i hevd. Komiteen merker seg intensjonen med forslaget om å hindre marginale jordbruksarealer fra gjengroing, men med et mål om økt matproduksjon mener komiteen det ikke bør stimuleres tilskuddsmessig til bruk av landskapspleie uten at ressursene benyttes til matproduksjon for en stadig voksende befolkning. Komiteen mener derfor at det fortsatt skal ligge et produksjonskrav knyttet til kulturlandskapstilskuddet, noe som også forhindrer økte jordleiekostnader og styrker den aktive bonden."

Denne regjeringa har lykkas godt med å følgje opp stortingsmeldingas mål om å auke norsk matproduksjon tilpassa etterspørselen hos ei aukande folke-mengd. Særleg kan ein peike på at saueproduksjonen har auka vesentleg. Sidan dette er grovføretande og beitande dyr, vil dei òg bidra til å auke etterspørselen etter grovfôrareal.

Det er nå i praksis berre for storfekjøtt at vi har ei viss underdekking av norsk produksjon. Der vil eg vise til statens tilbod i årets jordbruksoppgjer der vi foreslår store grep for å stimulere denne produksjonen i Norge.

Når det elles gjeld reglane for produksjonstilskot, heiter det i forskriftene:

"§ 11. Avkorting ved regelverksbrudd

Dersom foretaket uaktsomt eller forsettlig driver eller har drevet sin virksomhet i strid med annet regelverk for jordbruksvirksomhet, kan hele eller deler av det samlede tilskuddet som tilfaller foretaket avkortes."

Det vil seie at det er heimel for at kommunen kan trekkje i produksjonstilskotet dersom det er gjort vedtak om brot på driveplikta i jordlova.

Handheving av driveplikta

Reglane i jordlova om driveplikt gjeld for alt jordbruksareal, og difor òg for areal som er ført opp som "ute av drift", viss ikkje eigaren har fått fritak frå driveplikta. Dette har til følgje at ein skal halde oppe produksjonseigenskapane på jorda slik at ein kan nytte arealet til vanleg jordbruksdrift med moglegheit for normal avling. Areal som ein legg brakk for å halde oppe produksjonseigenskapane, er ikkje i strid med driveplikta. Dette kan til dømes vere tiltak mot ugras.

Det er kommunen og fylkesmannen som fører tilsyn med at reglane om driveplikt blir følgde. Jordlova

har reglar som gir høve til at kommunen kan følgje opp og eventuelt sanksjonere brot på driveplikta. For areal der eigar ikkje opprettheld driveplikta, kan kommunen gi eigar pålegg mellom anna om å leige bort jorda. Dersom eigaren ikkje overheld pålegget, og brotet på driveplikta er vesentleg, kan kommunen påleggje eigaren tvangsgebyr. Eg legg til grunn at kommunane og fylkesmannen sørgjer for at driveplikta følgjast opp, i tråd med det ansvaret dei har.

På oppdrag frå departementet sette Landbruksdirektoratet ned ei arbeidsgruppe som skulle vurdere problemstillingar knytt til leigjord og driveplikt. Arbeidsgruppa sin rapport som kom i fjor, skildrar mellom anna praktiseringa og effekten av driveplikta, og tilrår ulike tiltak for å følgje opp. Dei tiltaka som er tilrådd i rapporten, blir for tida vurdert i departementet.

SPØRSMÅL NR. 1038

Innlevert 3. mai 2016 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 20. mai 2016 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Ny Tid skrev 2. mai 2016 at NATOs soldater i Afghanistan som skal lære opp afghanske sikkerhetsstyrker har fått ordre om å overse systematiske voldtekter av barn begått av sikkerhetsstyrkene. Norge skal fortsatt være til stede med soldater i Afghanistan i 2016 for å trene det afghanske spesialpolitiet og spesialpolitikommandoen i Kabul.

Er regjeringen kjent med disse anklagene, og tar vi det i tilfellet opp med våre allierte og partnere med sikte på at man aldri kan akseptere slike overgrep?»

BEGRUNNELSE:

I artikkelen i Ny Tid så fremgår det at NATOs soldater i Afghanistan lærer opp afghanske sikkerhetsstyrker i å respektere menneskerettighetene. Samtidig kommer det frem at amerikanske soldater har fått ordre om å overse systematiske voldtekter av barn begått av de samme sikkerhetsstyrkene.

Artikkelen viser til Vice-dokumentaren "This is What Winning Looks Like" fra 2013 hvor majoren Bill Steuber er intervjuet. Steuber klager over at det afghanske politiet han er der for å trene, ikke bare raner penger fra lokalbefolkningen de er ment å beskytte – de kidnapper også unge gutter og misbruker dem seksuelt i politileiren. Barna kalles «te-gutter», fordi de

brukes som tjenere i tillegg til å være sexslaver. «Du ser dem på alle basene,» forteller Anderson. «13–14 år gamle gutter. Det er en veldig utbredt praksis her.»

Menneskerettighetsorganisasjonen Hagar International lanserte i 2013 rapporten «Forgotten no more: Male child trafficking in Afghanistan». I rapporten til Hagar International kom det frem at de afghanske sikkerhetsstyrkene ikke bare tillot praksisen – de var også de dominerende utøverne av menneskehandelen. I så mye som 15 av 25 saker der gutter ble brukt som sexslaver, kom gjerningsmennene fra politiet eller militæret.

Det skal være 50 norske soldater i Afghanistan gjennom hele 2016, og hovedoppgaven er å trene nettopp det afghanske spesialpolitiet og spesialpolitikommandoen i Kabul. Det er derfor nødvendig å vite hvorvidt dette er noe norsk personell har sett og vet noe om. Og i tilfellet hvordan norsk personell forholder seg til dette problemet, og om det tas opp med våre samarbeidspartnere og allierte.

Svar:

Eg viser til brev frå Stortingets president av 13. mai 2016 med spørsmål frå stortingsrepresentant Astrid Aarhus Byrknes om buforhold for kvinner ved innføring av allmenn verneplikt.

Ei vellukka innføring av allmenn verneplikt er viktig både for forsvarssjefen og meg. Eg har klåre forventningar til at Forsvaret vil leggja til rette for kvinner når det første årskullet med vernepliktige møter til teneste i 2016. Kvinner har tenestegjort i Forsvaret i lang tid, og dei siste åra er det arbeida med å legge til rette for ein jamnare kjønnsbalanse.

For å sikra at Forsvaret er godt rusta til innføring av allmenn verneplikt er det utarbeidd ein heilskapleg plan for gjennomføring, med fokus på fem område. Forsvaret har gjennomført omfattande og målretta kommunikasjonstiltak mot både vernepliktige og foreldra deira. Det har òg vore fokus på at sesjonsprosessen likebehandlar kvinner og menn. Det vert i tillegg arbeida med å leggja til rette buforhold for begge kjønn, og å skaffe tilpassa personleg klede og utstyr til alle. Kombinert med eit systematisk og målretta arbeid med organisasjonskultur og leiing, er Forsvaret samla sett godt førebudd på innføring av allmenn verneplikt.

På enkelte område vil det enno vera behov for avklaringar knytt til behov og ambisjonsnivå i tida framover. Spesielt gjeld dette innan bygningsmessige fasilitetar, klede og utrustning.

Sidan 2011 har det vore ei auka satsing for å betra buforholda til soldatane. Oppførte nye bygningar, som på Bardufoss og Høybuktmoen, varetar dei behov og krav som følgjer med allmenn verneplikt. Det vert òg bygt to nye stasjonar for grensevakta i Finnmark. I tillegg er det gjennomført rehabilitering av forlegningar på Terningmoen, Skjold og Setermoen. Samstundes er standarden på den eldre bygningsmassen ei utfordring enkelte stadar i landet. Forsvaret har difor fokusert på å gje prioritet til garnisonar som har størst behov for å graderast opp. Det er blant anna satt i gang eit prosjekt i Madla leir (KNM Harald Haarfagre) for å tilpassa forlegningar og sanitærforhold. Forsvarsdepartementet (FD) sende i august 2015 gjennomføringsoppdrag til Forsvarsbygg (FB) for å gjennomføra eit prosjekt for

tilpassing av mannskapsforlegning til ein høgare kvinne- del. Prosjektet er planlagt ferdigstilt i august 2016.

Når det gjeld Huseby leir, fekk FB i desember 2015 oppdrag om å utarbeida eit underlag for vedtak på bakgrunn av ein anbodskonkurranse. Føremålet med prosjektet er å tilpassa mannskapsforlegning på Huseby til ein auka kvinne- del. FB opplyser at prosessen med anbod er gjennomført, og at grunnlaget vil sendes FD om kort tid.

Det er òg planlagt eit konkret prosjekt for ein ny mannskapsforlegning på Ørland hovudflystasjon. Dette vart lagt fram for Stortinget hausten 2015. Prosjektet omfattar 180 sengeplassar, og har ei kostnadsramme på 115 mill. kroner.

I tillegg til desse prosjekta vil Forsvaret fortløpan- de identifisera og vurdere naudsynte behov relatert til forlegningar, sanitære tilhøve og andre relevante fasilitetar. Dette gjeld òg for Haakonssvern, som følgjer normale prosedyrar for vurdering av prosjekt til vedlike- hald og investeringar relatert til bygningsmassen der.

Årets vernepliktundersøking viser at dei verneplik- tige har gjennomgåande eit godt inntrykk av Forsvaret, trivselen er høg, miljøet er godt og fyrstegongstenesta står høgt i kurs. Fleire enn åtte av ti spurte trivst godt i Forsvaret. Kvinner trivst i større grad enn menn. Nær ni av ti spurde kvinner seiar at dei trivst godt i Forsva- ret (89 prosent). Det er også svært få som er negativ innstilt til kjønnsblanda rom i Forsvaret, uavhengig av om dei bor på eit eller ikkje. Kvinner som bur på ei kjønnsblanda rom er mest positive (94 prosent).

Allmenn verneplikt er ei omfattande reform. Ar- beidet med å leggja til rette for fleire kvinner i For- svaret vil strekkja seg over tid. Det er likevel ein klar ambisjon at tilhøva skal vere nøkterne og gode når det første årskullet med vernepliktige kvinner møter til teneste. Eg legg òg til grunn at Forsvaret gjer lokale tilpassingar og sørgjer for mellombelse løysingar, der det er behov for dette.

SPØRSMÅL NR. 1039

Innlevert 4. mai 2016 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 12. mai 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«84 % av de som arbeider i helsesektoren er kvinner. I Dagens Næringsliv 11.januar i år mente helsemi- nisteren at 40 % kvinnelige toppsjefer i sykehussektoren er alt for lite.

Hva mener statsråden om at det kun er utnevnt mannlige styreledere i Helse-Vest?»

Svar:

Helseforetaksloven setter rammer for styrene sitt ansvarsområde og arbeidsoppgaver, og helseforetakene er selvstendige rettssubjekt med ansvarlige styrever. Helseforetakene inngår samtidig i den samlede foretaksgruppen ledet av det regionale helseforetaket. De regionale helseforetakene oppnevner helseforetakenes styrever og sammensetningen er et viktig eivirkemiddel for å ivareta samfunnsoppdraget.

Helseforetakene forvalter viktige samfunnsoppgaver og store ressurser på vegne av fellesskapet, og er store og viktige virksomheter. De eieroppnevnte styremedlemmene i helseforetakenes styrever bør derfor ha kompetanse og sammensetning som reflekterer oppgavene i styret og de utfordringene helseforetakene har.

Helseforetaksloven er også bygd på en forutsetning om at styrene blir satt sammen slik at de har legitimitet i befolkningen, og at styret til sammen innehar den nødvendige kompetanse til å ivareta det oppdrag og det ansvar styret er pålagt gjennom lovgivning og av eier. Gjeldende regelverk krever at hvert kjønn skal være representert i styret med minst 40 %.

I foretaksmøtet med de regionale helseforetakene i 12. januar i år sa jeg at spesialisthelsetjenesten er en sektor med høy kvinneandel, og at en bør ha et særlig ansvar for å bidra til å rekruttere og utvikle kvinnelige ledere, spesielt på toppledernivå. Jeg ba de regionale helseforetakene om å bidra til å rekruttere og utvikle kvinnelige ledere, spesielt på toppledernivå. Dette omfatter også styrene for helseforetakene.

Helse Vest RHF oppnevnte i februar 2016 nye styrever for helseforetakene i regionen. Status for balansen mellom kvinner og menn er som følger:

- Helse Førde HF har kvinnelig leder og kvinnelig nestleder. Balansen mellom kvinner og menn blant de eieroppnevnte styremedlemmene er 50 % kvinner og 50 % menn.
- Helse Bergen HF har mannlig leder og kvinnelig nestleder. Balansen mellom kvinner og menn blant de eieroppnevnte styremedlemmene er 50 % kvinner og 50 % menn.
- Helse Fonna HF har mannlig leder og mannlig nestleder. Balansen mellom kvinner og menn blant de eieroppnevnte styremedlemmene er 50 % kvinner og 50 % menn.
- Helse Stavanger HF har mannlig leder og kvinnelig nestleder. Balansen mellom kvinner og menn blant de eieroppnevnte styremedlemmene er 43 % kvinner og 57 % menn.
- Sjukehusapoteka Vest har kvinnelig leder og mannlig nestleder. Balansen mellom kvinner og menn blant de eieroppnevnte styremedlemmene er 50 % kvinner og 50 % menn.

I Helse Vest har det i en årrekke vært flere kvinner enn menn som har innehatt styreledervervene i helseforetakene. Fra 2006 var det minst tre kvinnelige styreledere og to mannlige, og i perioden 2014 til 2016 var det fire kvinnelige styreledere og en mannlig, samtidig som det var tre kvinner som var nestledere og to menn. Oversikten for styreledere i dag viser at det er to kvinnelige og tre mannlige styreledere i helseforetakene i Helse Vest. En samlet oversikt for både styreledere og nestledere viser at balansen er 50 % kvinner og 50 % menn.

Jeg vil avslutningsvis vise til at Helse Vest og helseforetakene i regionen har som mål å rekruttere og utvikle kvinnelige ledere, spesielt på toppledernivå. Dette omfatter også representasjonen i helseforetakenes styrever.

SPØRSMÅL NR. 1040

Innlevert 4. mai 2016 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 12. mai 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Som en del av Samhandlingsreformen er det etablert kommunale akutte døgnplasser. Fra 2017 skal tilbudet også omfatte personer med psykiske lidelser og rus lidelser. Det fins ingen tydelig avklaring om hva det medisinske tilbudet skal inneholde. Det utfordrer samhandling internt i kommunene og mot spesialist

tilbudet. Det skal være et -FØR, -ISTEDENFOR og -ETTER sykehusbehandlingstilbud.

Hvilke føringer har statsråden gitt til kommunene om innholdet i øyeblikkelig hjelp plassene?»

BEGRUNNELSE:

Forutsetningene for å etablere kommunale øyeblikkelig hjelp plasser (KAD)er svært ulike. Kommunene va-

rierer i størrelse, avstand til nærmeste sykehus, tilgang på medisinske ressurser, samarbeidsklima og interesse fra kommuneledelsen til å utvikle et nytt tilbud.

KAD er en kommunal oppgave, og det er kommunene som har ansvar for å sikre kvaliteten. Det skal være i istedenfor sykehus og tilbudet skal være minst like godt som sykehus, men helst bedre.

Det er utfordrende å etablere nye tilbud når lege praksisen ikke er tellende, fastlegene ikke vet hva det er, og i mange tilfeller opplever merarbeid med bruk av KAD, samt uklarhet om fastlegehonorar. Sykehus er ofte lite kjent med innholdet i det kommunale øyeblikkelig-hjelp-tilbudet, noe som kan medføre feil bruk, overprøving av kompetanse eller at brysomme pasienter overføres selv om de ikke er utskrivningsklare.

Noen kommuner har rigide systemer med fravær av pasientflyt på kveld og helg, noe som resulterer i at pasienter ikke kommer videre og opptar plasser for nye utskrivningsklare pasienter.

Fra januar 2017 skal KAD også omfatte psykiske- og ruspasienter.

Det haster å gi kommunene et klarere oppdrag på innholdet i KAD tilbudet slik at de kan utvikle seg i samsvar med intensjonene og gi et bedre tilbud til pasientene.

Svar:

I meld. st. 26 (2014-2015) Fremtidens primærhelsetjeneste varslet regjeringen at plikten til øyeblikkelig

hjelp døgnopphold i kommunene også vil gjelde for personer med psykisk helse- og rusproblematikk fra 2017. Jeg mener det er en selvfølgelighet at mennesker som er syke på grunn av en avhengighet eller en psykisk lidelse ikke skal være utelukket fra et tilbud bare med bakgrunn i sin diagnose. Det opprettholder et gammeldags og unaturlig skille mellom somatisk og psykisk helse, og bidrar heller ikke til å sikre at tjenester til mennesker med psykisk helse- og rusutfordringer prioriteres i kommunene.

Plikten til øyeblikkelig hjelp døgnopphold i kommunene for brukere med psykisk helse- og rusproblemer vil ha de samme rammer som for somatikk. Av helse- og omsorgstjenesteloven § 3-5 tredje ledd følger at plikten kun gjelder for de pasienter og brukere som kommunen har mulighet til å utrede, behandle eller yte omsorg til på en forsvarlig måte. Utover dette legger loven ikke føringer med hensyn til hvilke pasientgrupper det kommunale tilbudet skal opprettes for. Det avgjørende er hvilke pasienter det kan gis et faglig forsvarlig tilbud til. Dette vil selvsagt også gjelde et tilbud til mennesker med psykisk helse- og rusutfordringer.

Helsedirektoratet er gitt i oppdrag å oppdatere veiledningsmateriellet for øyeblikkelig hjelp døgnopphold slik at det også omfatter psykisk helse og rus. Det er et mål at dette er gjort tilgjengelig for kommunene før sommeren. Regjeringen vil komme tilbake til de økonomiske rammene for ordningen i den ordinære budsjettprosessen.

SPØRSMÅL NR. 1041

Innlevert 4. mai 2016 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen

Besvart 11. mai 2016 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

«Betyr dette at statsråden har planer om å legge frem for Stortinget forslag til endringer i lov om helligdager og helligdagsfred, og når vil dette eventuelt skje?»

BEGRUNNELSE:

I pressemelding fra Kulturdepartementet 26.04.16, der Statsråden stadfester Fylkesmannens vedtak om å ikke tillate NHO Handels medlemmer i varehandelen å holde åpent 2 pinsedag, heter det at "Departementet vil imidlertid sørge for regelverksendringer som kan gi hjemmel for at alle dagligvarebutikker kan holde åpent i tilsvarende tilfeller i fremtiden."

Svar:

Kulturdepartementet har behandlet en klage fra NHO Handel om avslag på søknad til Fylkesmannen om dispensasjon fra helligdagsloven andre pinsedag 16. mai for dagligvarebutikker innen denne bransjeorganisasjonen. I svarbrev 27. april til NHO Handel stadfester departementet Fylkesmannens vedtak. I dette brevet er det tatt inn en formulering om at departementet som oppfølging av saken vil komme til å foreslå en lovendring som gjør hjemmelsgrunnlaget for forskriftsregulering utvilsomt. Hvilket forslag til lovendring dette dreier seg om, må sees i sammenheng med den konkrete klagesaken.

Helligdagslovens bestemmelse om salg fra faste utsalgssteder sier at Fylkesmannen etter søknad kan gi dispensasjon fra påbudet om butikkstengt på helligdager når særlige grunner tilsier det. Hva som er særlige grunner, må vurderes konkret, men det vil typisk kunne være større, konkrete hendelser som idrettsmesterskap, jubileum, stevner, markeder og lignende. I denne saken var begrunnelsen for søknaden at andre pinsedag i år faller på dagen før 17. mai.

Helligdagsloven gir i dag hjemmel for at departementet kan gi forskrifter til utfylling av bestemmelsene

i loven, men det er ikke gitt en tydelig hjemmel for å eventuelt gi generelle unntak når bevegelige helligdager og faste hellig- og høytidsdager faller etter hverandre. Dersom det skal kunne dispenseres fra helligdagsloven i lignende, spesielle tilfeller i fremtiden, er det naturlig at Stortinget får anledning til å ta stilling til spørsmålet. Den konkrete klagesaken er som kjent nylig avgjort, og departementet har så langt ikke tatt nærmere stilling til tidsforløp for eller innhold i et lovforslag.

SPØRSMÅL NR. 1042

Innlevert 4. mai 2016 av stortingsrepresentant Terje Breivik

Besvart 13. mai 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Vil samferdsleministeren sikra at lang tunell langs riksveg 13, Granvinsvatnet, vert vurdert som reelt alternativ når vegen likevel må utbetrast?»

GRUNNGJEVING:

Riksveg 13 langs Granvinsvatnet ved Holven raste ut onsdag 27.04.2016. Rasstaden ligg like ved utløpet til den nye Jobergstunellen som er under oppføring og planlagt opna sommaren 2017. Førebelse vurderingar frå Statens Vegvesen tyder på at permanent utbetring av rasstaden vil ta mange månader. Riksveg 13 langs Granvinsvatnet er eit av dei viktigaste aust-vest hovudsambanda mellom dei to største byane i Norge. Vegen har like avgjerande funksjon som del av det indre nord-sør sambanet, og er ein av hovudferdsleårene for indre Hordaland. Grunnforholda langs Granvinsvatnet er så dårlege, godt dokumentert av gjentekne hendingar opp gjennom historia, at dagløyising for å utbetre dagens rasstad i regelen er enten å utsetja problemet og/eller å forflytta neste vegstenging til ein annan stad langs vatnet. Mykje talar difor for at ein lang tunell langs

heile Granvinsvatnet er den sikraste, og på sikt, truleg rimelegaste løysinga.

Svar:

Utgllidinga av massar i Granvinsvatnet onsdag 27. april 2016 skjedde i samband med bygginga av skredsikringsprosjektet rv 13 Joberget. I samband med planlegginga av prosjektet vart det utført grunnboringar, og det vart konkludert med at det var forsvarleg å leggje den nye vegen i eksisterande trase langs Granvinsvatnet. Etter utgllidinga er det gjort fleire grunnboringar i området. Når resultata er analyserte, vil det bli avklart om området som har glidd ut, er stabilt nok til å fyllast opp att med stein slik at vegen kan byggjast som planlagt. Dette vil vere den raskaste og minst kostnadskrevjande løysinga. Dersom dette ikkje er mogeleg, vil Statens vegvesen vurdere andre løysingar både ut frå kostnader, risiko og trafikkavvikling.

Lang tunnel forbi heile Granvinsvatnet slik som representanten Breivik ønskjer, vil innebere at Jobergtunnelen må forlengjast med om lag 4 km. Det er for tidleg no å seie om det er aktuelt å vurdere ei slik løysing.

SPØRSMÅL NR. 1043**Innlevert 4. mai 2016 av stortingsrepresentant Ingebjørg Amanda Godskesen****Besvart 12. mai 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Mener helseministeren at ernæringsfysiologer er en viktig del av det totale helsetilbudet i landet og på hvilken måte har regjeringen i så tilfelle tatt grep for å ta i bruk kunnskapen denne yrkesgruppen besitter?»

BEGRUNNELSE:

Jeg har blitt kontaktet av en ung kvinne med ernæringsfysiologisk utdanning.

Hun viser til at til tross for dagens overflodssamfunn og økende tendenser til livsstilssykdommer er ikke ernæringsfysiologer nevnt med et ord i Meld. St. 26 (2014-2015) - Fremtidens primærhelsetjeneste og lurer på hvorfor det er slik.

Hun skriver videre at hun etter endt utdanning ble oppmerksom på hvor lite det satses på forebygging. Sykdommene og helsebelastningene som har sammenheng med et velstandskosthold er først og fremst hjerte- og karsykdommer, overvekt og fedme, diabetes type 2, mage-tarm sykdommer og visse kreftformer. Andre viktige faktorer er inaktivitet, røyking, alkoholforbruk, arv, kjønn, alder og andre ytre miljøforhold. Hun konkluderer med at det som i hvert fall er felles for disse livsstilssykdommene er at de er lettere å forebygge enn å behandle!

Så hva gjør en ernæringsfysiolog?

I henhold til «Utdanning.no» i regi av Kunnskapsdepartementet vil du som klinisk ernæringsfysiolog hjelpe mennesker til å få bedre helse ved å gjøre dem bevisst på hva de spiser og hvilke næringsstoffer de får i seg. En klinisk ernæringsfysiolog undersøker, stiller diagnoser og veileder om forebygging og behandling av kostholdsrelaterte sykdommer og tilstander som påvirker blant annet omsetning og behov for næringsstoffer. Utdannelsen går over 3 år (bachelor) med mulighet for videreutdanning i 2 år som fører til mastergrad.

I følge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregister (Aa-registeret) ved NAV finnes det i Norge pr. i dag 222 årsverk for klinisk ernæringsfysiolog fordelt på 88 offentlig og private bedrifter fortrinnsvis innen sykehussektor. Svært få i primærhelsetjenesten.

Når vi vet at vi også står foran en stor økning av antall eldre i årene som kommer og at hovedfokus for bærekraftige kommuner må være forebygging og folkehelse undrer jeg meg på hvorfor ernæringsfysiologer i følge mine kilder ikke er en del av denne satsningen i primærhelsetjenesten.

Svar:

La meg innledningsvis si at en kunnskapsbasert tilnærming til ernæring er viktig i et folkehelse-, primærhelsetjeneste- og spesialisthelsetjenesteperspektiv. Ernæring som kompetanseområde er derfor omtalt både i Meld. St. 19 (2014-2015) Folkehelsemeldingen - Mestring og muligheter og i Meld. St. 26 (2014-2016) Fremtidens primærhelsetjeneste. Det er også tatt opp i oppdragsdokumentene til regionale helseforetak og fra 2015 er ernæring innført som et nytt innsatsområde i pasientsikkerhetsprogrammet.

I de nevnte meldingene vises det til arbeidet med oppfølging av Kunnskapsdepartementets Meld. St. 13 (2011-2012) Utdanning for velferd. Der er behovet for å styrke kunnskapen om blant annet ernæring innenfor de helse- og sosialfaglige utdanningene tydeliggjort, sammen med tiltak for å sikre tilstrekkelig tilgang på kliniske ernæringsfysiologer. Det er i de senere år økt studiekapasitet ved masterutdanninger for klinisk ernæring ved universitetene i Bergen og Oslo, og i 2015 bevilget midler til å etablere et nytt masterstudium i klinisk ernæring ved universitet i Tromsø. For å bidra til et faglig sterkt tjenestetilbud, og å bidra til å sikre at den kommunale helse- og omsorgstjenesten har tilstrekkelig og kompetent personell, har Regjeringen også etablert en egen plan for rekruttering, kompetanse og fagutvikling, Kompetanseløft 2020.

I Primærhelsemeldingen understrekes viktigheten av å ha kliniske ernæringsfysiologer tilsatt i kommunene fordi deres kompetanse er sentral for å oppnå målene om reduksjon i forekomst av ikke-smittsomme sykdommer, underernæring og andre ernæringsrelaterte sykdommer og plager. I tillegg vil kliniske ernæringsfysiologer kunne være viktige bidragsytere i tverrfaglige team innen pasient- og pårørendeopplæring og som ressurs for annet helsepersonell. De vil også kunne bidra i kommunenes folkehelsearbeid og samfunnsplanlegging. Det vil imidlertid også være andre måter å bedre ernæringsarbeidet i helse- og omsorgstjenesten på, blant annet gjennom kompetanseheving av de som i dag jobber i tjenesten og gjennom faglige retningslinjer og veiledere.

Forebygging er viktig og Norge har forpliktet seg til å følge opp WHO's globale mål om reduksjon i forekomst av ikke-smittsomme sykdommer med 25 prosent innen 2025. Et av feltene som krever innsats er å bedre ernæring. Dette er grundig beskrevet i folkehelsemeldingen.

I 2012 fikk RHF i oppdrag å sørge for at dokumentasjon på ernæringsstatus og oppfølgingsbehov følger med pasienten ved flytting til et annet tjenes-

tenivå eller mellom behandlingssenheter. I Oppdragsdokumentet for 2013 ble RHF bedt om å etablere en overordnet ernæringsstrategi i tråd med anbefalinger og faglige retningslinjer fra Helsedirektoratet og "Kosthåndboken – veileder i ernæringsarbeid i helse- og omsorgstjenesten" som ble utarbeidet i 2012. I 2015 ble det besluttet at ernæring skal innføres som et nytt innsatsområde i pasientsikkerhetsprogrammet. Ulike utdanninger retter seg inn mot ernæringsområdet. For Helse- og omsorgsdepartementet er det av pasientsikkerhetshensyn også viktig at pasienter er klar over for-

skjellen på autorisert helsepersonell innen området og personer som ikke er autorisert.

Omtale i Folkehelsemeldingen, Primærhelsemeldingen og ovenfor spesialisthelsetjenesten med hensyn til viktigheten av en kunnskapsbasert tilnærming til ernæringsfeltet, tydeliggjør at satsning på ernæring er et av flere tiltak som må fremmes for få høy kvalitet på helsetjenestene. Økningen i utdanningskapasiteten for kliniske ernæringsfysiologer og satsning på skolering av annet helsepersonell i ernæring, vil bidra til en ytterligere styrking av dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1044

Innlevert 4. mai 2016 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande

Besvart 12. mai 2016 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Hvordan vurderer statsråden forskerfriheten i Forsvarets virksomheter, og støtter statsråden forsvarssjefens instruksjon av den faglige staben ved Hjemmefrontmuseet?»

BEGRUNNELSE:

Forskerforum.no omtalte 29. april Norges hjemmefrontmuseums utstilling om sentraleuropeiske konsentrasjonsleire under den andre verdenskrig. Av artikkelen fremgår det at den polske ambassadøren i Norge har bedt museet, som er eid av Forsvaret, om å endre enkelte av tekstene som inngår i utstillingen. Ambassadøren mente presentasjonen av tyske utryddingsleire i Europa kan villede publikum til å tro at leirene var polske, noe Hjemmefrontmuseet avviste på faglig grunnlag. Den polske ambassadøren skrev så direkte til forsvarssjefen, som i følge Forskerforum.no svarte at han ville instruere museet om å endre tekstene.

Henvendelsen fra den polske ambassadøren føyer seg inn i et mønster hvor polske myndigheter ved gjentatte anledninger har forsøkt å påvirke hvordan den polske krigshistorien omtales, også i utlandet. Polen har blant annet klaget Trønderavisa inn for Pressens faglige utvalg (PFU) for å ha brukt begrepet «polske konsentrasjonsleire» i en filmanmeldelse, et begrep regjeringspartiet Lov- og rettferdighetspartiet tidligere har forsøkt å forby.

Til tross for at den aktuelle saken ved Hjemmefrontmuseet kan fremstå som et uskyldig ønske fra Polens side om en mindre presisering i et skriftlig materiale, er det nødvendig å se henvendelsen fra ambas-

saden i lys av Polens generelle politikk for omtale av 2. verdenskrig. Videre er det, uavhengig av den aktuelle saken, viktig å understreke at ytringsfriheten, den akademiske friheten og museers faglige uavhengighet skal være absolutt i Norge.

At forsvarssjefen instruerer museet til å endre tekster som er vurdert til å være korrekte av den faglige ledelsen ved museet, er et klart brudd på prinsippet om «armlengdes avstand», som er nedfelt som grunnprinsipp i hele kulturfeltet og i academia. Dette prinsippet betyr i klartekst at en eier eller styresmakt ikke skal detaljstyre eller uttrykke meninger om formidlingen ved virksomhetene.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 4. mai 2016, med spørsmål fra representanten Trine Skei Grande om hvordan statsråden vurderer forskerfriheten i Forsvarets virksomheter, og om hvorvidt statsråden støtter forsvarssjefens instruksjon av den faglige staben ved Hjemmefrontmuseet. Forsvarssektoren har mange virksomheter hvor forskning er en hoved-, eller delaktivitet, og jeg vurderer forskningsfriheten i alle disse virksomhetene til å være stor. Seks av forsvarssektorens forskningsvirksomheter er høyskoler. De omfattes delvis av universitets- og høyskoleloven, og er sikret faglig frihet etter lovens kapittel 1, slik Stortinget har bestemt. At dette etterleves bør den siste tidens forsvarsdiskurs være et synlig eksempel på, hvor ansatte ved flere av høyskolene har kommet med innspill i debatten som ikke alltid har støttet regjeringens politikk. Den største forskningsaktøren i sektoren

er Forsvarets forskningsinstitutt (FFI), der ca. 80 % av sektorens FoU-midler benyttes. Som forskningsinstitutt er FFI ikke gitt den faglige friheten ved lov som høyskolene er gitt, siden hovedtyngden av forskningen skjer innen anvendt forskning. Samtidig er basisfinansieringen relativt sett nokså høy; 21 % i 2015. En så betydelig basisfinansiering gir FFI stor forskningsfrihet. Gjennom finansieringen gis FFI frihet til å balansere fri, uavhengig og kreativ forskning med det å gi bidrag til konkret problemløsning. I St. meld. nr. 55 (1992-93) ble FFIs organisasjonsform vurdert. Et hovedargument for valg av organisasjonsformen var viktigheten av selvstendighet og frihet. FFI er et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter, herunder eget styre og egne vedtekter. Det gir frihet overfor en statsråds eventuelle ønske om detaljstyring av forskningen. I tillegg er det viktig å ivareta FFIs uavhengige rådgiverrolle overfor politisk og militær ledelse. En slik rådgiverrolle er bare troverdig dersom FFI både er og oppfattes av samfunnet for øvrig som et uavhengig institutt. Foruten høyskolene og FFI er det også andre virksomheter i sektoren hvor det er krav til, og behov for forskningsfaglig frihet. En av disse er Hjemmefrontmuseet. I Forsvaret er det utøvende ansvaret for Forsvarets museer lagt til Forsvarets avdeling for kultur og tradisjon (FAKT). Museene, herunder Norges Hjemmefrontmuseum, er viktige bidrag i utviklingen av profesjonskulturen i Forsvaret. I Hjemmefrontmuseet blir historien dokumentert og presentert etter museumsfaglige kriterier, og dyktige forskere og andre ansatte er satt til å forvalte historien objektivt og profesjonelt. Ytringsfriheten, den akademiske frihet og museers faglige uavhengighet blir tatt hensyn til. Når det gjelder den aktuelle saken om Hjemmefrontmuseet og spørsmålsstillers bekymring om at ytringsfriheten, den akademiske friheten og museers faglige uavhengighet kanskje ikke er absolutt i Forsvaret, så kan jeg berolige med at Norges Hjemmefrontmuseum på ingen måte er blitt instruert til å endre utstillingen. I likhet med norske museer generelt er Forsvaret og Forsvarets museer opptatt av at historien som formidles må være basert på fakta med

nødvendig grad av presisjon. Dersom man gjennom forskning eller gjennom tidligere ukjente kilder får ny kunnskap er det derfor ikke uvanlig at en utstilling må justeres. La meg likevel presisere; det er ikke det som har skjedd i denne saken. Utstillingen på Hjemmefrontmuseet ble åpnet for publikum til frigjøringsjubileet etter 2. verdenskrig i 1970. Totalt har snart 4 millioner mennesker besøkt museet, inkludert en lang rekke statsoverhoder og delegasjoner. Siden åpningen har Norges Hjemmefrontmuseum ikke tidligere mottatt indikasjoner på at noe av teksten i utstillingen kunne oppleves som misvisende. Under 2. verdenskrig fantes det som kjent konsentrasjonsleirer over store deler av det tyskokkuperte Europa. I utstillingene ved Norges Hjemmefrontmuseum benyttes begrepet «konsentrasjonsleir», med stedsangivelse, om naziregimets leirsystem i de okkuperte områdene. At den generelle kunnskap blant publikum om denne viktige perioden blir mindre, er likevel et forhold som blir tatt på største alvor. Det var dette den polske ambassadøren tok opp med forsvarssjefen, og som forsvarssjefen ba sjefen for FAKT vurdere i samarbeid med Hjemmefrontmuseet. Hjemmefrontmuseet er derfor i ferd med å ta nødvendige skritt for å øke presisjonsnivået i teksten som ledsager utstillingen, for dermed å presisere at utstillingen viser tyske installasjoner også på okkupert territorium. Det understrekes at denne konklusjonen ikke kom etter instruks fra forsvarssjefen, men etter en samtale og påfølgende enighet mellom direktøren for Forsvarsmuseet, leder for Norges Hjemmefrontmuseum, og sjefen for FAKT. Forsvarssjefen erkjenner at brevet fra ham til den polske ambassadøren inneholder noen formuleringer som kan etterlate et uriktig inntrykk. Formuleringene i brevet gjengir dessverre ikke på en god måte den prosessen som faktisk har funnet sted. Jeg legger til grunn at forsvarssjefen i fremtiden er bevisst på å kommunisere på en slik måte at det ikke stilles spørsmålsteget ved ytringsfriheten, akademisk frihet og faglige uavhengighet. Dette er verdier som står sterkt i Norge, og som skal holdes i hevd, også i forsvarssektoren.

SPØRSMÅL NR. 1045

Innlevert 4. mai 2016 av stortingsrepresentant Christian Tynning Bjørnø

Besvart 12. mai 2016 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen

Spørsmål:

«Hvilken tidsplan legger statsråden opp til for avgjørelse av lokasjon for deponi for uorganisk farlig avfall

og hvordan vil statsråden sørge for at både de miljøfaglige konsekvensene, omdømmemessige konsekvensene og konsekvensene for lokalmiljøet blir tilstrekkelig belyst før avgjørelsen fattes?»

BEGRUNNELSE:

2. mai ble det kjent at Miljødirektoratet vurderer Dalen gruver i Brevik som best egnet for fremtidig deponi for uorganisk farlig avfall. Det pekes også på dagbruddet i Rekefjord som mulig lokasjon. Dette er en sak som skaper stort engasjement i Grenland. Det er derfor viktig at både de miljøfaglige konsekvensene, omdømmemessige konsekvensene og konsekvensene for lokal-miljøet ivaretas og blir tilstrekkelig vurdert før endelig avgjørelse fattes.

Svar:

Det nåværende deponiet for farlig avfall på Langøya anslås å være fullt i 2022. Norge har nasjonale mål og internasjonale forpliktelser som tilsier at det er nødvendig å opprettholde en nasjonal behandlingskapasitet for farlig avfall. Det er derfor nødvendig å få på plass et nytt deponi for uorganisk farlig avfall før den nåværende kapasiteten er brukt opp.

I avfallsstrategien som ble lagt frem i 2013 legges det til grunn at næringslivet selv skal etablere nødvendig kapasitet til å behandle farlig avfall. Dette har

imidlertid vist seg vanskelig da forsøk på dette har blitt stanset på kommunalt nivå. Dette er bakgrunnen for at Klima- og miljødepartementet ga Miljødirektoratet i oppdrag å utrede mulige lokaliteter for et deponi for farlig avfall.

Klima- og miljødepartementet mottok utredningen fra Miljødirektoratet om mulige lokaliteter for et deponi for farlig avfall 2. mai i år. Departementet følger nå opp saken og frem til 3. juni har alle interesserte mulighet til å komme med synspunkter på utredningen fra Miljødirektoratet. 30. mai arrangeres det innspillsmøte i Klima- og miljødepartementet for berørte parter og interessegrupper, og 7. juni vil Klima- og miljøministeren besøke Brevik. I lys av denne pågående prosessen er det for tidlig å tidfeste det videre arbeidet med å bestemme en lokasjon for et deponi for farlig avfall.

Uavhengig av hvor et deponi lokaliseres vil det måtte gjennomføres nødvendige konsekvensutredninger og planprosesser. En forutsetning for at en lokalitet egner seg er at deponering av farlig avfall kan skje på en forsvarlig måte. Et fremtidig deponi skal også ha tillatelse etter forurensningsloven og det vil stilles strenge krav til hvordan et fremtidig deponi drives.

SPØRSMÅL NR. 1046

Innlevert 4. mai 2016 av stortingsrepresentant Heidi Greni

Besvart 11. mai 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Fylkesmannen i Buskerud har lagt fram forslag til framtidig kommunestruktur i fylket. Forslaget bygger ikke på lokale vedtak siden kommunene fortsatt er i prosess og forhandlinger i henhold til tidsrammen for kommunereformen, som forutsetter kommunale vedtak innen 1. juli 2016.

Mener statsråden det er akseptabelt at fylkesmennene legger fram sin oppsummering av kommunereformen med forslag til ny kommunestruktur, før kommunene har gjennomført sine forhandlinger og fattet lokale vedtak?»

BEGRUNNELSE:

Kommunereformen er i henhold til statsrådets utsagn, basert på frivillighet og lokale prosesser. I presentasjonen av kommunereformen i Kommuneproposisjonen for 2015, heter det at kommunene er invitert til å delta i prosesser med sikte på å vurdere og å avklare om det

er aktuelt å slå seg sammen med nabokommuner. Fylkesmannen ble gitt ansvar for å igangsette disse prosessene. Fylkesmannen er videre bedt om å oppsummere tilbakemeldingene fra kommunene og også gjøre en vurdering på selvstendig grunnlag. Fylkesmannen i Buskerud har ikke tatt seg tid til å oppsummere tilbakemeldingene fra kommunene før det ble innkalt til pressekonferanse for å presentere egne vurderinger.

Svar:

Utgangspunktet for kommunereformen er de lokale prosessene der kommunene selv vedtar hvem de ønsker å slå seg sammen med. Fylkesmennene har samtidig fått en viktig rolle i reformen, ved at de skal legge til rette for gode lokale prosesser. Denne rollen har fylkesmennene fått fordi de kjenner kommunene i sine fylker svært godt, og kan tilpasse oppfølgingen av kommunene til lokale behov. Stortingsflertallet har gitt sin tilslutning til at fylkesmennene skal veilede

kommunene i reformen. Fylkesmennene har valgt ulike tilnærminger for å løse oppdraget i reformen. Noen fylkesmenn har skissert felles løp for kommunene i sitt fylke for å sikre at alle kommer i havn innen fristen. Andre har hatt tett og nær dialog med det enkelte kommunestyret. Min oppfatning er at fylkesmannen i Buskerud har begrunnet sin tilnærming med et behov å ha dialog frem mot at kommunene skal fatte sine vedtak. Jeg tror at åpenhet og dialog mellom kommunene og fylkesmennene er bra for å få gode prosesser. Etter det jeg er kjent med, har fylkesmannen i Buskerud i januar orientert kommunene i brev om hvordan fylkes-

mannen ville legge opp arbeidet med reformen i fylket. Jeg registrerer også at fylkesmannen har laget en anbefaling til kommunene, og ikke til regjeringen. Dette gir kommunene mulighet til å vurdere fylkesmannens argumenter opp mot andre hensyn kommunene synes er viktig, før de fattet sine vedtak. Fylkesmannen i Buskerud skal deretter gi sin endelige tilrådning til regjeringen basert på de lokale vedtakene, målene for reformen og kriteriene for en god kommunestruktur. I mitt arbeid med proposisjon til Stortinget om kommunestruktur våren 2017, vil jeg forholde meg til den endelige tilråningen fra fylkesmennene 1. oktober.

SPØRSMÅL NR. 1047

Innlevert 4. mai 2016 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 12. mai 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Aftenposten har i en rekke saker dokumentert at matkjeder omgår og trosser lovverket og holder sine matbutikker åpne på søndager. I januar anmeldte Rema 1000 NorgesGruppen for å holde for store butikker åpent om søndagen. Et bærekraftig forbruk slik FNs nye bærekraftsmål forplikter til, forutsetter i det minste at elementære lukketidsbestemmelser respekteres.

Hvordan har statsråden tenkt å få slutt på praksisen med at matbutikker holder ulovlig åpent på søndager og helligdager?»

BEGRUNNELSE:

I januar anmeldte Rema 1000 NorgesGruppen for å holde for store butikker åpent om søndagen. Seks av NorgesGruppens søndagsåpne butikker er nå midlertidig stengt, mens de gjør bygningsmessige endringer på 11 butikker. Loven om søndagsåpne butikker krever egen inngang, fastmonterte vegger og maksimalt 100 kvadratmeter. Nå viser det seg at Rema 1000 selv holder åpent på søndager. Ifølge Aftenposten har kjeden markert opp 100 kvadratmeter inne i butikken med sperrebånd. Varene kundene ikke får tak i, gis til dem av butikkansatte fra andre deler av butikken. NorgesGruppen sier til Aftenposten at det har oppstått en kaotisk situasjon, og at de frykter at deres kjøpmenn snart kommer til å bryte loven, og holde åpent om søndagen. Politiet har henlagt anmeldelsen fra Rema 1000 på grunn av manglende ressurser. Dette gir uheldige signaler om at lovverk kan tøyes og brytes og at det er greit med ulovlig søndagsåpning som et tiltak for

økt omsetning. Når ikke elementære lukketidsbestemmelser respekteres, bidrar det i feil retning for å nå et bærekraftig forbruk slik FNs nye bærekraftsmål forplikter til.

Det er nå en fare for at situasjonen vil bli satt på spissen med mange helligdager like før 17.mai og at det nå er et økende behov at regjeringen må gripe inn og klargjøre at loven om søndagsåpne butikker fortsatt gjelder.

Svar:

Det er lov 24. februar 1995 nr. 12 om helligdager og helligdagsfred § 5 annet ledd pkt. nr. 1, jf. første ledd som åpner for salg på søn- og helligdager fra «utsalgssteder som i det vesentlige selger kiosk- eller dagligvarer, og som har en samlet salgsflate som ikke overstiger 100 kvm». Det er kulturministeren som er ansvarlig for lovgivningen på dette området.

I januar i år anmeldte en av dagligvarekjedene en konkurrerende kjede for brudd på bestemmelsen om søndagsåpne forretninger. Jeg har registrert at det er uttalt at anmeldelsene ble innlevert fordi man ønsket en avklaring fra politikere og myndigheter hvordan loven skulle tolkes. Hvis det er riktig at dette var bakgrunnen for anmeldelsene, vil jeg mene at en annen fremgangsmåte antakelig ville være mer formålstjenlig. Uansett mener jeg at loven og andre rettskilder på dette området er klare, og at loven naturligvis skal følges.

Lovens § 6 fastsetter at forsettlig eller uaktsom overtredelse av den aktuelle bestemmelsen straffes med bøter. Strafferammen viser at Stortinget ved ved-

takelsen av de aktuelle bestemmelsene vurderte denne type lovbrudd blant de mindre straffverdige.

Våre sentrale prioriteringer for straffesaksbehandlingen følger av Prop. 1 S (2015-2016) hvor grove integritetskrenkelser og grov profittmotivert kriminalitet løftes fram. Årsaken til denne prioriteringen er at disse kriminalitetstypene enten representerer store menneskelige eller samfunnsmessige kostnader eller er svært samfunnsskadelig. Overtredelser av bestemmelsene om søndagsåpne forretninger kan vanskelig sies å være av en slik karakter. Jeg opplever at Stortinget gjennom sin behandling av de årlige budsjettproposisjonene har gitt sin tilslutning denne vurderingen.

Behandlingen av enkeltsaker på straffesaksfeltet hører under påtalemyndigheten som ledes av riksadvokaten. I Rundskriv nr. 1/2016 Mål og prioriteringer for straffesaksbehandlingen i 2016 – politiet og statsadvokatene har riksadvokaten understreket at «Politimesteren har ansvaret for at alle saker i distriktet som faller innenfor riksadvokatens prioriteringer gis forrang dersom det er knapphet på ressurser, uavhengig av hvilken

organisatorisk enhet som i utgangspunktet er tildelt etterforsknings- eller påtaleoppgaven».

Det er viktig at alle typer lovbrudd følges opp. Norsk politi- og påtalemyndighet er tilført betydelige ressurser under den sittende regjeringen. Fremdeles er det imidlertid slik at det i det enkelte politidistrikt må foretas en streng prioritering, slik at tilgjengelige ressurser brukes på en effektiv måte for å følge opp de alvorlige og prioriterte sakene. Det er ikke noe i situasjonen i dag som tilsier at justis- og beredskapsministeren bør gi generelle føringer som overprøver prioritering som best kan gjøres av den stedlige politimester med basis i kunnskap om lokale forhold. Jeg har heller ikke registrert at det en utbredt forventning i Stortinget om noe slikt.

Jeg forutsetter imidlertid at man lokalt vurderer situasjonen, behovet og muligheten for å følge opp også denne type lovbrudd spørsmålsstilleren tar opp. Det er viktig at det over tid ikke fester seg et inntrykk av at enkelte typer lovbrudd ikke følges opp av politiet i det hele tatt.

SPØRSMÅL NR. 1048

Innlevert 4. mai 2016 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 11. mai 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Søgne kommune har lagt frem en kommuneplan som synes å stride mot jordloven ettersom ca. 100 dekar dyrket eller dyrkbar mark omdisponeres til utbyggingsformål. Nasjonale føringer for jordvern er betydelig skjerpet i den senere tid, bl.a. ved vedtak i Stortinget i november 2015.

Vil landbruksministeren gripe inn og stanse omdisponeringen av dyrket mark i Søgne?»

Svar:

Søgne kommune har nylig hatt utkast til kommunedelplan for Tangvall på offentlig ettersyn og høring. Planen er fremmet for behandling i kommunens formannskap 18. mai og kommunestyret 26. mai 2016. Tangvall er kommunesenteret i Søgne kommune, og ligger tett opptil dagens E39. I følge kommunens saksutredning legger planen til rette for at Tangvall kan videreutvikles som et attraktivt sentrum. Det framgår også at Tangvall opprinnelig er etablert i et landbruksområde, og at det er utfordrende å legge til rette for

ny bebyggelse uten at det går på bekostning av dyrka mark.

Etter plan- og bygningsloven er det kommunen som har hovedansvaret for gjennom planleggingen å forme det fysiske miljø, og sikre kvaliteter og muligheter for bygging og vern ut fra egenart og lokale forutsetninger. Kommunen må i sin planlegging følge gjeldende lover og nasjonale retningslinjer og mål. De kan egengodkjenne planene dersom det ikke foreligger innsigelser fra statlige myndigheter, fylkeskommune eller nabokommune. Dersom det er fremmet innsigelse til en kommunal plan og saken ikke løses lokalt, fatter Kommunal- og moderniseringsdepartementet endelig planvedtak. Fylkesmannen har myndighet til å fremme innsigelse til kommunale planforslag som er i konflikt med nasjonale eller vesentlige regionale interesser, blant annet knyttet til jordvern. I denne konkrete saken har jeg fått opplyst at Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder i brev 03.03.2016 har gitt faglige råd vedrørende jordvern. Ut fra hensynet til Søgneelva som verna vassdrag, har fylkesmannen fremmet innsigelse til en del av planforslaget som ligger nærmere elva enn 50 meter.

Landbruks- og matministeren har i brev den 08.03.2016 til alle landets kommuner, fylkeskommuner og fylkesmenn gjort oppmerksom på Stortingets vedtatte jordvernmål på maksimalt 4 000 daa omdisponering av dyrka jord pr år fram til 2020.

Regjeringen har utarbeidet Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal-, og transportplanlegging, som ble vedtatt ved kongelig resolusjon 26. september 2014. Regjeringen har også utarbeidet Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, som ble vedtatt ved kongelig resolusjon 12.

juni 2015. I begge disse dokumentene ligger det klare politiske signaler om at kommunene i sin arealplanlegging skal ta vare på god matjord, samtidig som jordvernet balanseres mot storsamfunnets øvrige behov.

Det framgår av saksdokumentene at Søgne kommune er godt kjent med de nevnte politiske signalene, og at planforslaget er vurdert opp mot disse også vedrørende jordvern. Som nevnt er planen nå fremmet for politisk behandling i kommunens politiske organer. Jeg finner det derfor ikke riktig å gå nærmere inn i saken.

SPØRSMÅL NR. 1049

Innlevert 4. mai 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 12. mai 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Vil statsråden ta initiativ til å endre takstsystemet for å bidra til at flere leger anbefaler fysisk aktivitet som forebygging og behandling?»

BEGRUNNELSE:

Helsedirektoratet oppgir at fysisk aktivitet fremmer helse, gir overskudd og er et viktig og veldokumentert virkemiddel i forebygging og behandling av over 30 ulike diagnoser og tilstander. Det foreligger overbevisende dokumentasjon om en rekke helsegevinster ved regelmessig fysisk aktivitet i alle aldersgrupper.

I 2014 lanserte Helsedirektoratet nye anbefalinger for fysisk aktivitet for barn unge, voksne, eldre, gravide og kvinner etter fødsel. Anbefalingene er tydeligere enn tidligere anbefalinger. Samtidig er ikke fysisk aktivitet inkludert i takstsystemet. Dette kan være et av flere tiltak som kan bidra til at flere leger og helsearbeidere tar opp fysisk aktivitet i samtaler med pasienter. For mange kan fysisk aktivitet være en viktig del av forebygging og behandling og det er viktig at alle tiltak vurderes.

Svar:

Det er riktig at fysisk aktivitet fremmer helse – både fysisk og psykisk, gir overskudd og er et viktig og veldokumentert virkemiddel i forebygging og behandling av ulike diagnoser og tilstander. Som enkeltmennesker har vi alle et ansvar for egen helse og være fysisk aktive i tråd med helsemessige anbefalinger, men samfunnet må legge til rette for helsevennlige valg. Regjeringen

vil gjøre det lettere for den enkelte å være fysisk aktiv. Positiv motivering, blant annet gjennom kampanjen Dine30, i kombinasjon med strukturelle virkemidler, senker terskelen for å være fysisk aktiv både i dagliglivet og på fritiden.

Den faglige veilederen om fysisk aktivitet som Helsedirektoratet gav ut i 2014 gir gode råd og understreker betydningen av å være fysisk aktiv i fritid og i hverdagslivet. Veilederen viser videre til nettsider under helsenorge.no som gir utfyllende råd om aktivitet for ulike aldersgrupper og om hvilke aktiviteter som kan gjøres av den enkelte.

De kommunale helse- og omsorgstjenestene har et lovpålagt ansvar for å bidra til å forebygge sykdom, skade og sosiale problemer. Meld. St. 19 (2014-2015) Folkehelsemeldingen – Mestring og muligheter, varsler at det framover skal legges mer vekt på systematisk samarbeid om tilrettelegging for fysisk aktivitet i primær- og sekundærforebygging og i behandling og rehabilitering. Det varsles også at der vi har tilstrekkelig kunnskap, skal det arbeides for at fysisk aktivitet inngår i relevante faglige retningslinjer for forebygging, behandling og rehabilitering.

Befolkningen har høy tillit til helsepersonell når det gjelder råd om fysisk aktivitet og endring av levevaner for øvrig. Det er viktig at helsepersonell i sin kontakt med pasienter og brukere benytter muligheten til å snakke om viktigheten av fysisk aktivitet. Helsepersonell har og en rolle i å motivere dem som har eller står i fare for å få helseplager på grunn av manglende fysisk aktivitet. En slik dialog som kan bidra til å utløse og bygge opp under pasientens egne ressurser og muligheter for egeninnsats, er viktig.

Legenes takstsystem har klare begrensninger når det gjelder finansiering av rent forebyggende aktiviteter hos fastlegene. På den annen side forventer jeg at fastlegene i sine konsultasjoner foretar de medisinskfaglige vurderingene, inkludert om ikke-medikamentell oppfølging i form av tilpasset fysisk aktivitet, som er det riktige for den enkelte pasient. Det er en egen takst knyttet til fysisk aktivitet ("grønn resept") som legene kan bruke overfor pasienter med særskilte behov (høyt blodtrykk, diabetes 2 eller med en BMI over 30). Taksten kan utløses når tilpasset fysisk aktivitet forskrives som alternativ til medisiner der det er forsvarlig.

Arbeidet med mer og bedre forebygging av sykdom er viktig. Det er også mestring av egen sykdom. I Meld. St. 26 (2014-2015), som Stortinget sluttet seg til, varsler regjeringen at vi vil utrede nødvendige endringer for å legge til rette for primærhelseteam i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Min vurdering er at et primærhelseteam blant annet vil gi bedre mulighet for forebygging og oppfølging av pasienter med kroniske lidelser. Derfor har jeg varslet i nevnte melding at jeg tar sikte på å endre folketrygdloven for å legge til rette for primærhelseteam, forebygging og ny arbeidsdeling. En slik omlegging må utredes nøye før det tas endelig stilling til dette.

SPØRSMÅL NR. 1050

Innlevert 4. mai 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 13. mai 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Vil helse- og omsorgsministeren ta initiativ til at fysisk aktivitet som forebygging og behandling gis en betydelig større plass i legeutdanningen enn det har i dag?»

BEGRUNNELSE:

Medisinstudenter ved Universitetet i Bergen sier i BT 26. april 2016 at de generelt lærer lite om fysisk aktivitet og effektene det kan ha for forebygging og behandling av sykdommer. Aktivitet som medisin (ASM) har vært tema i paneldebatter arrangert av Norsk medisinstudentforening og Aktivitetsalliansen i Oslo, Bergen, Trondheim og Tromsø i 2016 og alle plasser etterlyser studentene økt fokus på fysisk aktivitet i utdanningen.

Medisinstudentene i Oslo fremhever fem områder som bør inngå i undervisningen: 1) Effekten av fysisk aktivitet på helsen, forebygging og behandling, 2) Hvordan snakke med, veilede og følge opp pasienten, 3) Bruk av Aktivitetshåndboken (utarbeidet av Helsedirektoratet), 4) Hvordan ha oversikt over og velge aktuelle aktiviteter sammen med pasienten, 5) Samhandling med Frisklivssentraler og lokale tilbydere av fysisk aktivitet med kvalifisert oppfølging.

Effekten av fysisk aktivitet er godt dokumentert for en rekke lidelser. Norge har sluttet seg til Verdens helseorganisasjons mål om å redusere for tidlig død av ikke-smittsomme sykdommer (NCD) som hjerte- og karsykdommer, diabetes, kols og kreft med 25 prosent innen 2025. Blant de globale

ålene er: 10 prosent reduksjon av forekomst av utilstrekkelig fysisk aktivitet. Dersom Norge skal nå denne målsettingen er det nødvendig at helsearbeiderne er godt kvalifiserte og bevisste i å fremme fysisk aktivitet. For mange vanlige lidelser må fysisk aktivitet bli en like naturlig del av de verktøyene helsetjenesten har for forebygging og behandlingen, som medisiner.

Svar:

Det er en klar målsetning for regjeringen å styrke kompetansen i helse- og omsorgstjenesten. Dette framgår tydelig i Meld. St. 26 (2014-2015) Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet og Meld. St. 11 (2015-2016) Nasjonal helse- og sykehusplan (2016-2019), hvor det er foreslått en rekke tiltak som vil bidra til at vi oppnår målsetningen. I Folkehelsemeldingen varsles det at det framover skal legges mer vekt på systematisk samarbeid om tilrettelegging for fysisk aktivitet i primær- og sekundærforebygging og i behandling og rehabilitering. Der vi har tilstrekkelig kunnskap, skal det arbeides for at fysisk aktivitet inngår i relevante faglige retningslinjer for forebygging, behandling og rehabilitering.

En nødvendig forutsetning for å nå målsetningen om å styrke kompetansen i tjenestene, er at de helsefaglige utdanningene er framtidsrettede – og svarer på tjenestenes og brukernes behov. Kompetansen som helsepersonell tilegner seg under utdanningene legger føringer for hvordan helsepersonellet vil fungere i tjenestene. Kunnskapsdepartementet har overordnet

ansvaret for utdanningene. Universitets- og høyskoleloven gir utdanningsinstitusjonene stor faglig frihet, og institusjonene kan i liten grad instrueres om innhold i utdanningene. Loven gir Kunnskapsdepartementet anledning til å styre det faglige innholdet i utdanninger gjennom rammeplaner. Dette blir gjort for enkelte utdanninger, men ikke grunnutdanningen i medisin. Dette innebærer at de medisinske fakultetene selv fastsetter studieplaner, og med det bestemmer innholdet i utdanningene.

Det er viktig at utdanningene tar høyde for økt erkjennelse av betydningen av fysisk aktivitet både som forebyggende faktor og som ledd i behandling og opptrening. Jeg merker meg derfor som positivt at medisinstudentene ved flere universiteter etterspør mer kunnskap i utdanningen om fysisk aktivitet og effektene det kan ha for forebygging og behandling av sykdom. Jeg vil også i denne sammenheng gjøre oppmerksom på Nasjonal kompetansetjeneste for trening som medisin som er etablert ved St. Olavs Hospital og NTNU i Trondheim. Denne kompetansetjenesten skal ha spesielt fokus på pasienter med koronar hjertesykdom, perifer karsykdom og kols.

I begrunnelsen for sitt spørsmål viser representanten Toppe til at effekten av fysisk aktivitet er godt dokumentert for en rekke lidelser. Jeg er enig i at dette er godt dokumentert for en rekke lidelser, og individuelt tilpasset fysisk aktivitet er derfor viktig både i behandling og rehabilitering etter sykdom eller skader. Vi har flere eksempler på dette. I behandling av pasienter med diabetes type 2, høyt blodtrykk eller høyt kolesterol, kan individuelt tilpasset fysisk aktivitet brukes som alternativ eller som supplement til medisiner for å redusere medisinbruken. For personer med kronis-

ke lidelser for øvrig og personer med langvarig fysisk og psykisk sykdom, er fysisk aktivitet et viktig bidrag til å opprettholde fysisk form, funksjonsevne og selvhjulpenhet. Samtidig vet vi at tidlig intervensjon for eldre bidrar til å vedlikeholde motoriske ferdigheter og hindre funksjonsfall. Meld. St. 19 (2014-2015) Folkehelsemeldingen – Mestring og muligheter varsler tiltak på flere områder for å fremme fysisk aktivitet. Regjeringen vil gjøre det lettere for den enkelte å ta gode valg. Positiv motivering, som blant annet kampanjen Dine30, i kombinasjon med strukturelle virkemidler senker terskelen for å være fysisk aktiv både i dagliglivet og på fritiden.

Helse- og omsorgsdepartementet mottar jevnlig innspill fra forskjellige aktører om ulike tema og fagområder som det er ønskelig i større grad inkluderes i helsefaglige utdanninger. Jeg mener det er positivt at mange engasjerer seg i forhold til innholdet i de ulike utdanningene. Det kan være utfordrende å avgrense og prioritere innholdet i utdanningene, men tjenestene bør i større grad være involvert i de prosessene som avgjør innholdet og relevansen i utdanningene. Det finnes arenaer for samarbeid mellom tjenestene og utdanningsinstitusjonene i dag. Men Regjeringen har, blant annet i de ovennevnte meldingene, foreslått tiltak som skal bidra til at samarbeidet kan bli enda bedre. Kunnskapsdepartementet har også, som ledd i oppfølging av Meld. St. 13 (2011-2012) Utdanning for velferd, ledet et arbeid med siktemål å foreslå et nytt system for styring av læringsutbytte i utdanningene. Et av målene har nettopp vært å skape et mer dynamisk system, hvor flere relevante aktører blir involvert i prosessene som ligger til grunn for innholdet i utdanningene.

